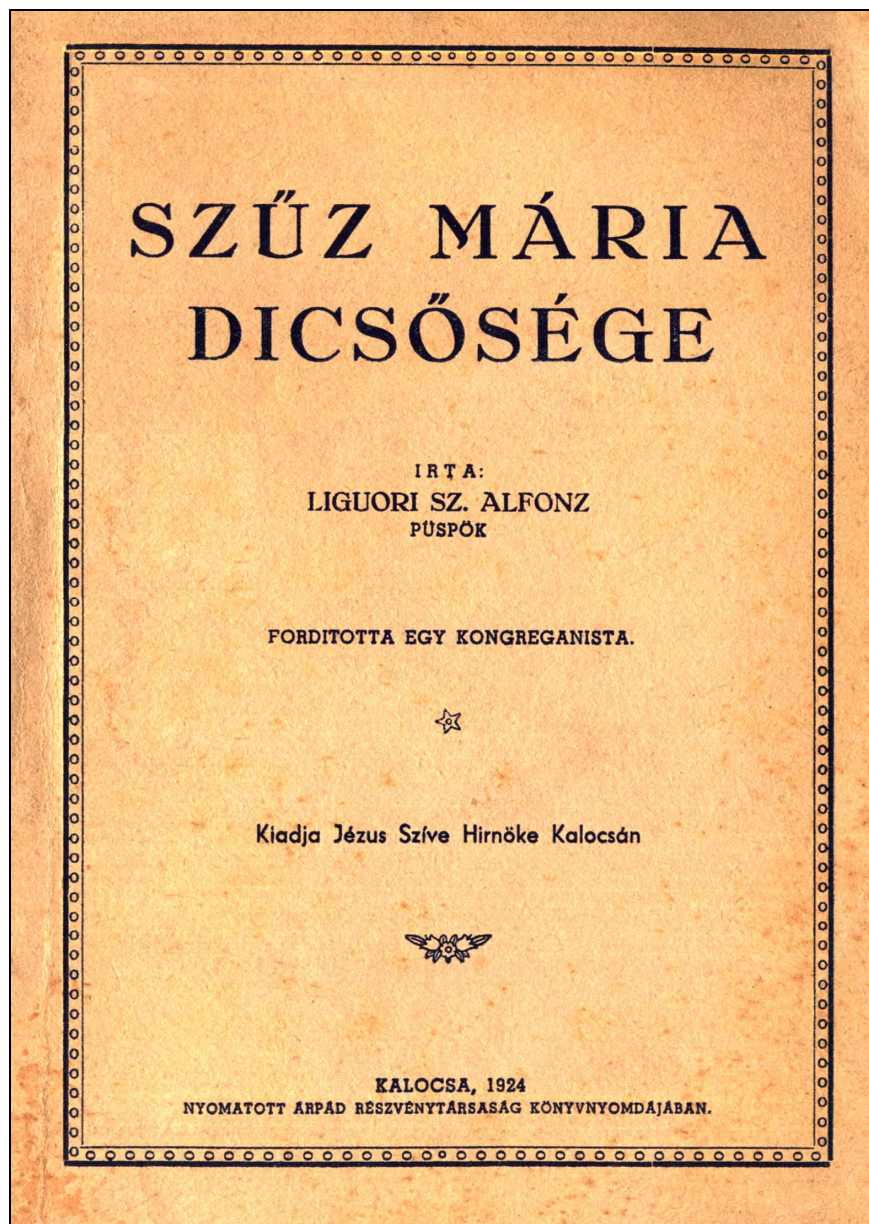

Liguori Szent Alfonz Szűz Mária dicsősége

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Liguori Szent Alfonz
Szűz Mária dicsősége

Fordította
Egy kongreganista

Nihil obstat.
Coloczae, die 12. Martii 1923.
Dr. Paulus Ámon
censor.

Nr. 849.
Imprimatur.
Coloczae, die 12. Martii 1923.
Victor Horváth m. p.
episcopus, vicarius capitularis.

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 1924-ben jelent meg Kalocsán, a Jézus Szíve Hirnöke kiadásában. A szöveget egy-két helyen a mai helyesíráshoz igazítottuk.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Ajánlás	5
A szerző kijelentése	5
A szerző könyörgése Jézushoz és Máriához	5
A szerző bevezetése. Elolvasása szükséges!	6
Imádság Máriához boldog kimúlásért	8
Első rész. A Salve Regina magyarázata	9
1. fejezet: Üdvözlég, mennyország királynéja, irgalmasság Anyja	9
1. §. Mily nagyra kell lenni bizalmunknak Szűz Mária, az irgalmasság királynéja iránt ...	9
2. §. Mennyivel nagyobbra kell lenni bizalmunknak Mária iránt, mivel ő a mi anyánk ..	13
3. §. Mennyire szeret bennünket Mária	17
4. §. Mária a megtérő bűnösöknek is anyja	23
2. fejezet: Élet édesség	26
1. §. Mária a mi életünk, mivel kieszközli számunkra bűneink bocsánatát	26
2. §. Mária a mi életünk, mert kieszközli számunkra az állhatatosság kegyelmét	29
3. §. Édesség ... Mária kieszközli, hogy tisztelői előtt édesnek tűnjék fel a halál	33
3. fejezet: Reménység, üdvözlég	37
1. §. Mária valamennyiünk reménye	37
2. §. Mária a bűnösök reménysége	40
4. fejezet: Hozzád kiáltunk, Évának számkivetett fiai	45
1. §. Mily gyorsan kész Mária megsegíteni azokat, kik hozzá folyamodnak	45
2. §. Mily hatalmasan védelmezi meg Mária azokat, kiket a sátán megkísért	49
5. fejezet: Sírva és zokogva hozzád sóhajtok e siralom völgyéből	53
1. §. Mennyire szükségünk van Mária közbenjárására, hogy üdvözlünk	53
2. §. Mennyire szükségünk van Mária közbenjárására, hogy üdvözlünk	58
6. fejezet: Azért szószólunk	64
1. §. Mária hatalmas szószóló, mert mindnyájunk számára ki képes eszközölni az örök boldogságot	64
2. §. Mária irgalmas szószóló, ki nem vonakodik a legnyomorultabbért is könyörögni	69
3. §. Mária közvetítő Isten és a bűnösök közt	72
7. fejezet: Fordítsd ránk irgalmas szemeidet	76
Mária folytonosan reánk tekint, hogy részvéttel legyen irántunk és nyomorúságunkból	
kisegítsen	76
8. fejezet: És Jézust, a te méhednek áldott gyümölcsét nekünk ez élet után mutasd meg	80
1. §. Mária megóvjá tisztelőit a kárhozattól	80
2. §. Mária megsegíti tisztelőit a tisztítóhelyen	83
3. §. Mária a mennyországba vezérli hű szolgáit	85
9. fejezet: Óh irgalmas, óh kegyes	90
Mily kegyes és jóságos Mária	90
10. fejezet: Ó édes Szűz Mária	94
Mily édes Mária neve mind életünkben, mind halálunk óráján	94
A boldogságos Szűz Mária erényei	99
1. §. Mária alázatossága	99
2. §. Máriának Isten iránti szeretetéről	102
3. §. Mária felebaráti szeretetéről	104

4. §. Mária hitéről.....	105
5. §. Mária reményéről.....	107
6. Szűz Mária tisztaságáról	108
7. §. Mária szegénységéről.....	109
8. §. Mária engedelmességéről.....	110
9. §. Mária türelméről	111
10. §. Mennyire szerette Mária az imádságot	112

Ajánlás

Jelen magyar kiadást
a boldogságos Szűz Máriának,
Magyarország Nagyasszonyának
ajánlja
hálás gyermeki és hazafiúi kegyelettel

a fordító

A szerző kijelentése

Eleget teendő VIII. Orbán pápa rendeletének, kijelentem, hogy nincs szándékomban e könyvben előforduló csodáknak, kinyilatkoztatásoknak, kegyelemnyilvánításoknak és elbeszéléseknek pusztán emberinél nagyobb hitelt kölcsönözni, (ugyanaz szóljon még szentté nem avatott személyeknek adott szent és boldog címekre vonatkozólag is,) kivéve azokat az eseteket, miket a római katolikus Anyaszentegyház és az apostoli Szentszék ítélete megerősített. Ezek engedelmes fiának vallom ezennel magamat, miért is mindazt, mit ebben a könyvben leírtam, alávetem ugyanezen Egyház ítéletének.

A szerző könyörgése Jézushoz és Máriához

Íme édes Megváltóm, Uram, Jézus Krisztus, én, a te szegény szolgád, felismertem, mily nagy örömet szerezhet Neked, aki szentséges Anyád tiszteletét terjeszteni igyekszik, oly anyáét, kit Te oly forrón szeretsz s mindenki által tisztelve, és szeretve óhajtasz látni; ezért akartam kiadni ezt a könyvet, mely Mária kiválóságait tárgyalja. Nem hinném, hogy helyesebben cselekedhettem volna, mint mikor ezt a könyvet Neked ajánlom fel, kinek oly annyira szíven fekszik ennek a jóságos anyának tisztelete. Neked ajánlom tehát, ó isteni Megváltóm. Fogadd kegyesen irántad és szeretett anyád iránt érzett szeretetemnek e gyöngé bizonyítékát. Vedd oltalmad alá ezt a könyvecskét és gyullassz bizalmat s szeretetet annak minden olvasójában a szeplőtelen Szűz iránt, kit a megváltott emberiség reményének és menedékének rendeltél. Adj nekem is fáradságom jutalmául oly szeretetet Mária iránt, melyet oly igen szívesen gyűjtenék fel ennek a kicsiny műnek segítségével olvasóimnak szívében.

Hozzád is fordulok, édes királynőm, édesanyám, Mária; tudod, hogy beléd helyeztem Jézus után üdvösségem minden reményét; mert be kell ismernem, hogy minden nyert jót, megtérésemet, hivatásomat, hogy ti. a világot elhagyjam, és oly sok egyéb kegyelmet, melyet Isten nekem juttatott, a te közbenjárásodnak köszönhetek. Ismered abbéli állandó fáradozásomat, hogy ezért a sok nyert kegyelemért hálámnak bizonyítékát nyújtsam, hogy mindenfelé nyíltan vagy titokban tiszteletedet hirdessem, hogy mindenki beelőltam a tiszteletedre szolgáló édes és áldásos ajtatosságokat, hogy mindenki szeressen téged. Remélem, hogy életem utolsó pillanatáig folytatni fogom ebbéli működésemet. Mivel azonban éveim nagy számánál és meggyengült egészségemnél fogva földi zárandóklásomnak vége s az örökkévalóságba való belépésem előreláthatólag már nem lehetnek messze, ennél fogva elhatároztam, hogy még halálom előtt egy könyvet bocsátok a világba, mely helyettem tiszteletedet terjessze, s másokat is buzdítson nagy jelességeidnek és tisztelőid iránt tanúsított nagy irgalmasságodnak hirdetésére. Remélem, szeretett királynőm, hogy ez az ajándék, bár érdemeiddel összehasonlítva igen csekélynek tűnik föl, háladatos szívednek mégis tetszésére fog szolgálni, mivel csupán csak irántad való szeretetből nyújtottam. Nyújtsd ki tehát édes kezedet, mellyel engem a világból és a pokolból kirántottál, fogadd el e kis könyvecskét, és

óvd meg, mint tulajdonodat. Gondolj azonban arra, hogy azért a csekély szolgálatomért jutalmat is várok, és ez a jutalom abban álljon, hogy a mai naptól fogva az eddiginél forróbban szeresselek, hogy ennek a könyvnek minden olvasója szeretetre gyulladjon irántad, hogy mindenki gyarapodjék a kívánság, téged szeretni és mások által is szeretve látni, s majdan mindenki teljes szívből és legjobb tehetségéhez képest dicséreted hangoztatásában és növelésében fáradozzék, mások szívében is felébresztve a bizalmat hatalmas pártfogásod iránt. Amen. Ezt remélem, úgy legyen.

Szerető, ha mindjárt nyomorult szolgád

Liguori Alfonz

A szerző bevezetése. Elolvasása szükséges!

Szeretett olvasóm, testvérem Máriában! Ugyanaz az áhítat, mely engem e könyv megírására indított, készítetett egyúttal téged is, hogy ezt elolvasd, s így mindketten ennek a jószágos Anyának lettünk boldog gyermekei. Ha valaki azt találná mondani, hogy megtakaríthattam volna magamnak ennek a műnek megírásához a fáradságot, mivel már sok tudományos és híres mű van e tárgyról; kérlek, válaszolj ilyenek Ferenc apát szavaival, hogy ti. Mária dicsérete kimeríthetetlen forrás, mely annál jobban megtelik, minél inkább túlárad, s minél teltebb lesz, annál jobban kiömlik. (Bibliotheca Patrum.) Ezzel azt akarja mondani, hogy a boldogságos Szűz oly nagy és fenséges, hogy bármennyire dicsérjük, mindig több dicsérni való marad benne hátra. Szent Ágoston erre vonatkozólag megjegyzi, hogy valamennyi ember nyelve, ha minden tagunk nyelvvé változnék is át, nem volna képes Máriát érdeme szerint dicsérni. (S. August. apud B. Dionys. Carth.)

Természetesen, találtam én igen sok könyvet, nagyot, kicsinyt, melyek valamennyien Mária jelességeit tárgyalják; mivel azonban egyúttal azt is tapasztaltam, hogy ezek a könyvek vagy ritkák, vagy igen terjengősek, vagy nem feleltek meg szándékomnak, ennél fogva gondosan összegyűjteni igyekeztem egyes alkalmas írók műveiből a szentatyák és legnevesebb hittudósok legválogatottabb és legmélyebb szellemű mondásait, hogy ily módon Mária tisztelőinek kevés fáradsággal és költséggel oly eszközt adjak kezükbe, melynek révén Isten anyjának szeretetében mindinkább növekedjenek, s egyúttal a lelkészek számára szentbeszédekhez kiválóan alkalmas anyagot szolgáltatassak a Mária iránti áhítat terjesztésére.

A világ fiai határt nem ismernek, ha arról van szó, hogy szeretteiket dicsérjék, s gyakran keresik az alkalmat, hogy róluk beszélhessenek, látni óhajtván, vajon mások is osztják e véleményüket? Ebből nyilván következik, hogy igen gyarló szeretettel viseltethetnek Mária iránt az olyanok, kik kérkednek ugyan tiszteletével, de emellett csak ritkán beszélnek Máriáról, s nem igen gondolnak rá, hogy a boldogságos Szűz iránti szeretetet másokban is felébresszék. Ennek a szeretetreméltó királynőnek igazi tisztelői nem így cselekszenek; azt kívánják, hogy mások is szeressék őt, hogy az egész világ szeresse, s ezért az iránta érzett szeretetüknek lángját, mely őket magukat emésztí, nyíltan vagy titokban mások szívében is felgyújtani igyekeznek.

Hogy pedig mindenki meggyőződhesse arról, mennyire szolgál úgy az egyén, mint egész nemzetek javára, ha a Mária iránti áhítatot előmozdítjuk, halljuk csak, mint nyilatkoznak erről az egyháztanítók. Szent Bonaventura szerint mindazok, kik Mária tiszteletét előmozdítani igyekeznek, biztosak lehetnek üdvösségük felől. Ugyanezt erősíti Szent Lőrincről nevezett Richárd is, ki azt állítja, hogy Mária tisztelője elnyeri az örök életet, mivel e hálás királynő bizonyára tisztelni fogja a másvilágon azokat, kik e földön tiszteletének terjesztésén fáradoztak. (De laud. Virg. 1. 2.) Mindenki ismeri azt az ígéretet, melyet Mária azoknak tett, kik közreműködnek abban, hogy ezen a földön az emberek őt ismerjék és szeressék: így szól ti.: „*Akik fényt derítenek rám, örök életet nyernék*” (Sir

24,31). E szavakat az Anyaszentegyház a szeplőtelen fogantatás ünnepén Máriára vonatkoztatja. Szent Bonaventura, ki annyit fáradozott Mária dicséretének hirdetésében, joggal kiálthatott fel: „Örvendezz tehát, én lelkem, s vigadj Máriában, mert sok jó készített azok számára, kik őt dicsérik.” „Minthogy valamennyi szentirat — fűzi hozzá — Mária dicséretét hirdeti, nekünk is azon kell lennünk, hogy szívünkkel és szánkkal magasztaljuk Istennek szent Anyját, hogy egy napon bevezessen bennünket a boldogok honába.”

Szent Brigitta irataiban olvassuk, hogy Boldog Rémig püspök szentbeszédeit mindig Mária dicséretével szokta volt kezdeni. Ezért egy napon a boldogságos Szűz megjelent neki s így szólt hozzá: „Mondd meg a jámbor püspöknek, hogy anyja leszek s lelkét egykoron Isten elé óhajtom vinni, mivel szentbeszédeit az én dicséretemmel kezdi, s különben is igen boldog véget fog érni.” (Revel. c. 14.) S valóban a püspök úgy múlt ki, mint egy szent, imádkozva és telve mennyei békével. Egy Domonkos rendi szerzetesnek, ki sohase fejezte be szentbeszédeit anélkül, hogy néhány szót Máriáról hozzá ne fűzött volna, halálos óráján megjelent a szent Szűz, megvédelmezte a sátán támadásai ellen, megerősítette, s aztán bevezette boldog lelkét a mennyek országába. (Apud P. Auriemma.) A jámbor Kempis Tamás azzal kezdi Máriáról szóló elmélkedéseit, amint ő mindazokat, kik dicséretét hirdetik, a következő szavakkal ajánlja isteni Fiának: „Könyörülj meg, Fiam, annak lelkén, ki Téged szeretett és dicsért.” (Thom. a Kempis, Serm. 2 p. 3. ad Nov.)

Ami pedig az áldást illeti, mely Mária tiszteletéből a népre árad, erre nézve Szent Anzelm megjegyzése szerint Mária dicséretének hirdetése folytán a bűnösök szükségképpen megtérnek és üdvözülnek, minthogy a bűnösök üdvét Mária közvetíti. (S. Anselm I. 3. de excell. Virg. c. 1.) Ha igaz az, (miként én azt kétség nélkül úgy is tartom s e könyv hatodik fejezetében be is fogom bizonyítani,) hogy minden kegyelem Mária által jut hozzánk, s hogy mindnyájan, kik az égbe jutnak, ennek az Istenanyának közbenjárása folytán üdvözülnek: akkor ebből szükségképpen következik, hogy a világ üdve attól függ, vajon prédikálunk-e vagy sem Máriáról, az iránta tartozó bizalomról és közbenjárásának hatalmáról. Ismeretes dolog, hogy Szienai Szent Bernardin ezzel javította meg Itáliát, hogy Szent Domonkos ugyanezen eszközzel oly sok vidék lakosságát térítette meg, hogy Szent Bertrand Lajos sohase mulasztotta el szentbeszédeiben az Istenanya iránti áhítatot ajánlani; s e példákhoz még igen sok mást fűzhetnénk.

Ifjabb Segneri Pál, a híres hithirdető, az általa tartott missziók alkalmával mindig beszélt a Mária iránti ájtatosságról is; saját bevallása szerint ez volt mindig legkedvesebb szentbeszéde. Szerzetünk alapszabályainak egyik soha nem mellőzhető pontja, hogy misszióink alkalmából egy szentbeszédet mindig az Isten anyjáról kell tartani, s valamennyien bizonyíthatjuk, hogy semmiféle szentbeszéd nagyobb áldást nem hoz, és több áhítatot nem ébreszt a népben, mint amelyet Mária irgalmasságáról tartunk. A Mária irgalmasságáról tartott szentbeszéd ismétlem, Szent Bernát szerint, bár örökké dicsérnök is az ő alázatosságát vagy csodálnók szüzességét, mégis semmivel sem okozhatnak nagyobb örömet nekünk, kik szegény bűnösök vagyunk, mint mikor irgalmasságáról szólnak, mivel irgalmassága azon tulajdonsága, melyhez a leggyengédebben ragaszkodunk, melyre leggyakrabban gondolunk és melyhez legtöbbször folyamodunk. (S. Bern. Serm. 4 de Ass.) Azért is szándékom ebben a könyvben főképpen Mária nagy irgalmasságáról és hatalmas szózólásáról tárgyalni, s másokra hagyom, hogy a legszentebb Szűz egyéb kitűnőségeit ecseteljék. E célból éveken át tehetségemhez képest nagy fáradsággal igyekeztem összegyűjteni mindazt, amit a szentatyák és leghíresebb írók Mária irgalmasságáról és hatalmáról mondtak. Minthogy pedig a Salve Regina, ez az Egyház által jóváhagyott és az év legnagyobb részében a lelkészek számára előírt imádság, csodálatos módon ecseteli Mária irgalmasságát és hatalmát, ennél fogva ezt a szép imádságot akartam egyes fejezetekben magyarázni. Egyúttal azt hiszem, azzal is kedvére tettem Mária tisztelőinek, hogy az Isten

Anyjának legfőbb ünnepeiről, valamint erényeiről néhány elmélkedést fűztem hozzá, és előadtam az Anyaszentegyház által jóváhagyott, leggyakoribb Mária-ájtatosságokat.

Ha ez a kicsiny könyvecske, kedves olvasóm, örömet szerez neked: kérlek ajánlj engem a boldogságos Szűznek, hogy hatalmas pártfogása iránt nagy bizalmat eszközöljön ki számomra. Ha ezt megcselekszed, ígérem, én is hasonlót teszek érted. Ó mily szerencsés is az, ki szeretetével és bizalmával mindjobban belekapaszkodik üdvösségének két horgonyába, Jézusba és Máriába; az ilyen biztosan nem vész el. Kiáltunk fel tehát mindketten a jámbor Rogriguez Alfonzzal: „Jézus és Mária, édes szerelmem, értetek akarok szenvedni, értetek akarok meghalni, teljesen titek akarok lenni végleg és tökéletesen le akarok magamról mondani.” (Ap. P. Auriem.) Szeressük Jézust és Máriát, legyünk azon, hogy szent életűek legyünk, mert hiszen nincs ránk nézve ennél nagyobb szerencse. Isten veled, kedves olvasóm, viszontlátásra az égben, hol ami édes Anyánknak és szeretett Fiának lábaihoz borulva, nekik hálát adni s Őket dicsérve az egész örökkévalóságon át színről színre szeretni óhajtjuk. Amen.

Imádság Máriához boldog kimúlásért

Ó Mária a nyomorult bűnösök édes menedéke, ó legédesebb Anyám, ama fájdalomra, melyet Fiadnak kereszthalálakor elszenvedtél, kérlek, állj mellettem irgalmasságoddal, ha majd lelkem e világot elhagyni készül. Űzd el majd akkor a pokol valamennyi ellenségét, jöjj el, fogadd kezeidbe lelkemet és add át az örök Bírónak. Ó királynőm, ne hagyj el! kell, hogy te engem Jézus után ama rettenetes pillanatokban erősíts; kérjed isteni Fiadat, adja meg nekem a kegyelmet, hogy lábaidat akkor átölelhessem, lelkemet az ő szent sebeibe ajánlhassam és felkiálthassak: „Jézus és Mária, nektek ajándékozom szívemet és lelkemet”.

Első rész. A Salve Regina magyarázata

1. fejezet: Üdvözlégy, mennyország királynéja, irgalmasság Anyja

1. §. Mily nagynak kell lenni bizalmunknak Szűz Mária, az irgalmasság királynéja iránt

Minthogy a királyok Királya a boldogságos Szüzet méltónak találta arra, hogy anyja legyen, ennél fogva a katolikus Anyaszentegyház is teljes joggal adja neki a királynő dicsőséges címét és joggal követelheti, hogy őt mindenki ezzel a címmel üdvözlje és tisztelje. Szent Athanáz mondja: (Serm. de Deip.) Ha a gyermek király, akkor annak édesanyját királynénak kell tekintenünk és mint ilyent kell üdvözlőnk; s ehhez Szienai Szent Bernardin hozzáteszi, (Tom. 2. §. 51) hogy Szűz Mária attól a pillanattól fogva, midőn beleegyezett, hogy az örök Ige anyjává legyen, megszerezte egyszersmind magának azt a jogot is, melynél fogva őt a világ és az összes teremtmények királynéjának nevezzék. Ha Szűz Máriának teste, — mondja Szent Arnold apát, (De laud. Virg.) – egyszersmind Jézus Krisztusnak teste is lőn, úgy az anyának részesednie kell a fiú hatalmában is; sőt a fenti kitételből, (hogy ti. Szűz Mária teste Jézus testévé is lőn) azt is kell következtetnünk, hogy az anya és Fia nemcsak osztozkodnak a hatalomban és dicsőségében, hanem hogy ez a hatalom teljes egészében csakis mindkettőjükben együttvéve lehet jelen.

Ha tehát Jézus Krisztus a föld királya; úgy Mária annak királynéja, mondja Rupert apát, olyannyira, hogy Szienai Szent Bernardin magyarázata szerint (T. 2 c. 61.) minden teremtmény, mely Istent szolgálja, Máriát is köteles szolgálni; minthogy pedig az angyalok, emberek és minden, ami csak él az égben és e földön, Istennek alá van rendelve, azért természetesen mindezek a teremtmények Szűz Máriának is alattvalói. Éppen ezért intézte Guericus apát a következő szavakat Szűz Máriához: „Folytasd csak továbbra is békeuralmadat, Mária, sáfarkodjál csak Fiaid javaiban tetszésed szerint, mivel ugyanis te vagy az ég és föld királyának anyja és arája, joggal illet meg téged, mint királynőt, az uralom és hatalom az összes teremtmények felett.”

Mária tehát királynő, de vigasztalásunkra tudnunk kell azt is, hogy szelíd és jóságos királynő, ki igen hajlandó minket nyomorúságunkban megsegíteni; azért is akarja a katolikus Anyaszentegyház, hogy őt az *irgalmasság királynéja* címen üdvözljük. Boldog Nagy Albert megjegyzi, hogy a királynő elnevezés már magában is szelidséget és a szegényekről való gondoskodást jelent, míg a *császárnő* neve a komolyságnak és szigorúságnak kifejezője. Seneca mondja, hogy a királyoknak és királynőknek legfőbb díszét a szegények és szűkölködők felsegítése adja. Ha a zsarnok csak saját jólétét akarja uralmával előmozdítani, akkor a király viszont csak azért uralkodjék, hogy alattvalóinak jólétét biztosítsa. Midőn a királyt megkoronázzák, fejét az irgalmasság jelképével, olajjal kenik meg, jelezvén, hogy az ő legfőbb kötelessége alattvalói iránt a szelidség és jóakarát gyakorlása.

Mindezeknél fogva a királyoknak legfőbb gondjukat az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlására kell fordítaniuk. Mindamellet nem szabad arról sem megfeledkezniük, hogy szükség esetén szigorral járjanak el a bűnösökkel szemben. Mária mégis, bár királynő, nem egyszersmind az igazságosság királynője, kinek talán arra is kellene gondolnia, hogy a gonoszokat megbüntesse, ő kizárólag az irgalmasság királynéja, ki egyebet sem kíván, mint

hogy a bűnösök iránt kegyelmet és irgalmasságot tanúsítson. Éppen ez oknál fogva követeli a katolikus Anyaszentegyház, hogy őt az *irgalmasság királynéjának* hívjuk. A párizsi egyetem híres kancellárja, Gerson János, a zsoldárosnak eme szavairól (61,12): „*E kettőt hallottam: hogy a hatalom Istené, és tied, Uram, az irgalmasság,*” azt mondja, hogy Isten az ő uralmának birodalmát, mely igazságból és irgalmasságból áll, megosztotta, Önmagának tartván meg az igazságosság birodalmát, míg a kegyelemét bizonyos fokban Szűz Máriának adta át, mert azt akarta, hogy minden kegyelem Mária keze által, annak kezén át jusson az emberekhez, teljesen a saját tetszése és belátása szerint. (P. 3. tr. 4. s. Magn.) Szent Tamás megerősíti ezt az állítást, midőn mondja, hogy a boldogságos Szűz az isteni Igének e világra hozásával Istentől az ő uralmának felét is megnyerte, amennyiben az irgalmasság királynéja lőn, míg Jézus Krisztus az igazságosság királya maradt. (S. Thom. Praef. in Epistolas Canon.)

Az örök Atya Jézus Krisztust az igazságosság királyává rendelte s ezért át is adta neki az ítéletet az egész világ felett, a próféta következő szavai szerint: „*Isten, add jogodat a királynak és igazságodat a király fiának.*” (Zsolt 71,2) Egy tudós író a következőket fűzi ehhez: „Oh Uram, Te átengedted Fiadnak a jogszolgáltatást, mivel a király anyjának az irgalmasságot adtad át.” Szent Bonaventura pedig ilyképp magyarázza Dávid király fent idézett szavait: „Ó Isten, engedd át az ítéletet a királynak, az irgalmasságot pedig az ő anyjának.” Erneszt prágai érsek hasonlóképp erősíti, hogy az örök Atya a Fiúnak az ítélkezés tisztét adta át, az anyának pedig, hogy a nyomorultak iránt résztvevő legyen és rajtuk segítsen. Dávid király állítja, hogy Szűz Máriát maga Isten avatta bizonyos tekintetben az irgalmasság királynéjává, midőn őt az öröm olajával felkenste: „*A te Istened vigasság olajával kent föl téged.*” (Zsolt 44,9) Örüljünk tehát Ádám szegény ivadékai, mert meg lehetünk győződve arról, hogy az égben hatalmas királynénk van, ki Szent Bonaventura szerint irántunk való irgalmassággal és szeretettel van felkenve. (S. Bonav. in Spec. c. 7.) Igen helyesen járt el ennél fogva Nagy Albert, midőn a mi nagy királynőnk előképének, Eszter királynénak történetét idézve, azt Máriára vonatkoztatta. Eszter könyvének negyedik fejezetében olvashatjuk, hogy Asverus uralkodása alatt kiadta a parancsot, hogy országában az összes zsidókat meg kell ölni. Ekkor az elítéltek egyike, Mardocheus, övéi megszabadításának ügyét Eszternek ajánlá fel, felszólítván őt, hogy kérje a királytól rendeletének visszavonását. Eszter először visszautasította a kérést, mert félt, hogy a király még nagyobb haragra gerjed. Erre Mardocheus szemrehányásokat tett neki, mondván, hogy ne csak saját életét igyekezzék biztosítani, mert a király azért emelte őt maga mellé a trónra, hogy ott az összes zsidóságot megvédje: „*Ne véljed, hogy te egyedül megszabadítod életedet, mivel a király házában vagy minden zsidók fölött.*” (Esz 4,13) Így szólt Mardocheus Eszter királynéhez, s így szólhatunk mi szegény bűnösök is a mi királynénkhöz, Máriához, ha vonakodnék megérdemelt büntetésünk elengedését Istennél kieszközölni: „Ne gondold, hogy neked csak saját jóléteddel kell törődnöd, mivel a király házában vagy minden ember előtt. Ne véld, hogy téged, ó királynőm, Isten csak azért helyezett a világ fölé, hogy saját életedet megmentsd, nem, ellenkezőleg, azért magasztalt ő fel téged annyira, hogy nagy részvétellel légy a nyomorultak iránt, s hogy őket annál hathatósabban segíthesd.

Midőn Asverus megpillantotta Esztert, szeretetteljesen kérde tőle jövetelének okát. „*Mi a kérésed?*” Erre így felel a királyné: „*Ha kedvet találtam, előttem, ó király! és ha neked tetszik, hagyd meg népemet, melyért esedezem.*” Asverus meghallgatta kérését, és tüstént visszavonta a rendeletet. Ha azonban már Asverus is megkegyelmezett a zsidóknak Eszter iránt való nagy szereteténél fogva, hogyan bocsáthatná el magától Isten meghallgatás nélkül Máriát, kit oly végtelenül szeret, ha az a szegény bűnösökért könyörög, kik magukat neki felajánlották, és így szól: „Ha kegyelmet találtam színed előtt, ó Királyom, (az Istenanya nagyon is jól tudja, hogy ő kedveltje az Úrnak, ki őt jobban szereti valamennyi szentnél és angyalnál, mivel ő volt az áldott, a boldogságos, az egyetlen az emberek közt, ki a szegény bűnösök számára a kegyelmet ismét visszaszerezte,) ajándékozd nekem az én népemet, melyért könyörgök.” Így

kiált ő az Istenhez: „Ha szeretsz engem, Uram, ajándékozd nekem a bűnösöket, kikért könyörgök.” Lehetséges volna, hogy Isten őt meg ne hallgassa? Ki nem ismerné Szűz Mária imádságának erejét Istennél? „*A kegyesség törvénye van az ő nyelvén.*” (Péld 31,26) Mária minden imádsága törvény az Isten számára, melynél fogva irgalmasan jár el mindenkivel szemben, kiért Mária közbenjár. Szent Bernát kérdi, miért hívja a katolikus Anyaszentegyház Máriát az irgalmasság királynéjának? És a feleletet a következőkben adja: „Mert hisszük, hogy Mária megnyitja az isteni irgalmasság mélységeit, akinek számára csak akarja, amikor és ahogyan csak akarja, olyannyira, hogy nincs az a bűnök örvényében bármennyire is elmerült ember, ki elkárhozhatnék, ha Mária gyámolítja.” (S. Bern. in Salve Reg.)

Félhetünk-e attól, hogy Mária csak egyetlen bűnöstől is megtagadja segítségét, mivel nagyon elhalmozva látja bűnökkel? Avagy visszariadjunk talán ennek a nagy királynőnek szentségétől és magas méltóságától? „Nem, – mondja Szent Gergely, mert minél fennköltebb és szentebb ő, annál szelídebb és irgalmasabb a bűnösök iránt, kik javulni akarnak s ő hozzá menekülnek.” (S. Greg. lib. 1. ep. 47.) Itt a földön a királyok és királynők rendszerint oly retteget és félelmet keltenek az őket körülvevő fény által, hogy alattvalóik alig merészelnek előttük megjelenni; de miképp félhetnének a bűnösök, – mondja Szent Bernát – midőn az irgalmasság eme királynéjához közelednek, kiben semmi szigorúságot, semmi félelmetest nem találhatnak, ki ellenkezőleg szelídséggel és jóakarattal jön eléjük. Mária mindnyájunknak nem csak adja, hanem kínálja is a tejet és a selyem szövetet, (Sup. Sign. magn.) az irgalmasság tejét, hogy bizalomra gerjessen, a selyemszövetet pedig, hogy az igazságosság villámai elől biztosítson bennünket. Suetonius beszéli el Titusz császárról, hogy senkit sem bírt elutasítani magától, és éppen ezért megesett, hogy sokszor többet ígért, mint amennyit remélni lehetett, s midőn ezt szemére vetették, azt felelte, hogy a fejedelem senkit sem bocsájthat el magától kielégítetlenül, kit már egyszer maga elé bocsátott. Titus mindezt dicsekvésből mondta, mert valójában vagy hazudott ilyenkor, vagy ígéretét kellett gyakran teljesületlenül hagyni; a mi királynénk azonban nem tud hazudni, tisztelőinek minden kérését teljesíteni képes, emellett szíve annyira telve van szeretettel és jóakarattal, hogy nem bír senkit se kielégítetlenül magától elbocsátani. (Lud. Blos. lib. 4 c. 12.) „Lehetséges volna-e egyáltalán, – kiált fel Szent Bernát – hogy vonakodjál a szűkölködők segítségére sietni, holott te vagy az irgalmasság királynéja? Te vagy az irgalmasság királynéja, én pedig a legnyomorultabb bűnös, ha tehát mindenkinél több joggal nevezhetem magam alattvalódnak, több gondot is kell rám viselned, mint bárki másra.” (S. Bern. in Salv. Reg.)

Irgalmazz tehát nekünk, ó irgalmasság királynéja, és legyen gondod üdvösségünkre, Szent Gergely szavaival kiáltunk hozzád: „Ne engedd mondani magadról, ó boldogságos Szűz, hogy bűneink sokaságánál fogva nem rendelkezél megsegítésünkhöz elegendő hatalommal, mert hiszen a te hatalmad és irgalmad oly nagy, hogy annak a bűnök bármily sokasága sem képes ellenállni.” (Or. de exitu B. V.) Nem, semmi sem képes hatalmának ellenállani, mert a te Teremtőd és a mi Teremtőnk az irántad tanúsított tiszteletnyilvánítást úgy tekinti, mintha neki szólt volna; „az Isten ti. – fűzi hozzá ugyanez a szent – a te kérésed meghallgatásával tartozását véli leróni veled szemben.” (Id. ib.) Ezzel azt akarja kifejezni Szent Gergely, hogy ámbár Mária végtelen hálával tartozik Istennek az istenanyai méltóságért, még sem tagadhatjuk, hogy másrészt az Istenfia is hálával tartozik anyjának, hogy neki ezt a földi életet ajándékozta, s ezért Jézus őt az ő mennyei Atyjának dicsőségében kiváltképp azzal tiszteli, hogy tartozásának lerovása fejében minden kérését meghallgatja.

Mily nagyra kell tehát lenni bizalmunknak az egek királynéja iránt, mikor egyrészt tudjuk, mily *hatalmas* ő az Istennél, másrészt ő maga tele van *irgalmassággal* olyannyira, hogy nincs ember a világon, ki ne részesülne Mária jóságában és adományában! Ugyanezt jelentette ki a boldogságos Szűz Szent Brigittának is. „Én vagyok – így szólt – az egek királynéja és az irgalmasság anyja; én vagyok az igazak gyönyörűsége és a kapu, melyen át a bűnösök Istenhez juthatnak; nincs a földön bűnös, ki oly szerencsétlen lenne, hogy ne volna

része irgalmasságomban, mert mindenki, ha egyebet nem, közbenjárásom által legalább azt a kegyelmet nyeri, hogy a sátán ritkábban kísérti, mint ahogyan különben tenné.” Nincs senki, – tette hozzá, – hacsak az Isten nem hagyta el már teljesen, (mi alatt az Istentől való végleges és visszavonhatatlan elvettetést kell értenünk, mely ti. az elkárhozottakat éri,) senki se lehet annyira eltávolodva Istentől, hogy ne térhetne ismét vissza hozzá, s ne lehetne ismét része az ő irgalmasságában, ha engem segítségül hív. Mindenki az irgalmasság anyjának nevez engem, mert Istennek az emberekkel szemben gyakorolt irgalmassága tényleg felette irgalmassá tett engem, s ennél fogva csak az nevezhető nyomorultnak, és sajnos az is fog maradni az örökkévalóságon át a másvilágon, ki nem menekült hozzám e világon életében s így elkárhozott, bár megtehetette volna, mert hiszen tudta, hogy mindenki iránt annyira résztvevő vagyok, s mitsem kívánok inkább, minthogy a bűnösökön segítsek.” (Revel. L. i. c. 6.)

Meneküljünk tehát csak mindig Mária oltalma alá, s ha üdvözülni akarunk, vessük magunkat a mi édes királynőnk lábaihoz, s esedezünk segítségéért. Ha bűneink megfontolása megrémít és visszariaszt, gondoljuk meg, hogy Mária azért lett az irgalmasság királynéja, hogy közbenjárása által a hozzámekülő legnagyobb és legelhagyatottabb bűnösöket is megmentse. Isteni vőlegényének kijelentése szerint a bűnösök alkotják az égben az ő koronáját: *„Jöjj le a Libanonról, én jegyesem! jöjj le a Libanonról, jöjj le, megkoronáztatol! – az oroszlanok barlangjaiból, a párdúcok hegyeiről”* (En 4,8) Két mást érthetünk a vadállatok és szörnyek eme nagy tömege alatt, ha nem a szegény bűnösöket, kiknek lelkét méltán nevezhetjük a bűn lakóhelyének, minthogy a bűn a legnagyobb szörny, mit csak találhatunk! „Éppen ezek a nyomorult bűnösök, kiknek üdvösségét imádságod által kieszközölted, ó Mária, nagy királynő, – mondja Szent Rupert apát – éppen ezek fognak téged az egekben megkoronázni, mivel az ő üdvük lesz a te koronád, olyan korona, mely az irgalmasság királynéjához illik.” (Lib. 3. in Cant.)

Egy Ágoston-rendi Katalin nevű apáca élettörténetében olvassuk, hogy ugyanabban a helységben, hol Istennek e szolgálója élt, egy Mária nevű nő is lakott, ki fiatal korában nagy bűnös volt, s még öregségében is folytatta bűnbánat nélküli rendetlen életmódját, annyira, hogy lakóhelyéről elűzték, mire aztán távol szülőföldjétől egy barlangban húzódott meg, hol végre nyomorultan, mindenkitől elhagyatva, a végső szentségek nélkül meghalt. Épp ezért, mint egy elhullott állatot, a temetőn kívül, a mezőn temették el. Katalin nővér a lehető legnagyobb buzgósággal szokta a megholtak lelkét Isten irgalmába ajánlani, mikor azonban tudomást vett ennek a szerencsétlen öreg asszonynak szomorú végéről, nem is gondolt arra, hogy érte imádkozzék, mivel ő is, mint a többiek, azon a véleményen volt, hogy biztosan elkárhozott. Négy esztendő múlt el ezen eset óta, midőn egy napon egy lélek jelent meg neki a tisztító helyről, ki így szólt hozzá: „Kedves Katalin nővér! mily szomorú is az én sorsom; te az összes elhunytak lelkét Istennek ajánlod, és csupán az én szegény lelkemen nem könyörülsz.” „Ki vagy?” kérdé Katalin. Amaz pedig felelé: „Én vagyok ama szegény Mária, ki a barlangban haltam meg.” – „Mit, hát te megmenekedtél a kárhozattól?” kérdé az apáca. – „Igen, Mária irgalmassága folytán üdvözültem.” – „S hogyan történt ez?” – Midőn halálomhoz közeledtem, – folytatta elbeszélését a lélek – és fontolóra vettem sok bűnömet, s elhagyatott voltomat, Isten anyjához fordultam s így szóltam hozzá: „Ó királyném, te vagy az elhagyatottak menedéke, nézd mindenkitől el vagyok hagyva, te vagy egyedüli reménységem, te egyedül tudsz rajtam segíteni, könyörülj rajtam!” Ekkor a boldogságos Szűz kieszközölte számomra a kegyelmet, hogy tökéletes bánatot indíthattam fel magamban, majd rá nemsokára meghaltam s meg voltam mentve, – igen, sőt királynőm kegyelme folytán még a tisztítóhelyen való szenvedéseim is megrövidítettek, mert kieszközölte, hogy hevesebb fájdalmak és szenvedések árán ugyan, de rövidebb idő alatt tehetek eleget az isteni igazságosságnak, s most már néhány szentmise is elegendő lenne megszabadításomra. Kérlek tehát, mondasd ezeket a szentmiséket, s ígérem, hogy könyörögni fogok ezentúl érted

Istennél és Szűz Máriánál.” Katalin nővér azonnal eleget tett a lélek kívánságának, szentmisékét mondatott, mire aztán néhány nap múlva ugyanaz a lélek a napnál is fényesebben megjelent neki s így szólt: „Köszönöm, Katalin, lásd, most az égbe sietek, hol az egész örökkévalóságon át hirdetni fogom Isten irgalmasságát és imádkozom érted.”

Imádság

Ó Istennek szent Anyja, szentséges szűz Mária, hozzád közeledem, ég és föld királynéja, mint a koldus, ki telve tisztátalansággal és sebekkel, királynője lábaihoz veti magát. Kérlek fordítsd irgalmas szemeidet hatalmas trónodról rám, szegény bűnösre. Azért tett Isten téged oly gazdaggá, hogy a bűnösöket megsegítsd, igen, Ő téged királynői méltóságra emelt, csak azért, hogy a nyomorultakon megkönyörülj. Tekints tehát reám is, és szánakozzál rajtam. Tekints reám s ne engedj mindaddig magadtól eltávozni, míg belőlem bűnösből szentet nem csináltál. Elismerem, hogy ezt nem érdemlem meg, sőt, hálátlanságommal rászolgáltam, hogy minden kegyelemtől megfosztassam, amit mindeddig közbenjárásod folytán Istentől nyertem; de te az irgalmasság királynéja vagy, ki nem érdemeket, hanem tisztán a nyomorultakat keresed, hogy szükségükön segíthess.

Ó fenséges Szűz, tudom ugyan, hogy mint e világ királynője, egyúttal az én királynőm is vagy, és mégis eltekintve ettől, különös módon is szolgálatodra óhajtom magam szentelni, hogy azután teljesen tetszésed szerint rendelkezessél felettem. Ezért kérek Szent Bonaventurával: Ó királynőm, alávetem magam hatalmadnak, hogy teljesen te vezérelj és kormányozz engem. Sohase hagyj magamra, sohase engedj át önmagamnak. Parancsolj velem s ne engedj át magamnak. Mondd meg, mit tegyek, tégy velem, amit akarsz, büntess egyszersmind, ha nem akarnék neked engedelmeskedni, mert az általad rám mért büntetések is bizonytalannal legnagyobb javamra fognak szolgálni, nagyobb szerencsének tartom, ha a te szolgád lehetek, mintha az egész földet bírnám. *Tied vagyok, ments meg!* Végy, ó Mária, szolgálid közé és tedd, hogy üdvözüljek. Lemondok saját magam felett való rendelkezési jogomról, neked ajándékozom magam. S ha mindeddig rest voltam is szolgálatodban, elmulasztván sok szép alkalmat, hogy irántad tiszteletemet s hódolatomat nyilvánítsam, mégis egyesülve óhajtók maradni szolgálid kíséretével, kik téged legjobban szeretnek s a leghűségesebben szolgálnak. Nem, nem engedhetem, hogy kíséretedben csak egy is legyen, ki téged, ó szeretetreméltó királyné, jobban szeressen és tiszteljen nálamnál. Ezt ígérem neked s remélem, hogy segítségeddel meg is tartom ígéretemet. Amen.

2. §. Mennyivel nagyobbak kell lenni bizalmunknak Mária iránt, mivel ő a mi anyánk

Máriát tisztelői nem ok nélkül és nem csupán véletlenségből nevezik anyjuknak, s ezt is oly sűrűn teszik, hogy úgy tetszik, mintha nem is volnának képesek őt másképpen hívni s nem bírnának betelni azzal, hogy őt az *anya* elnevezéssel illessék. Igen, anyának hívjuk őt, mivel tényleg az; mivel testi értelemben ugyan nem, de lelki értelemben igenis anyja a mi üdvösségünknek és lelkünknek.

Midőn a bűnbeesés tőlünk Isten kegyelmét elrabolta, egyszersmind lelkünk életét is elvette.

Mikor így a halál fiaivá lettünk, eljött Jézus, a mi Megváltónk, végtelen irgalma és szeretete által indítatva, hogy kereszthalála által ismét visszaszerezze nekünk elvesztett életünket, miként ezt Ő maga is kijelenti: „*Én azért jöttem, hogy életük legyen, és bővebben legyen.*” (Jn 10,10) Jézus így szólt: „hogy bővebben legyen”; a hittudósok szerint ugyanis Jézus Krisztus az ő megváltó halála által velünk a lelki javak oly nagy bőségét közölte, mely messze túlszárnyalja a kárt, melyet Ádám bűnével okozott. Így lőn Jézus, mivel minket az ő

mennyei Atyjával kiengesztelt, az új kegyelemszövetségben lelkünk Atyjává, miként ezt a próféta megjövendölte: „*A jövődőség atyja, békesség fejedelme.*” (Iz 9,6) Ha tehát Jézus lelkünknek atyja, akkor Mária a mi anyánk, mert az által, hogy Jézust nekünk a világra szülte, az igaz életet adta nekünk; midőn a Kálvárián felajánlotta szent Fiának életét a mi üdvünkért, egyszersmind újra szült bennünket az isteni kegyelem élete számára.

Két különböző időben lett tehát Mária a szentatyák tanítása szerint lelkünk anyjává, és pedig első ízben akkor, midőn méltó lett ama kegyelemre, hogy az Isten fiát szűz méhébe fogadja, miként azt Nagy Albert és még világosabban Szienai Szent Bernardin tanítja. Utóbbi azt állítja, hogy a boldogságos Szűz attól a pillanattól fogva, midőn az örvendetes hírt hozó angyalnak beleegyezését adta, amelytől az Ige megtestesülése függött, végtelen buzgósággal imádkozott Istennél üdvünkért és szeretetteljes anya módjára állandóan szívében hordott bennünket. (S Bern. Tr. de B. V. serm. 6) Szent Lukács Jézus Krisztus születésének elbeszélésénél ama kifejezéssel él, hogy Mária a világra hozta elsőszülött fiát: „*És szülé az ő elsőszülött fiat.*” Ha az evangélista azt mondja, hogy Mária megszülé elsőszülött fiát, úgy bizonyára még egyéb fiainak is kellett lenni, jegyzé meg egy híres író; – már pedig hitigazság, hogy Máriának Jézuson kívül nem volt több testi értelemben vett fia, tehát lelki értelemben vett gyermekeinek kell lenniük, s azok mi vagyunk. Ezt az Úr Szent Gertrúdnak ki is jelentette; midőn ez ugyanis egy napon Szent Lukács evangélistának fentidézett helyét olvasta, egészen zavarba jött, mivel nem tudta elképzelni, miként lehet Jézust Mária elsőszülött fiának nevezni, mikor Máriának csak Jézus volt a fia. Ekkor megmagyarázta neki az Isten, hogy Jézus testi értelemben volt Máriának elsőszülött gyermeke, az összes emberek pedig lelki értelemben voltak utóbb született gyermekei.

Ezek után megérthetjük az Énekek énekének Máriára vonatkozó következő szavait is: „*Tested mint a liliomokkal kerített búzasztag.*” Szent Ambrus azt mondja e mondatról, hogy Mária legtisztább teste, bár csak egyetlen egy búzaszemet, ti. Jézus Krisztust rejtette magában, mégis búzasztagnak nevezhető, mivel ez az *egyetlen* mag magában zárta mind ama kiválasztottakat, kiknek anyjává kellett egyúttal lennie. (S. Ambr. de Instit. Virg.) Szent Vilmos apát így kiált fel: „Ebben az egyetlen búzaszemben, Jézus Krisztusban, az emberiség Megváltójában, Mária sokakat szült az üdvösségre. Mivel magát az Életet szülte, egyúttal sokaknak adott életet; minthogy Mária Jézust, a mi Üdvözítőnket és életünket szülte, ennél fogva mindnyájunkat újra szült az üdvösségre és életre.” (S. Guill. in Can. 5. 13.)

Másodízben akkor szült minket újra Mária a kegyelemre, mikor szeretett fiának életét oly sok fájdalom közt üdvünkért az örök Atyának áldozatul hozta. Szent Ágoston azt tanítja, hogy mivel Mária akkor szeretetével közreműködött a hívőknek a kegyelemre való újjászületésében, ez által lelki értelemben anyja lett mindnyájunknak, kik a mi főnknek, Jézus Krisztusnak tagjai vagyunk. (S. Aug. de, Virg. c. 6.) Ugyanezt jelentik a boldogságos Szűz szavai is az Énekek énekében (1,5): „*Szőlőkben őrzővé tetted engem, de én szőlőmet nem őrzöttem.*” Mária áldozatul hozta Fia életét Istennek és kitette lelkét a halálnak, hogy sokak lelkét megmentse, jegyzi meg Szent Vilmos: mert vajon ki mást nevezhetünk joggal Mária lelkének, mint Jézust, ki az ő élete és szeretetének egyedüli tárgya volt. Épp ezért jövendölte meg neki Szent Simeon, hogy lelkét egy napon a fájdalom töre járja majd át: „*A te lelkedet is tör járja át.*” (Lk 2,35) Ez ama lándzsa volt, mely Jézus Szívét, s ezáltal egyszersmind Mária lelkét is átdöfte. Akkor szült minket újra saját fájdalmai által az örök életre, úgy, hogy joggal nevezhetjük magunkat Mária fájdalomgyermekeinek. Mária, a mi szeretett anyánk mindenkoron a legtökéletesebben volt egyesülve Isten akaratával. Ebből a következőket vonja le Szent Bonaventura: „Miután Mária megismerte az örök Atyának az emberek iránt való szeretetét, amennyiben azt akarta, hogy fia üdvösségünkért meghaljon: miután megismerte a Fiúnak szeretetét, ki kész volt értünk meghalni, beleegyezett ő is, hogy Fia üdvösségünkért feláldozza magát, mert azt akarta, hogy szeretete hasonlónak legyen az Atyának és a Fiúnak az emberek iránt való végtelen szeretetéhez.”

Igaz ugyan, hogy Jézus az emberi nem megváltásának művét maga akarta véghez vinni: „*A sajtót egyedül tapostam.*” (Iz 63,3) Mikor azonban felismerte Máriának abbéli nagy vágyakozását, hogy ő is felhasználtassék az emberek üdvéért, azt akarta, hogy azon áldozattal, melyet Fia életének felajánlása által Istennek hozott, ő is közreműködjék üdvösségünk ügyében és ily módon lelkünk anyjává legyen. Ezt akarta Üdvözítőnk tudomásunkra hozni, midőn röviddel halála előtt megpillantván a keresztről anyját és tanítványát Szent Jánost, először Máriához így szólt: „*Íme a te fiad.*” (Jn 19,26) Mintha mondta volna: „*Íme egy ember, ki már újjászületett a kegyelemben azon áldozatnál fogva, amelyet te hozol, midőn életemet az ő üdvösségéért Istennek felajánlod.*” Majd így szólott a tanítványhoz: „*Íme a te anyád*” (Jn 19,27) E szavak erejében – mondja Szienai Szent Bernardin – Mária irántunk való nagy szereteténél fogva nemcsak Szent Jánosnak, hanem az egész emberiségnek anyjává lőn. (S. Bernard, t. 1. serm. 55.) Éppen ezért írta Szent János, Silveira megjegyzése szerint, evangéliumának ide vonatkozó helyén: „*Azután mondá a tanítványnak: Íme a te anyád!*” és nem *Jánosnak*, hanem a *tanítványnak*, értésünkre akarván adni ezzel, hogy az Úr Máriát mindazok anyjává jelölte ki, kik keresztények s így méltók a tanítvány elnevezésre.

„*En a szép szeretet anyja vagyok*, mondja Mária, mivel az ő szeretete, mely lelkünket Isten színe előtt kedvessé teszi, eszközli egyúttal azt is, hogy ez a szerető anya bennünket gyermekeivé fogad. (Pacciuch. de B. V.) És vajon melyik testi értelemben vett anya szereti annyira gyermekeit, mint ahogyan te bennünket szeretsz, ő legédesebb királynő, ki kizárólag csak a mi jólétünkkel vagy elfoglalva, ki bennünket oly forrón szeretsz, és oly nagy gonddal mozdítod elő javunkat, mondja Szent Bonaventura.

Boldogok, kik egy ily szerető és hatalmas anyának oltalma alatt élnek. Noha Mária még nem élt Dávid korában, mégis a királyi próféta már akkor abban kereste üdvét, hogy Mária hú gyermekének vallotta magát és így könyörgött Istenhez: „*Szabadítsd meg szolgálód fiát.*” Milyen más szolgálóról beszélhetett” volna a próféta – mondja Szent Ágoston – ha nem arról, ki ezt mondja magáról: „*Íme az Úr szolgáló leánya?*” (Aug. in Ps. 85.) Ki merné – kiált fel b. Bellarmin bíboros (Bellarm. de sept. verb.) Mária gyermekeit az ő szívéből elszakítani, ha ezek ellenségeik elől menekülve nála védelmet keresnek? Vajon a pokol összes dühe, a szenvedélyek romboló vihara képes volna-e őket legyőzni, ha minden bizalmukat ennek a hatalmas anyának pártfogásába helyezik? Mondják, hogy a bálna szájába veszi kölykeit, és ily módon védi, ha abban a veszedelemben forognak, hogy a vihar vagy a vadász zsákmányai lesznek. Novarinus szerint hasonló módon védi meg ez a szelíd anya a hívőket és anyai szeretetében fogadja őket, ha a szenvedélyek viharai és a sátán fenyegetik azokat, míg be nem vezeti a mennyország biztos kikötőjébe. (Novarin. c. 14. exc. 81.) Ó hön szeretett és legjobb Anya, hálát adunk Istennek s hálát akarunk adni neki az egész öröklétlen át, hogy téged anyánkká és ezen élet összes veszélyei ellen menedékhelyünké tett. A boldogságos Szűz maga jelentette ki Szent Brigittának, hogy minden lehetőt megtesz megmentésünkre, hasonlóan az anyához, ki gyermekét az ellenség fegyvereitől látja körülvéve. „*Így járok el gyermekeimmel szemben – szólt a szenthez – s így is fogok mindig cselekedni, legyenek bármily nagy bűnösök is, ha megteszik a legcsekélyebbet, hogy ti. segítségül hívnak.*” (Rev. lib. 4. c. 38) Biztosak lehetünk tehát aziránt, hogy a pokollal vívott minden harcunkban győzünk és fogunk is győzni, ha Isten anyjához fordulunk, ki egyúttal a mi anyánk is és folyton feléje kiáltjuk: „*Oltalmad alá futunk Istennek szent Szülője.*” Hányszor arattak győzelmet a hívők ezen rövid, de annál hathatósabb imádsággal a pokol felett? Többek közt ezzel az imádsággal győzte le Istennek hős szolgálója, a keresztről nevezett Mária a sátán összes incselkedéseit.

Örvendjetez tehát ti, kik Mária gyermekei vagytok és tudjátok meg, hogy ő mindenkit gyermekének, ismer el, aki csak az óhajt lenni; örvendjetez, mert mitől kellene félteni üdvösségeteket, ha ilyen anya védelmez, és segít benneteket. Szent Bonaventura szerint

olyannak, ki szereti e jó anyát és bízik segítségében, fel kell bátorodnia és felkiáltania: „Mit félsz, édes lelkem? nem, te nem fogsz elveszni, mivel ítéleted Jézustól, a te testvéredtől és Máriától, a te anyádtól függ.”

E gondolatot annyira vigasztalónak találta Szent Anzelm, hogy örvendezve felkiáltott: „Ó boldog bizalom, ó biztos menedék, Istennek anyja egyúttal az én anyám is! Mily biztossággal remélhetjük tehát üdvösségünket, hiszen az a mi jó testvérünk és könyörületes anyánk elhatározásától függ.” (In Depr. ad V.) Igen, a mi anyánk maga hív bennünket magához e szavakkal: „*Ha valaki kicsiny, jöjjön hozzám.*” (Péld 9,4) A kicsiny gyermekeknek mindig ajkukon van anyjuk neve, s valahányszor veszélyben forognak, vagy megijednek, tüstént hangos szóval kiáltják: „*Anyám, anyám!*” Ó legédesebb, legszeretőbb anyánk, Mária! hasonlót kívánsz te mi tőlünk is; kívánod, hogy mi is olyanok legyünk, mint a gyermekek, hogy minden veszedelemben segítségül hívjunk és mindig hozzád meneküljünk, mert te akarsz segíteni, te meg akarod tenni, hogy üdvözlöljünk, miként azt meg is cselekedted mindazon gyermekekkel, kik hozzád menekültek.

A Jézustársaságának nápolyi történetében a következő részletet találjuk egy skót nemes ifjúról, kit Elfinston Vilmosnak hívtak s rokona volt Jakab királynak. A protestáns vallásban nevelkedve, buzgón kitarzott felekezete mellett, míg végre megvilágosítva az isteni kegyelem sugaraitól, felismerte tévhitét. Erre Franciaországba ment, hol égy jámbor skót jezsuita segítségével, de még inkább a boldogságos Szűznek közbenjárása révén, ki őt az igazság megismerésében gyámolította, hátat fordított eddigi vallásának és katolikusá lőn. Később Rómába utazott. Egy napon barátjainak egyike igen elszomorodva látta őt, kérdezősködött ennek oka felől. Erre Vilmos elbeszélte, hogy az elmúlt éjjel megjelent neki megholt édesanyja és így szólt hozzá: „Szerencséd, kedves fiam, hogy visszatértél az igaz Egyház kebelébe, mert lásd, én tévhitemben haltam meg s emiatt elkárhoztam.” Ettől az időtől fogva Máriához való ragaszkodása még nagyobb lett; egyetlen édesanyjául választotta. Erre Mária azt a gondolatot sugallta neki, hogy vonuljon kolostorba, mit ő tüstént ünnepélyesen meg is ígért. Mivel azonban nemsokára ezekután beteg lett, Nápolyba ment, hogy e légváltozással helyreállítsa egészségét. Isten azonban úgy akarta, hogy itt haljon meg, még pedig mint szerzetes. Minthogy tehát röviddel Nápolyba érkezte után betegsége életveszélyesre fordult, kéressel és könyörgéssel kivitte, hogy Jézustársaságának elöljárói fölvevették a szerzetbe. A legméltóságosabb Oltáriszentség előtt, melyet útiköltségül vett magához, tette le fogadalmát, s jezsuita lett. Mindnyájan mélyen meg voltak hatva, midőn édesanyjának, Máriának szíve mélyéből köszönetet mondott, hogy őt a tévtanok elhagyásában megsegítette, s megadta neki a kegyelmet, hogy nem csak az igaz Egyházban, hanem azonfelül még Isten házában a szerzetesek, az ő új testvérei közt halhat meg. Örömmel eltelve így kiáltott fel: „Ó mily boldog vagyok, hogy ily sok angyal közt halhatok meg.” Kérték, engedjen magának egy kis pihenőt, ő azonban így felelt: „Ő most nincs idő pihenésre, mikor oly közel halálom”. Mielőtt lelkét kiadta volna, így szólt szerzetes testvéreihez: „Nem látjátok, édes testvéreim, miként segítenek engem az ég angyalai?” Egyik szerzetes hallván, hogy néhány szót suttog, kérdé, mit beszél, mire ő felelé, hogy őrzőangyala tudtára adta, hogy csak rövid ideig kell a tisztítóhelyen maradnia s nemsokára a mennyországba jön. Majd erre állhatatosan és buzgón folytatta imádságát Máriához, s oly csendesen hunyt el, mint a kicsiny gyermek, ki anyja karjaiba veti magát, hogy ott megpihenjen, miközben felkiáltott: „Anyám, anyám!” Nemsokára egyik igen buzgó szerzetes kijelentést nyert, hogy már az égben van.

Ima

Óh szentséges anyám, Mária! miként lehetséges, hogy ámbár oly szent anyám van, magam mégis oly gonosz vagyok? Anyám van, ki a legtökéletesebben át van hatva Isten izzó szeretetétől, s magam még mindig a teremtményeket szeretem. Miként lehetséges, hogy én a

teremtmenyeket szeretem, mikor oly anyám van, ki annyira lángol az isteni szeretettől? Hogyan lehetséges, hogy én oly szegény vagyok, mikor oly erényekben dúsgazdag anyám van? Ó szeretetreméltó anyám, valóban nem érdemlem meg, hogy továbbra is gyermekednek nevezd, mert gonosz magaviseletem által nagyon is méltatlan lettem e névre. Megelégszem, ha szolgáltnak fogadsz, mert íme kész vagyok lemondani a világ minden javairól, csak hogy helyet foglalhassak legutolsó szolgálók közt. Igen, mindennel megelégszem, csak engedd meg, hogy anyámnak hívhasalak. E név a legnagyobb örömet és a legteljesebb vigaszt nyújtja nekem, mivel arra emlékeztet, hogy szeretnem kell téged. Ez a név remélnem engedi, hogy meg fogsz segíteni. Ha bűneimnek és az isteni igazságosságnak megfontolása rettegéssel tölt el, azonnal újabb remény éltet, ha meggondolom, hogy anyám vagy. Engedd meg tehát, hogy anyámnak, szeretetre legméltóbb anyámnak nevezhesselek. Igen, ezzel a vigasztalással teljes névvel üdvözöllek, így óhajtlak mindig hívni. E siralomvölgyben Isten után te légy reményem, menedékem, szerelmem. Életem utolsó pillanatában lelkemet a te szent kezeidbe akarom átadni és hozzád kiáltani: „Ó Anyám, ó Anyám, Mária, segíts, könyörülj rajtam!” Amen.

3. §. Mennyire szeret bennünket Mária

Ha tehát Mária a mi anyánk, akkor azt is megfontolás tárgyává kell tennünk, mily nagy szeretettel viseltetik irántunk. A szülőknek gyermekeik iránt érzett szeretete a természet követelménye. Ezért Szent Tamás megjegyzése szerint nem találunk oly isteni törvényt, mely megparancsolná a szülőknek, hogy gyermekeiket szeressék, míg a gyermekeknek parancsolva van, hogy szüleiket szeressék; a gyermekek iránti szeretet oly mélyen bele van oltva az emberek természetébe, hogy Szent Ambrus szerint még a vadállatok is szeretik kölykeiket. A természetbúvárok szerint, ha a tigris meghallja a vadász fogságába jutott kölykeinek hangját, a tengerbe veti magát s elúszik a hajóig, melyben azok tartózkodnak. Lehetséges-e, kiáltja felénk Mária, hogy én titeket, kik gyermekeim vagytok, megszünjelek szeretni, mikor még a tigris se tudja elfeledni kölykeit: „*Vajon elfeledkezhetik-e az asszony magzatáról, hogy ne könyörüljön az ő fián? és hogyha ez elfeledkezne is, én még sem feledkezem el rólad.*” (Iz 49,15) S ha megtörténhetnék is a lehetetlenség, hogy ti. egy anya megfeledkezzék gyermekéről, még mindig lehetetlen, hogy én ne gondolnék mindenkor az olyan lélekre, melyet gyermekemmé fogadtam.

Mária a mi anyánk, ha nem is testileg, de szereteténél fogva: „*Én a szép szeretet anyja vagyok.*” Irántunk való szeretete teszi, hogy anyánkká les; épp azért dicsekszik vele, hogy ő anyja a szép szeretetnek, mert a legforróbb szeretettel lángol érettünk, kiket gyermekeivé fogadott. Ki tudná azt egyáltalán leírni, mily nagy szeretettel viseltetik irántunk, nyomorultak iránt Mária? Chartresi Arnold szerint Mária Krisztus halálánál végtelen vágyat érzett, hogy szeretetből Fiával együtt érettünk meghalhasson. (Arnold tract. de Verb. Dom.) „Igen, – fűzi hozzá Szent Ambrus – míg a Fiú kínjai közt a kereszten függött, az alatt Mária irántunk való szeretetből életét kínálta oda a hóhéroknak.” (S. Ambros. de Instit. Virg. c. 7.)

Vegyük tehát szemügyre azokat az okokat, melyek Máriát arra indítják, hogy bennünket oly nagyon szeressen, mert így világosan megismerjük majd szeretetének nagyságát. Az első ok, amiért Mária az embereket oly forrón szereti, az ő nagy szeretete Isten iránt. Az Isten és felebarátunk iránti szeretetet Szent János bizonyága szerint egy parancs foglalja magában: „*Az a parancsolatunk van pedig Istentől, hogy aki szereti Istent, szeresse felebarátját is,*” úgy hogy e kettő közül bármelyik növekedjék bennünk, a másik is ugyanily arányban gyarapszik. Ó mily sokat tettek embertársaikért a szentek, mivel Istent szerették; hiszen egyesek annyira mentek, hogy szabadságukat, sőt életüket is odaadták felebarátjuk javáért. Olvassuk csak Xavért Szent Ferencről, ki Indiában segítségére akarván sietni a vadak lelkeinek, a legveszélyesebb hegyeket mászta meg, ezer veszélynek tette ki magát, hogy felkeresse a

nyomorultakat barlangjaikban, hol vadállatok módjára éltek, s őket Isten megismerésére vezesse. Vessük tekintetünket Szalézi Szent Ferencre, ki a chablais-i tévhitűek megtérítése végett hosszú időn át naponként egy jéggel borított fatörzsön, amelyen kézzel lábbal kellett megkapaszkodnia, hogy le ne csússzék róla, kelt át egy folyón, hogy a túlsó parton a nyakas eretnekeknek prédikáljon; nézzünk Szent Paulinra, ki önmagát adta el rabszolgának, hogy egy szegény özvegy fiának szabadságát kieszközölje; vagy nézzük Szent Fidelt, ki egy helység eretnekeinek megtérítése céljából tartott prédikációja következtében kitette magát a halálnak, melyet később békésen el is szenvedett. Ily nagy dolgokat vittek véghez a szentek felebaráti szeretetből kifolyólag, mivel oly benső szeretet éltette őket Isten iránt. De vajon ki szerette jobban Istent Máriánál? Ő nálánál, ki Istent életének első pillanatától fogva jobban szerette, mint amennyire az összes szentek és angyalok őt egész életükön át szerették, miként ezt majd a későbbiekben is látjuk, ha Mária erényeiről lesz szó. A boldogságos Szűz maga jelentette ki a szent keresztről nevezett Mária nővérnek, hogy az ő szeretete Isten iránt oly nagy, hogy egy pillanat alatt képes volna eget és földet felemészteni és hozzátette, hogy a szeráfok szeretetének heve az ő szeretetével összehasonlítva csak friss szellőnek mondható. Minthogy tehát az üdvözült lelkek közt senki se szereti Istent jobban Máriánál, úgy mi sem találhatunk Istent után senkit, ki jobban szeretne bennünket, mint szeretett anyánk, Mária. Ha egyesítenők is mindazt a szeretetet, mellyel az összes anyák gyermekeikhez, az összes hitvestársak egymás iránt s a szentek és angyalok tisztelőikkel szemben viseltetnek, még sem érné el mind e szeretet a szeretetnek ama fokát, melyet Mária csak egyetlen lélek iránt is hordoz szívében. P. Nierenberg szerint az a szeretet, melyet az összes anyák eddig gyermekeik iránt éreztek, csak árnyéknak tekinthető Máriának szeretetéhez képest, melyet egyetlenegyünk iránt is gyakorol, mivelhogy – teszi hozzá – ő egymaga jobban szeret bennünket, mint az összes szentek és angyalok együttevén.

De azért is oly nagy Máriának irántunk való szeretete, mivel szeretett Jézusa, mielőtt lelkét kilehelte, neki ajánlott minket ama szavakkal, melyeket a keresztről hozzá intézett: „*Asszony, íme a te fiad!*” mivel Szent János alatt valamennyiünket értett, mint ezt már előzőleg megjegyeztük. Ezek voltak fiának utolsó szavai. Ámde az utolsó emlék, melyet egy szeretett lény utolsó órájában reánk hagy, sokkal becsesebb szemünkben, semhogy azt valaha is elfelednők. De különös szeretettel van irántunk Mária ama nagy fájdalmak miatt is, melyeket mi neki okoztunk, mert az anyák rendszerint azon gyermekeiket szeretik jobban, kikért több szenvedést és fáradságot kellett elviselniük. Mi vagyunk pedig azok a gyermekei, kiknek kegyelem életéért Máriának drága Fia életét Istennek fel kellett ajánlania, kikért ugyanazon Fiát emberfeletti fájdalmak közt kellett saját szemei előtt meghalni látnia. Amaz áldozat folytán, melyet Mária az Istennek hozott, születünk mi újjá a kegyelemre. S éppen ezért, mivel annyi szomorúságot okoztunk neki, lettünk legkedvesebb gyermekeivé. Amit a Szentírás az örök Atya szeretetéről mond, hogy ti.: „*Úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adá*”, ugyane szavakat Szent Bonaventura szerint Máriára is alkalmazhatjuk: Úgy szeretett bennünket Mária, hogy saját Fiát adá nekünk. Mikor adta őt azonban nekünk? A fennebb említett P. Nierenberg így felel: „Először akkor adta Őt nekünk, mikor megengedte neki, hogy érettségig a halálba menjen; majd később akkor adta őt oda ismét érettségig, midőn a mindenki által részint gyűlöletből, részint félelemből elhagyott Jézus sorsára nézve ő is hallgatott, ő maga is képes lett volna ti. teljes mértékben Fiát bírni előtt megvédeni; mert kétségtelen, hogy oly bölcs és szeretetteljes anyának szavai nagy hatást gyakoroltak volna legalább is Pilátusra, ki nem merészelte volna halálra ítélni azt az embert, kit már ő maga is ártatlannak ismert fel és annak is nyilvánított. Mária azonban egyetlen szóval sem akarta Fiát védeni, nehogy ily módon meggátolja halálát, melytől üdvösségünk függött. Végül sok ezerszer adta őt nekünk, midőn három órán keresztül a kereszt lábánál jelen volt Fia halálánál, mert akkor határtalan fájdalmak közt, de egyúttal irántunk való mérhetetlen szeretetből minden pillanatban áldozatul hozta Istennek Fia életét.” Mária oly

állhatatos volt Krisztus kinszenvedésekor, hogy Szent Anzelm és Szent Antonin állítása szerint maga feszítette volna meg Fiát, ha a hóhér hiányzott volna, csak hogy teljesedésbe menjen az örök Atya akarata, ki Krisztust üdvösségünkért meghalni látni kívánta. Ha Ábrahám kész volt fiát saját kezével feláldozni, s ezzel jelét adta igen nagy állhatatosságának, úgy nem kétkelhetünk abban, hogy Mária, ki szentebb és engedelmesebb volt Ábrahámnál, még nagyobb állhatatossággal teljesített volna hasonló parancsot. Mily nagy hálával tartozunk tehát Máriának, ki oly erős bizonyítékát nyújtotta szeretetének, midőn Fiát annyi fájdalom közt üdvünkért feláldozta. Isten Ábrahámot bőségesen megjutalmazta azért az áldozatért, melyet fiának, Izsáknak halálával akart hozni, de vajon mivel kárpótolhatjuk mi Máriát Fia életéért, kit értünk feláldozott és aki bizonyára több szeretetet és tiszteletet érdemel, mint Ábrahám fia? „Mennyire tartozunk tehát őt szeretni, – mondja Szent Bonaventura – mikor ő bennünket minden teremtetett lénynél jobban szeretett, saját Fiát ajándékozván nekünk, kit pedig jobban szeret önmagánál.”

Ebből egy másik indítók is következik, miért szeret bennünket Mária oly bensőleg, felismerte ti. hogy Jézus Krisztus halála a mi váltságdíjunk. Ha egy anya tudná, hogy fia egy rabszolgát húsz esztendei keserves rabság révén váltott ki rabszolgaságából, mennyire növelné e gondolat ama rabszolga iránt érzett tiszteletét! Mária pedig nagyon is jól tudja, hogy Fia csak ezért jött e világra, hogy bennünket nyomorultakat üdvözítsen, miként ezt saját szavaival is megerősíti: „*Az ember fia azt jött üdvözíteni, mi elveszett vala.*” (Lk 19,10) Igen, hogy bennünket üdvözítsen, akarta saját életét elveszteni: „*Engedelmes vala mindhalálig.*” (Fil 2,8) Ha Mária csak kevésbé szeretett volna minket, ezzel azt mutatta volna, hogy csak kevés értéket tulajdonít Szent Fia vérének, mely üdvösségünk váltságdíja volt. Szent Erzsébetnek kijelentette az Úr, hogy Mária a zsinagógában való tartózkodása alatt szünet nélkül kérte Istent, küldené már Fiát e világra, hogy azt üdvözítse. Bízvást beláthatjuk tehát, mennyire szeret bennünket most, miután látta, mily nagyra becsült bennünket Fia, midőn arra érdemesített, hogy akkora szenvedések árán váltsón meg minket. Éppen azért tehát, mivel Jézus valamennyi embert megváltotta, Mária valamennyi embert szereti és kegyeli. Szent János Máriát a napba öltözve látta: „*És nagy jel tűnik fel az égen: Egy asszony, kinek öltözete vala a nap.*” Tehát a napba van öltözve, mert valamint senki a világon nem képes elrejtőzni a nap behatása elől (*és nincs ki elrejtse magát hevétől;* Zsolt 18,7) úgy nincs ember a világon, kit Mária ne szeretne. Szent Jordán az idézett szöveghez hozzáteszi: „Heve elől, azaz Mária szeretete elől senki se képes elrejtőzni.” Ki volna képes felfogni, – kiált fel Szent Antonin – mily gonddal viseltetik valamennyiünk iránt e szerető Anya? Mindenkinek részt enged irgalmasságában, mivel a mi jó Anyánk mindenkinek üdvét óhajtja, s valamennyiünk üdvösségén közreműködött, mert – úgymond Szent Bernát – biztos, hogy az egész emberi nemről gondoskodott. (Hom. 2. sup. Missus est) Azért igen hasznos dolgot cselekszenek Mária egyes tisztelői, midőn kéri Istent, hogy ama kegyelmeket adja nekik, melyekért maga a boldogságos Szűz fog könyörögni, (Corn. a Lapide) mert a mi szeretett Anyánk bizonyára nagyobb javakat igyekszik részünkre elnyerni, mint amilyeneket mi magunk tudnánk óhajtani. Bustisi Szent Bernardin azt tanítja, hogy Mária sokkal forróbban kíván nekünk jót cselekedni és kegyelmeit közölni, mint ahogy mi azokat elnyerni óhajtjuk, (De B. Mar. 1. S. 5.) s Nagy Albert a Szentírás eme szavait: „*Megelőzi azokat, kik azt kívánják, hogy nekik előbb mutassa meg magát.*” (Bölcs 6,14) Máriára vonatkoztatja. Mária megelőzi azokat, kik hozzá menekülnek, hogy még mielőtt keresnék, rátaláljanak. „Igen, – mondja Richardus – ennek a jó Anyának irántunk való szeretete oly nagy, hogy azonnal segítségünkre siet, mihelyt szükségünket felfedezi: „*Minden gondossággal megyén eléjük*” (Bölcs 6,17)

Ha Mária mindenki iránt oly jóságos, még a hálátlanok és hanyagok iránt is, kik őt csak kevésbé szeretik és ritkán fordulnak hozzá, mekkora lehet szeretete azok iránt, kik őt szeretik és gyakran hívják segítségül? „*Könnyen megtalálják, kik azt szeretik.*” (Bölcs 6,13) „Óh mily könnyen talál rá Máriára, aki őt szereti, – kiált fel Nagy Albert – s szeretetben és

irgalmasságban mily gazdagnak találja egy ilyen Isten anyját.” „*Én az engem szeretőket szeretem.*” (Péld 6,13) E szavakkal biztosít Mária, hogy lehetetlenség nem szeretni azokat, kik őt szeretik, „És ámbár az én kedves királynőm minden embert gyermeke gyanánt szeret, mégis – úgymond Szent Bernát – különbséget tesz azokkal, kik őt gyengédebben szeretik; mert – fűzi hozzá Szent Jordán – Mária ama szerencsés lelkeket, kik őt másoknál jobban szeretik, nemcsak szereti, hanem szolgál is nekik. (De contempl. Virg. in Prot.)

A Domonkosok évkönyveiben olvassuk, hogy Leonhard szerzetes, ki napjában kétszázszor szokta volt magát Máriának, az irgalmasság anyjának kegyeibe ajánlani, halálos ágyán szép királynőt pillantott meg, ki így szólt hozzá: „Meg akarsz-e halni és hozzám, valamint Fiamhoz kerülni?” „Ki vagy te?” kérde a szerzetes, – „Én vagyok az irgalmasság anyja, – válaszolá a Szűz – s mivel te oly sokszor kegyeimbe ajánlottad magad, eljöttem, hogy magammal vigyelek s veled együtt térjek vissza az égbe.” Leonhard aznap meg is halt s követé anyját az égbe.

Óh legédesebb anyánk, Mária, mily boldog az, aki téged szeret. A Jézus-társaságából való Szent Berchmans szokta volt mondani: „Ha Máriát szeretem, biztos lehetek állhatatosságom felől, s egyúttal mindent elnyerek Istentől, amit csak kívánok.” Nem is fáradt bele e jámbor ifjú ebbéli elhatározását megújítani és önmagának mondogatni: „Szeretni akarom Máriát, szeretni akarom Máriát.” Bár igaz, hogy Mária sokkal jobban szereti gyermekeit, mint ahogyan azok őt szeretik, mégis arra kell ezeknek törekedniük, hogy őt teljes erejükből, tehetségükhöz képest szeressék, mert minél inkább szeretjük őt, annál jobban szeret ő bennünket, mondja Szent Ignác vértanú. (Ep. ad Aurel) Arra kell tehát törekednünk, hogy úgy szeressük Máriát, ahogyan Kosztka Szent Szaniszló szerette, kinek elégséges volt, ha csak beszélni hallott a jó anyáról, s máris elfogta a vágy, hogy őt még forróbban szeresse. Új szavakat és megszólításokat talált ki magasztalására; semmiféle ügybe bele nem fogott, mielőtt egy Mária kép előtt az ő áldását arra ki ne kérte volna; ha a napi zsoltosmát, a rózsafüzért vagy más ájtatosságát végezte, mindezt oly áhítattal tette, hogy mintegy mulatni látszott Máriával. Ha a Salve Reginát hallotta énekelni, szíve, de még arca is lángolt a szeretettől. Midőn egy napon egy Jézus társasági atyával az Isten Anyjának egy képét meglátogatta, kérde őt amaz, mennyire szereti Máriát? Ó Atyám – szól az ifjú, – mi más feleletet adhatok erre önnek, mint hogy „Ő az én anyám!” Az áldozópap később elbeszélte, hogy a szent ifjú e szavakat hangjában és arcán észrevehető oly gyengédséggel és bensőséggel mondta, mintha nem is ő, hanem egy Mária szeretetétől ihletett angyal szóló volna.

Fáradozzunk azon, hogy annyira szeressük Máriát, mint Nérei Szent Fülöp, ki szenvedései közepette tüstént megvigasztalódott, mihelyt Máriára gondolt, kit örömeinek nevezett; miként Szent Bonaventura, ki őt nemcsak királynénak és anyának, hanem gyengéd szeretetének bizonyosságául szívének, lelkének nevezte. Igen, igyekezzünk őt hű szolgájához, Szent Bernáthoz hasonlóan szeretni, ki őt oly forrón szerette, hogy a szívek elrablójának szokta volt nevezni és égő szerelmét kimutatni óhajtván, így kiáltott hozzá: „Vajon nem raboltad-e el szívemet, te szívek elrablója?” Nevezzük őt kedvesünknek, mint Szienai Szent Bernardin, ki naponkint egy Mária-szobrot szokott felkeresni, hogy ott gyengéd és kedveskedő szavakkal szeretetét kimutassa. Törekedjünk őt szeretni, mint Gonzágai Szent Alajos, ki állandóan oly nagy szeretettel volt eltelve iránta, hogy ha csak kiejteni hallotta szeretett Anyjának édes nevét, szíve tüstént lángolva égett nagy szeretetétől, s a tűz, mely emésztette, arcán is meglátszott, Szeressük őt, mint Szolánói Szent Ferenc, ki Mária iránti szeretete miatt balgának látszott lenni, mert néha odaült Mária valamelyik képe elé kezében hárfával, s ennek kísérete mellett dalokat énekelt tiszteletére.

Bár hasonlítana szeretetünk annyi szolgájának szeretetéhez, kik már azt sem tudták, mit tegyenek, csak hogy szeretetüknek bizonyítékát adhassák. De Trexo Jézus társasági atya nem volt képes örömet elrejtetni, ha Mária rabszolgájának nevezte magát; szolgálatkészségének

jeléül gyakran meglátogatta egyik-másik templomát, s mihelyt oda belépett, könnyeivel öntözte a földet, majd sok ezer csókkal illetve a talajt, mennyei vigasszal telt el ama gondolatától, hogy most szeretett királynéjának házában tartózkodik. Ugyancsak a Jézus-társaságból való Martinez Diego Mária iránti nagy szeretetéért ennek ünnepén az angyaloktól az égbe ragadtatott, hogy saját szemeivel láthassa, mily áhítattal ülik ott meg azok. Mondani szokta: „Bírni szeretném valamennyi angyalnak és szentnek szívét, hogy hozzájuk hasonlóan szerethessem Máriát, szeretném valamennyi ember életét, hogy Mária iránti szeretetből odaadhassam.” Bár törekednének mások is úgy szeretni Máriát, mint Szent Brigitta fia, Károly, ki gyakran mondogatta, hogy semmi sem vigasztalja őt jobban e földön ama gondolatnál, hogy Isten mennyire szereti Máriát; erősítgette, hogy minden szenvedést örömmel magára vállalt volna, ha ezzel elérhette volna, hogy Mária az ő fenségéből egy cseppet se veszítsen, (ha ugyan egyáltalán lehetséges volna nála bármi néven nevezendő megfogyatkozás) s váltig ismételtette, hogy ha Mária dicsősége neki jutott volna, Mária javára lemondott volna róla. Bár éltetne a kívánság, hogy Mária iránti szeretetből életünket adhassuk oda, miként Rodriguez Alfonz óhajtotta; bár annyira jutnánk végre, hogy Mária szeretetre legméltóbb nevét éles vassal írónok mellünkre, mint ezt Binancio Ferenc szerzetes és Klotár király hitvese, Radegundis tették, avagy hogy e név még világosabban tűnjék fel s maradandóbb legyen, izzó vassal égetnök bele testükbe, mint ezt nagy szeretetükben a Jézus-társaságból való hű szolgálói, Archinto János és Espinoza Ágoston cselekedték.

Ha meg is tennénk mindent, avagy feltennők magunkban mindazt, amit csak tehet egy szerelmes, hogy a szeretett lény iránt érzett szerelmét kimutassa, mégis Mária iránt való szeretetünk még csak hasonlítható sem lesz az ő szeretetéhez, mellyel irántunk viseltetik. „Tudom én azt, szeretett királynőm, – kiáltott fel Damiáni Szent Péter – hogy mindazok közt, kik itt szeretnek, te szeretsz a legerősebben, s hogy a te irántunk érzett szeretetedet semmiféle más szeretettel legyőzni nem lehet” (Serm. 1. de Nativ. B. V.) Midőn Rodriguez Szent Alfonz a boldogságos Szűz iránti szeretettől lángolva egyik napon egy Mária-kép előtt térdelt, e szavakba tört ki: „Oh szeretetre legméltóbb Anyám, tudom, hogy szeretsz engem, de úgy nem szerethetsz te engem, mint én téged.” Ekkor úgy látszott, mintha Mária e szavakon megsértődött volna, mert így felelt neki a képből: „Mit beszélsz te itt, Alfonz? Ó mennyivel jobban szeretlek én téged, mint te engem; tudd meg, hogy az ég és föld közt levő távolság nem oly nagy, mint amekkora a különbség az én szeretetem és a tied között.”

Igaza volt tehát Szent Bonaventurának midőn felkiáltott: „Boldogok, kik ennek a szeretettel teljes anyának hű és szerető szolgálói, mert e háladatos királynő sohsem engedi magát legyőzetni tisztelőinek szeretete által.” (Pacciuch.) Mária annyiban hasonlít szeretetre legméltóbb Üdvözítőnkhez, hogy ő is sokszorosan fizet az iránta való szeretetért jótéteményeivel és kegyelmeivel. Bátran kiáltsunk fel tehát Szent Anzelmmel: „Ó szeretett Üdvözítőm, Jézus Krisztus, ó drága anyám, Mária, szívem lángol irántatok való szeretettől, lelkemet felemészti irántatok érzett szerelmem, ó Jézus és Mária! Mivel segítségetek nélkül képtelen vagyok titeket szeretni, tegyétek, hogy nem a magam, hanem a ti érdemeiteknel fogva úgy szeresselek, miként azt megérdemlítek. Ó Istenem, ki ellenségeid iránt való szeretetből meghaltál, lehetséges volna-e, hogy megtagadd tőlem ama kegyelmet, melynek segítségével Téged és anyádat szeretni óhajtalak?” (In depr. ad Virg.)

Auriemma atya beszéli el, (Kölcsönös felbuzdulások 2. köt. 7. fej.) hogy egy szegény pástorleányka oly benső szeretettel viseltetett Mária iránt, hogy legnagyobb örömét abban találta, ha állatainak legeltetése közben a közeli hegyen fekvő Mária-kápolnában az ő édes anyjával társalogni és őt a megillető tiszteletben részesíthette. Látván, hogy az Isten anyjának szobra semmiféle dísszel nincs ellátva, elhatározta, hogy saját nagy szegénységéből telhetőleg palástot készít neki. Egy napon virágokat szedett a mezőn, koszorút font belőlük, fellépett a kis kápolna oltárára és ráhelyezte a Szűzanya szobrára, miközben felkiáltott: „Ó édesanyám, teljes szívemből óhajtanám, bár drágakövekkel kirakott aranykoronát tehetnék a

fejedre, de mivel szegény vagyok, így hát be kell érned ezzel a szegényes virágkoszorúval, fogadd el tehát, mint szeretetemnek jelét.” Ilyen és ehhez hasonló dolgokkal igyekezett aztán továbbra is a szegény leány szeretett királynéját megtisztelni és szolgálni. Ám halljuk csak mily módon viszonzta e jó anya ennek a jó gyermeknek látogatásait és szeretetét. A pásztorleányka beteg lőn és halálához közeledett. Éppen ez időtájt két szerzetes utazott át a vidéken és kifáradva egy fa alá telepedtek le, hogy megpihenjenek; egyikük elaludt, a másik ébren maradt, mégis mindkettőjüknek ugyanegy látomásuk volt. Ugyanis nagyszámú, igen szép szüzet pillantottak meg, kiknek egyike mégis messze felülmúlta a többi szépségével és fenségével. Akkor egyikük megkérde: „Ki vagy nemes szűz, s hova sietsz?” „Én Istennek anyja vagyok, – adá feleletül a szűz, – ezekkel a szent szűzekkel együtt a legközelebbi faluban egy beteg pásztorleánykát akarok meglátogatni, ki engem egészséges korában nagyon is gyakran, látogatott.” E szavak után valamennyien eltűntek. Erre így szólt egymáshoz Istennek e két szolgálja: „Látogassuk meg mi is ama pásztorleánykát.” Útra kelvén tehát, nemsokára meg is lelték a házat, hol a szegény leány feküdt; nyomorúságos kamrába léptek, hol a beteget egy kevés szalmán elterülve találták. Miután üdvözölték, így szól hozzájuk a pásztorleányka: „Testvéreim, kérjétek Istent, engedje meglátni nektek, micsoda társaság vesz engem körül.” Erre mindketten térdre esve imádkozni kezdtek, mire megpillantották Máriát; ki a haldokló közelében állott, s koronát tartva kezében, vigasztalta. Majd a beteget körülvevő szent szüzek énekelni kezdtek, s ezen ének tartama alatt szent lelke elvált testétől, mire Mária a koronát fejére téve, lelkét magával vitte s vele együtt az égbe ment.

Imádság

Ó Királynő, ki a szíveket elrabolod, kiáltok hozzád Szent Bernáttal, ó királynőm, ki szolgáliddal érezteted szereteted és jótéteményeid által azok szívét meghódítod, hódítsd meg az én nyomorult szívemet is, melynek nincs egyéb vágya, mint hogy téged szeressen. Élhetnék-e továbbra is anélkül, hogy téged szeresselek, mikor te, ó Anyám, annyira megnyerted Istenednek szeretetét, hogy az égből méhedbe szállott alá? Nem. Szeretett fiadnak, Berchmansnak szavaival akarok hozzád kiáltani? „Nem kívánok előbb megnyugodni, míg biztos nem vagyok abban, hogy méltóképp szeretlek téged, még pedig állhatatos és gyengéd szeretettel,” ó anyám, ki engem oly forrón szeretted, még akkor is, mikor háládatlan voltam irányodban. Mi lett volna velem, ha te, ó Mária, nem szeretted volna, ha számomra nem eszközöltél volna ki oly sok kegyelmet. Ha azonban már akkor, mikor nem szerettelek, oly nagy szeretettel viseltetted irántam, mit ne remélhetnék tőled most, mikor valóban szeretlek? Szeretlek, ó anyám; bár olyan szívem volna, mely képes lenne téged valamennyi hálátlan helyett szeretni; bár volna nyelvem, mely ezer nyelv helyett dicsérhetne téged, hogy képes lenne hirdetni minden jelességedet, szentségedet, irgalmasságodat és a téged szeretők irányában tanúsított szeretetedet; bár volna óriási vagyonom, mind a te dicsőséged előmozdítására fordítanám; ha alattvalóim lennének kényszeríteném őket, hogy téged szeressenek, igen, sőt ha a szükség úgy kívánná, még életemet is odaadnám tiszteleted előmozdítására. Szeretlek anyám, de egyúttal tartok tőle, hogy valósággal még sem szeretlek, mert tudom, hogy a szeretet az egymást szeretőket hasonlókká teszi. Minthogy pedig csak oly kevésbé hasonlítok hozzád, ezt annak jeléül veszem, hogy nem szeretlek. Te oly tiszta vagy, én bűnökkel vagyok fedve; te oly alázatos vagy s én oly kevély; te oly szent vagy, s én oly gonosz. Ó Mária, neked oda kell hatnod, hogy hozzád hasonló legyek; mivel szeretsz, tedd, hogy hasonlítsak hozzád. Minden hatalom rendelkezésedre áll, hogy átalakítsad a szíveket; vedd szívemet, változtasd meg, mutasd meg a világnak, mennyit vagy képes tenni azokkal, kiket szeretsz. Tedd, hogy szentéletű, méltó fiad legyek.

4. §. Mária a megtérő bűnösöknek is anyja

Mária biztosította Szent Brigittát, hogy ő nemcsak az igazak és ártatlanok anyja, hanem a bűnösöké is, ha szándékukban van a javulás. Ha egy igazán megjavulni szándékozó bűnös az irgalmasság Anyjánál keres menedéket, ő mennyire készségesnek fogja azt találni arra, hogy őt felkarolja és megsegítse, mert sokkal készségesebb ő erre, mint amennyire egy testi értelemben vett anya egyáltalán lehetne. Szent Gergely pápa a következőket írta Matild hercegnőnek (Lib. 1. ep. 47.): „Ha nem akarsz már többé vétkezni, meg lehetsz róla győződve, készségesebbnek fogod találni Máriát arra, hogy téged szeressen, mint saját édesanyádat. Aki fia óhajt lenni ennek a magasztos anyának, annak elsősorban a bűnt kell elhagynia, s csak úgy remélheti, hogy fiául fogadja.” Richardus e mondathoz: „*Felállnak fiai, és igen boldognak hirdetik őt*”, (Péld 31,28) azt a megjegyzést fűzi, hogy először olvassuk: *felállnak*, s ezt követi: *fiai*; mivel nem lehet Mária gyermeke az olyan, ki nem törekedett előzőleg bűneinek posványából kiemelkedni. Chrisologus Szent Péter is mondja: „Ki a halálos bűnben makacsul megmarad, nem érdemli meg, hogy ilyen anya gyermekének neveztesse; ki olyant cselekszik, mi egyenesen ellenkezik Mária cselekedeteivel, megtagadja, hogy az ő fia. Mária alázatos és ezzel szemben a bűnös kevély akar maradni; Mária tiszta s a bűnös tisztátalan szeretne lenni. Mária telve szeretettel, a bűnös pedig gyűlöli felebarátját. Ezek mind annak jelei, hogy nem fia egy oly szent anyának, sőt nem is akar azzá lenni,” Mária fiai, – folytatja Richardus – utánozzák az ő tisztaságát, alázatát, szelídségét és irgalmasságát. Hogyan is lehet valaki olyan vakmerő, hogy azt kívánja, hogy őt Mária gyermekének nevezzék, mikor gonosz életmódjával oly sok bánatot okoz neki? Midőn egyszer egy nagy bűnös így szólt hozzá: „Mutasd meg hogy anyám vagy,” így felelt a boldogságos Szűz: „Mutasd meg te, hogy fiam vagy.” Egy másik hasonlóképp az Isten anyjához fordulván, őt irgalmasság anyjának hívta, mire Mária így szólt: „Ti bűnösök, mikor segítségemet akarjátok, az irgalmasság anyjának neveztek, s mégsem szüntök meg bűneitek által a nyomorúság és szenvedés anyjává tenni engem”. „*Meg van átkozva Istentől, ki anyját megkeseríti.*” (Sir 3,18) – azaz teszi hozzá Richardus – ki anyját, Máriát megkeseríti; mert megátkozza Isten azt, ki gonosz és bűnbánat nélküli életével e jó anyát szomorítja.

Bűnbánat nélküli életével mondom, mert ha a bűnös nem is hagyta még el bűneit, de törekszik erre és Mária segítségét kéri hozzá, e jó anya biztosan védelmébe veszi, hogy Isten kegyelmét ismét visszanyerje. Ezt Szent Brigitta magának Jézus Krisztusnak szájából hallotta, midőn így szólt anyjához: „Te megsegíted azt, ki felemelkedni törekszik és senkitől sem tagadod meg vigasztalásodat”. Míg a bűnös nyakasan megmarad bűneiben, addig Mária őt nem szeretheti, ha azonban, – mindjárt lenyűgözve is valamely szenvedélytől, mely őt a pokol rabszolgájává teszi, – mégis a boldogságos Szűznek ajánlja magát s őt bizalommal és állhatatosan kéri, hogy a bűntől megszabadítsa, ez esetben ez az anya minden bizonnyal kinyújtja hatalmas segítő kezét, megoldja láncait, és visszavezérel az üdvösség útjára. Ama nézet, hogy a halálos bűn állapotában végzett valamennyi imádság és jócselekedet ugyancsak bűn, a trienti zsinat által mint eretnokség visszautasított. Szent Bernát tanítja, hogy a bűnös imádsága, ha nem is hangzik szépen, mivel ti. nem kíséri Isten szeretete, mindettől eltekintve mégis hasznos és eredményes, hogy a bűnt elhagyhassa; Szent Tamás szerint (H. 2. qu. 178. a. 2. ad. 1.) ugyanis a bűnös imádsága, ha mindjárt érdem nélküli is, alkalmas a bűnbocsánat kegyelmének elnyerésére, mivel az imádság ereje, melynek révén valamit elérünk, nem az imádkozó érdemein, hanem Isten jóságán és Jézus Krisztus amaz ígéretén alapul: „*Minden, aki kér, nyer*”. (Lk 10,11) ugyanezt alkalmazhatjuk arra az imádságra is, melyet Máriához intézünk. Szent Anzelm mondja, hogy ha az, aki kér, nem is érdemel meghallgatást, Mária érdemei, kihez fordult, kieszközlük, hogy Isten őt meghallgassa. Ezért figyelmezteti Szent Bernát az összes bűnösöket, hogy csak kérjék Mária pártfogását és helyezzenek nagy bizalmat azon imádságba, melyet hozzá intéznek, mert ha a bűnös nem is érdemli meg

kérésének meghallgatását, mégis Mária érdemeiért elnyeri mindazokat a kegyelmeket, melyeket Istentől általa kér. (Serm. 3. in vig. nat.) Ha egy anya tudná, – fűzi hozzá a szent, hogy két fia egymást halálosan gyűlöli, úgy hogy az egyik a másik élete ellen tör, bizonyára minden gondját odairányítaná, hogy őket bármi módon kiengesztelje egymással. Mária pedig anyja Jézusnak és anyja egyúttal az embereknek; ha tehát egy bűnöst pillant meg, ki Jézus Krisztusnak ellensége, minden elgondolható fáradozással oda igyekszik hatni, hogy őt ismét kiengesztelje Jézussal. (Deprec. ad V.) E jóságos anya nem kíván egyebet a bűnöstől, mint hogy neki ajánlja magát s erős elhatározása legyen a javulásra. Ha Mária egy bűnöst lát lábainál, ki irgalmasságért esedezik, nem tekinti annak bűneit; hanem egyedül a szándékot, mellyel hozzá közeledik; ha jó szándékkal közeledik a bűnös, barátságosan fogadja, bármennyi bűnt követett legyen is el, sőt e szeretett anya buzgón fáradozik majd azon, hogy lelkének valamennyi sebet meggyógyítsa, mert ő nemcsak nevét viseli az irgalmasság anyjának, hanem tényleg az is, és szeretetével és gyengédségével, mellyel bennünket megsegít, valóban annak is mutatja magát. Ezt maga a boldogságos szűz mondta Szent Brigittának. (Rev. S. Birg. I. 2. c. 23.)

Mária anyja a megtérni szándékozó bűnösöknek, s azért lehetetlenség, hogy részvétlen legyen irányukban, ellenkezőleg, úgy látszik, annyira részt vesz gyermekeinek bajaiban, mintha azok a saját szenvedései volnának. Mikor a kananeus asszony kérte Jézust, hogy leányát az ördögtől megszabadítsa, így kiáltott hozzá: „*Könyörülj rajtam, Uram, Dávidnak fia! az én leányom gonoszul gyötörtetik az ördögtől.*” (Mt 15,22) Minthogy azonban a leány, és nem az anya volt megszállva, azt hisszük így kellett volna szólania: „Uram könyörülj leányomon!” és nem: „*Könyörülj rajtam!*” De nem, ő azt mondta: „könyörülj rajtam!” s igaza volt, mert az anyák úgy érzik gyermekeik fájdalmát, mintha a saját szenvedéseik lennének. Ha tehát egy bűnös Máriának ajánlja magát, mondja Szent Lőrincről nevezett Richárd, úgy az ugyane szavakkal könyörög érte Istennél: „Uram, könyörülj rajtam.” (De laud. Virg. c. 6.) Így kiált fel ilyenkor a szent Szűz: „Íme Uram, e szegény lélek, mely a bűn posványában fetreng, az én leányom, s azért nem annyira rajta, mint inkább én rajtam kell megkönyörülnöd, ki anyja vagyok”. Ő bár valamennyi bűnös ennél az édesanyánál keresne oltalmat, Isten biztosan megbocsátaná összes bűnüket, „Ó Mária, – kiált fel csodálkozástól eltelve Szent Bonaventura – te a bűnöst, kit az egész világ megvet, anyai gyengédséggel felkarolod s nem hagyod el addig, míg a szerencsétlent bírójával ki nem engesztelod.” (In. Spec. c. 5.) A bűnöst szomorú állapotában az összes teremtmények gyűlölik és eltaszítják maguktól, sőt maguk az élettelen dolgok, mint a tűz, a levegő és a föld is harcban látszanak lenni ellene, hogy őt megbüntessék, és helyre állítsák Isten dicsőségét, melyet a bűnös vakmerően le akart rombolni. Vajon Mária is eltaszítja-e magától a szerencsétlent, ha hozzá menekül? Nem, nem fogja azt tenni, ha a bűnösnek szándékában áll javulásához az ő segítségét kikérni; ez esetben gyengéd anya módjára átkarolja s nem engedi el előbb magától, míg hatalmas szószólása által Istennel ki nem engesztelte s a kegyelem állapotába vissza nem vezette.

A Királyok könyvének második részében olvassuk (14. és 22. fej.), hogy ama bizonyos fehér nő Thekuából így szól Dávidhoz: „Uram, két fiam volt, szerencsétlenségükre egyikük megölte a másikat; egyik fiam már halott, most az igazságszolgáltatás másik megmaradt egyetlen fiamat is el akarja rabolni; ó királyom, könyörülj meg egy szegény anyán, ne engedd meg, hogy mindkét fiamtól megfosztassam”. Dávid részvételt mutat a szegény anyára, megígérte neki, hogy megbocsát a gyilkosnak s ismét visszaadja őt neki. Úgy látszik, Mária éppen így cselekszik. Ha látja, hogy Isten neheztel a bűnösre, ki magát Neki ajánlja, így szól hozzá: „Ó Istenem, két fiam volt, Jézus és az ember. Az ember Jézusomat megölte a kereszten, s most a Te igazságosságod még az embert is el akarja ítélni. Ó én Istenem, Jézusom immár meghalt, könyörülj rajtam, s miután egyik fiamat már elvesztettem, ne engedd, hogy a másikat is elveszítsem.” És biztosak lehetünk abban, hogy Isten nem

kárhoztatja el azt a bűnöst, ki Máriánál keres menedéket, kiért Mária könyörög! Hiszen Isten maga ajánlotta e bűnösöket Mária kegyeibe, mint fiait. A jámbor Landsperg az Úr szájába a következő szavakat adja: „Meghagytam Máriának, hogy fiai gyanánt fogadja a bűnösöket, s ezért ügyel ő oly szorgosan, hogy kötelességét teljesítse s a reábízottak közül senkit ne hagyjon elveszni, különösen ha az illető az ő segítségével folyamodik, hanem mindenkit a lehetőséghez képest Hozzám visszavezéreljen”. (Landsp. I. 4, Min. Opp.) Ki tudná felfogni, mondja a jámbor Blozius, azt a jóságot, irgalmasságot, hűséget és szeretetet, mellyel a mi Anyánk minket megmenteni igyekszik, ha pártfogásáért esedezünk. „Boruljunk le tehát e jó Anya előtt, – mondja Szent Bernát – öleljük át szent lábait s ne távozzunk előbb tőle, míg áldását nem adta s ezzel bennünket gyermekeinek számába ismét fél nem vet”. (In Sign. magn.) Ki viseltethetnék bizalmatlansággal egy ilyen anya irgalmasságával szemben? Szent Bonaventura így kiált fel: „Ha megölné is engem, mégis benne akarok remélni; teljes reménységgel és bizalommal eltelve az ő szobra előtt óhajtok meghalni, mert akkor biztosan üdvözülök”. Így kell beszélnie valamennyi bűnösnek, ki ennél a részvétteljes Anyánál keres menedéket: Ó Királynőm, ó Anyám, Mária! bűneimnél fogva megérdemlem, hogy eltaszíts magadtól, hogy büntess, mivel ezt érdemeltem meg, de ha el is taszítasz magadtól, ha megölnél is, még sem akarom elveszteni beléd helyezett bizalmamat, még mindig remélni akarom, hogy meg fogsz engem menteni. Beléd helyezem minden bizalmamat, s ha csak képeid valamelyike előtt halhatok meg, ha csak akkor ajánlhatom magam kegyeidbe, teljes biztonsággal remélem, hogy nem veszek el, hanem dicsőíteni foglak az égben, egyesülve szolgálóidnak ama nagy számával, kik halálos ágyukon könyörögtek pártfogásodért s kik valamennyien a te hatalmas szószólásod segítségével üdvözültek.

Imádság

Óh fenséges Királynőm, Istennek legméltóbb Anyja, szentséges Szűz Mária, mivel oly nyomorultnak és annyi bűnnel elhalmozva látom magam, nem is szabadna merészelnem hozzád közeledni és téged anyámnak hívni. Nem akarom azonban, hogy nyomorúságom megraboljon attól a vigasztól, hogy anyámnak nevezhesselek. Beismerem, nem érdelek egyebet, minthogy eltaszíts magadtól, mégis arra kérlek, gondold meg, mit tett és szenvedett értem a te Fiad Jézus. Ha mindennek ellenére mégis képes vagy rá, úgy nem bánom, taszíts el örökre magadtól. Szegény bűnös vagyok, ki többször, mint bárki más, megbántottam Isten felségét; ámde a dolog már megtörtént. Most hozzád menekülök. Te segíthetsz rajtam, ó kedves Anyám, segíts hát! Ne mondd, hogy képtelen vagy rajtam segíteni, mert tudom, hogy mily hatalmas vagy, s hogy mindent megnyersz Istentől, amit csak kérsz. Ha te nem akarsz pártfogolni, mondd meg legalább, kihez forduljak, hogy nyomorúságom megszűnjék. Szent Anzelmel kiáltok hozzád és isteni Fiadhoz: Könyörülj rajtam, Üdvözítőm és bocsáss meg! Könyörülj rajtam, Anyám, Mária s könyörögj értem, vagy legalább mondd meg, kihez forduljak, ki részvevőbb Nálatoknál, s kibe helyezhetek több bizalmat. – Nem, égben és földön senkit se fogok találni, ki több részvéttel lehetne a nyomorultak iránt, mint Ti, s aki Nálatoknál hatalmasabban bírna megsegíteni. Ó Jézus, Te atyám vagy, te pedig ó Mária, anyám! Ti szeretitek még a legnyomorultabbakat is s felkeresitek őket, hogy üdvözítsétek. Megérdemeltem a poklot, én vagyok az emberek legnyomorultabbja: engem nem kell keresnetek, nem, nem is kívánhatom, hogy Ti keressetek fel engem, magam jövök Hozzátok s erős a reményem, hogy nem fogtok elhagyni. Íme, lábaitoknál vagyok; Jézusom, bocsáss meg; ó Mária, jöjj segítségemre!

2. fejezet: Élet édesség ...

1. §. Mária a mi életünk, mivel kieszközli számunkra bűneink bocsánatát

Hogy megértsük az okot, melynél fogva az Anyaszentegyház kívánja, hogy Máriát életünknek nevezzük, meg kell fontolnunk a következőket: Valamint a lélek életet ad a testnek, épp úgy élteti Isten kegyelme a lelket. A megszentelő malaszt híján levő lelket élőnek tartjuk ugyan, valóban pedig holt, amint ez tudtul adatott a Titkos jelenések könyvében ama bizonyos püspöknek: „*Csak a neved, hogy élsz, de meg vagy halva.*” (Jel 3,1) Ha tehát Mária közbenjárása által ismét visszaszerzi a bűnösök részére a malasztot, ezzel ő azokat ismét életre hozza. Ezért vonatkoztatja az Egyház Máriára a következő szavakat, melyeket az ő nevében hozzánk intéz: „Akik korán vigyáznak rám, megtalálnak engem”. (Péld 8,17) Kik kora reggel, azaz amilyen gyorsan csak tehetik, hozzám menekülnek, biztosan meglelnék; avagy a görög fordítás szerint: kegyelmet találnak. Egy és ugyanazon dolog tehát, akár azt mondjuk, Máriához menekülni avagy kegyelmet találni, s emiatt fűzi is hozzá Mária fenti szavaihoz: „Aki engem megtalál, életet talál és üdvösséget merít az Úrtól”. „Ti valamennyien, kik óhajtatok Isten országát, – kiált fel Szent Bonaventura – hallottátok, mit ígértek nektek: Tiszteljétek Máriát s feltaláljátok élteteket és üdvösségteket.”

Szienai Szent Bernardin szerint Isten az embert a bűnbeesés után csupán azért nem semmisítette meg, mivel már akkor különös szeretettel viseltetett Mária iránt, kinek születését előre látta. Ugyanez a szent hozzáfűzi, hogy nem kételkedik abban, hogy Isten az ószövetségben a bűnösökkel szemben minden irgalmát és bocsánatát kizárólag erre az áldott Szűzre való tekintettel gyakorolta. (T. 1. serm 61. c. 8.) Igaza van tehát Szent Bernátnak, mikor figyelmeztet: „Keressünk kegyelmet, de Mária révén keressük ezt.” (Serm. de Aquaed.) Ha oly szerencsétlenek lennénk, hogy Isten kegyelmét elvesztettük, igyekezzünk azt ismét visszanyerni, de Mária által, mert ha mi elvesztettük a kegyelmet, Mária az, ki azt ismét megtalálta. Ugyane szent így nevezi őt: Ő az, aki ismét megtalálta a kegyelmet. Ezt az angyal is határozottan kijelentette vigasztalásunkra a boldogságos Szűznek, midőn így szólt hozzá: „*Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál.*” Mária azonban sohse volt megfosztva a kegyelemtől, hogyan mondhatja tehát neki az angyal, hogy ismét megtalálta a kegyelmet? Valamit ismét megtaláltak akkor mondunk, ha azt előzően elvesztettük. A boldogságos Szűz azonban mindig egyesülve volt Istennel, mindig bővelkedett a kegyelemben, miként ezt maga az angyal tanítja nekünk, midőn így üdvözlí őt: „*Üdvözlégy, malasztal teljes, az Úr teveled*”. Ha tehát Márta nem a maga számára nyerte vissza a kegyelmet, mivel mindig annak teljességével rendelkezett, kinek részére találta azt meg ismét? Hugó bíboros azt feleli, hogy a bűnösök azok, kik elvesztették Isten malasztját s az ő számukra találta azt meg Mária. S azért, – így folytatja – ha bűneik folytán elvesztették a kegyelmet, siessenek a boldogságos Szűzhöz, hogy nála azt ismét megleljék, s kiáltsanak hozzá bizodalommal: „Add vissza nekünk, ó Szűz, amit elvesztettünk; ha valaki elvesztett valamit, vissza kell az neki juttatni, s ezért neked is vissza kell adnod számunkra a kegyelmet.” Szent Lőrincről nevezett Richárd így következtet: „Ha az Úr malasztját meglelni akarjuk, forduljunk Máriához, ki azt megtalálta és jelenleg is mindig megtalálja, s minthogy ő Istennél oly kedves volt, mivel Isten őt most is annyira szereti, ennél fogva biztosan meg is fogjuk találni”. (De laud. Virg. 1. 2.) Mária maga mondja az énekek énekében, hogy Isten őt az embereknek ajándékozta, hogy azokat megvédelmezze: „*Én kőfal vagyok.*” Békeközvetítő lön Isten és a bűnösök közt: „*Olyanná lettem előtte, mint ki békességet talál.*” Szent Bernát Máriának ezt a hivatását

szemlélve, a következő szavakkal bátorítja a bűnöst: „Menj az irgalmasság ezen anyjához, ó bűnös, s mutasd meg neki lelked sebeit, melyeket tennhibádból ütöttél azon és ő majd kérni fogja Fiát, hogy az anyatej kedvéért, melyet egykor tőle elfogadott, bocsásson meg neked, s a Fiú, ki őt oly forrón szereti, biztosan meghallgatja”. Ezért akarja az Anyaszentegyház, hogy Istent kérjük, részeltessen bennünket Mária hatalmas pártfogásában, hogy bűneinkből felemelkedhessünk: „Ó irgalmas Isten! állj mellettünk gyengeségünkben, hogy az Istenanyának hatalmas pártfogásáért folyamodván, az ő közbenjárása által bűneinkből felemelkedhessünk.”

Jusztiniáni Szent Lőrincnek igaza van, midőn Máriát a bűnösök reménységének nevezi, mert egyedül ő eszközölhet ki számunkra Istennél bocsánatot; Szent Bernát igen találóan a bűnösök lajtorjájának is hívja, mert a mi résztvevő Királynőnk odanyújtja segítő kezét a szegény elesetteknek, elvezeti őket a bűn tátongó mélységei mellől és segíti őket, hogy Istenhez emelkedhessenek. Szent Ágoston, mint a bűnösök egyedüli reménységét üdvözli Máriát, mivel valamennyien egyedül általa reméljük bűneink bocsánatát. (Serm. 18. de Sanctis.) Chrysostomus is azt állítja, hogy egyedül Mária közbenjárására nyer a bűnös bocsánatot, miért is valamennyi bűnös nevében így köszönti őt: „Üdvözlégy, Istenünk anyja és anyánk; üdvözlégy ó mennyország, hol maga az Isten lakik, ó kegyelem trónja, hol az Úr valamennyi malasztját kiosztja, kérjed értünk mindenkor Jézust, hogy könyörgésed erejénél fogva a számadás ama rettenetes napján bűneink bocsánatát és örök üdvösségünket elnyerhessük.” (In Off. Nat. B. M. die 5.)

Joggal nevezik Máriát egyszersmind hajnali csillagnak is: „*Kicsoda ez, ki előző, mint a fölkelő hajnal.*” (Én 6,9) Ince pápa megjegyzése szerint ugyanis valamint a hajnal véget vet az éjnek, s vele kezdetét veszi a nappal, épp úgy jelképezhetjük Máriát a hajnali pír által, mert ahová ő bevonulhat, ott véget érnek a bűnök. (Serm. 2. de Ass. B. V.) Amit Mária imájával az egész világra nézve elért, ugyanazt eszközli jelenleg is egy oly lélekben, melyben felébred az iránta való áhítat; kieszközli, hogy az ily lélekben véget érnek a bűnök s kezdetét veszi az erény. Ezért kiáltott hozzá Szent Germán: „Ő Istennek anyja, te nem szűnöl meg bennünket megvédelmezni: a te közbenjárásod a mi életünk.” (Serm. 3. in dormit. Virg.) Ugyanez a szent egy másik helyen azt mondja, hogy ha valaki ájtatosan kiejti Mária nevét, ez annak jele, hogy az illető a kegyelem állapotában van, vagy legalább is nemsokára abban fog lenni.

Mária kijelentette Szent Erzsébetnek: „*Mostantól boldognak hirdet engem minden nemzedék.*” (Lk 1,48) „Igen, – kiált fel Szent Bernát – boldognak fognak hirdetni, mivel te minden nemzedéknek életet és erőt szereztél. Azért hív majd minden ember szerencsésnek, mivel valamennyi szolgád általad nyeri el a kegyelem életét és örök üdvét.” (Serm. 2. in Pentec.) Általad nyernek a bűnösök bocsánatot, az igazak állhatatosságot és aztán örök életet. „Ne csüggedj, ó bűnös, – kiált fel Bustisi Szent Bernardin – (Serm. 5. de Nat. Mar.) bármily nagy bűnöket is követted el, térj csak vissza őszintén e hatalmas királynőhöz, biztosan irgalommal és kegyelmeit bőségesen osztogató kezekkel fogod őt találni, mert – fűzi hozzá – nagyobb az ő óhaja, hogy kiosztassa a kegyelmeket, mint a te kívánságod, hogy azokat elfogadd.

Krétai András Máriát bűnbocsánatunk zálogának nevezi. Ez annyit jelent, hogy a bűnösök Istennel kibékülni óhajtván, Máriához menekülnek, Isten biztosítja őket bűneik bocsánatáról és zálogot ad nekik, hogy afelől nyugodtak is lehessenek. E zálog maga Mária, kit Isten szószólónkká rendelt, s kinek közbenjárására Jézus Krisztus érdemeiért Isten minden bűnösnek megbocsát, ki hozzá menekül. Egy angyal jelenté Szent Brigittának, hogy a szent próféták felujjongtak, midőn megtudták, hogy Isten Mária alázatosságáért és tisztaságáért meg akar bocsátani a bűnösöknek, s ismét kegyeibe akarja fogadni azokat, akik Őt megvetették. (Serm. ang. c. 9.)

Nem kell tehát egyetlen egy bűnösnek se félnie, hogy Mária eltaszítja magától, ha hozzá menekül. Nem kell félnie, mert hiszen ő az irgalmasság Anyja, ki éppen ennél fogva a legnyomorultabbakat óhajtja megsegíteni. Mária ama szerencsés bárka, melyben minden bemenekülő elkerüli az örök kárhozát örvényét, mondja Szent Bernát. Miként az özönvíz idején Noé bárkájában még a vadállatok is menedékre találtak, épp úgy biztosan üdvözülnek a bűnösök Mária oltalmazó palástjának védelme alatt. Szent Gertrúd egy napon a boldogságos Szűzet széles palástban látta, mely alatt mindenféle vadállatok, oroszlánok, medvék, tigrisek húzódtak meg; látta, hogy Mária nemcsak nem kergette el azokat magától, hanem ellenkezőleg, nagy szeretettel fogadta és simogatta őket. Ebből megismerte a szent, hogy Mária még a legszerencsétlenebb bűnösöket sem taszítja el magától, ha hozzá menekülnek, hanem barátságosan fogadja, és megmenti őket az örök haláltól. Lépünk be mi is a bárkába, fussunk Mária oltalmazó palástja alá, biztosan nem taszít el magától, hanem okvetlenül kieszközli örök üdvösségünket.

Bovius atya beszéli el, hogy egy Helén nevű asszony, ki bűnös életet élt, egy napon a templomba ment, hol véletlenségből a rózsafüzérről szólt a szentbeszéd. Mihelyt elhagyta a templomot, azonnal beszerzett magának egy rózsafüzért, melyet azonban kezdetben egy ideig senkinek sem mutatott. Később imádkozni kezdte, s ámbár eleinte minden áhítat nélkül, mégis-a boldogságos Szűz megnyerte számára a kegyelmet, hogy lassankint oly nagy benső vigaszt és lelki gyönyörűséget talált benne, hogy nem bírt már elállani annak naponként való elimádkozásától. Egyidejűleg Isten oly nagy irtózatot keltett benne előbbi élete iránt, hogy már nem bírta lelkét tovább csalfa nyugalomba ringatni, s bizonyos fokig kényszerült bűneit meggyónni. Bűneinek meggyónásánál oly nagy bánatot mutatott, hogy ámulatba ejtette gyóntatóját. Szent gyónása végeztével azonnal letérdelt az Isten Anyjának oltára előtt, s hogy szőszölőjének hálát adjon, ismét elimádkozta a rózsafüzért. Ekkor arról a helyről, hol Isten Anyjának képe állt, hangot vélt hallani, mely így kiáltott feléje: „Helén, elég hosszú időn át bántottad meg Istenedet és engem, változtasd meg a mai naptól kezdve életedet, s én sok kegyelemben foglak részesíteni.” Erre a szegény bűnös megszégyenülve így felelt: „Óh boldogságos Szűz! Igaz ugyan, hogy eddig istentelen életet éltem, mivel azonban te mindent megtehetsz, segíts meg engem; íme, teljesen neked ajándékozom magam, s életem hátralevő napjait egyedül arra akarom fordítani, hogy bűneimért eleget tegyek.” Ezután Mária segítségével elosztotta egész vagyonát a szegények közt, s igen épületes és bűnbánó életet kezdett. Rettenetes kísértések ostromolták, ő azonban állandóan Isten Anyjának védelmébe ajánlotta magát, s győztes maradt a harcban. Oly magas tökéletességre jutott, hogy Isten sok természetfölötti adományban, kinyilatkoztatásokban, jelenésekben és jövődó dolgok előretudásának kegyelmében részesítette. Halálos óráján, melyet különben Mária néhány nappal előbb kijelentett neki, a boldogságos Szűz karján a kis Jézussal meglátogatta, s látni lehetett, amint e nagy bűnbánónak lelke halála pillanatában szép galamb képében a mennybe szállt.

Imádság

Óh Istennek Anyja, egyetlen reményem, boldogságos Szűz Mária, íme lábaidhoz borulok, én nyomorult bűnös, hogy kegyelemért esedezzem. Az egész Egyház, minden hívő a bűnösök menedékének nevez, – így tehát az én menedékem is vagy. Ki kell eszközölnöd, hogy üdvözüljek. Te tudod, mennyire óhajtja Fiad a mi üdvösségünket, tudod, hogy mennyit szenvedett üdvösségünkért. Engedd meg, óh szeretett anyám, hogy emlékezetedbe idézzem Jézusodnak szenvedéseit, a hideget, melyet a betlehemi istállóban kellett tűrnie, a lépéseket, miket Egyiptomba menekülésetek alkalmával tett, mily sokszor fáradt el, mily gyakran verítkezett, sőt vérzett értünk; engedd, hogy ama borzasztó kínokra emlékeztesselek, melyek Őt végre szemed láttára megölték. Mutasd tehát meg, ó Mária, hogy szereted Fiadat, mert

Fiad iránt érzett szeretetedre kérlek, segíts meg engem. Nyújtsd kezedet az elesettnek, ki kegyelmedért könyörög. Ha szent volnék, nem könyörögnék irgalmadért, minthogy azonban bűnös vagyok, hozzád, az irgalmasság anyjához menekülök. Tudom, hogy résztvevő szíved megvigasztalódik, ha a szegény bűnöst pártfogolhatod, és megsegítheted, ha nyakasan nem szegül ellen. Vigasztalódjék meg hát ma a te könyörületes szíved! De vigasztaljon meg engem is! Alkalmat adok neked, hogy engem szegény pokolra ítéltet megments. Engem meg bírsz segíteni, mert nem akarok neked ellenszegülni. Teljesen neked ajándékozom magam; add tudtomra, mit tegyek, s adj együttal erőt, hogy azt meg is kezdhessem. Felteszem magamban, hogy minden lehető módon igyekszem visszaszerezni Isten malasztját. A te védő palástod oltalma alá menekülök. Jézus akarja, hogy segítségül hívjalak; az Ő saját és anyjának dicsőségéért azt óhajtja, hogy ne csak az Ő vére, hanem a te szószólásod is hozzásegítsen üdvösségemhez, Ő maga utasít hozzád, hogy megsegíts. Óh Mária, hozzád menekülök tehát, benned bízom. Oly sokakért könyörögsz, könyörögj értem is; mondd meg Istennek, hogy kívánod üdvösségemet, s akkor biztosan üdvözülök; mondd Neki, hogy hozzád tartozom, s ez elég nekem.

2. §. Mária a mi életünk, mert kieszközli számunkra az állhatatosság kegyelmét

A végső állhatatosság a tridenti zsinat magyarázata szerint Istennek oly nagy adománya, hogy az Úr teljesen ingyen osztogatja s érdemeinkkel nem bírjuk megnyerni. Emellett azonban Szent Ágoston azt tanítja, hogy mindazok, kik kívánják az állhatatosságot, azt Istentől biztosan elnyerik. Suarez atya állítása szerint pedig kétségtelenül részesülünk ebben a kegyelemben, ha életünk végéig szorgosan kérjük Istentől. Bellarmin azt mondja, hogy naponkint kell kérni az állhatatosság kegyelmét, hogy naponkint el is nyerjük. Ha azonban igaz az, amint annak is kell tekintenem az Egyházban manapság általánosságban uralkodó nézetnél fogva, (mit a negyedik fejezetben fogok bebizonyítani,) hogy ti. minden kegyelem, melyben Isten bennünket részesít, Mária kezei által jut hozzánk, úgy feltétlen igazság az is, hogy egyedül Mária közbenjárásától remélhetjük a legnagyobb kegyelemnek, a végső állhatatosságnak elnyerését. Keressük ezt a kegyelmet teljes bizalommal Máriánál, s akkor biztosan el is nyerjük, mert megígértetett e földön mindazoknak, kik őt híven szolgálják: „*Akik általam munkálkodnak, nem vétkeznék; akik fényt derítenek rám, örök életet nyernek.*” (Sir 24,30.31) E szavakat az Egyház Máriának szájába, adja. (In festo immac. Concept.)

Hogy a kegyelem életét magunkban megőrizhessük, és ellenállhassunk üdvösségünk valamennyi ellenségének, ez nagy erőt igényel, s ezt az erőt kizárólag Mária által nyerjük: „*Enyém az erősség, általam országolnak a királyok.*” (Péld 8,14.15) Nálam van az erő, – kiált hozzám Mária – Isten ezt az adományát az én kezeimbe tette le, hogy tisztelőimet benne részesítem; általam országolnak a királyok, általam igázzák le érzékeiket és szenvedélyeiket, s nyerik el a kegyelmet, hogy egykoron az égben örökké uralkodhassanak. Ó mily erősekké is lesznek e nagy királynő szolgálói a pokol összes kísértéseinek legyőzésében! Mária ama torony, melyről mondja az Énekek éneke: „*Nyakad, mint Dávid tornya, mely bástyákkal építettett, ezer pajzs függ arról, az erősök egész fegyverzete.*” (Én 4,4) Szeretett lelkei részére, kik hozzá menekülnek, olyan ő, mint egy erős torony, védőművekkel körülvéve; tisztelői benne megtalálják mindama pajzsokat és fegyvereket, melyekre a pokol elleni harcban szükségük van.

Ezért hasonlították a boldogságos Szüzet juharfához: „*Felnöttem, mint a juharfa víz mellett az utcákon.*” (Sir 24,19) Hugó bíboros megjegyzi, hogy a juharfa levelei pajzshoz hasonlítanak, s így már világossá lesz előttünk, hogyan védelmezi meg Mária a hozzá menekültöt. Szent Amadeus másként magyarázza a Szentírás fennebbi szavait, s azt mondja, hogy Máriát azért nevezik juharfának, mert miként a juharfa lombjának árnyékával megvédi

a vándorokat a nap égető sugaraitól és az esőtől, épp úgy találunk menedékre az emberek Mária védő palástja alatt a szenvedélyek tüze és a kísértések dühe ellen. (B. Am. Hom. 8.)

Ó ti szerencsétlen lelkek, kik eltávolodtok e hatalmas védőbástyától, kik Mária iránti áhítatokkal felhagytok, kik megszűntök magatokat a veszedelemben Máriának kegyeibe ajánlani! Vajon mi lenne az emberekkel, – mondja Szent Bernát – ha egyszerre csak nem világítaná meg földünket a nap, vajon nem támadna-e rettenetes zavar és sötétség? (Serm. de Aquaed) Ha pedig egy lélekből kivesz az áhítat Mária iránt, ó, akkor tüstént ború támad a szívben, s fellép benne ama sötétség, melyről a szentírás beszél, midőn így szól: „*Sötétséget parancsolsz és éj van, mely alatt mind kimennék a vadak.*” (Zsolt 103,20) Akkor már nem világít az isteni kegyelem fénye a szívben, beáll az éj és a lélek a bűn s az ördög menedékhelyévé válik. Jaj az olyanoknak, – kiált fel Szent Anzelm – kik megvetik ennek a napnak fényét, vagyis akik semmibe sem veszik a Mária iránti áhítatot. Borgiai Szent Ferenc féltette az állhatatosságot azokban, kiknél nem észlelt különös tiszteletet a boldogságos Szűz iránt. Midőn egy napon szerzetének növendékeit megkérde afelől, melyik szentet tisztelik leginkább, azt találta, hogy egyesek nem viseltetnek ezzel a különös áhítattal Mária iránt; értesítette róla a növendékek mesterét, s kérte, hogy éber szemmel ügyeljen a szerencsétlenekre; – s valóban az illetők tényleg elvesztették szerzetesi hivatásukat s elhagyták a Jézustársaságot. Ilyformán igaza volt Szent Germánnak is, mikor a boldogságos Szűzet a keresztények lélegzetének nevezte, mert valamint a test nem élhet meg lélegzetvétel nélkül, épp úgy a lélek sem képes állhatatosan megmaradni az erény útján, hacsak nem menekül gyakran Máriához, s nem ajánlja magát Isten Anyjának, kinek segítségével a kegyeleméletet biztosan megszerezzenek s meg is őrizzük. (S. Grerm. Orat. de Deip.)

Azoknak ellenben, kik Máriát tisztelik, így szól: „*Boldog ember, ki engem hallgat és ki ajtómnál vigyáz naponként és várakozik ajtóim felénél*” (Péld 8, 34.) Boldog, ki hangomat meghallja és szorgosan s ismételten az irgalmasság kapujánál megjelenni igyekszik, hogy ott világosságra és segítségre találjon; bizonyára Mária is rajta lesz, hogy tisztelői részére világosságot és erőt eszközöljön ki, hogy a bűnről lemondani és az erény útján továbbhaladni képesek legyenek. Ezért is adta neki III. Ince e szép jelzőket: Te hold az éjben, te reggeli hajnalpír, te világosság napja! (Serm. de Assumpt.) És valóban hold ő azok részére, kik a bűnök sötét éjszakájában vakon bolyonganak, mert megszerzi nekik nyomorult állapotuk felismerését s megvilágítja az örök kárhozatnak rájuk száját tátó örvényeit, hogy azokat elkerülhessék: hajnalpír ő, a nap előhírnöke azok számára, kik nyomukat felismerték, erőt adván nekik, hogy bűneiket elhagyhassák és Isten kegyelmébe visszajuthassanak; napja ő végre azoknak, kik szeretetüknél fogva Istennel egyesülve vannak, nehogy ismét visszazuhanjanak a bűn irtózatossága mélységeibe.

A hittudósok Máriára vonatkoztatják a Szentírás eme szavait: „*Annak kötelei üdvösséges kötelékek*” (Sir 6,31) Miért kötelékek? – kérde Justiniáni Szent Lőrinc. Azért, mert lebilincseli szolgálait, nehogy túlságos szabadságot engedjenek meg maguknak. Mária megkötözi szolgálait, nehogy a bűn útjára térjenek. „*A szentek teljes gyülekezetében az én tartózkodásom*” (Sir 24,16): Szent Bonaventura (In Spec.) megmagyarázván az Egyház által Máriára vonatkoztatott eme szavakat, azt mondja, hogy Mária nemcsak él a szentek közt, hanem egyúttal ő az, ki azokat szentéletükben fenntartja, nehogy elmaradjanak; Mária őrzi meg őket erényeikben, nehogy ismét elessenek. Mária űzi el végre tőlük a sátánt, hogy ne lehessen ártalmukra.

Mária tisztelőiről mondják, hogy kettős öltözetrel vannak fődve. „*Háza népe mind kétszeresen van ruházva.*” (Péld 31,21) Cornelius a Lapide tanítja nekünk, melyik e két öltözet, mikor azt mondja, hogy Mária az ő szolgálait nemcsak a Fia, hanem saját erényeivel is felékesíti, hogy ily módon az állhatatosság kegyelmét megszerezze nekik. Azért figyelmeztette Nérei Szent Fülöp gyónógyermekait és gyakran mondogatta nekik: „Kedves gyermekeim, ha Isten kegyelmében mindvégig meg akartok maradni, legyetek nagy tisztelői

Isten Anyjának.” A Jézus-társaságából való tiszteletreméltó Berchmans is mondani szokta hogy állhatatos fog maradni, ki Máriát szereti. Rupert apát erre vonatkozólag igen szép megjegyzést fűz a tékozló fiúról szóló példabeszédhez; nevezetesen azt mondja, hogy ha a rossz fiúnak anyja még élt volna, úgy bizonyára nem hagyta volna el az atyai házat, vagy legalább is gyorsabban tért volna oda vissza. Ezzel arra tanít bennünket, hogy akinek Mária az anyja, az soha többé nem fog Istentől elszakadni, vagy ha mégis oly szerencsétlen volna, hogy Istent elhagyná, Mária segítségével hamarosan vissza fog Hozzá térni.

Ő bár valamennyi ember szeretné e szelíd és szeretetteljes Királynőt s menekülne hozzá gyorsan a kísértések idején, bizonyára senki sem esnék a bűn örvényébe, senki sem veszne el; mert csak az esik és kárhozik el, ki nem menekül veszedelmében Máriához. Justiniáni Szent Lőrinc a bölcsnek eme szavait (24,8): „*A tenger habjain jártam.*” Máriára vonatkoztatja s hozzáfűzhetőnek véli: „hű szolgálommal, hogy őket a bűn szirtjein megeshető hajótöréstől megmentsen, mivel a vihar dühöngései közepette oldaluknál álllok, hogy el ne vesszenek.”

Bustisi Szent Bernardin meséli, hogy egy madarat eme szavak kiejtésére tanítottak: „Üdvözlégy Mária.” Midőn egy napon egy kánya megtámadta, elkiáltotta magát a kis madárka; „Üdvözlégy Mária” és a kánya holtan bukott a földre. Ezzel Isten tudunkra akarta adni, hogy ha már egy ilyen oktalan kis állatkát is megmentett Mária segítségül hívása, mennyivel inkább remélhetjük mi, hogy nem esünk a sátán kezébe, ha a kísértések idején Máriához folyamodunk. „Ha az ördög kísért – mondja Villanovai Szent Tamás – a kicsiny csibék módjára kell cselekednünk, kik sietve menekülnek, anyjuk védőszárnyai alá, mihelyt a keselyűt megpillantják. Éppen így, mihelyt kísértés támad ránk – anélkül, hogy annál sokáig időznénk – Mária oltalmazó palástja alá kell nekünk is menekülnünk.” „Óh királynőm és anyám, – teszi hozzá a szent – neked meg kell bennünket védelmezned, mert Isten után kívüled nincs más menedékhelyünk, te vagy egyetlen reményünk, kizárólagos menedékünk, beléd helyezzük minden bizalmunkat.”

Fejezzük be tehát a mondottakat Szent Bernát szavaival (Homil. 2. sup. Missus est.): „Óh ember, bárki légy is, tapasztalod, ha a harag szenvedélye, ha a fukarság, vagy a testi csáb lelked mentőcsónakát szétzúzták: tekint csak föl Máriához. Ha bűneid szörnyűségén megrendülve, lelkiismereted rútságán megszégyenülve, az örökítélet borzalmától megremegve, már-már elnyel a szomorúság tengere, a kétségbeesés örvénye: gondolj Máriára.

A veszedelmek, a szorongatás, a kétségek kellő közepette gondolj Máriára, hívd segélyül Máriát. Az ő neve ne távozzék szádból, ne távozzék szívedből; s hogy megnyerjed imája hathatós segélyét, ne hagyd el élete példáját. Ha őt követed, el nem tántorodhatsz; ha őt kéred, nem eshetsz kétségbe; ha őrá gondolsz, meg nem tévedhetsz; ha ő kézen fog, össze nem roskadhatsz; ha ő oltalmaz, nincs mit félned; ha ő a vezetőd, el nem lankadhatsz; ha ő kegyes irántad: végül célhoz érsz és így magadon fogod tapasztalni, mily méltán mondatott: „És a Szűz neve Mária,” – mert csillag, valóban égbe vezető csillag az ő neve. Ehhez tartsd hát magad és élni fogsz.

Egyiptomi Szent Mária története, melyet a régieknél találunk megírva, igen híressé lett. Midőn Mária tizenkét esztendő volt, titokban elhagyta az apai házat. Alexandriába ment, hol szertelenül kicsapongó életet élt, olyannyira, hogy az egész városnak botránya lőn. Miután tizenhat éven keresztül élt így bűnben, egy napon Jeruzsálembe utazott, hol éppen akkor kezdték meg a keresztfeltalálás ünnepének méltó megülnését és itt inkább kíváncsiságtól, mint áhítattól indítva, követni akarta a népet a templomba. Mikor azonban át akarta lépni a templom küszöbét, egy láthatatlan kéztől visszataszítva érezte magát; ismét megkísérelte a belépést, másod-, harmad-, sőt negyedízben is, de mindhiába. Midőn erre a szerencsétlen az előcsarnok egy szögletébe húzódott, hirtelen megvilágosítást nyert felülről és megértette, hogy Isten őt gonosz élete miatt nem engedi a templomba lépni. Véletlenül felemelte szemeit, és Isten Anyjának egy képét pillantotta meg, mely az előcsarnok falára volt felfüggesztve.

Ekkor sírva a kép felé fordult és így kiáltott fel: „Ó Istennek Anyja, könyörülj meg egy szegény bűnösön! Belátom, hogy bűneim miatt nem érdemlem meg, hogy reám pillants, de te a bűnösök menedéke vagy, segíts hát rajtam is, és Fiad, Jézus iránt való szeretetednél fogva eszközöld ki számomra, hogy beléphesek a templomba; mert íme meg akarom változtatni életemet, s ott akarok bűnbánatot tartani, ahol kívánod.” Ekkor szózatot hallott bensejében és úgy tetszett neki, mintha a boldogságos Szűz így beszélne hozzá: „Mivel hozzám menekültél, s minthogy életed megváltoztatására határoztad el magad, lépj csak be a templomba, mert ajtaja már nem marad tovább elzárva előtted.” Erre belépett a bűnös nő, s keserves sírás közt leborult a kereszttel. Majd újra a képhez fordult és így szólt: „Íme, királynőm, rendelkezésemre állok, hol akarod, hogy bűnbánatot tartsak?” Mária felelt: Menj a Jordán túlsó partjára, ott nyugalomra fogsz találni.” Ezek után a szegény bűnös meggyónván és megáldozván, átkelt a folyón, egy pusztaságba jutott s tüstént megismerte, hogy ez ama hely, hol bűnbánatot kell tartania. Az első tizenhét esztendő alatt, melyet a szent a pusztában töltött, a sátán legrettenetesebb kísértéseit kellett kiállania, ki őt ismét bűnre akarta csábítani. S vajon mit tett e borzalmas harcaiban? Állandóan Mária kegyeibe ajánlotta magát és Mária megnyerte számára az erőt, hogy tizenhét esztendőn keresztül képes volt ellenállni. Erre aztán véget is ért e küzdelem. Miután a szent már körülbelül ötven évet a pusztában töltött, elaggott korában Isten csodálatos intézkedéséből Zozimus apát feltalálta őt. Szokásban volt ugyanis ez időben, hogy a szentföldi szerzetesek a nagybőjtben kolostorukból a pusztába, remeteségbe vonultak. Így találkozott hát Zozimus a pusztában a bűnbánó Máriával, ki neki elbeszélte egész élettörténetét és kérte őt, hogy hozza el neki a legszentebb útravalót. Az apát teljesítette kérését. Erre Mária kérte őt, látogassa meg később még egyszer; Szent Zozimus ekkor is eljött, de már halva találta Máriát; szent testét dicsfény vette körül s mellette a homokban a következő szavak voltak írva: „Temesd el sajátkezüleg e helyen egy bűnös nő testét és könyörögj értem Istennél.” Zozimus miután eltemette a szentet, visszatért a kolostorba, hol megírta a szent bűnbánó életrajzát s hirdette az isteni irgalmasság csodáját, mit az Úr e boldog lélekkel tett.

Imádság

Ó irgalmas Anya, boldogságos Szűz Mária, íme lábaidnál az áruló, ki Isten kegyelmét, melyet a te közbenjárásoddal nyertem el, hálátlansággal viszonztam, ki Istent s téged elárultalak. De tudod, ó királynőm, hogy nyomorúságom nemhogy csökkentené irántad való bizalmamat, hanem még növeli, mivel megismertem, hogy éppen nyomorúságom az, mely annál nagyobb könyörületre indít irántam. Hadd lássa a világ ó Mária, hogy te gondozol engem, mint mindazokat, kik téged segítségül hívnak, hogy bőkezűséggel és irgalmassággal jutalmazol meg engem. Ha csak egy kegyes pillantásodra méltatsz és részvételt vagy irántam, akkor szükségszerűen meg is kell engem segítened, s ha te segítsz, mitől félek? – Nem, nem, – nem félek én akkor már semmitől, nem félek bűneim miatt, mert te jóvátéheted a kárt, mit azok nekem okoztak; nem félek a sátántól, mert hiszen te hatalmasabb vagy a pokolnál is; még Fiadtól Jézustól sem, aki igaz, méltán haragszik rám, de azonnal lecsillapul haragja, ha te csak egy szót szólsz Hozzá. Egytől félek csak, hogy ti. saját hibámból fel fogok hagyni vele, hogy magamat neked ajánljam s emiatt aztán elkárhozom. De íme még ma megígérem neked, hogy soha sem akarok felhagyni vele, hogy hozzád meneküljek, csak segíts ebbeli elhatározásom kivitelében. Íme mily szép alkalmat nyújtok neked ama vágyadnak kielégítésére, hogy a nyomorultakat felsegíthesd.

Ó Istennek Anyja, teljes bizalmamat beléd helyezem, általad remélem, hogy elnyerem a kegyelmet, hogy többé el ne essem. Ha beteg vagyok, meg kell gyógyítanod engem, ó égi orvoslóm; ha bűneim legyengítettek, pártfogásod révén új erőt kell számomra szerezned. Ó Mária, mindent tőled remélek, mert te Istentől mindent elnyersz.

3. §. Édesség... Mária kieszközli, hogy tisztelői előtt édesnek tűnjék fel a halál

„Minden időben szeret, aki barátod és a testvér a nyomorúságban próbáltatik meg.” (Péld 17,17) Jó sorsban nem ismerhetjük meg, ki az igaz barát, az igazi testvér, de annál inkább a nyomor és szükség idején. A világ fiai mindaddig nem hagyják el barátjukat, míg jól megy annak dolga; de ha szerencsétlenség éri, vagy halálának órája közeledik, ó akkor hamarosan cserbenhagyja valamennyi barátja; Mária bizony nem így bánik tisztelőivel. E jó anya nem hagyja el hű szolgálait szenvedéseikben s főképp halálos küzdelmükben, mikor a földön elképzelhető legnagyobb gyötrelmek támadnak ránk; mert miként földi zarándoklásunk folyamán életünk óhajt lenni Mária, úgy lesz halálunk óráján a mi édességünk, mivel édes és szent halált fog számunkra kieszközölni. Mária ama napon, midőn abban a szerencsében, de egyúttal gyötrelemben is részesült, hogy Fiának, Jézusnak, az üdvösségre kiválasztottak fejének halálánál jelen lehetett, elnyerte Istentől a kegyelmet, hogy ezért az örök életre hivatottak halálánál jelen lehessen. Ezért is akarja az Anyaszentegyház, hogy Máriát kérjük, hogy főként halálunk óráján pártfogoljon: *„Imádkozzál érettünk bűnösökért, most és halálunk óráján.”* Borzasztó szenvedések Várnak ránk halálos ágyunkon: elkövetett bűneink mardosó tudata, a közeli ítélettől való rettegés, üdvösségünk bizonytalansága gyötirik majd akkoron szegény szívünket. De mindenek előtt a pokol fegyverkezik akkor ellenünk és megfeszíti minden erejét, hogy lelkünket, mely az örökkévalóságba készül belépni, magának megszerezze; tudja jól, hogy már csak kevés ideje van hátra, hogy magának megkaparintsa, s hogy a lélek, melyet az utolsó pillanatban kienged kezéből, egyszersmindenkorra elveszett számára: *„Leszállott az ördög hozzátok és nagy az ő haragja, tudván, hogy kevés ideje vagyon.”* (Jel 12,12) A sátán, ki már megszokta, hogy bennünket életünkben megkísértsen, nem fogja beérni azzal, hogy egyedül támadjon reánk halálunk óráján, hanem segítségül hívja társait: *„Házaik betelnek sárkányokkal.”* (Iz 13,21) Mikor haldoklik valaki, egész háza megtelik gonosz lélekkel, kik egymással a legszorosabb összeköttetésben vannak, hogy így annál biztosabban magukkal ránthassák a szegény lelket a pokolba. Avellinói Szent András élettörténetében olvassuk, hogy halála közeledtekor oly rettenetes küzdelmet kellett vívnia a gonosz lélekkel, hogy ágya körül álló derék rendtársai remegtek a félelemtől. Látni lehetett, mint duzzadt fel s lőn egészen fekete a szentnek arca a heves erőlködések miatt, mint reszketett minden tagjában; kézzel-lábbal védekezni látszott, szemei megteltek könnyekkel, fejével pedig a fal felé taszított: mindez jele volt ama borzasztó küzdelemnek, mit a pokollal szemben ki kellett állnia. A körülállók a részvétől sírtak, még többet imádkoztak, mialatt remegtek a félelemtől, látván, hogy így hal meg egy szent. Egyetlen vigaszuk volt, hogy András szemeit állandóan egy Mária-képre függeszté, mintha attól várná a segítséget; s tényleg emlékeztek is reá, hogy gyakran mondogatta, hogy Mária menedéke lesz halála óráján. Végre úgy tetszett Istennek, hogy e rettenetes küzdelemnek fényes győzelem vessen véget. Miután testének hánykódásai megszűntek, s arca természetes alakját visszanyerte, rendes arcszínének visszatértével a szent teljes benső békével ama Mária-képre pillantott, áhítattal meghajtotta előtte fejét, (úgy vélik, hogy az Istenanya akkor tényleg megjelent neki) mintha pártfogását köszönné meg, kész örömmel adta át áldott lelkét Máriának, mialatt szemlátomást mennyei vidámság tükröződött arcán. Egy kapucinus rendi apáca, ki ugyanebben az órában halálos ágyán feküdt, az őt körülvevő nővérekhez fordult, s így szólt hozzájuk: *„Imádkozzatok egy Üdvözlégyet, mert épp most egy szent hunyt el.”*

Igen, minden ellenség menekül, ha királynőnk megjelenik. Ugyan micsoda félelem szállhatna meg akár valamennyi pokoli ellenségünk láttára, ha Mária áll mellettünk halálunk óráján? Már Dávid is felbátorítani igyekezett magát a reá várakozó halálos rettegések idejére, amennyiben bizodalmat törekedett ébresztetni magában jövő Megváltója halálának és a

boldogságos Szűzanya Mária közbenjárásának megfontolása által. „*Ha a halál árnyéka közepett járok is, nem félek rosszaktól, mivel te velem vagy. A te vessződ és botod, azok vigasztaltak engem.*” (Zsolt 22 4) Hugó bíboros a bot alatt a keresztnék fáját, a vessző alatt pedig Mária közbenjárását érti, ki az Izaiás által megjövendölt vessző volt: „*És vessző sarjad Jessze törzsökéből és virág növekedik az ő gyökeréből.*” (Iz 11,1)

Az Istenanyja – mondja Damiáni Szent Péter (Serm. de Ass. B. V.) – ama hatalmas vessző, mely legyőzi a pokol ellenségeinek dühét.” Szent Antonin a következő szavakkal buzdít bennünket: „Ha Mária velünk, ki ellenünk?” Midőn P. Padial Emánuel halálos ágyán feküdt, megjelent neki a boldogságos Szűz és hogy megvigasztalja, így szólt hozzá: „Íme elérkezett végre az óra, mikor az angyalok szerencsét kívánva így fognak feléd kiáltani: „Ó szerencsés fáradozás, ó bőségesen megjutalmazott önmegtagadás!” Majd látni lehetett, mint menekül egy egész sereg gonosz lélek kétségbeesetten kiáltva: „Már mit sem tehetünk, mert védi őt a szeplőtelen!” P. Hayewodot is rettenetes kísértések nyugtalanították halála előtt a hit ellen. Habozás nélkül Máriának ajánlotta magát, s nemsokára rá hallani lehetett, amint felkiáltott: „Köszönöm Mária, hogy segítségemre jöttél.”

Szent Bonaventura tanítja, hogy Mária Mihály arkangyalt és valamennyi angyalt elküldi haldokló szolgálóinak megsegítésére, hogy őket az ördög kísértéseitől megőrizték s magukkal vigyék azoknak lelkeit, kik itt e földön Isten Anyjának különös kegyeibe ajánlották magukat. (In Spec B. V. c.)

Izaiás azt mondja, hogy egy ember elköltözésekor az egész pokol megmozdul és legádázabb gonosz szellemeket küldi ki, hogy megkísértsék a testét elhagyni készülő lelket, hogy azt aztán Jézus Krisztus ítélőszéke előtt bevádolhassák: „*Alant a pokol megháborodott jöveteleden, eléd menvén, felköltötte neked az óriásokat.*” (Iz 14,9) Ha azonban Richárd állítása szerint a gonoszok látják, hogy Mária véd valamely lelket, nem merészelik azt bevádolni, mert tudják, hogy az isteni Bíró még egyetlen egy lelket sem taszított el magától, s nem is fog eltaszítani, kit hatalmas anyja pártfogol. (Ap. Pep. t. 5. lect. 244.) Szent Jeromos azt írja Szent Eustochiumnak (Epist. 2.). hogy Mária hű szolgálait haláluk óráján nemcsak megsegíti, hanem eléjük is jön az ég felé való útjukban, hogy őket bátorítsa és Isten ítélőszéke elé vezesse. Ez megegyezik azzal, amit a bold. Szűz Szent Brigittának mondott, mikor vele hű szolgálóinak halálos ágyukon való állapotáról beszélt: „Akkor én az ő szeretett anyjuk és királynéjuk, eléjük jövök, hogy vigasztaljam őket, hogy enyhülést szereznek nekik.” (Rev. 1. c. 20.) Ferreri Szent Vince is tanítja, hogy a haldoklók lelkét a boldogságos Szűz viszi magával. (Serm. de Ass.) Szeretett királynőnk védőpalástja alá fogadja hű szolgálóinak lelkeit, maga viszi őket bírójuk, Jézus elé és ott kieszközli számukra az üdvösséget. Így történt a dolog Szent Brigitta fiával, Károllyal is. (Revel. lib. 7. c. 13.) Katona volt s anyjától távol halt meg, ki igen nagy gondban volt üdvössége miatt. A boldogságos Szűz azonban kijelenté neki, hogy Károly iránta való nagy szereteténél fogva üdvözült, mert halálakor mellette állt segítségével és sugallta neki ama keresztény erényindulatokat, miket e pillanatokban szükségképpen fel kellett magában ébresztenie. Egyidőben megpillantotta a szent Jézust a trónon és mellette a sántát, ki két vádat emelt a boldogságos Szűz ellen, nevezetesen, hogy Mária meggátolta őt abban, hogy Károlyt megkísérthesse és maga vitte annak lelkét az isteni Bíró elé, s azt ily módon megmentette, anélkül, hogy megengedte volna neki az okok felsorolását, melyeknek alapján ő Károlyt a saját tulajdona gyanánt tekintheti. Majd látta a szent, mint üzi el Jézus a sántát s mint viszik Károly lelkét az égbe.

„*Annak kötelei üdvösséges kötelékek. Mert végtére nyugalmat találsz benne.*” (Sir 6,31.29) Boldog leszel ó keresztény, ha halálad óráján Mária iránti szeretetednek édes kötelékeivel találod magad lebilincselve. Ezen kötelékek az üdv kötelékei, melyek biztosítják örök üdvösségedet és élvezni engedik haláloban ama békét, mely kezdete az örök békének, az örök nyugalomnak. P. Binetti beszéli (Perfez, di N. S. cap. 31.), hogy egy napon egy nagy

Mária-tisztelő halálakor ezeket a szavakat hallotta attól: „Ó Atyám, ha tudná mily boldog vagyok most, hogy Isten anyjának szolgáltam! Ki sem bírom mondani, mily örömet érzek.” Minthogy P. Suarez mindig különös tisztelettel viseltetett Mária iránt, (egy ízben kijelentette, hogy szívesen cserébe adná összes tudományát egyetlen Üdvözlégy érdemeiért) oly szíves örömet halt meg, hogy felkiáltott: „Nem hittem, hogy ily édes a halál.” Épp ily vidám és meglegedett leszel te is, kedves olvasóm, ha majd halálod óráján visszaemlékezhetsz a mi anyánk iránt tanúsított szeretetedre, ki teljesen képtelen lenne hűtlenséget tanúsítani gyermekei irányában, kik őt híven szolgálták, kik képeinek látogatása, a rózsafüzér elimádkozása, gyakori böjt, ismételt hálaadások, az ő magasztalása és állandó segítségül hívása által őt tisztelték.

Az a gondolat, hogy azelőtt bűneidben éltél, nem fog megfosztani e vigasztól, csak a mai naptól kezdve legyen rá gondod, hogy jól folytasd életedet, s szolgálj a te hálás és szeretetteljes királynédnak. Ama rettegés és kísértések idején, melyekkel a sátán akkor gyötörni fog, hogy kétségbeesésbe sodorjon, Mária erősíteni fog, sőt ő maga személyesen áll majd oldalad mellett halálod óráján. Damiáni Szent Péternek fítestvére Márton, súlyosan megbántotta Istent. Nemsokára rá azonban Isten anyjának oltárához sietett, hogy magát neki teljesen átadja, miért is derékövét nyaka köré kötve, így szólt: „Íme királynőm, szüzesség tüköre, én szegény bűnös Istent s téged megbántottalak, hiszen épp ezen erény ellen vétettem; nem marad hát egyéb hátra, mint hogy teljesen alattvalód legyek; azért íme a mai naptól szolgálj leszek, fogadd kegyesen a lázadót és ne vesd meg.” Majd nagy összeg aranyat hagyván az oltár lépcsőjénél, megígérte, hogy azt minden évben átszolgáltatja alávetettségének jeléül. Nemsokára ezek után Márton meghalt. Egy reggel, kevéssel halála előtt, hallani lehetett, amint felkiáltott: „Ébredjetek, ébredjetek, mutassátok be hódolatotokat Úrnőm előtt – ó mily kegyelem, ó hatalmas égi királynő, te személyesen akarsz engem, szegény szolgádat meglátogatni! Áldj meg királynőm, s ne engedd, hogy elvessek, miután magad akartál hozzám jönni!” Ekkor lépett a szobába testvére Szent Péter. Márton elbeszélte, hogy Mária megjelent neki, s megáldotta; panaszkodott, hogy a jelenvoltak nem álltak fel, midőn Mária nála volt. Nemsokára, telve benső békével, kiadta lelkét. Te is hasonló módon fogsz meghalni, kedves olvasóm, ha mostantól kezdve hű maradsz Máriához, ha annak előtte meg is sértetted Istent; igen – Mária biztosan kieszközli majd akkor, hogy csendesen és meglegedetten fogsz meghalni. Ha mindezeket tekintetbe véve mégis nagyon félnél, ha bűneid láttára hiányoznák nálad a bizalom, légy nyugodt, Mária el fog jönni és bátorítani fog, miként azt Adolf elászi gróffal tette. Ez elhagyván a világot, ferenc-rendi szerzetes lőn, s nagy áhítattal viseltetett Isten anyja iránt. Midőn halála közeledett, eszébe jutottak a világban tartózkodása alatt elkövetett vétkei, s hozzá még fontolóra véve Isten igazságosságát, nagy halálfélelem és üdvössége iránt erős kétségek rohanták meg. Tüstént megjelent sok szenttől kísérvé Mária, ki nem késik tisztelőinek szenvedésekor, s hogy őt felháborítsa, e gyengéd szavakat intézte hozzá: „Kedves Adolf, miért félsz te a haláltól, hiszen hozzám tartozol.” E szavakra Mária szolgálja felemelkedett, minden félelme eltűnt, és nyugodt örömmel halt meg.

Törekedjünk mi is felbátorodni, ha mindjárt bűnösök lennénk is, s bízunk erősen abban, hogy Mária halálunk óráján meg fog segíteni, és jelenlétével fog vigasztalni, ha életünk hátralévő idejét az ő szeretetére szenteljük. Midőn királynőnk egy napon Szent Mechtildisssel társalgott, kijelentette neki, hogy megsegíti haláluk óráján mindama tisztelőit, kik itt e földön hűségesen kitartanak szolgálatában. Oh Istenem, mily vigaszunkra fog szolgálni halálunk óráján, mikor csak néhány pillanat választ el az örök ítélettől, ha majd megpillantjuk közelünkben az egek királynéját, amint segít és vigasztal azon ígéretével, hogy nem hagy el bennünket. Számtalan példát találhatunk a felhozottakon kívül a szentek életében arra nézve, hogy Mária miként segítette meg haldokló tisztelőit. Szent Klára, a kapucinus-rendi Szent Félix, Montefalkói Boldog Klára, Szent Terézia és Alkantari Szent Péter valamennyien részesültek ebben a nagy szerencsében. Istenes Szent János már várta halálos ágyán Isten

anyját, ki iránt mindig nagy áhítatot tanúsított. Midőn azonban késett jövetelével, szomorú lett és panaszokba tört ki. Mégis, mikor az idő elérkezett, megjelent az Isten anyja s mintha szemrehányással akarta volna illetni csekély bizodalját, e gyengéd szavakat intézte hozzá, melyek bizonyára felbátoríthatnák Mária minden tisztelőjét: „Ó János, ily órában nem hagyom el tisztelőimet.” Mintha csak így szólt volna: „Hogy is gondolhatsz olyat, kedves Jánosom, én hagytalak volna téged cserben? Nem tudod, hogy nem vagyok képes hű szolgálómat haláluk óráján elhagyni? Azért nem jöttem előbb, mert nem volt még itt az ideje, de íme most jövök, hogy magammal vigyelek és visszatérjek veled az égbe.” Röviddel ezután meghalt a szent és felsietett a mennyekbe, hogy ott az egész örökkévalóságon keresztül hálát adjon szeretve szerető királynőjének.

Imádság

Ó legédesebb anyám, ugyan milyen is lesz a halála ily szegény bűnösnek, mint amilyen én vagyok? Ha ama rettenetes pillanatra gondolok, midőn majd meg kell halnom és Isten ítélőszéke elé lépnem, s ha egyúttal fontolóra veszem, hogy mily gyakran egyeztem bele kárhozatomba, remegés fog el, majd megöl a szégyen és nagy félelem tölt el üdvösségem miatt. Ó anyám, Mária, Krisztus vére és a te közbenjárásod vigasztalnak csupán! Te vagy az egek Királynéja, a világ Úrnője, te vagy Istenednek anyja; valóban igen nagy a te méltóságod; de e nagy hatalmad éppenséggel nem távolít el tőlünk, nem – sőt ellenkezőleg, épp azért csak annál mélyebbre ereszkedel le hozzánk s annál nagyobb részvéttel viseltetel nyomorunk iránt. Ha a világ fiai valami magas méltóságra tesznek szert, eltávolodnak régi barátaiktól, kik alacsony sorsban maradtak, s nem akarják már őket továbbra ismerni. A te szeretve szerető nemes szíved azonban nem így cselekszik, mert ahol nagyobb nyomort látsz, ott nagyobb gonddal is igyekszel segítséget nyújtani. Ha hozzád folyamodunk, azonnal megsegítesz, sőt mi több, meg is előzől jótéteményeiddel, még mielőtt kérnők azokat tőled. Szomorúságunkban vigasztalsz, a kísértések viharait eltávoztatod tőlünk, megalázod ellenségeinket, egyszóval egyetlen egy alkalmat sem mulasztasz el, hogy javunk érdekében ne fáradoznál. Áldjuk Istent, ki benned akkora méltóságot oly nagy gyengédséggel, akkora fenséget oly forró szeretettel egyesített. Mindig hálát fogok adni Istennek, mindig örvendeni fogok azon, hogy boldogságom a tiédől függ, hogy sorsom a te sorsoddal oly szorosan össze van kapcsolva. Ó szomorúak vigasztalója, vigasztalj egy szomorú bűnöst, ki magát neked ajánlja! Annyi bűnnel terhelt és szorongatott lelkiismeretem tesz engem szomorúvá; bizonytalanságban élek az iránt, vajon bűneimet kellőképpen megsirattam-e; látom, hogy cselekedeteim telve tökéletlenséggel, hogy a pokol várja halálomat, hogy Istennél bevádolhasson, s azonfelül tudom, hogy az isteni igazságosság elégtételt kíván. Ó Anyám, mi lesz belőlem! Ha nem segítesz, elveszek. Mit mondasz mindezekhez, meg akarsz-e segíteni, ó irgalmas Szűz? Vigasztalj meg, eszközölj ki valódi fájdalmat bűneim felett, nyerj számomra erőt, hogy megjavulhassak, s életem hátralévő napjait hűségesen Istennek szenteljem. S ha majd a halállal vívódom, ne hagyj el Anyám, reménységem! mert akkor jobban kell pártfogolnod, mint bármikor, s erőt kell adnod nekem, hogy kétségbe ne essem bűneim láttára, melyeket a sátán szemeim elé fog tární. Ó királynőm, bocsásd meg vakmerőségemet, ha arra kérlek, hogy saját jelenléteddel vigasztalj meg akkor engem! Már oly sokakat részesítettél ebben a kegyelemben, részesíts benne engem is. Ha nagy volna is merészségem, úgy jóságod, mely arra indít, hogy épp a legnyomorultabbakat vigasztald, sokkal nagyobb. Ebbe helyezem bizalmamat. Örök dicsőségedre fog szolgálni, ha egy nyomorultat megmentettél a kárhozattól és bevezeted országodba, hol remélem egykoron minden boldogságom abban fog állni, hogy hálát adok neked, hogy dicsőítelek, szeretlek téged az egész örökkévalóságon keresztül. Ó Mária, várlak ama órában, ne engedd, hogy vigasztalásod nélkül maradjak! Tehát legyen úgy. Amen! Amen!

3. fejezet: Reménység, üdvözlég ...

1. §. Mária valamennyiünk reménye

Az eretnekek napjainkban nem bírják elviselni, hogy Máriához e szavakkal kiáltunk: „Reménység, üdvözlég; szerintük Isten megátkozza azt, aki reménységét a teremtményekbe helyezi: „*Átkozott ember, aki emberben bíz.*” (Jer17,5) Mária pedig – mondják – csak teremtmény, tehát teremtmény legyen reménységünk tárgya? Így beszélnek az eretnekek, az egyház mégis figyelembe se véve mindezt, azt akarja, hogy úgy papsága, mint szerzetesei naponként az összes hívők nevében ezekkel az édes szavakkal üdvözlőjkék Máriát: „Reménység, üdvözlég.”

Kétféle módon helyezhetjük valakibe reménységünket, mondja Szent Tamás. Reménységünk közvetett és közvetlen tárgyúl tekinthetjük ugyanis az illetőt. Ha valaki a királytól vár valami kegyet, azt úgy kéri tőle, mint aki azt korlátlan úr módjára meg is képes adni; egyidejűleg azonban felkéri a minisztert, vagy valamely a király előtt kedves személyt is, kinek közbenjárásával elnyerni reméli a szóban levő kegyet. Láthatjuk tehát, hogy a kegy főképp a királytól jön, mégis kedves emberének közbenjárására, azért igaza van a kérelmezőnek, ha ezt a közbenjárót reménységének nevezi. Mivel az ég és föld Királya maga a végtelen jószág, ennél fogva leghőbb vágya, hogy bennünket kegyelmeivel elhalmozhasson. Minthogy azonban ehhez a mi részünkről nagy bizalom kívántatik, ezért saját anyját, kinek minden hatalmát átadta, a mi megsegítésünkre akarta nekünk közbenjárónkul és szószólónkul ajánlani, hogy így e bizalmat bennünk növelje, miért is azt akarja, hogy üdvösségünk és az égi javak elnyerése iránt reménységünket ő beléje helyezzük. Bizonyos, hogy azok, kik Istenre való tekintet nélkül egyedül a teremtményekbe helyezik reményüket, Jeremiás szavai szerint Istentől megátkoztatnak, mint a bűnösök, kik megbántják Istent, hogy egy ember barátságát és kegyét megnyerjék. De akik Máriában, az Isten Anyjában reménykednek, kinek hatalmában áll számukra kegyelmet és az örök életet kieszközölni, azokat Isten megáldja, mert örömet szereznek ezzel szeretetteljes Szívének; tisztelve óhajtja látni ugyanis azt a szent lényt, ki őt itt e földön jobban szerette és tisztelte valamennyi embernél és angyalnál.

Igazunk van tehát, midőn a boldogságos Szűzet reménységünknek nevezzük; mert azt reméljük Bellarmin bíboros szerint az ő közbenjárása révén, amit pusztán saját imádságunk által meg nem kaphattunk volna. „Könyörgünk szószólásáért – mondja Szent Anzelm – hogy a közbenjáró méltósága pótolja szegénységünket.” (De Ex. Virgr. c. 6.) „Azért, ha ily reménységgel fordulunk Máriához – fűzi hozzá, ugyane szent – nem tanúsítjuk Isten irgalmassága iránti bizalmatlanságunkat, hanem csak saját méltatlanságunk miatti félelmünknek adunk kifejezést” (Id. Ib.)

Az Egyház joggal vonatkoztatja Máriára Sirák fia (24,24) ama szavait, melyekkel őt szent reménység anyjának nevezi, mivel ő oly anya, ki nem e földi élet nyomorult és mulandó javai, hanem a túlvilági élet végtelen és örök dicsősége után való reménységet szítja fel bennünk. Szent Efrém így kiált fel Máriához: „Üdvözlég lelkemnek reménysége, keresztények biztos üdve, bűnösök pártfogója, hívők védője, világnak üdvössége.” (S. Ephrem de Laud. Virg.) Szent Vazul azt állítja, hogy Isten után nincs más reménységünk, mint Mária, s ezért őt Isten után egyedüli reménységünknek hívja. Midőn Szent Efrém Isten előrelátó gondviselése felett elmélkedett, ki úgy határozta, hogy mindnyájan Mária által üdvözlünk (miként ezt Szent Bernát állítja, s magam is be fogom később bizonyítani), így kiáltott fel: „Ó királynőm, óvj és oltalmaz meg bennünket védő palástoddal, mert Isten után kívüled nincs más reménységünk.” (Id. Ibid.) Ugyanígy fohászodott fel Villanovai Szent

Tamás is, ki Máriát menedékünknek, oltalmazónknak, mentsvárunknak nevezte. (Conc. 3. de Concept. Virg.)

Hogy miért akarta ezt így Isten, annak okát Szent Bernát a következő szavakkal tanítja nekünk (Serm. de Nat.): „Ő ember, ismerd meg e dologban Isten szándékát! Íme azt óhajtotta ő, hogy kegyelmeiben nagyobb mértékben részesülhessünk, mert midőn az embereket megváltani akarta, Mária kezébe tette le a váltságdíjat, hogy ő azt saját legjobb belátása szerint osztogassa.”

Isten meghagyta Mózesnek, hogy a kegyelem tábláját a legfinomabb aranyból csináltassa, mivel innen akar vele beszélni: „*Csinálj kegyelemtáblát is tiszta aranyból, – onnét parancsolok és szólok neked.*” (Kiv 25,17.22) Egy hírneves író szerint Mária ama kegyelemtábla, honnan az Úr az emberekkel beszél, s bocsánatát, kegyelmeit és összes javait nekik nyújtja. (Pacciuch. Exc. 20. in Sal. Aug. 11.) „Mielőtt az isteni Ige –mondja Szent Irén (Lib. 3. contr. Valent. c. 3.) – Mária méhében emberré lőn, Isten előbb elküldte arkangyalát, hogy ahhoz Mária beleegyezését megnyerje, mert azt akarta, hogy az emberiség egyúttal a boldogságos Szűznek is hálával tartozzék a megtestesülés titkáért” „Az összes javakat, – jegyzi meg Boldog Jordán – minden segítséget, kegyelmet, melyben az emberek részesülnek s miket a világ végéig Istentől el fognak nyerni, Mária által kapták és Mária közbenjárása révén fogják megnyerni.” (Idiota in praef. contempl. B. M.) Igaza volt tehát a jámbor Bloziusnak, midőn így kiáltott fel: „Ó Mária, te oly szeretetteljesnek és hálásnak mutatkozol azok iránt, kik téged szeretnek! Lehet-e oly balga és szerencsétlen ember, ki Téged nem szeret? Te megvilágítod azok értelmét, kik kétségeiktől és nyugtalanságtól szorongatva hozzád menekülnek; megvigasztalod azokat, kik a veszedelmek közt bíznak; megsegíted, kik hozzád folyamodnak. „Te vagy isteni Fiad után hű szolgálóidnak biztos üdve; üdvözlégy kétségbeesettek reménysége, elhagyatottak pártfogója! Ó Mária, te mindenható vagy, mivel Fiad azzal akarja irántad érzett tiszteletét kimutatni, hogy tüstént teljesíti minden kérésedet.” (Cymeliarch. endol. 1. ad. Mar.)

Szent Germán (In encom. Deip.) felismerte, hogy Mária minden általunk bírt jónak forrása és összes bajainkban megszabadítónk, s ezért így fohászkodott hozzá: „Ó Úrnőm, te vagy egyedül Isten által nyújtott pártfogóm, te vagy vezetőm zarándokságom útján, te frissíted fel ellankadt erőimet, te vagy gazdagságom nyomorúságomban, te oldod fel bilincseimet, te vagy üdvöm reménysége: kérlek, hallgasd meg könyörgésemet; légy részvétellel sóhajaim iránt, ó Királynőm, menedékem, életem, pártfogóm, reménységem, erőm!”

Szent Antonin (Part. 4. tit. 17. c. 20.) tehát nagyon is helyesen vonatkoztathatta Máriára a Szentírás eme szavait: „*És vele egyetemben jött minden jó nekem.*” (Bölcs 7,11) Minthogy Mária minden jónak anyja és kiosztója, helyesen mondhatjuk, hogy az összes emberek, de különösen azok, kik nagy áhítattal viseltetnek e nagy királynő iránt, a Mária iránti áhítattal egyúttal minden jót is elnyernek. A celles-i apát kevés szóval kifejezi, hogy aki Máriát megtalálta, az egyszersmind minden jónak is birtokába jutott, mert benne meglegli az összes kegyelmeket, erényeket, mert hatalmas közbenjárásával mindazt megnyeri számunkra, amire szükségünk van és eláraszt az isteni kegyellemmel.

Mária maga tanít minket, hogy ő magában hordja Isten összes javait, ti. az ő irgalmasságát, hogy azokat az iránta szeretettel levők között szétossza: „*Nálam van a gazdagság és dicsőség, a jeles kincsek, hogy meggazdagítsam az engem szeretőket.*” (Péld 8,18.21) Azért kell nekünk is – mondja Szent Bonaventura (In Sec.) – szemünket állandóan Máriára irányítani, hogy közbenjárása által megnyerjük azokat a javakat, miket magunknak óhajtunk.”

Ó mily sok kevély lett alázatossá Mária iránti áhítata révén, mily sok haragos természetű lett ugyanígy szeliddé; hány vak részére eszközlé ki már a világosságot, hány kétségbeesett számára a bizalmat, sőt mennyinek, kik különben elvesztek volna, az örök üdvösséget! Ezt

hirdette ő Szent Erzsébetnek ama fenséges dicsőítő énekben: „*Íme mostantól boldognak hirdet engem minden nemzedék.*” (Lk 1,48) mihez Szent Bernát (Serm. 2. in Pentec.) a következő megjegyzést fűzi: „Azért fognak téged ó Szűz, az összes nemzedékek boldognak hirdetni, mivel egyedül te adsz nekik életet és hatalmat; mert általad nyernek a bűnösök bocsánatot és az igazak az erényben való állhatatosságot.” A jámbor Landsperg (Lib. 4. minn. opp.) Jézus Krisztust állítja elének, amint a következő beszédet intézi hozzánk: „Ó ti emberek, Ádám szegény ivadécai, kik annyi ellenség és oly nagy nyomor közt éltek, igyekezzetek a ti anyátokat és az én anyámat különös szeretettel tisztelni! Mert Máriát példaképnek hagytam számotokra, hogy tőle tanuljátok meg, miként kell imádkoznotok, hogy tetszésemet megnyerjétek; menedékhelyül ajándékoztam őt nektek, hogy szenvedéseitek közepette hozzá forduljatok. Olyannak teremtettem és alkottam ezt a leányomat, hogy senki se féljen, senki se habozzék hozzá menekülni. Épp azért – mondja az Úr, – teremtettem őt oly szelídnek és szeretetteljesnek, hogy képtelen legyen bárkit is megvetni, ki hozzá folyamodik, képtelen legyen bárkitől is megtagadni a kegyelmet, melyet az kér. Mindenkit befogad irgalmasságának palástja alá; nem engedi meg, hogy bárki is elhagyja őt anélkül, hogy vigasztalásra ne talált volna nála.” Dicsérjük és magasztaljuk tehát szünet nélkül Istenünk végtelen jóságát, ki nekünk oly gyengéd és jóságos szeretetű anyát adott szószólónkul.

A bizalom mily érzése is hathatta át Szent Bonaventurát, ki Üdvözítőnk és szeretetteljes szószólónk, Mária iránt oly nagy szeretettel lángolt! „Ha Isten akárhányszor is a pokolnak szánt volna engem – kiált fel – mégis nyugodt lennék, mert tudom, hogy nem bírja megvonni szeretetét attól, ki Őt szereti és teljes szívből keresi; saját szeretetemmel kívánom Őt magamhoz fűzni; nem akarom Őt elhagyni, míg meg nem áldott, úgyhogy nem lesz képes elhagyni anélkül, hogy el ne kísérjen. Ha mást nem, engedd meg, legalább sebeiben akarok elrejtőzni, s ott óhajtok maradni, hogy Őnagában találhasson meg engem.” Végzetül a következőket fűzi hozzá: „Ha Üdvözítőm bűneim sokasága miatt nem akarna lábainál megtérni, akkor az Ő szent anyja, Mária előtt térdelek majd le, s mindaddig nála maradok, míg el nem nyertem bűneim bocsánatát. Miként az irgalmasság anyja soha nem bírta könyörületét az emberek nyomora láttára elnyomni, s a segítségért könyörgő nyomorultakat magától kielégítetlenül elbocsátani, épp úgy most se képes erre; s éppen ezért, ha nem is lenne rá kötelezve, részvéttől áradó szíve biztosan nem fog felhagyni vele, hogy Fiától bűnbocsánatot eszközöljön ki számomra.” (S. Bonav. P. 3. Stim. div. amor. c. 13.) „Tekints tehát, – fejezzük be Euthyniusszal (Or. de Deip.) – tekints reánk irgalmas szemeiddel, óh szeretett anyánk Mária, mert gyermekeid vagyunk s minden reményünket beléd helyeztük”

Imádság

Szent szeretetnek anyja, életünk, menedékünk, reménységünk! Te tudod, hogy Fiad Jézus nem volt megelégedve azzal, hogy Ő legyen egyedüli szószólónk az örök Atyánál, hanem azt akarta, hogy az isteni irgalmasság kieszközlése végett te is hozzá fordulj. Úgy akarta, hogy a te imádságod is hozzájáruljon üdvünkhöz, s ezért annak oly nagy erőt kölcsönzött, hogy mindent elnyerjen amiért könyörögsz. Hozzád, a nyomorultak reménységéhez fordulok én nyomorult bűnös is. Remélem, óh királynőm, hogy Jézus érdemei és a te közbenjárásod folytán üdvözülni fogok. Oly nagy e tekintetben a bizalmam, hogy ha magam intézkedhetnék is saját örök sorsom felett, neked adnám át ezt a hatalmat, mert nagyobb a bizalmam a te irgalmadban és pártfogásodban, mint összes jócselekedeteimben. Óh Anyám, reménységem, ne hagyj el, miként azt megérdemlem! Tekintsd nyomorúságomat, és légy részvétellel irántam; állj mellém és tedd meg, hogy üdvözüljek! Beismerem, hogy igen sokszor útját állottam bűneimmel ama megvilágításoknak és segítségnek, melyet Isten a te kezeid által készségesen nyújtott számomra; a nyomorultakkal szemben való irgalmad és Isten előtt való hatalmad azonban jóval nagyobb, mint bűneimnek sokasága és nagysága. Ég és föld tudja, hogy nem

vesz el az, akit te oltalmazol. Feledkezzék meg rólam mindenki, csak te, ó Istennek Anyja, ne feledkezzél meg! Mondd Istennek, hogy szolgád vagyok, mondd, hogy védesz engem, s akkor biztosan üdvözülök! Ó Mária, beléd helyezem bizalmamat! Ebben a reménységben élek, ebben óhajtok meghalni; nem fáradok bele, hogy szüntelen feléd kiáltsam: „Jézus az én egyetlen reménységem és Jézus után beléd helyezem minden bizalmamat, ó boldogságos Szűz Mária.”

2. §, Mária a bűnösök reménysége

Miután Isten megteremtette a világot, *két nagy világítót alkota, – a nagyobbik világítót (ti. a napot) hogy uralkodjék nappal és a kisebbik világítót, hogy uralkodjék éjjel.* (Ter 1,16) A nap – mondja Hugó bíboros – Jézus Krisztus előképe, kinek világosságát az összes igazak élvezik, kik az isteni kegyelem verőfényében élnek; a hold Mária előképe, mert általa nyernek világosságot a bűnösök, kik a szenvedélyek éjjelében botorkálnak. Minthogy Mária a nyomorult bűnösök kegyelem életének holdja, azért kérdi III. Ince: „Mit kell tehát tennie a bűnösnek, ki a bűn sötét éjjelébe tévedt?” „Kegyelem-életét elvesztvén, nélkülözi a napot, nincs tehát számára egyéb hátra, minthogy a holdat vegye igénybe, azaz könyörögjön Máriához; s a boldogságos Szűz biztosan meg fogja őt világítani, hogy nyomorult állapotát felismerje, sőt erőt is kölcsönöz neki, hogy azt elhagyhassa.” (Serm. 2. de Ass. B. V.) Szent Method biztosít bennünket, hogy Mária szószólása által állandóan számtalan bűnös tér meg.

„Bűnösök menedéke”, ez egyike ama megtisztelő címeknek, melyekkel az Anyaszentegyház Máriát üdvözli és amely különös bátorságot önt a szegény bűnösökbe. Ezzel könyörgünk a letenyében is az ő szószólásáért. Judeában az őszövétségben voltak oly menedékhelyek, melyek megvédték az odamenekült gonosztevőket megérdemelt büntetésüktől; manapság már nincs sok ilyfajta menedékhely, mint volt régebben; mégis van nekünk egy ily mentsvárunk Máriában, kire a próféta szavai vonatkoznak: „*Dicsőséges dolgok mondatnak felőled, Isten városa!*” (Zsolt 86,3) A két mentsvár közt csak annyiban van különbség, hogy míg az előbbiben nem valamennyi gonosztevő nyert védelmet, addig Mária védőpalástja az összes bűnösöket elrejti az isteni igazságosság lángoló nyilai elől, bármily gaztetteket követtek is el; elegendő, hogy hozzá meneküljenek s már is biztonságban érezhetik magukat. Damaszkuszi Szent János a következő szavakat adja a boldogságos Szűz ajkaira: Menedékhely vagyok mindazok számára, kik hozzám menekülnek. (Or. 2. de Dorm. B. M.)

Elegendő tehát már magában, ha Máriához menekülünk. Ki egyszer abban a szerencsében részesült, hogy e városba beléphet, teljes nyugalommal megbízhatik üdvösségében.

„*Gyűljetek egybe és menjünk az erős városba és hallgassunk ott.*” (Jer 8,14) Boldog Nagy Albert szerint itt a boldogságos Szűz amaz erős város, mert hatalmasan erős ő a maga fenségében. Hallgassunk el – fűzi hozzá a magyarázat – nem tanácsos itt az Úrhoz bocsánatért esedezni, elegendő ha e városba belépünk és hallgatunk; majd síkra lép ügyünkért Mária, majd ő könyörög már akkor értünk. Ezért inti a jámbor Fernandez Benedek a bűnösöket, hogy Mária védőszárnyai alá meneküljenek: „Fussatok, ó Ádám, ó Éva, fussatok ti az ő gyermekei, kik Istent megbántottátok, fussatok ehhez a jó anyához! Nem tudjátok, hogy ő a bűnösök egyedüli mentsvára, egyetlen reménysége? (Inc. c. 3. Gen.) Szent Ágoston (Serm. 18, de Sanct.) is e névvel illeti őt: „A bűnösök egyetlen reménysége.”

Szent Efrém így kiált fel: „Ó Mária, te vagy egyedüli szószólója a bűnösöknek és azoknak, kik minden segítségtől meg vannak fosztva; üdvözlégy bűnösök menedéke, hol egyedül bűnösök találnak védelemre és bemenetelre. (De Laud. Virg.) Ugyanezt akarta Dávid is a következő szavakkal kifejezni: „*Megoltalmazott engem hajléka rejtekében.*” (Zsolt 26,5) Ki más lehetne ez a hajlék, mint Mária, melybe egyedül Isten lépett be, hogy benne az emberi nem megváltásának nagy titkát teljesebbé vigye. Szent Vazul a nagy szent egyházatya erre

vonatkozólag azt mondja, hogy az Úr Máriát nyilvános kórházzal ajándékozta nekünk, hol a szegény és minden segítségtől megfosztott betegek valamennyien felvételre találnak. Kinek lehetne azonban több jogcíme a felvételre a szegények számára felállított kórházban, ha nem olyannak, ki szegényebb és betegebb minden másnál?

Úgy látszik, hogy azok, kik nagyobb nyomorúságban sínylődnek, azaz kiknek másokhoz képest kevesebb érdemeik vannak, s kiket a lélek nyavalyája, a bűn súlyosabban megtört, ily formán foháskodnak Máriához: „Ó hatalmas Úrnő! te a szegény betegeknek vagy menedéke, ne taszíts hát el magadtól, mert én szegényebb és betegebb vagyok, mint mások és épp ezért több jogcímem is van pártfogásodra!” Kiáltunk hozzá mi is Villanovai Szent Tamással: „Ó Mária, nem bírunk mi nyomorult bűnösök rajtad kívül más menedékre találni; te vagy reménységünk egyetlen tárgya, kitől Jézus után üdvösségünket várjuk; te vagy egyedüli szószólónk Jézus Krisztusnál, kihez fordulhatunk! (S. 3. de N. B. V.)

Szent Brigitta iratai (Rev. extr. c. 50) Máriát csillagnak nevezik, mely a nap előtt jár. Ez a hasonlat azt jelenti, hogy ha egy bűnös lélekben a Mária iránti ájtatosság kezd ébredni, ez biztos jele annak, hogy Isten azt nemsokára el fogja halmozni kegyelmeivel. Hogy a bűnösöknek Mária pártfogásába vetett bizalmát növelje, Szent Bonaventura (In Ps. 8.) viharzó tengert állít lelki szemeink elé, melynek hullámain a bűnösök, kiesve az isteni kegyelem hajójából, lelkiismeretük furdalásai és az isteni igazságosságtól való rettegés által hányatva, világosság és vezető nélkül már-már közel vannak ahhoz, hogy a reménység utolsó lehetését is elveszítsék és a kétségbeesés örvényében elmerüljenek. Ekkor megmutatja nekik az Úr Máriát, kit közönségesen tenger csillagának szoktak hívni, szózat hallatszik, mely feljűk kiált: „Ó szegény bűnösök, kik már-már elvesztetek, ne essetek kétségbe, tekintsetek e szép csillagra, vegyetek ismét lélegzetet, s bízzatok Máriában, ki titeket a vihar bösz hullámaiból kiragad és az üdv biztos kikötőjébe vezérel!”

Ugyanezt tanítja Szent Bernát is. (Hom. 2. sup. Missus est) „Ha nem akarod, ó bűnös, hogy a viharok elnyeljenek, tekints ama csillagra, hívd segítségül Máriát!” Mert Blozius szerint (In can. vit. spir. c. 19.) ő az egyedüli menedék azok számára, kik Istent megbántották; ő az egyedüli mentvár azok részére, kik kísértésekkel küzdenek, vagy akiknek nyomorúságot és üldöztetést kell elszenvedniük. Az irgalmasság anyja csupa jóakarattal és szelídséggel van eltelve nemcsak az igazak, hanem a bűnösök és kétségbeeséssel küszködők iránt is. Ha tehát látja, hogy ezek is hozzá menekülnek, ha észreveszi, hogy őszintén keresik segítségét, hamarosan melljük áll, jóságosán pártfogásába veszi őket és bűneik bocsánatát eszközli ki számukra Fiánál. Senkit sem vet meg, bármennyire méltatlan is oltalmára, senkitől se vonja meg pártfogását, mindenkit megvigasztal; elegendő, hogy segítségéért folyamodjunk, s már is tapasztalni fogjuk pártfogását. Gyakran szelídségével gyújtja lángra a bűnösök szívében az iránta való áhítatot, s olyanokat ébreszt fel bűneik halálos álmából, kik legmesszebbre távolodtak el Istentől, kik legmélyebben merültek el kárhozatos kábultságukban. Így készíti elő a bűnösök lelkeit az isteni kegyelem befogadására, s így lesznek ezek lassankint az örök üdvösség részeseivé. Isten maga oly szelíd és békés szívvel áldotta meg szeretett leányát, hogy senki se habozhatik, hogy az ő közbenjárását kikérje. Azért is így fejezi be Blozius e tárgyat: „Lehetetlen, hogy elveszen az, ki hűségesen és alázatosan megőrizni igyekszik szívében a Mária iránti áhítatot.”

Máriát a Szentírás juharfának hívja: „*Felnőttem, mint a juharfa;*” (Sir 24,19) ami azt jelenti, hogy valamint a juharfa árnyékot nyújt az utasoknak, hogy a nap tikkasztó heve okozta fáradalmaiktól felfrissüljenek, hasonló módon hívja meg Mária is a bűnösöket, hogy védelme alatt enyhületet találjanak, ha látja, hogy Isten igazságossága haragra gyúlt ellenük. Szent Bonaventura megjegyzi, hogy Izaías próféta (64,5.7) már a maga idejében panaszkodott s így kiáltott fel: „*Íme most megharagudtál, mert vétkeztünk; nincs, aki fölkeljen és hozzád tartson;*” és hozzá fűzi: „Joggal sújtja Uram, haragod a bűnösöket, és

senki se található, ki lecsillapíthatná velünk szemben való neheztelésedet.” Így sóhajtott fel Izaiás próféta, mert miként Szent Bonaventura mondja, Mária előtt senki se volt, ki Isten haragját feltartóztatni merészkedett volna; (In spec. c. 12.) de ha most haragszik Isten valamely bűnösre és Mária elvállalja annak védelmét: meggátolja szigorú büntetését és odahat, hogy a bűnös üdvözljön. Szent Bonaventura folytatja (Ibid.) és azt mondja, hogy e hivatalra senki se lehetne alkalmasabb Máriánál, mert ő inkább önmaga fog az isteni igazságosság nyilait elé állani, mintsem megengedje, hogy azok a bűnös szegezzék át. Szent Richárd (L. 2. de Laud. Virg.) mindezekhez még megjegyzi, hogy mielőtt Mária megszületett, Isten panaszkodott, hogy senki se tartóztatja őt fel a bűnösök megfenyítésében; (Ez 22,30) most azonban Mária már lecsillapítja.

Szent Vazul (De Annuntiat. Beat. Virg.) következőképp bátorítja a bűnösöket: „Ne veszítsd el bizalmadat, ó bűnös; fordulj csak minden szükségben Máriához, őt hívd segítségül; őt mindig késznek találod arra, hogy segítséget hozzon számodra, mivel Istennek akarata, hogy összes bajainkban pártfogónk legyen!” Az irgalmasságnak anyja oly hön óhajtja megmenteni a szegény bűnösöket, hogy maga keresi fel őket, csak hogy segítségükre lehessen, és ha egyszer hozzá menekültek, minden eszközt megragad, csak hogy Isten előtt minél tetszőbbé tegye őket.

Midőn Izsák egykor vadat szeretett volna enni, megígérte Ézsauinak, hogy megáldja, ha azt neki elkészíti. Minthogy azonban Rebeka azt kívánta, hogy másik fia, Jákob nyerje el ezt az áldást, a következő meghagyást adta neki: „Menj ki a nyájhoz, hozz magaddal két kecskegödölyét, majd én elkészítem őket atyád számára, ahogyan ő szereti.” Szent Antonin azt állítja, (Part. 4. tit 15. c. 2.) hogy Rebeka itt mint Mária előképe tűnik fel, ki így szól az angyalokhoz: „Hozzatok elém a bűnösöket (ezeket jelképezik a kecskegödölyék), hogy Istenem előtt tetszőbbé tegyem őket bűneik felett érzett bánatuk és megjavulásra irányuló eltökélt szándékuk által, mit majd én ki fogok eszközölni számukra!” Egy másik író még megjegyzi ehhez, hogy Mária úgy tudja elkészíteni a kecskegödölyéket, hogy ízük nemcsak hasonlít a szarvaséhoz, hanem azt még felül is múlja. (Franz. abb. t. 3. de Grat.) A boldogságos Szűz ki is nyilvánította Szent Brigittának, hogy nincs a világon az az Istentől elhagyott bűnös, ki ne térhetne ismét az Úrhoz vissza, és ne lehetne újra kegyelmeinek részesévé, ha hozzá menekül és tőle várja a segítséget.

Sőt egy napon azt is hallotta Szent Brigitta, (Rev. lib. 1. c. 6.) amint Jézus azt mondotta isteni Anyjának, hogy kész volna még a sátán számára is visszanyerni Isten kegyelmét, ha megalázná magát és Mária segítségét keresné. E kevély szellem ugyan sohase fogja magát oly mélyen megalázni, hogy Mária segítségéért és pártfogásáért folyamodjék, ha azonban ez lehetséges volna, akkor Mária biztosan könyörülettel lenne iránta, imádságának ereje kieszközölné, hogy Isten megadná neki bűneinek bocsánatát és az örök üdvösséget. Ami azonban az elkárhozottnál lehetetlenség, az meg fog történni a szegény bűnösökkel, ha ehhez az irgalmas anyához menekülnek.

Noé bárkája találó előképe volt Máriának; mert amint abban a föld összes állatai menedékre találtak, hasonlóképp Mária védőpalástja alatt is meghúzódhatnak az összes bűnösök, kik bűneik és érzékiségük miatt méltán hasonlítanak az állatokhoz, mégis azzal a különbséggel, hogy míg a bárka állatokat vett magába és állatokat is adott vissza, a farkas farkas maradt, a tigris tigris, addig Mária védőszárnyai alatt a farkasból bárány, a tigrisből pedig galamb lesz. Szent Gertrúd egykor meglátta Máriát kitárt palásttal, mely alatt különféle fajtájú vadállatok, párducok, oroszlánok és medvék lapultak; azt is látta, hogy Mária éppen nem űzte el ezeket magától, hanem szelíd kézzel simogatta és felkarolta őket. A szent felismerte, hogy e vadállatok a bűnösök, kiket Mária szeretettel és szelídséggel fogad, ha hozzá fordulnak (Ap. Blos. Mon. spir. c. 1.)

Igaza volt hát Szent Bernátnak (Orat. paneg. ad B. V.), midőn így kiáltott fel a boldogságos Szűzhöz: „Ó Királynőm, te nem utálsz egyetlen bűnös sem, ki hozzád fordul,

bármennyire el legyen is rútitva a bűnöktől s bármily utálatosnak tűnjék is fel előtted; ha segítségédért könyörög, nem mulasztod el semmiképp, hogy feléje nyújtsd jóságos kezedet és őt a kétségbeesés örvényéből kimentsd! Hálát adunk és magasztaljuk Istent, hogy téged, szeretetre legméltóbb Szűz Mária, még a legnyomorultabb bűnösök irányában is oly szelídnék és jóságosnak alkotott! Mert valósággal csak az nyomorult, ki téged nem szeret és aki nem helyezi beléd bizalmát, holott alkalma lenne hozzá menekülni” Csak az vész el, ki nem folyamodik Mária segítségéért; mert ugyan ki vezett el még eddig azok közül, kik hozzá fordultak?

A Szentírás elbeszéli hogy Bóz megengedte a jámbor Ruthnak, hogy felszedje az aratók után a kalászt, mit azok otthagytak: „*Gabonafejeket szede az aratók után.*” (Ruth 2,3) Szent Bonaventura (In spec. c. 8.) megjegyzi ehhez: „Miként Ruth Bóz előtt kegyelemre talált, úgy talált Mária is kegyelmet Istennél, hogy felszedhesse a kalászokat, miket az aratók elejtettek.” Az aratók jelképezik az Úr szőlőjének munkásait, a hittérítőket, a szónokokat és gyóntatókat, kik nap-nap után gyűjtik és nyerik meg fáradságukkal a lelkeket Isten számára. Vannak azonban oly nyakas és gonosz lelkek, kiket még ezek is hátrahagyni kénytelenek; ily elhagyott kalászokat aztán már csak Mária hatalmas szószólása képes megmenteni. Mily szerencsétlenek már most az olyanok, kik még Mária által sem akarják magukat felvételni, ezek bizony visszavonhatatlanul elvesznek és a kárhozatba dőlnek! Boldogok ellenben, ha e jó Anyához menekülnek. A jámbor Blozious mondja (De dict. P. P. c. 5.), hogy nincs oly romlott és vétkeiben oly mélyen elsüllyedt bűnös, kit Mária utálna, kit elűzne magától. Ellenkezőleg, ha egy ilyen segítséget keres nála, biztosan kibékíti őt Jézussal és kieszközli bűneinek bocsánatát.

Ezért üdvözölhetett, édes Királynőm, Damaszkusi Szent János, mint a kétségbeeséssel küszködők reménységét; ezért nevez téged joggal Justiniai Szent Lőrinc a gonosztévők reménységének és Szent Ágoston a bűnösök egyetlen menedékének, Szent Efrém a hajótöröttek biztos révének és a kárhozattól megoltalmazónak. Ezért inti Szent Bernát a kétségbeeséssel küszködőket, hogy ne veszítsék el reményüket, s diadalittasan és gyengédséggel telve így kiált fel a szeretetteljes Anyához: „ó Királynőm, ki ne helyezné beléd bizalmát, mikor még a kétségbeeséshez közeledők is hozzád menekülnek?” „Éppenséggel nem kétlem – folytatja – hogy valahányszor nálad keresünk oltalmat, mindent elnyerünk, amit kívánunk. Azért az is reméljen benned, ki már-már kétségbeesni készül.” (Sup. Salv. Reg.) Szent Antonin elbeszéli, hogy egy bűnös, ki Isten kegyelméből kiesett, egy napon Isten ítélőszéke előtt látta magát, hol a sátna panaszt emelt ellene, Mária ellenben védelmébe vette. A gonosz ellenség a szegény elesettnek egész bűnlajstromát előhozta, s midőn ezt az isteni igazságosságnak mérlegére helyezték, sokkal súlyosabb volt valamennyi jócselekedeténél. S vajon mit cselekedett erre hatalmas szószólója, Mária? Kezét szelíden a másik serpenyőbe helyezte és azt oly mélyre süllyesztette le, hogy az isteni kegyelem messze felülmúlta a vétkek súlyát. Ebből világos lőn előtte, hogy Mária ki fogja számára eszközölni bűneinek bocsánatát, ha életmódját megváltoztatja; mi tényleg úgy is történt, mert a bűnös megtért és attól az időtől fogva jámborul kezdett élni.

Példa

Boldog Herolt János, ki alázatból a tanítványnak szerette magát hívni, beszéli, (In promptuar) hogy egy házasság férfi bűnben élte napjait. Mivel felesége nem bírta rávenni, hogy bűneivel felhagyjon, kérte őt, hogy legalább valami csekély ájtatossági gyakorlatot végezzen Isten anyja tiszteletére: valahányszor képe előtt elmegy, köszöntse egy Üdvözléggel. A férfi tényleg meg is kezdte ezt az áhítatgyakorlatot. Midőn egy éjjel ismét büntetteinek egyikét készült elkövetni, gyöngye világosságot pillantott meg a távolban; feléje ment, s megismerte, hogy az egy szentkép előtt égő lámpácskától ered, s e kép Máriát ábrázolta, karján a kised

Jézussal; tüstént letérdelt és szokásához híven elimádkozott egy Üdvözlégyet. Ekkor észrevette, hogy a kisded sebekkel van borítva, melyekből friss vér patakzott alá. Megrettent, s egyúttal megértvén, hogy bűneivel ütött oly mély sebeket Üdvözítőjén, bűnbánattól eltelve sírásba tört ki. Közben észrevette, hogy a kisded Jézus elfordítja tőle fejét; mélyen megszügyenülve Máriához fordult, s így könyörgött: „Ó irgalmasság Anyja! Fiad eltaszít magától; nem bírok hatalmasabb és irgalmasabb szószólóra találni náladnál, az ő anyjánál; királynőm, segíts meg, könyörögj értem!” Ekkor úgy tetszik neki, mintha Mária így felelne: „Ti bűnösök, engem az irgalmasság anyjának hívtok, s még sem szüntök meg a szenvedések anyjává tenni, hanem folyton megújítjátok Fiam kínjait és az enyéimet.” Mivel azonban Mária nem képes vigasztalás nélkül elbocsátani magától azt, aki hozzá folyamodik, isteni Fiához fordult és kérte Őt, bocsásson meg e szegény nyomorultnak. Jézus eleinte semmiképp sem volt hajlandó kérését teljesíteni. Ekkor a boldogságos Szűz a földre tette a gyermeket, letérdelt előtte és így szólt: „Ó Fiam, nem kelek fel én e helyről előbb, míg meg nem bocsátottal ennek a bűnösnek.” Erre Jézus így felelt: „Anyám, nem tagadhatok meg tőled semmit, akarod, hogy megbocsássak eme bűnösnek? Legyen hát, irántad való szeretetből megbocsátok neki, engedd hozzám jönni, hogy sebeimet megcsókolhassa!” A bűnös keservesen sírt, megcsókolta a kisded sebeit, melyek ettől tüstént behegedtek. Végre Jézus bocsánatának jeléül át is ölelte őt. A bűnös megváltoztatta életét; Mária iránti szeretetből és hálából, hogy oly nagy kegyelmet nyert számára, szent életmódot folytatott.

Imádság

Legkétségesebb hódolatomat mutatom be legszentebb Szíved előtt, boldogságos szűz Mária, azon szív előtt, mely Istenednek öröme és nyugóhelye volt; legmélyebb tisztelem adóját óhajtom leróni a te legalázatosabb, legtisztább, Isten iránt való szeretettől égő Szívednél. Sebekkel borított és gonosz hajlamok szolgaságában sínylődő szívvel közeledem hozzád, én szerencsétlen; ne fordulj el azonban emiatt tőlem, ó irgalmasság Anyja, sőt éppen ez a nyomorult állapotom növelje részvétedet irántam s indítson téged megsegítésemre! Kérlek, ne keress nálam se erényt, se érdemeket avégből, hogy megsegíthess, mert láthatod, veszett ügyem van, nem érdemlek mást, mint a poklot. Csak beléd helyezett erős bizalmamat és megjavulásra irányuló határozott szándékomat tekintsd! Gondold meg, mennyit tett és szenvedett értem Jézus, és ha ezt figyelembe véve, mégis képes leszel reá, úgy hagyj el! Felajánlom neked Jézusodnak összes szenvedéseit, a hideget, mit a betlehemi istállóban kellett elviselnie, Egyiptomba való menekülését, kiontott vérét, szegénységét, vérizzadását, halálos szorongattatását és halálát, melyet irántam való szeretetből a te jelenlétedben szenvedett el. Jézus iránt való szeretetedre kérlek, szállj síkra üdvösségemért! Ó Anyám, nem akarok, nem bírok attól tartani, hogy eltaszítasz engem magadtól, most, mikor hozzád menekülök, mikor nálad keresek segítséget! Ha ettől tartanék, ez semmibevevése volna a te irgalmasságodnak, mely felkeresi a nyomorultakat, hogy rajtuk segítsen. Ó Királynőm, ne tagadd meg irgalmasságodat attól, kitől Jézus nem tagadta meg vérét! Érdemeiben, melyeket szentséges vérének kiontásával szerzett számunkra, nem lehet részem, ha nem ajánlasz Isten kegyelmébe; tőled remélem üdvösségemet! Nem kérek tőled gazdagságot, tekintélyes állást, vagy a föld egyéb javait; egyedül Isten kegyelmét, Fiad iránti szeretetet, akaratának teljesítését és a mennyországot kérem csupán, hogy ott az Istent az egész örökkévalóságon keresztül szerethessem. Lehetséges volna, hogy meg ne hallgass? Nem, nem, remélem, hogy már is meghallgattál, már is imádkozol értem, már meg is szerezted számomra azt a kegyelmet, melyért könyörögtem, már védelembe vettél. Óh, Anyám ne hagyj el, imádkozzál mindaddig értem, míg az égben nem látsz boldogan lábaidnál, hol magasztalni kívánlak, hol hálát akarok adni neked az egész örökkévalóságon át! Amen.

4. fejezet: Hozzád kiáltunk, Évának számkivetett fiai

1. §. Mily gyorsan kész Mária megsegíteni azokat, kik hozzá folyamodnak

Minthogy mi szegény emberek valamennyien leszármazottjai vagyunk a szerencsétlen Évának, Isten szemében ugyanazt a bűnt követtük el, mint ő, s így ugyanarra a büntetésre is ítéltettünk, melyet Isten rája mért: itt bolyongunk mindnyájan e siralomvölgyben, számkivetve igazi hazánkból, számos testi-lelki gyötrelmeink és szenvedéseink miatt sírva, szomorkodva. Bizony boldog ama halandó, ki ennyi nyomorúság közepette gyakorta fordul segítségért a világ vigasztalójához, a bűnösök menedékéhez, Isten hatalmas Anyjához; szerencsés ember az, ki áhítattal hozzá folyamodik és pártfogásáért könyörög. „*Boldog ember, ki engem hallgat és ki ajtómnál vigyáz naponkint!*” (Péld 8,34) „Boldog az, – kiált felénk Mária – ki tanácsaimat meghallgatja és nem restell naponkint irgalmasságom zsámolyánál várakozni; hogy ott közbenjárásomat és segítségemet kikérje.” Az anyaszentegyház maga tanít bennünket, az ő gyermekeit, mily serényen és mekkora bizalommal forduljunk minden időben ehhez a mi szeretetreméltó oltalmazónkhoz és pedig akkor, midőn megköveteli, hogy Máriát egészen különös módon tiszteljük: az év folyamán több ünnepet üljünk meg tiszteletére, a hét egyik napja különösen Máriának legyen szentelve, a papok és szerzetesek zsolozsmáikban az összes keresztény népek nevében hozzá fohászkodjanak, s minden hívő napjában háromszor üdvözlje őt a harang szavára. Hogy felismerhessük e tekintetben az Anyaszentegyház álláspontját és szándékát, elegendő, ha megfigyeljük, mint kívánja minden nagy közös veszedelem idején, hogy Máriát szentkilencedekkel, nyilvános imákkal, körmenetekkel, templomainak és képeinek látogatásával segítségül hívjuk. Mária is azt kívánja tőlünk, hogy folyton hozzá fohászkodjunk, hogy mindig nála keressünk segítséget. S ezt nem azért óhajtja, hogy tán nagyobb hódolat jusson neki osztályrészül, hiszen összes hódolatnyilvánításunk sem áll arányban érdemeivel, hanem hogy ezáltal bennünk az iránta való bizalmat és áhítatot növelje, hogy több segítségben és vigaszban részesíthessen.

„Ő keresi az olyanokat – mondja Szent Bonaventura (Stimul. divin. amor. p. 3. c. 11.) – kik hódolattal és áhítattal közelednek feléje, mert ezeket szereti, ezeket táplálja, ilyeneket fogad oltalmába, mint gyermekeit.” Ugyanez a szent azt állítja, hogy Ruth Máriának előképe volt, mivel neve annyit jelent: meglátva, sietve; mert – teszi hozzá – ha Mária tudomást szerez nyomorúságunkról, már is sietve jő, hogy irgalmasságával istápoljon.” Novarinus még megjegyzi mindehhez, hogy Mária abbéli óhaja, hogy velünk jót cselekedjék, oly nagy, hogy nem is volna képes tévóvázni, s mivel a rábízott kegyelmeknek nem irigy őrzője, ennél fogva neki, az irgalmasság anyjának lehetetlen tévóváznia, mikor kegyelemkincseinek szolgái közt leendő lehető leggyorsabb kiosztásáról van szó. (Umbr. Virg. c. 10. excurs 73.)

Mily készséges e jóságos anya megsegíteni azokat, kik hozzá folyamodnak: „*Két emlőd, mint a vadkecske iker fiacskái.*” (Én 4,5) Szent Richárd a Szentírás e szavaira megjegyzi, hogy Mária a lehető leggyorsabban részesít irgalmasságának tejében mindenkit, ki azt tőle kéri, s ebbeli készséges sietése az őz futásához hasonlít. Ugyanő biztosít bennünket arról is, hogy Mária irgalmasságában mindenki részesülni fog, ki őt segítségül hívja, hacsak egy Üdvözlégyet is imádkozik hozzá. Ezért erősíti Novarius, hogy a boldogságos Szűz nemcsak siet a mi segítségünkre, hanem úgy látszik, repül, hogy bennünket megoltalmazhasson. Ha Mária irgalmasságot gyakorol, úgy cselekszi ezt, mint Isten, ki odarepülni látszik, hogy megsegítse az oltalmáért esedezőket; képtelen volna ugyanis megszegni ebbeli ígérését, hogy

megsegít minket, ha Hozzá fordulunk, mert hiszen biztosított: „*Kérjetekek és adatik nektek.*” Épp így cselekszik Mária; tüstént megsegíti azt, ki hozzá folyamodik. Ezek után felismerhetjük, ki volt ama szűz, kiről a Titkos jelenések könyve azt mondja, hogy „*két nagy sasszárny adaték neki, hogy a pusztába repüljön*”. (Jel 12,14) Ribeira a szárnyak alatt a szeretetet érti, melynek segítségével Mária állandóan Istenhez emelkedik; Boldog Amadeus azonban azt tanítja, hogy ama szárnyakkal Mária gyorsasága jelképeztetik, mellyel, mint a jó anya, állandóan gyermekeinek oltalmára siet, messzire maga mögött hagyva a szeráfokat. (De Laud. Virg.)

Ezért írja Szent Lukács evangélista (1,30), hogy Mária nem lassan, hanem sietve haladt útján, midőn meglátogatta Erzsébetet, hogy e szent családot kegyelmeivel elhalmozza: „*Fölkelvén azután Mária ama napokban, sietve méne a hegyes tartományba,*” holott visszatérésekor már nem említi a Szentírás e sietséget. Az Énekek énekében (5,34) azt is olvashatjuk róla, hogy „*kezei gömbölyegek,*” azaz esztergált műre emlékeztetők: mert – úgymond Richárd (De Laud. Virg. lib. 5.) – miként egy mesterség se képes gyorsabban végezni feladatát az esztergályosénál, úgy Mária is sokkal hamarabb kész megsegíteni tisztelőit, mint minden más szent. Legforróbb óhaja, hogy mindenkit megvigasztaljon. Alighogy meghallja, hogy valaki hozzá fohászkodik, tüstént barátságosan átveszi kérelmét és megsegíti az illetőt. (Blos. in can. vit. spir. c. 18.) Joggal nevezheti tehát Szent Bonaventura Máriát azok üdvének, kik őt segítségül hívják; tanítani akarván ezzel bennünket arra, hogy ahhoz, hogy üdvözlünk, elegendő a szentséges anyához fordulunk, ki Szent Richárd kifejezése szerint mindig kész megsegíteni azt, aki tőle valamit kér; mert Bustisi Bernardin megjegyzése szerint Mária óhaja, hogy neked jót tegyen, nagyobb, mint a te sóvárgásod, hogy tőle a jót elfogadd. (Mar. 1. serm. 5. de Nom. Mar.)

Bűneink sokasága éppenséggel ne csökkentse abbéli bizalmunkat, hogy Mária meghallgat bennünket, ha lábainál segítséget keresünk; mert ő az irgalmasság Anyja, már pedig képzelhetünk el irgalmasságot ott, ahol nincs nyomorúság? Richárd megjegyzi, hogy miként az anya ápolni fogja kiütésekkel borított fiát, ha mindjárt undort és fáradságot is okozna neki, épp úgy mennyei anyánk se képes bennünket elhagyni, ha hozzá menekülünk, ha mindjárt mélyen harapódzott is el lelkünkben a bűn fekélye, melyet meg kell gyógyítani. (De Laud. Virg. lib. 4.) Ugyanezt akarta maga Mária nekünk tanítani, midőn Szent Gertrúdnak (Revel. lib. 4. c. 49.) kiterjesztett palástban mutatta magát, hogy oltalmába vegye alatta mindazokat, kik hozzá menekülnek. Egyidejűleg azt is látta a szent, mily szorgosan fáradoztak az angyalok, hogy Mária tisztelőit a pokol támadásai ellen megvédjék. Igen, oly nagy a mi jó anyánkban irántunk a könyörület, oly nagy a szeretet benne az emberek iránt, hogy be sem várja, míg segítségért folyamodunk: „*Megelőzi azokat, kik azt kívánják, hogy nekik előbb mutassa meg magát.*” A bölcsesség könyvének (6,14) e szavait Szent Anzelm Máriára vonatkoztatja, s az mondja, hogy a boldogságos Szűz megelőzi segítségével azt, aki oltalmáért könyörög; mi annyit jelent, hogy sok kegyelmet eszközöl ki számukra Istentől, mielőtt mi azokat tőle kérnők.

Azért is mondja Szent Viktorról nevezett Richárd szerint a Szentírás Máriát *oly szépnek, mint a hold*, mert nemcsak segítségére siet a hold módjára azoknak, kik őt hívják, hanem annyira óhajtja javunkat, hogy szükségünkben meg is előzi könyörgésünket, s irgalmassága gyorsabb, mint oltalmáért való fohászaink. „Ez onnan ered – fűzi hozzá Richárd – mivel Mária szíve annyira telve van irgalmassággal, hogy abban a pillanatban, amint felismeri nyomorúságunkat, már is részesít bennünket könyörületességének tejében, mivel ez a jóságos királynő képtelen volna arra, hogy ismerje egy lélek szorongatott helyzetét, s ne segítsen rajta.” (In Cant. cap. 23.) Mária már itt e földön is kimutatta a kánai menyegzőn nyomorúságunk iránt érzett nagy részvétét, mely őt arra bírja, hogy akkor is segítsen, ha nem is fordulunk még hozzá. Mária észrevette a násznép zavarát és amiatt érzett szégyenét, egyedül résztvevő szíve által indítatva, Mária Fiához fordult, hogy vigasztalja meg a

násznépet. Nem szólt egyebet, csak azok szükségét tárta fel előtte néhány szóval: „*Nincs boruk.*” Ekkor vitte véghez Fia a víz borráváltoztatásának ismeretes csodatettét, hogy a népet megvigasztalja, de főként hogy anyjának résztvevő szívét kielégítse, ki tőle e csodát kérte. Ha tehát Mária – jegyzé meg Novarinus – oly készségesen segített ama szükségben, még mielőtt arra kérték volna, mennyivel készségesebben nyújtja majd vigasztalását annak, ki hozzá folyamodik és segítségéért könyörög. (Cap. 10. exc. 27.) III. Ince azoknak, kik Máriához folyamodnak és mégis kételkednek pártfogásában, a következő szemrehányást teszi: „Kinek nem segített még eddig Mária, ki hozzá fordult?” (Serm. 2. de Ass. B. V.) Eutichianus (In vita s. Sheop) így kiált fel: „Ki könyörgött még eddig pártfogásodért, ó boldogságos Szűz és ne nyert volna meghallgatást nálad, ki minden nyomorult helyzetén képes vagy javítani és a leginkább elveszettnek látszó bűnöst is meg bírod menteni! Nem, még ez nem történt meg, ez soha nem fog megtörténni.” „Ne beszéljen többé irgalmasságodról, ne magasztalja azt többé, ó szentséges szűz Mária, – mondta Szent Bernát – aki arra tud emlékezni, hogy szorongattatásában hozzád fordult anélkül, hogy te rajta segítettél volna.” (Serm. 1. de Ass.)

„Előbb pusztul el ég és föld, – jegyzi meg a jámbor Blozius, – mintsem Mária megtagadja segítségét attól, ki tiszta szándékkal kéri pártfogását és belé helyezi bizalmát.” (In Spec. cap. 12.) Szent Anzelm bizalmunk növelésére hozzáteszi, hogy ha ehhez a mennyei anyához fordulunk, nemcsak aziránt lehetünk nyugodtak, hogy meg fog segíteni, hanem gyakran gyorsabban nyerünk meghallgatást és menekvést, ha Mária szent nevét, mintha magának Jézusnak nevét ejtjük ki. Evvel azt akarja mondani, hogy előbb lelünk segítségre, ha az anyához, mint hogyha a Fiúhoz menekülünk; nem mintha Mária nagyobb hatalommal rendelkezne üdvösségünk kieszközlésére, mint Fia, mert hiszen tudtuk, hogy Jézus Krisztus a mi egyedüli Üdvözítőnk, ki érdemeinél fogva egyedül eszközölte ki számunkra az üdvösséget és azt most is nap nap után kieszközli; hanem azért, mert ha mi Jézushoz folyamodunk és egyúttal a Bírót is tekintjük Benne, ki a hálátlanokat megbünteti, úgy tán könnyen hiányozhatik bennünk a meghallgatásunkhoz feltétlenül szükséges bizalom, míg ellenben ha Máriához fordulunk, kinek, mint az irgalmasság anyjának az a hivatala, hogy részvéttel viseltessék irányunkban, s szószólásával bennünket megvédelmezzon, bizalmunk is jobb és nagyobb lehet. (De excell. Virg. c. 6.) Honnan van az, hogy Istentől egynémely dolgokat kérünk és nem nyerjük el, míg ha ugyanazokért Máriához könyörgünk, tüstént meghallgatásra találunk? „Ez nem azért történik – feleli Nicephorus – mintha Mária hatalmasabb volna Istennél, hanem azért, mert Isten azzal akarja tisztelni anyját, hogy szószólását meghallgatja.”

Egy napon Jézus maga igen szép ígéretet tett erre vonatkozólag Szent Brigittának. (Revel. lib. 1. a. 80.) A szent hallotta, amint Jézus Krisztus szent anyjával beszélgetett s így szólt hozzá: „Anyám, kérj tőlem bármit, soha nem fogom egyetlen kívánságot sem visszautasítani.” „Tudd meg – fűzte hozzá – hogy mindazok, kik arra kérnek engem, hogy irántad való szeretetemenl fogva részesítsem őket valamely kegyelemben, egész biztosan meghallgatást nyernek, bármily nagy bűnösök legyenek is, csak őszinte szándékuk legyen a javulásra.” Ugyanezt jelentette ki Szent Gertrúdnak is, ki maga hallotta, midőn Üdvözítőnk mondotta szent anyjának, hogy mindenhatósága megadta számára azt a kegyelmet, hogy irgalmasságot gyakorolhasson a hozzáfolyamodó bűnösökkel, még pedig saját tetszéséhez és belátásához képest.

Fohászkodjunk tehát mindnyájan bizodalommal Szent Ágostonnal az irgalmasság anyjához; „Emlékezzél meg róla, óh legkegyesebb szűz Mária, hogy még nem lehetett hallani, hogy valakit elhagyta volna, ki hozzád menekült! Bocsáss meg nekem; mert remélem, nem én leszek az első szerencsétlen, ki hozzád menekült és ennek ellenére nem nyert meghallgatást!”

Ennek az imádságnak erejét tapasztalta Szalézi Szent Ferenc, mint azt élettörténetében olvashatjuk. Körülbelül 17 éves korában tanulmányainak elvégzése céljából Párizsban

tartózkodott, de egyúttal oly istenes életet élt itt, hogy Isten iránti szeretettől lángolva már akkor megízlelni látszott az ég örömeit. Hogy őt próbára tegye s magával még szorosabban egyesítse, megengedte Isten, hogy a sátán azt a rettenetes gondolatot támassza lelkében, hogy Isten őt kezdettől fogva a pokolnak szánta, bármit tegyen is e szerencsétlenség elkerülésére. Egyidejűleg az Úr oly elmebeli borút és lelki szárazságot bocsátott rá, hogy Isten irántunk való szeretetének legmeghatóbb bizonyítékai is hidegen és érzéketlenül hagyták. Kísértései mindig erősebbek tettek, s mindjobban elszomorították a jámbor ifjú szívét, oly annyira, hogy a félelem és elhagyatottság, mely ostromolta, megrabolta étvágyától, álmától, egészségétől és lelkének vidámságától úgy, hogy részvétet érzett irányában mindenki, aki csak meglátta.

Míg ez a kísértés tartott, a szentnek csupán kétségbeesett és szomorú gondolatok jöttek elméjébe és ilyen szavak ajkára. Élettörténete elbeszéli, hogy gyakran így kiáltott fel: „Meg legyek hát rabolva Istenemnek kegyelmétől, ki különben oly szelíden és jóságosan bánt velem? Ó szeretet, ó végtelen szépség, kinek teljesen odaajándékoztam magamat, hát továbbra már ne élvezhessem vigasztalásaidat? Hát sohse lássalak viszont az égben, ó boldogságos Szűz, Istenem anyja, Jeruzsálem leányainak legszebbike? De ha már nem szabad látnom szép arcodat, ó úrnőm, legalább ne engedd, hogy a pokolban zavarnom és átkoznom kelljen téged!” E kísértés egy teljes hónapig tartott; de végre is úgy tetszett Istennek, hogy megszabadította tőle szolgáját a világ vigasztalója, Mária által, kinek az ifjú már régebben odaszentelte szüzességét és akibe, mint mondani szokta, minden reménységét helyezte. Midőn ugyanis egy este hazafelé ment egy templomba lépett, annak falán egy képet pillantott meg, s rajta Szent Ágostonnak következő imáját: „Emlékezzél meg, óh legkegyesebb szűz Mária, hogy még nem lehetett hallani, hogy elhagytál volna valakit, ki hozzád menekült.” Erre a szent letérdelt Isten anyjának oltára elé, áhítattal elimádkozta az említett imát, megújította szüzességi fogadalmát, ígéretet tett, hogy mindennap elimádkozza a rózsafüzért, majd hozzátette: „Ó királynőm, légy szószólóm Fiadnál kihez nem merek fordulni! Ó anyám, ha már én boldogtalan nem szerethetem Üdvözítőmet a másvilágon, pedig átlátom, mily szeretetreméltó, akkor eszközöld ki számomra a kegyelmet, hogy legalább itt e földön annyira szerethessem, amennyire csak képes vagyok: ezt a kegyelmet kérem csupán tőled, remélem meg fogod adni nekem.” Miután imáját bevégezte, Isten akaratában tökéletesen megnyugodva és teljes bizalommal az isteni irgalmasság karjaiba vetette magát. S íme a kísértések tüstént megszűntek, visszanyerte benső békéjét és ezzel együtt egészségét is. Mária iránti áhítása pedig annyira megnövekedett ez időtől fogva, hogy egész életén keresztül fáradhatatlanul hirdette irataiban és műveiben a boldogságos Szűz szeretetét és irgalmasságát.

Imádság

Ó Isten anyja, angyalok királynéja, emberek reménysége, tekints rám kegyesen, ki hozzád kiáltok, ki hozzád menekülök! Íme lábaidhoz borulok én a pokolnak nyomorult rabszolgája és a te szolgálatodra szentelem magam; téged akarlak tisztelni és neked kívánok szolgálni egész életemen keresztül, amennyire csak tehetségeim engedik! Belátom ugyan, hogy ily megvetésre méltó és istentelen szolga törekvései, mint amilyen én vagyok, nem igen emelhetik dicsőségedet; hiszen oly gyakran bántottam már meg Fiadat, az én Üdvözítőmet. Ha te azonban engem, ha mindjárt méltatlant is, szolgálatodra elfogadsz ha közbenjárásod segítségével átalakítod szívemet és azt szolgálatodra méltóvá teszed: ez az irgalmasságod nagyobb dicsőségedre fog válni, mint amilyent én nyomorult csak valaha is képes lennék számodra szerezni. Fogadj hát el kegyesen és ne taszíts el magadtól, ó szeretetre legméltóbb anya! Jézus Krisztus az égből lejött e földre, hogy felkeresse az elveszett juhocskákat. Fiaddá lett, hogy számukra az örök üdvösséget megszerezze: s mindezek után te, ó Mária, képes volnál egyetlenegy is megvetni e juhocskák közül, ha hozzád fordul, hogy Jézusát újra feltalálja? Üdvösségem váltsága már lefizettetett; Üdvözítőm már kiontotta vérért, mely

elegendő volna még végtelen sok világ megváltására. Nincs már egyéb hátra, mint, hogy e szent vér érdemei rám is kiáradjanak. Most már csak egyedül tőled függ, ó áldott Szűz, mondja nekem Szent Bernát, hogy e szentséges vérnek érdemeiben én is részesüljek. Szent Bonaventura is arról biztosít, hogy tőled függ, kit akarsz megmenteni. Segíts tehát királynőm, ments meg engem, Úrnőm; neked adom át lelkemet, legyen gondod megmentésére! Ó üdv azoknak, kik hozzád folyamodnak, ments meg!

2. §. Mily hatalmasan védelmezi meg Mária azokat, kiket a sátán megkísért

A boldogságos szűz Mária nemcsak az égnek, és Isten szentjeinek királynéja, hanem királynéja ő a pokolnak és a gonosz szellemeknek is, kiket büntelen életének ereje által hőiesen legyőzött. Mindjárt a világ teremtése után kijelentette Isten a kígyó képében elrejtőzött ördögnek ama győzelmet és hatalmat, melyet királynénk felette el fog nyerni, ti. Isten megígérte, hogy egy asszony fog megjelenni e földön, ki őt meggyőzi: „*Ellenkezést fogok vetni közötted és az asszony között, ő megrontja fejedet.*” (Ter 3,15) Ugyan ki más lehetne ez az asszony, mint Mária, az ő ellensége, ki más, mint a boldogságos Szűz, ki alázatossága és szentsége által őt örökre legyőzte és hatalmát egyszersmindenkorra megtörte? Krisztus Urunknak anyja lőn nekünk megígérve ezen asszonyban, – mondja Szent Cyprián; mert mint ugyanő megjegyzi, Isten nem így szólt: Ellenkezést vetek, hanem ellenkezést fogok vetni, miből nyilván következik, hogy emez ígélet nem vonatkozhatik Évára, ki már akkor élt, hanem vonatkoznia kell egy másik, tőle leszármazó asszonyra, kinek Ferreri Szent Vince kifejezése szerint nagyobb javakat kellett visszaszereznie öszüléink számára, mint amilyeneket Éva az ő bűne következtében elvesztett. (Serm. 2. de Nat. Virg.) Mária volt tehát ama hatalmas asszony, kinek a sátánt leigázni, az Úr szavai szerint fejét megrontani és kevélységét megalázni kellett. Vannak némelyek, kik vitatják, vajon e szavakat Máriára vagy Jézusra kell-e vonatkoztatnunk, mert a görög fordítás így hangzik: „*Ő megrontja fejedet*” ahol az ő férfit jelent; de mi Vulgátánkban, mely a tridenti zsinat által egyedül jóváhagyott fordítás, azt olvassuk, hogy az ő nőt jelent és nem férfit, s így is olvasták mindig Szent Ambrus, Szent Jeromos, Szent Ágoston, Aranyszájú Szent János és sokan mások. Álljon különben bármiként a dolog, annyi bizonyos, hogy vagy a Fiú az anya közreműködésével, vagy a Fia által egyedül neki juttatott hatalom segítségével az anya igázta le az ördögöt, úgy hogy, mint Szent Bernát mondja, e gögös szellemet az ő legnagyobb szégyenére igenis emez áldott Szűz tiporta és győzte le. Ezért is kell neki harcban leigázott rabszolgaként állandóan e királynő parancsait teljesíteni. (In sign. magn.) Szent Brúnó azt mondja, hogy Éva, ki a kígyó által legyőzte magát ezzel halált és lelki sötétséget hozott a világra; míg ellenben a boldogságos Szűz, ki megbirkózott a sátánnal, életet és világosságot adott nekünk. Amazt a sátán győzte le, ez a sátánt győzte meg s leláncolta ellenségünket oly módon, hogy az már meg nem mozdulhat, hogy tisztelőinek ártson. (Ap. Scala Franc. p. 4. cap. 10.)

Szent Lőrincről nevezett Richárd igen szépen magyarázgatja a következő mondatot, melyet a Példabeszédek könyvében olvashatunk; „*Bízik benne férjének szíve és szerzeményekben nem szűkölködik.*” Isten – mondja Richárd – Jézus Szívét Máriára bízta, hogy gondja legyen rá, hogy azt minden ember szeresse. Nem is szenved hiányt épp ezért szerzeményekben, azaz lelkekben, kiket megnyert, kikkel Fiát gazdagítja, kiket a kárhozatból ragadott ki és hatalmas pártfogásával s sátán kezeiből szabadított meg.

Köztudomású dolog, hogy a pálma a győzelem jelvénye; épp ezért emeltetett a mi nagy királynénk oly magas méltóságra, mintegy toronyra az összes hatalmasságok szeme elé, pálmához hasonlóan, hogy a biztos győzelem jelvényeként szerepeljen azok számára, kik oltalma alá menekülnek: „*Növekedtem, mint a pálma Kádeszben,*” (Sir 24,18) ti. hogy bennünket megvédelmezzon, fűzi hozzá Nagy Albert. Úgy tetszik, mintha Mária felénk

kiáltana: „Kedves gyermekeim, ha reátok támad a gonosz ellenség, meneküljete hozzám, tekintsetek fel rám és bátorodjatok fel; mert ha engem, a ti védelmezőtöket megpillantotok, már egyidejűleg győzelmeteket láttátok meg!” A legbiztosabb eszköz tehát, hogy a pokol összes támadásait legyőzzük, abban áll, ha Máriához menekülünk. Mária – mondja Szienai Szent Bernardin – a pokol királynéja, a sátán úrnője, mert hiszen megzabolázta és legyőzte őt (Serm. 3. de glor. Nom. Mar.) miért is őt a pokol hatalmával szemben, hasonlóan *a táborok elrendezett seregéhez* (Én 6,3) rettenetesnek mondják. Jól rendezett haditábornak hívják, mivel nagyon is jól ért hozzá, hogy hatalmát, irgalmasságát és könyörgését ellenségeinek megszégyenítésére s hű szolgálainak megsegítésére felhasználja, kik kísértéseikben hatalmas pártfogását kikérik.

„*Mint szőlőtő, az illat gyönyörűségét termettem*” (Sir 24,23) Miként a mérges kígyók elmenekülnek a szőlőtő illatától, mondja Szent Bernát, (Serm. 60. in Cant.) úgy futnak a gonosz lelkek ama szerencsés lelkektől, kikben megérik a Mária iránti áhítatot. „Magasra nőttem, mint Libanon hegyén a cédrus.” (Sir 24,17) Máriát nem csupán azért hasonlítják cédrusfához, mert, mint ez, ő is ment a rothadástól, mivel ti. tisztán maradt minden bűntől; hanem azért is, mert miként Hugó bíboros megjegyzése szerint a cédrus illatával elüzi a kígyókat, úgy kergeti el magától Mária is szentségével a gonosz szellemeket.

A zsidók az ígéret földjére történt bevonulásukkor a frigyszekrény segítségével győztek. Mikor felemelték a frigyszekrényt, Mózes e szavakat mondá: „*Kelj fel Uram és széledjenek el ellenségeid*” (Szám 10,35) A frigyszekrény segítségével esett el Jerichó, általa szenvedtek vereséget a filiszteusok: „*mert ott vala az Isten szekrénye az nap Izrael fiaival.*” (1Sám 14,18) Tudjuk azonban, hogy a frigyszekrény Mária előképe volt; (Corn. a Lap.) mert valamint e szekrény magában foglalta a mannát, úgy hordta Mária is Krisztus Urunkat, kit a manna jelképez, s aki Mária, eme szent frigyszekrény révén akarja biztosítani számunkra a győzelmet, földi és pokolbeli ellenségeinkkel szemben egyaránt. „Igenis, – mondja Szienai Szent Bernardin – a pokol hatalma az emberek fölött azon pillanatban megtört és megsemmisült, midőn Mária az újszövetség frigyszekrénye, az egek királynéjának méltóságára emeltetett.” (Serm. 11. de B. V.)

Az ördögök a pokolban remegnek Máriától és szent nevétől – mondja Szent Bonaventura – (Spec. Virg. c. 3.) s ezen ellenségünket azokkal hasonlítja össze, kiktől Jób beszél, midőn így szól: „*Feltöri sötétben a házakat, ha hirtelen feltűnik a hajnal, a halál árnyékának vélik azt.*” (Jób 24,16) A sötétségben igyekeznek a tolvajok a házat meglopni, ha azonban feltűnik a hajnal világossága, elmenekülnek, mintha a halál képe rajzolódott volna szemeik elé. Hasonló módon lopózik be ősi ellenségünk is szíveinkbe éjnek idején, ha ti. lelkünket a tudatlanság sötétje borítja, mondja Szent Bonaventura; de – teszi hozzá – mihelyt Mária irgalmassága és kegyelme megjelenik a lélekben, e szép hajnalpír tüstént elüzi a sötétséget és menekülésre kényszeríti a pokolbeli ellent. (Ibid) Mily boldog éppen ezért az az ember, ki a pokollal vívott harcában Mária gyönyörűséges nevét hívja segítségül! Hogy tényleg így áll a dolog, bizonyosága ennek az a kijelentés, melyet Szent Brigitta nyert (Serm. angel. c. 20.), s amely szerint Isten oly nagy hatalomban részesítette Máriát valamennyi gonosz lélek felett, hogy valahányszor ezek Máriának valamely tisztelőjét megtámadják, a megtámadott pedig e jószágos anyának oltalmát kéri, a boldogságos Szűz legcsekélyebb intése elegendő arra, hogy az ördögök hanyatt-homlok meneküljenek, mivel szívesebben tűnének el kétszeres gyötrelmeket, mint azt a szégyent, hogy Mária hatalmának kell meghódolniuk.

A Szentírás eme szavaira: „*Mint a lilium a tövisek között, olyan az én barátném a leányok között*” (Én 2,2), e szavak az isteni vőlegénynek Máriára vonatkozó dicséretét tartalmazzák, Cornelius a Lapide megjegyzi, hogy mint a lilium gyógyszer a kígyó marása és a méreg ellen, hasonlóan Mária nevének segítségül hívása is egész különleges gyógyszer, mellyel leküzdhetünk minden kísértést, különösen a szent tisztaság ellen irányulókat, mint ezt a mindennapi tapasztalat igazolja.

„Ó Istennek szent anyja, – így kiált fel Damaszkuszi Szent János – egész bizton remélem üdvösségemet, mivel beléd helyezett legyőzhetetlen bizalmam az én fegyverzetem; igen, bátran fogom üldözni ellenségeimet, ha a te oltalmadat és mindenható segítségedet hordom pajzsul!” (In Annunt. Dei Gen.) Így szólhat mindenki, ki oly szerencsés, hogy ennek a nagy királynőnek szolgálja lehet. „Ó Istennek anyja, kiálthat fel az ilyen, ha beléd helyezem reménységemet, üldözni fogom őket; sőt biztosan le is győzöm ellenségeimet, ha a te oltalmadat és mindenható védelmedet tartom feléjük pajzsul.” Joggal kiálthatott tehát ama Jakab nevű görög szerzetes Üdvözítőjéhez: „Ó Istenem, te anyádat hatalmas fegyverül ajándékoztad nekünk, hogy biztosan legyűrthessük összes ellenfeleinket.” (Or. in Nat. Deip.)

Az ó testamentumban áll, hogy az Úr választott népét Egyiptomból az ígért földjére nappal felhő-, éjjel pedig tűzoszlop segítségével vezérelte: „*Az Úr pedig előttük megy vala útmutatóul, nappal felhőoszlopban és éjjel tűzoszlopban.*” (Kiv 13,21) „Eme csodálatos oszlop, – mondja Szent Lőrincről nevezett Richárd – mely majd felhőből, majd tűzből alakult, Mária előképe volt és jelölte azt a kettős hivatalt, melyet állandóan betölt javunk előmozdítására; mert majd felhőként föld be bennünket az isteni igazságosság villámai elől, majd tűzbe burkol a sátán hatalma ellen.” (L. 7. de laud. Virg.) „Mária olyan számunkra, mint a tűz, – fűzi hozzá Szent Bonaventura (In Spec) – mert valamint a viasz megolvad a tűz hevénél, úgy a kísértők is elvesztik hatalmukat oly lelkekkel szemben, kik gyakran megemlékeznek Mária édes nevéről, azt ájtatosan segítségül hívják, és mindenek fölött azon fáradoznak, hogy hozzá hasonlókká legyenek.”

„Mint remegnek az ördögök, – kiált fel Szent Bernát – ha Mária nevét kiejteni hallják!” (Serm. sup. Missus est.) „Miként az emberek – teszi hozzá Kempis Tamás – rémülettől a földre esnek, ha a villám közelükben lecsap, úgy roskadnak le ijedtükben a gonosz lelkek, ha Mária nevét hallják.” (L. 4. ad Nov.) Mily nagy győzelmet arattak Mária tisztelői e név segélyével már eddig is ellenfeleiken! Pádusi Szent Antal, Boldog Szuzó Henrik és sok oly más, kik Máriát szerették, mindnyájan pusztán e név segítségével megszabadultak kísértéseiktől. Japán megtérésének történetében olvassuk, hogy egy kereszténynek egy napon számos ördög jelent meg vadállatok alakjában, hogy őt megfélemlítsék és fenyegezzék; ekkor a keresztény felkiáltott: „Nincs fegyverem, mellyel megrémíthetnélek benneteket: ha Isten is megengedi, cselekedjetelem velem tetszéstek szerint; csak Jézus és Mária édes neveit akarom mégis előbb segítségül hívni!” Alighogy ezt kimondta, alighogy kiejtette a sátán előtt oly rettenetes neveket, tüstént megnyílt a föld és elnyelte a kevély szellemeket. Szent Anzelm is arról biztosít, hogy saját tapasztalatából tudja, hányan menekültek meg tüstént a veszedelemből pusztán Mária nevének kiejtése által. (De excell. Virg. c. 6.)

„Magasztalásra méltó és csodálatos a te fenséges neved, Mária!” így kiált fel Szent Bonaventura. Az egész pokoltól sincs mit félniük mindazoknak, kik e nevet éltük utolsó pillanatában kiejtik; mihelyt az ördögök csak meghallják e nevet, rögtön elhagyják a szegény lelket. „Nincs itt e földön olyan hadsereg – fűzi hozzá ez a szent – mely annyira tartana az ellenségtől, mint amennyire az alvilági hatalmak Mária nevéből és az általa nyújtott segítségtől rettegnek.” (In Psalt. B. V.) „Ó királynőm, – mondja Szent Germán – ha a te szolgálid csak segítségül hívják hatalmas nevedet, már is biztonságba helyezed őket a gonosz ellenség minden támadása elől.” (Serm. de zona Virg.) Ha a keresztényeknek gondjuk lenne arra, hogy kísértéseikben Mária nevét bizalomteljesen segítségül hívják, bizonyára sohse esnének el; mert Szent Alanus szerint, ha az ördögök csak meghallják e szent nevet, már menekülnek és remeg az egész pokol. Mária maga kijelentette Szent Brigittának, (Revel. lib. 1. c. 9.) hogy a sátán még a legelvezettebbeknek hitt, általa teljesen hatalmába ejtett, Istentől legmesszebbre eltávolodott bűnösöket is tüstént otthagyja, ha látja, hogy azok Mária hatalmas nevéhez fordulnak segítségért és egyúttal őszinte szándékuk van a javulásra. „De – tevé hozzá Mária – ha az a bizonyos lélek nem javul, ha nem tisztul meg őszinte bánat által bűneitől, az ördögök rögtön ismét visszatérnek a lélekbe és tovább zsarnokoskodnak felette.”

Arnold kanonok, ki Reisbergben élt, Máriának nagy tisztelője volt. Midőn halálához közeledett, a haldoklók szentségeihez járult; majd ágya köré gyűjtven rendtársait, kérte őket, hogy életének utolsó perceiben ne hagyják el. Alig hogy ezt kimondotta, szemük láttára egész testében remegni kezdett: hideg veríték borította el, szemei fennakadtak és remegő hangon felkiáltott: „Nem látjátok a gonosz lelkeket, kik a pokolba magukkal akarnak lerántani? Ó testvéreim könyörögjétek értem Máriánál, mert beléje helyezem minden reménységemet, egyedül az ő segítségével győzhetek!” Erre azok a rózsafüzért kezdték imádkozni, s valahányszor e szavakhoz értek: Szűz Mária könyörögj érte, így kiáltott fel a haldokló: „Ismételjétek, ismételjétek Mária nevét, mert már Isten ítélőszéke előtt állok! ” Majd néhány pillanatra megnyugodott, – de aztán ismét hallani lehetett, amint mondogatá: „Ez igaz, ezt a bűnt elkövettem, de bűnbánatot tartottam miatta” s a boldogságos Szűzhöz fordulva így esengett: „Ó Mária, ha te oltalmazol, biztosan megmenekülök!” Az ördögök újra rátámadtak, de ő ismét csak feszületével és Mária nevével védekezett ellenük. Ily folytonos küzdelemben töltötte az egész éjt. Midőn azonban kivirradt, örvendezve, és nagy nyugalommal így kiáltott fel: „Ó királynőm, menedékem! Mária kieszközte számomra bűneim bocsánatát és az örök üdvösséget.” Majd úgy tetszett, mintha Máriára tekintene, ki őt felszólítja, hogy kövesse. „Jövök ó királynőm, jövök már, – felelte s erőlködött, hogy felkelhessen; mivel azonban testével nem követhette, lelkével sietett utána, csendesén átszenderedvén az örök üdvösség honába.

Imádság

Ó reménységem, boldogságos szűz Mária, íme lábaidnál egy nyomorult bűnös, ki sajnos önhibájából oly sokszor rabszolgája lőn a pokolnak. Jól tudom én, hogy csak azért győzött le az ellenség, mivel nem fordultam hozzád, menedékemhez! Ha mindenkor tüstént hozzád siettem volna, ha mindig rögtön segítségül hívtalak volna, bizonyára egyetlen bűnbe se estem volna! De remélem, ó szeretetre legméltóbb királynőm, hogy közbenjárásod által már kiszabadultam a sátán körmei közül és Isten már megbocsátotta eddigi életemet; csak attól félek, hogy később majd újból a gonosz hatalmába kerülök. Tudom, ellenségeim nem adták fel a reményt, hogy felettem ismét győzelmet arathatnak; tudom, hogy újabb támadásokat és újabb kísértéseket tartogatnak számomra. Ó királynőm, ó menedékem, állj mellettem, védőpalástod oltalma alá menekülök; ne engedd, hogy újból a sátán rabszolgája legyek! Tudom, valahányszor hozzád folyamodom, megsegítesz és biztosítod számomra a győzelmet; csak attól tartok, hogy kísértéseimben megfélemezem rólad és felhagyok veled, hogy segítségül hívjalak téged. E kegyelmet keresem nálad, ezt a kegyelmet kérem, ó boldogságos Szűz, hogy ti. mindig rád gondoljak; különösen ha majd harcban állok a sátánnal, ne hagyjak fel akkor veled, hogy hozzád kiáltsak: „Mária oltalmaz, Mária segíts meg!” Ha pedig majdan végre megérkezik a nap, melyen utolsó küzdelmemet kell megvívnom a pokollal; ha majd üt halálom órája, ó királynőm, végy akkor különös módon pártfogásodba, magad emlékeztess engem akkor arra, hogy szívemben és ajkaimmal gyakran segítségül hívjalak és ajkamon szentséges Fiadnak, Jézusnak nevével adjam ki lelkemet, hogy az egész örökkévalóságon át magasztalhassalak az égben és többé sohse szakítsanak el tőled. Amen.

5. fejezet: Sírva és zokogva hozzád sóhajtunk e siralom völgyéből

1. §. Mennyire szükségünk van Mária közbenjárására, hogy üdvözüljünk

Hogy nemcsak megengedett, de egyúttal hasznos és üdvös szokás, hogy a szenteket és pedig elsősorban a szentek királynéját, a boldogságos Szüzet, segítségül hívjuk és könyörgünk hozzá, hogy szószólásával Isten kegyelmét számunkra kieszközölje: mint hitigazságot az Anyaszentegyház több zsinatban kimondta épp az eretnekekkel szemben, kik elvetik ezt az állítást, mint Krisztus megbántását, mert szerintük Ő a mi egyedüli közbenjárónk. Ha Jeremiás próféta halála után Jeruzsálemért Istenhez könyörgött; (2Makk 15,14) ha a titkos jelenésekben az öregek Isten elé vitték a szentek imáit, Szent Péter pedig megígérte tanítványainak, hogy halála után gondolni akar rájuk, ha Szent István üldözöiért imádkozhatott, és Szent Pál kísérőit Istennek ajánlva; ha egy szóval, mint ezt a szentírásból kitűnik, a szentek imádkozhatnak értünk: miért ne volna szabad nekünk hozzájuk fordulnunk, hogy ügyeinkért Istennél közbenjárjanak? Hiszen maga Szent Pál is tanítványainak imáiba ajánlja magát: „*Atyámfiak imádkozzatok értetünk.*” (1Tessz 5,25) Maga Szent Jakab figyelmeztet bennünket: „*Imádkozzatok egymásért, hogy üdvözüljete,*” (Jak 5,16) amiből következtethetjük, hogy mi szegény bűnösök ezt még több joggal tehetjük.

Senki sem tagadja, hogy Jézus az igazság kizárólagos közvetítője, ki egyedül engesztelt ki minket érdemei által Istennél; de istentelen dolog lenne, ha egyúttal azt is tagadásba vennők, hogy Isten szívesebben osztja kegyelmeit, ha közbenjárnak érdekünkben a szentek és különösen az ő anyja, Mária, ki oly nagyon óhajtja, hogy Jézust minden ember szeresse és tisztelje. Ki kételkednék abban, hogy az anya iránt tanúsított tisztelet ne szólna egyúttal fiainak is? „*A fiák dicsősége az ő atyjuk.*” (Péld 17,6) Azért Szent Bernát megjegyzése szerint (Hom. sup. Miss. est.), ki az anyát dicséri, eszébe sem jut, hogy ezáltal fiának hírnevét csökkentse; mert minél jobban tiszteljük az anyát, annál inkább dicsérjük fiát. Szent Ildefonz is azon a nézeten van, hogy az anya, illetve a királyné iránt tanúsított tisztelet a fiúra, illetve a királyra háramlik vissza. Nem is kételkedünk abban, hogy a boldogságos Szűz Jézus érdemeinél fogva elnyerte azt a méltóságot, hogy üdvünk közvetítője legyen, nem ugyan, hogy az igazságosságot, hanem hogy a kegyelemért való szószólást közvetítse. Ebben az értelemben nevezi őt Szent Bonaventura üdvünk hű közvetítőjének, Justiniáni Szent Lőrinc pedig így kiált fel: „Hogy is ne volna malaszttal teljes az, aki égbe vivő lajtorjánkká, a mennyország kapujává, Isten és az emberek közt valóságos közbenjáróvá lett.” (Serm. de Annunt.)

„Ha a boldogságos Szűztől valamely kegyelmet kérünk, – mondja Szent Anzelm (De excell. Virg. c. 6) – ezzel mi nem bizalmatlankodunk Isten irgalmasságában, hanem csak annak a félelmünknek adunk kifejezést, mely joggal foghat el méltatlanságunk érzetében és épp azért ajánljuk magunkat Máriának, hogy érdemei pótolják nyomorúságunkat.”

Csak a hitetlen kételkedik abban, vajon hasznos és üdvös szokás-e, Mária közbenjárásáért esedezni. – Feltettem azonban egyúttal magamban, hogy egy másik dolgot is be fogok e helyen bizonyítani, azt ti. hogy Mária közbenjárása, ha nem is elkerülhetetlenül, de mégis bizonyos fokig szükséges a mi üdvösségünkre. Ennek oka egyedül Isten akaratában rejlik, ki minden kegyelmet, melyben bennünket részesít, Mária kezein keresztül akar hozzánk eljuttatni, mint ezt Szent Bernát tanította, s miként ezt mai napság a hittudósok és a katolikus

Egyház tanítói egyöntetűen állítják. Vega, Mendoza, Pacciuchelli, Segneri, Poiré, Crasset és nagyszámú tudós író védelmezte ezt a véleményt, sőt Alexander Natalis is, ki különben igen óvatos állításban azt tanítja, hogy Isten akarata, hogy minden kegyelmet Mária közbenjárásától várjunk. (Ep. 76. in calc. t. 4. Moral.) „Ennek bizonyításául idézi Szent Bernát híres helyét: „Az Ő (ti. Isten) akarata az, hogy mindent Mária által nyerjünk el.” Contenson ugyanezen nézetten van, midőn Jézusnak a keresztről Jánoshoz intézett eme szavait: „*Íme a te anyád,*” következőképp magyarázza: „Jézus e szavaival arra tanít bennünket, hogy anyjának közbenjárása nélkül senki sem részesülhet drága vére árán szerzett érdemeiben.” „Sebei – mondja – forrásai az összes kegyelmeknek, e források azonban csak Márián keresztül folynak le hozzánk. Ő tanítványom, János, így kiált le Jézus a keresztről, ha forrón fogod szeretni anyámat, akkor majd én is szeretni foglak.” (Theol. mentis et cord. tom. 2. 1. 10. D. 4. c. 1.)

Ez az állítás, hogy ti. minden jó, mit Istentől nyerünk, Mária által jut hozzánk, egy újabb írónak semmiképp se tetszik. Ámbár látszólag mély tudással és jámborsággal beszél az illető helyes és hamis áhítatról, mégis, mielőtt az Istenanya iránt való áhítatra kerül a sor, igen szűkösen adja meg neki ama tiszteletet, melyet Szent Germán, Damaszkuszi János, Bonaventura, Antonin, Szienai Bernardin és sok más hittudósok nem véltek tőle megtagadhatónak: hogy ti. az idézett oknál fogva Mária közbenjárására üdvösségünk érdekében nemcsak lehetséges, de szükséges is. Az említett író véleménye szerint amaz állítás, hogy Isten semmiféle kegyelemben nem részesít bennünket Mária közvetítése nélkül, túlzás, mely egyes szentek túlbuzgóságából eredt és melyet következőképp kell értelmeznünk: „Mária által nyertük Jézus Krisztust, kinek érdemeinél fogva részesülünk kizárólag minden kegyelemben; mert – fűzi hozzá – tévedés lenne, ha azt vélnők, hogy Isten Mária közvetítése nélkül nem volna képes bennünket kegyelmeivel gazdagítani, hiszen maga az apostol mondja: „*Egy az Isten, egy a közbenjáró is az Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus.*” (1Tim 2,5)

Erre csak azt legyen szabad válaszolnom, hogy a mondott író maga is különbséget tesz könyvében a saját érdemek révén és a szószólás által történő közbenjárás közt. Azt is belátjuk, hogy egészen más dolog, ha azt mondjuk: Isten nem képes, vagy Isten nem akar bennünket Mária közvetítése nélkül kegyelmeiben részesíteni. Nekem is az a meggyőződés, hogy Isten egyedüli forrása minden jónak, korlátlan Ura az összes kegyelmeknek, Mária pedig csak teremtmény, ki mindazt, mivel bír, Isten kegyelmének köszönheti. Ki tagadhatná mégis annak ésszerű voltát, ha azt állítjuk, hogy Isten még jobban kitüntetni kívánván e magasztos lényt, ki Őt földi életében mindenkinél jobban tisztelte és szerette, miután őt egyszülött Fiának, az emberi nem Megváltójának anyjává kiválasztotta, egyúttal azt is akarja, hogy mindazon kegyelmek, melyben a megváltott lelkeket részesíteni óhajtja, Mária kezei által jussanak azokhoz? Természetesen mi is azt állítjuk, mint már fennebb megjegyeztük, hogy Jézus az isteni igazságosság egyedüli kiegyenlítője és ott kizárólagos közbenjárónk, ki érdemei és kegyelemélete által számunkra az üdvösséget kieszközölte; egyúttal azonban azt is állítjuk, hogy Mária a kegyelmek közvetítője oly módon, hogy mindent, amit Istentől számunkra elnyer, csak Jézus Krisztus érdemeiért nyeri el, miért is ő Jézus nevében kéri mindezeket, de hogy mégis mindezekről eltekintve minden kegyelem, amit kérünk, egyedül Mária közvetítésével és közbenjárásával jut hozzánk.

Mindez a legcsekélyebb mértékben sem ellenkezik a hitigazságokkal, sőt ellenkezőleg teljesen egyezik az Egyház véleményével, hiszen az általa jóváhagyott nyilvános imádságokban kifejezetten arra tanít, hogy állandóan az Isten anyjához meneküljünk, s hozzá mint a „*beteg gyógyítójához, a bűnösök menedékéhez, a keresztények segítségéhez, életünkhöz és reménységünkhöz*” folyamodjunk! Maga az Egyház, a Mária-ünnepekre rendelt papi zsolozsmákban a Bölcsesség könyvének több helyét a boldogságos Szűzre vonatkoztatja, mi által világosan tudunkra akarja adni, hogy egyrészt Mária a mi

reménységünk tárgya: „*Nálam az élet és erény minden reménysége;*” másrészt, hogy ő minden kegyelemnek forrása: „*Nálam az út és igazság minden kegyelme;*” hogy Máriában találjuk fel életünket és üdvösségünket: „*Aki engem megtalál, életet talál es üdvösséget merít az Úrtól;*” s egy más helyen: „*Akik általam munkálkodnak, nem vétkeznek; akik fényt derítenek rám, örök életet nyernek:*” mi mást olvashatunk ki mindezekből, ha nem Mária közbenjárásának szükségességét?

Oly véleményem ez, melyet nagyszámú hittudós és szentatya igazol, mely ellen bizonyára nem szállhatunk síkra, mint az az illető író, ki azt állítja, hogy túlzásba estek ennek a véleménynek harcosai, csak hogy Mária dicsőségét növeljék. Akkor túloz valaki, ha átlépi az igazság korlátait, ezt pedig nem illik a szentekről állítani, kik Istentől, az igazság lelkétől voltak áthatva. Engedje meg az olvasó, hogy kissé eltérhessek tárgyamtól egy megjegyzéssel, mely talán könnyebb megértésemre fog szolgálni. Véleményem szerint ugyanis Isten anyja iránt igen kevés áhítatot árul el az az eljárás, ha egy Máriára dicsóséggel járó állítást, mely alapján véve jó, s amely sem a hittel, sem az Egyház határozataival, vagy valamely elfogadott igazsággal nem ellenkezik, pusztán csak azért nem fogadunk el, sőt ellene is fordulunk, mivel az ellentétes vélemény is igaz lehet. Nem szeretnék Mária eme gyenge tisztelőinek számába tartozni, s igen sajnálnám, ha olvasóm is olyan volna; igen, – azt óhajtanám, hogy Rupert apát mondása szerint mindenki erősen és kételkedés nélkül higgyen mindent, ami világos tévedés kockázata nélkül Mária magas méltóságáról elhíhető. Mert bizony az is Isten anyja iránt kimutatható tiszteletnyilvánításaink közé tartozik, ha mindent erősen hiszünk, ami az ő dicsőségét emeli. (De laud. Virg.) Hogy pedig félelmünk teljesen eloszoljék az iránt, hogy Mária dicséretében netán túlmentünk a kellő mértéken, meg kell jegyeznünk Szent Ágoston mondását, hogy minden, mit Mária tiszteletére mondunk, csak alig-alig közelíti meg azt, mit istenanyai magas méltósága révén megérdemel. Különben a boldogságos Szűz miséjében az Egyház maga e szavakat adja ajkainkra: „Boldog vagy te, szent Szűz Mária és méltó *minden magasztalásra!*”

Nézzük már most a szentek megfelelő helyeit vonatkozással amaz állításra, melynek bebizonyítását magamra vállaltam. Szent Bernát azt mondja, hogy Isten Máriát az összes kegyelmekkel betöltötte, hogy az emberek Mária által mintegy csatornán keresztül, minden őket megillető joghoz hozzájussanak. (Serm. de aquaed.) A szent még egy fontos megjegyzést tesz, hogy ti. a boldogságos Szűz születése előtt a kegyelmek eme folyama sokak részére hozzáférhetetlen volt, mivel ez az óhajtott csatorna (vagyis Mária) hiányzott nekik; s hogy Isten avégből ajándékozta e világnak Máriát, hogy Isten kegyelme ő általa állandóan nagyobb bőségben jusson el hozzánk. (Ibid.)

Miként Holofernes, hogy Bethuliát hatalmába kerítse, parancsot adott a vízvezetékek szétrombolására, úgy az ördög is tőle telhető minden módon megrabolni törekszik a lelkeket az Isten anya iránti áhítattól, mert ha egyszer sikerült neki a kegyelmek eme csatornáját elzárni, hamarosan hatalmába ejti azokat. Ezért is imígyen folytatja Szent Bernát: „Láthatjátok kedves lelkek, mennyire akarja Isten, hogy e nagy királynőt szeretetünkkel és áhítatunkkal megtiszteljük, mindenkor hozzá meneküljünk és bizalommal legyünk pártfogása iránt; mert benne halmozta fel az összes örök javak teljes bőségét, hogy megismerjük, hogy minden reménység, minden kegyelem, egész üdvünk Mária kezein keresztül jut el hozzánk.” (Serm. de Nat. Virg.) Ugyanezt tanítja Szent Antonin is, ki azt állítja, hogy minden kegyelem, melyben az emberiség valaha csak részesült, Mária közvetítése illetve közbenjárása révén lett osztályrészévé.

Máriát a holdhoz hasonlítják, mert Szent Bonaventura szerint, mint a hold a nap és föld között foglal helyet és mindazt, mit a naptól nyer, a földdel közli, úgy fogadja Mária is a kegyelmeket az isteni Naptól, hogy azokat velünk, földiekkel közölje. (Serm. 74. de Nat. Dom.)

Az anyaszentegyház Máriát az egek boldog ajtajának nevezi, mire nézve Szent Bernát megjegyzi, hogy miként a királytól jóváhagyott minden kegyelmi ténykedés palotájának kapuján át jut el alattvalóihoz, úgy nem érhet egyetlen kegyelem sem az égből e földre anélkül, hogy Mária kezén ne menne keresztül. (Serm. 3. in vig. Nat.) Azt is megjegyzi Szent Bonaventura, hogy Máriát azért nevezik a mennyország ajtajának, mivel senki se juthat be az égbe, kit Mária nem kísér oda.

Ugyanezt állítja Szent Jeromos, (vagy mint egyesek akarják, egy másik régi író) Mária mennybemeneteléről tartott prédikációjában. Azt mondja ugyanis, hogy Jézusban a kegyelmek bősége, mintegy a főben van jelen, honnan az életerők, vagyis az üdvözülésünkhöz szükséges isteni kegyelmek, az összes tagokba (ránk emberekre) szétáradnak, de – fűzi hozzá – a kegyelmeknek ez a bősége viszont Máriában, mintegy a nyakban található fel, melyen keresztül az életerők a különböző tagokba elterjednek. (Serm. de Ass. B. V.) Szienai Szent Bernardin ugyanezt tanítja és még világosabban magyarázza e gondolatot, midőn azt mondja, hogy az összes hívők, kik Jézus-Krisztus titokzatos testét alkotják, a természetfölötti élethez szükséges kegyelmeket Jézusból, a főből nyerik Márián keresztül. (Serm. 61. de Nat. Virg. c. 8.)

Szent Bonaventura kutatja ennek okát, s azt tanítja, hogy mivel Istennek úgy tetszett, hogy a boldogságos Szűz Mária méhében lakjék, neki egyúttal az összes kegyelmek felett bizonyos fokú hatalmat is adott. Minthogy Jézus az ő szent méhéből lépett ki, ezzel egyidejűleg az isteni kegyelmek folyamainak is Máriából, mintegy tengerből kell kiáradniuk. (In Spec. cap. 3.) Ugyanezt ismétli még világosabban Szienai Szent Bernardin. „Attól a pillanattól fogva, – úgymond – midőn e szűz Anya méhébe fogadta az Isten Igéjét, elnyerte, hogy úgy mondjuk, a hatalmat amaz adományok felett, melyekben a Szentlélek részesít bennünket, annyira, hogy egyetlen teremtmény se fog attól fogva semmiféle kegyelmet Istentől kapni Mária közvetítése nélkül.” (Serm. 61. tract. 1. art. 8.)

P. Crasset (Div. Virg.) Jeremiás prófétának azt a szövegét (31,22), hol ez Jézus megtestesüléséről és anyjáról Máriáról szólva, megjövendöli, hogy egy asszony fogja magába fogadni az Istenembert; „*Egy asszony férfiút veszen körül,*” következőképp magyarázza: „Miként egy vonal, mely egy kör belsejéből indul ki, szükségképp szeli a kör kerületét, úgy nem juthat hozzánk kegyelem Jézustól, hacsak nem Márián keresztül, ki mintegy kerülete lőn az Istenembernek, kit méhébe fogadott.”

„Ezért van az, – mondja Szent Bernardin – hogy minden adományt, minden erényt és kegyelmet Mária kezei osztanak ki, akinek, amikor és ahogyan Mária akarja.” (Serm. 61. ut sup.) Richárd hasonlóképp azt állítja, hogy Isten akarata, hogy minden jó, amit teremtményeinek nyújt, Mária kezein keresztül jusson hozzájuk. A tiszteletreméltó cellesi apát is figyelmezteti az embereket, hogy meneküljenek a kegyelmek e kincstartójához, miként Máriát nevezi; mert – úgymond – csak ő általa remélhetik a kívánt kegyelmek elnyerését. (De Cont. V. in Prot.) Az eddigiekből világosan látjuk, hogy az idézett szentek és írók azzal az állításukkal, hogy minden kegyelem Mária által jut el hozzánk, nemcsak azt akarták mondani, hogy Mária minden jónak forrása, mivel ti. az ő révén nyertük Jézust, – miként ezt az említett író véli – nem, hanem arról biztosítanak bennünket, hogy miután Isten nekünk ajándékozta Jézust, egyúttal azt is akarja, hogy az összes kegyelmek, melyekben bennünket azon időtől fogva részesített, melyekben jelenleg is részesít s miket az emberiségnek az idők végezetéig Jézus Krisztus érdemeiért ki fog osztani, egyedül Mária közvetítésével jussanak el hozzánk.

„Úgy áll a dolog – fejezi be P. Suarez, – hogy manapság általánosan elterjedt vélemény az Egyházban, hogy Mária közbenjárása nemcsak hasznos, de szükséges is számunkra.” (Tom. 2. in 3. par. Disp. 23. sect. 3) Persze nem feltétlenül szükséges, miként azt később behatóan meg fogom magyarázni, hanem úgyszólván igen szükséges; és pedig azért, mivel az Egyház Szent Bernáttal azt hiszi, hogy Isten minden kegyelmet kizárólag Mária kezein

keresztül akar szétosztani. (Serm. 3 in vig. Nat.) Szent Bernát előtt már Szent Ildefonz is ezt állította, mikor a boldogságos Szűzhöz így kiáltott fel: „Ó Mária, Isten úgy akarja, hogy minden jó, mit szándékában áll az embereknek kiosztani, reád bizassék, miért is az összes kegyelemkincseket neked adta át.” (Cor. Virg. cap. 15.) „Isten nem akart – mondja Damiáni Szent Péter – Mária beleegyezése nélkül emberré lenni, egyrészt azért, hogy a boldogságos Szűz iránti hálánk annál nagyobb legyen, s hogy másrészt megismerhessük ebből, hogy az egész emberiség üdve ennek a Szűznek kezeiben található fel.”

Szent Bonaventuránál Izaiás próféta eme szavaira (11. 2.): „*Vessző sarjad Jessze törzséből és virág növekedik az ő gyökeréből*”, melyekkel arra tanít bennünket, hogy Jessze törzséből egy szűz, vagyis Mária fog születni, s e virágból a testté lett isteni Ige, a következő szép megjegyzést találjuk: „Aki elnyerni óhajtja a Szentlélek kegyelmét, keresse fel a vesszőn a virágot, azaz Jézust Máriában, mert a száron találjuk a virágot és a virágban az Istent.” (Spec. c. 6.) „Ha óhajtod e virágot, – folytatja a szent – igyekezzél imádsággal odahatni, hogy a virágkocsán kegyesen lehajoljon hozzád, s akkor biztosan birtokába jutsz a virágnak.” Vízkereszt ünnepére tartott prédikációjában pedig eme szavakra: „*Megtalálák a gyermeket anyjával Máriával*,” (Mt 2) a következőket mondja: „Jézust csak Máriánál, vagy Mária segítségével találhatjuk meg; hasztalan keresi Jézust az, aki nem Máriánál keresi.” Ezért kiáltott fel következőképpen Szent Ildefonz: „*Szolgája akarok lenni Fiadnak, mivel azonban ez nem lehetséges, ha nem vagyok egyúttal az anyának is szolgája, úgy hát Mária szolgálói közé is felvételt óhajtok nyerni.*” (De Virg. Mar. cap. 11.)

Legenda

Cäsarius (Dist. 2. c. 2.) és beauvaisi Vince (Spec. hist. tib. 7. cap. 105.) elbeszéli, hogy egy ifjú nemes, ki atyja halála után nagy birtokot örökölt, kicsapongó életmódja következtében oly szegénységre jutott, hogy koldulni volt kénytelen és emiatt való szégyenében idegen országba ment, hol senki sem ismerte. Útközben találkozott atyjának volt szolgájával, ki látván az ifjú nagy szomorúságát, bátorítani kezdte és megígérte neki, hogy majd elvezeti őt egy bőkezű fejedelemhez, ki őt minden szükségessel el fogja látni. Ez az istentelen szolga pedig varázsló volt; elvezette hát az ifjút egy erdőn keresztül egy tóhoz. Itt elkezdett láthatatlan lényekkel társalogni, mire az ifjú kérdést intézett hozzá, hogy vajon kivel beszél? Amaz pedig felel: „Az ördöggel;” s észrevevén, hogy az ifjú megrémült, bátorítani igyekezett őt. Majd újból az ördöghöz fordult, s így szólt: „Íme, uram, ez az ifjú a legnagyobb nyomorúságban él, s ismét vissza óhajtana nyerni előbbeni gazdagságát.” „Ha kész nekem engedelmeskedni, – felel a gonosz ellenség – gazdagabbá teszem, mint annak előtte volt; de mindenekelőtt meg kell tagadnia Istent.” Az ifjú megborzadt az ajánlattól, de a varázslónak sikerült őt rábeszélnie – s ő megtagadta Istent. „Ez nem elég, – folytatta a sátán – Máriáról is le kell mondanod, mert ő miatta veszítünk legtöbbet, ő mily sok lelket ragad ki kezeink közül!” „Ezt nem teszem, – felelt az ifjú, – Anyámat nem tagadom meg, beléje helyezem minden reménységemet; nem, inkább egész életemen keresztül koldulok.” Ezek után az ifjú sietve elhagyta az erdőt. Útközben egy Isten anyjának szentelt templomhoz ért; a megszomorodott ifjú belépett; letérdelt Máriának egyik képe előtt, sírni kezdett és kérte a boldogságos Szűzet, eszközölje ki számára bűneinek bocsánatát. Mária tüstént kérni kezdte Fiát e szerencsétlen érdekében. Jézus azonban így felelt neki: „De látod Anyám, ez a hálátlan megtagadott engem.” Látván azonban Jézus, hogy Mária nem szűnik meg Őt kérni, így szólt hozzá: „Ó Anyám, eddig sem tagadhattam meg téled soha semmit; mivel hát könyörögsz azért az ifjúért, legyen, megbocsátok neki!” A helység egyik lakója, kinek kezére jutott a pazarló ifjú vagyona, tanúja volt a templomban történekmek. Miután látta, mily irgalmasan járt el Mária ezen bűnös irányában, egyetlen leányát neki adta nőül és egész vagyonának

örökösévé tette. Ily módon visszanyerte az ifjú Mária által Isten kegyelmét és ideigvaló javait is.

Imádság

Ó lelkem, íme boldogságodra és üdvösségedre mily szép reményt nyújtott neked az Úr, midőn irgalmassága oly nagy bizalmat öntött beléd Isten anyjának oltalma iránt, holott bűneid miatt már oly gyakran megérdemelted Isten kegyelmének elvesztését és a poklot! Adj tehát hálát Istenednek és szószólódnak, Máriának, ki védőpalástjának oltalma alá vett, mit ama sok kegyelem is bizonyít, miket már eddig elnyertél! Igen, hálát adok neked, ó szeretetteljes Anyám, mindama jóért, melyben mindeztideig részesítettél, bár oly sokszor megérdemelted a poklot. Ó királynőm, mily sok veszedelemtől szabadítottál meg már engem! Mily nagy lelki világosságot, mily sok kegyelmet eszközöltél ki már számomra Istentől! S vajon én mi jót tettem veled, mi módon igyekeztetek tisztelni, ki folyton azon fáradoztál eddig, hogy velem jót cselekedjél? Egyedül jószágod indított téged erre! Ha életemet adnám, ha véretem ontanám is érted, mindez csekélység lenne ama sok jóhoz képest, mit neked köszönhetek. Te szabadítottál meg az örök haláltól, neked köszönhetem, hogy – miként remélem – újra elnyertem Isten kegyelmét, igen, beismerem, hogy mindent neked köszönhetek. Ó szeretetre legméltóbb királynőm, én szegény ember csak oly módon róhatom le irántad tartozásomat, ha mostantól kezdve mindig szeretlek és dicsőítlek. Ne vesd meg hát egy szegény bűnös szeretetnyilvánítását, kit jószágod gyullasztott szeretetre! Ha azonban nem érdemelném meg, hogy szeresselek, mivelhogy szívemet a földiek túlságosan beszennyezték, akkor hát meg kell azt neked változtatnod. Alakítsd át szívemet, ó Mária, egyesíts engem Istennel; egyesíts azonban vele oly szorosan, hogy sohse szakadjak el többé szeretetétől! Te akarod, hogy szeressem Istenedet, és én, ó Mária, arra kérek, eszközöld ki számomra a kegyelmet, hogy Őt szeressem, hogy Őt örökre szeressem, ez minden, amit tőled kérek. Amen.

2. §. Mennyire szükségünk van Mária közbenjárására, hogy üdvözlünk

Szent Bernát azt tanítja, hogy igazságos dolog, hogy egy férfi és egy nő volt oka bukásunknak, egy másik férfi és egy másik nő vigye véghez a megváltás művét. (Serm. in Sig. magn.) miként ezt Jézusban és szent anyjában Máriában tényleg teljesezésbe is ment. „Különben – teszi hozzá a szent – semmi kétség az iránt, hogy Jézus egymaga is túlon túl elegendő volt megváltásunkra.” Nagy Albert Máriát kifejezetten a megváltásban közreműködőnek nevezi; igen, maga Mária kijelentette Szent Brigitta előtt (Lib. 5. c. 35.), hogy mint Ádám és Éva egy almával döntötték romlásba a világot, ő és Fia egy szív által szabadították azt meg ismét. „Isten – jegyzi meg Szent Anzelm – a világot semmiből teremthette; mivel azonban az emberek önhibájukból estek el, nem akarta a világot Mária közreműködése nélkül újra megváltani.” (In alloqu. coel. num. 27.)

P. Suarez azt tanítja, hogy Mária háromféleképpen működött közre üdvösségünk ügyében; elsősorban az által, hogy erényeinek kegyelmes beszámítása szerint (ex congruo) kiérdemelte az isteni Ige megtestesülését; azután a sok imádság által, melyet földi életén keresztül értünk végzett; s végre midőn Fia életét üdvünkért Istennek önként felajánlotta. Azért is úgy akarta Isten, hogy miután Mária Isten dicsőségéért lángoló határtalan szeretetből mindnyájunk üdvéért közremunkálkodott, mindnyáján az ő közbenjárása által üdvözlünk.

Mária közreműködik összes, az isteni igazságosságnak eleget tevő cselekedeteinkben, mivel Isten minden kegyelmet átadott neki, hogy nekünk kiossza: miből Szent Bernát azt következteti, hogy minden ember, ki valaha élt, jelenleg él és ezentúl élni fog, Máriát az egész emberiség örök üdvének közvetítője gyanánt köteles tekinteni (Serm. 2. Pentec.)

Jézus Krisztus saját szavai szerint senki sem találhatja meg őt, hacsak az örök Atya előzőleg kegyelmével hozzá nem vonzotta: „*Senki sem jöhet én hozzám, hacsak az Atya nem vonzza őt.*” Ugyanezt mondja Richárd szerint Jézus az ő anyjáról is: „Senki sem jöhet hozzám, hacsak anyám az ő szószólásával nem vonzza őt. (Sup. Cant. c. 1. v. 3.) Jézus Mária gyümölcse volt, mint ezt nekünk Szent Erzsébet tanítja: „*Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse.*” (Lk 1,42) Aki a gyümölcsöt akarja, annak a fán kell azt keresni, aki tehát Jézushoz akar jönni, annak Máriához kell fordulnia: és aki egyszer megtalálta Máriát, biztosan megtalálja majd Jézust is. Midőn Erzsébet látta, hogy a boldogságos Szűz személyesen keresi fel házában, nem tudta, mitévő legyen, csakhogylátta háláját iránta kimutassa, és ezért telve alázattal felkiáltott: „*Honnét vagy az nekem, hogy az én Uram anyja jöjjön hozzám?*” (Lk 1,43) „Miképp érdemeltem meg én azt, hogy Istenemnek anyja engem felkeresse?” Hát Erzsébet nem bírta arról tudomással, hogy nemcsak Mária jött házába, hanem Jézus is? Miért nevezi magát csak arra méltatlannak, hogy az anyát fogadja; miért nem mondja sokkal inkább magát arra érdemtelennek, hogy az Isten fia őt felkeresse? Azért, mivel e szent tudta, hogy valahányszor Mária jön, Jézust is mindig magával hozza, úgy hogy elegendő az anyának hálát adni, ha a Fiút mindjárt meg sem említjük.

„*Olyan, mint a kereskedő hajója, messziről hozván kenyerét.*” (Péld 31,14) Mária volt amaz áldott hajó, mely magával hozta az égből Üdvözítőnket, azt, ki maga az élő kenyér, ki az égből jött, hogy velünk az örök életet közölje, miként ezt ő maga is mondja: „*Én vagyok az élő kenyér, ki mennyből szállottam alá. Ha valaki e kenyérből eszik, örökké él.*” (Jn 6,51) Szent Lőrincről nevezett Richárd megjegyzi, hogy az élet tengerén mindazok elvesznek, kik nem találnak e hajóban felvételre, azaz, kik nem élnek Mária védőszárnyai alatt. „Ha tehát – így folytatja – abban a veszélyben forgunk, hogy a kísértések és szenvedélyek, melyek itt a földön üldöznek, végromlással fenyegetnek, Máriához kell menekülnünk és felkiáltanunk: „*Ó királynőm, ha azt akarod, hogy el ne vesszünk, segíts meg, ments meg minket!*” (De laud. Virg.) Legyen szabad az olvasó előtt megjegyezni, hogy Richárd nem tartja helytelen és illetlen dolognak, ha Máriához így folyamodunk: „Ments meg minket, ha nem akarod, hogy elveszünk.” mint ezt előbb idézett ellenesem véli, ki nem akarja, hogy a boldogságos Szűzhöz megmentésünkért könyörödjünk, mivel szerinte egyedül Isten menthet meg minket. Ha azonban egy halálraítélt a király kedves emberének mondhatja, mentse meg őt az uralkodónál megkísértendő szószólásával a haláltól: miért ne kérhetnők mi Isten anyját, hogy bennünket megmentsen és számunkra az örök üdvösség kegyelmét kieszközölje? Damaszkuszi Szent János nem találta helytelen dolognak, hogy a boldogságos Szűzhöz ilyképp fohászkodjék: „*Ó szeplőtelen, legtisztább Szűz Mária, ments meg az örök kárhozattól!*” (Orat. Panac.) Szent Bonaventura Máriát a hozzá folyamodók üdvének hívja; az Anyaszentegyház jóváhagyja, ha így imádkozunk: „Mária betegek gyógyítója”; s mi helytelen dolognak tartanók, ha Máriát arra kérjük, hogy bennünket megmentsen, holott igaz az, hogy senki se nyerheti el az üdvösséget, hacsak nem Mária által, miként ezt egy híres író megjegyezte s őt megelőzően Szent Germán is állította: „Aki megszabadul, általad szabadul meg, Mária!” (Serm. de Zona V.) Halljuk csak egyébként, mit tanítanak még a szentek Mária közbenjárásának szükségességéről. Szent Kajetán azt mondja, hogy mi ugyan kereshetjük a kegyelmet anélkül is, hogy Máriához fordulnánk, de az ő közvetítése nélkül azt megtalálni sohse fogjuk. Szent Antonin megerősíti ezt következő szép kijelentésével: „Aki imádkozik anélkül, hogy őt segítségül hívná, szárnyak nélkül akar repülni.” (P. 3. tit. 15. c. 22. § 9.) Miután Fáraó kijelentette József pátriárkának, hogy egész Egyiptom felett a kormányzást kezébe adja, mindenkit, ki segítségért könyörgött nála, e szavakkal küldött Józsefhez: „*Menjete Józsefhez!*” Hasonlóképpen cselekszik Isten is velünk, ha kegyelemért esedezünk nála; azt mondja Ő is ilyenkor nekünk: „*Menjete Máriához!*” Az Úr elhatározta, – mondja Szent Bernát – hogy minden kegyelmet Mária kezén keresztül enged hozzánk jönni,” (Serm.

de Nat. M.) miért is Richárd tanítása szerint üdvünk Mária kezeibe van letéve, úgy hogy mi keresztények több joggal mondhatjuk neki, amit az egyiptomiak mondtak József pátriárkának; „*Megmaradásunk kezedben vagyon.*” (Lib. 2. de laud. Virg. p. 1.) Szent Jordán állítása szerint az egész világ üdvé Mária kezeiben nyugszik. (In Praef. Cant. V.) Cassián ugyanezt mondja, midőn arra tanít, hogy az egész emberiség üdvének kérdése Mária kegyén nyugszik; minden attól függ, vajon javunkat akarja-e ő, vagy sem. Akit Mária megvédelmez, az üdvözl, akit nem oltalmaz, az elvész. Szienai Szent Bernardin így kiált fel Máriához: „Ó királynőm, mivel te osztasz ki minden kegyelmet, s minthogy az örök üdvösség kegyelmét csak a te kezeidből nyerhetjük el, ennél fogva üdvünk tőled függ!” (Serm. 1. de Nat. B. Virg.)

Ezért élhetett Richárd a következő hasonlattal: „Mint a kő, mely alól elrántottuk az alapot, szükségszerűen leesik, hasonlóképp az oly léleknek is, mely Mária segítségétől meg van rabolva, szükségképp a bűn fertőjébe és a kárhozatba kell süllyednie.” (Lib. 8. de laud. Virg. c. 11.) Szent Bonaventura hozzáteszi, hogy Isten Mária közbenjárása nélkül nem fog bennünket megmenteni; mert miként egy csecsemő nem élhet meg dajkája nélkül, ki őt táplálja, úgy nem üdvözülhet az olyan, ki Mária védelmét nélkülözi; miért is a következő szavakkal int bennünket: „Láss hozzá ó keresztény lélek, hogy minél nagyobb vágyad legyen Máriát erősen tisztelni; s ha ily lelkületre szert tettél, legyen rá gondod, hogy ezt féltékenyen megőrizd magadban; ó ne hagyj fel ezzel az áhítatoddal mindaddig, míg csak nem fogadtad az égben az ő anyai áldását!” (In Cant. B. V. pro Sabb.) Vajon ki ismerhetné meg Istent, – kiált fel Szent Germán – ha te, ó boldogságos Szűz, nem tanítottad volna meg Őt megismerni? Ki fog tenélküled üdvözülni? Ki fog nélküled, ó Istennek anyja, boldogságos Szűz Mária, Isten részéről kegyelmekre szert tenni?” (Serm. de zona Virg.) Egy másik helyen ugyane szentnek még a következő szavaira akadunk: „Ha te nem egyengetnéd előttünk az utat, ó Mária, senki se maradna ment a bűnös szenvedélyek mérges marásaitól.” (Or. de Dorm. Deip.)

Mint csak Jézus révén juthatunk az örök Atyához, – mondja Szent Bernát – úgy csak Mária útján közeledhetünk Jézushoz; s ebből a következő szép okoskodást fejt ki. Isten úgy határozta, hogy mindnyájan Mária közvetítése révén üdvözüljünk, úgy hogy Üdvözítőnk kezeibe, ki Mária útján jött le hozzánk, Mária keze adjon ismét vissza; azért tehát e szent a kegyelem anyjának, üdvünk szülőjének hívja őt. Szent Germán így fohászkodik fel: „Ugyan mi lenne belőlünk, hogyan remélhetnők üdvösségünket, ha te, ó Mária, ki a keresztények élete vagy, elhagynál bennünket.” (Serm. de zona Virg.)

De ha az összes kegyelmek – folytatja a fenn idézett író – Mária kezein keresztül jutnak el hozzánk, akkor a szenteknek is, valahányszor közbenjárásukért folyamodunk, Máriához kellene fordulniuk, hogy megnyerjék számunkra a kért kegyelmet! Ezt azonban eddig még senki se hitte, de még csak álmodni sem merte. Erre nézve megjegyzem, hogy éppen nem tévedés, s még kevésbé helytelen dolog, ilyent hinni, mert ugyan mi illetlenséget találhatnánk abban, ha Isten megtisztelni akarván anyját, kit amúgy is a szentek királynéjának méltóságával ékesített fel, azt kívánja, hogy az összes kegyelmek Mária által osztassanak ki és ha épp emiatt úgy határozta, hogy a szentek is hozzá forduljanak, valahányszor tisztelőik számára kegyelmeket óhajtanak kieszközölni? Ami pedig azt a megjegyzést illeti, hogy ilyesmit soha senki még csak álmodni sem mert volna, erre nézve úgy találom, hogy Szent Bernát, Szent Anzelm, Szent Bonaventura és ezek nyomán P. Suarez és sok mások határozottan állítottak ilyesmit. Hasztalan kérünk Szent Bernát szerint a többi szentektől valamely kegyelmet, ha a boldogságos Szűz nem volna hajlandó annak elnyerése érdekében közbenjárni. Egy híres író a zsoltáros eme szavairól: „A község minden gazdagjai könyörögni fognak színed előtt,” (Zsolt 44,13) a következőket mondja: „Isten nagy községének gazdagai a szentek, kik valamennyien Máriának ajánlják magukat, valahányszor tisztelőik számára kegyelmeket akarnak kieszközölni, mire aztán Mária megnyeri azokat nekik;” úgyhogy P. Suarez mondása szerint teljes joggal vehetjük igénybe érdekünkben a többi szenteknek

Máriánál való szószólását. Ezt egyik napon Szent Benedek meg is ígérte Szent Franciskának, mint ezt P. Marchesenél olvashatjuk. (Diar. Mar. 21. Mart.) E nagy szent egy napon ugyanis megjelent Szent Franciskának, oltalmába fogadta és megígérte neki, hogy a b. Szűznél szószólója less. Ennek megerősítésére idézem még Szent Anzelm szavait, ki következőképp fordul Máriához: „Ő Úrnőm, amit a veled közösségben élő valamennyi szentnek közbenjárására kieszközölhet, azt a te közbenjárásod a szentek segítségével nélkül egyedül is elnyeri.” (Orat. 45. ad S. V. Mar.) „Honnan van azonban neked egyedül is ily nagy hatalmad? Azért, mert te Üdvözítőnk anyja, Istenednek arája, az ég és föld királynéja vagy. Ha te nem teszel érdekünkben lépéseket, egyetlen szent se fog érettünk imádkozni. Ha azonban te kérsz Istentől számunkra valami kegyelmet, ő akkor biztosan eljárnak érdekünkben az összes szentek, akkor ők is biztosan megsegítenek bennünket.” (L. de excell. B. V. ap. Pac. Exc. 20. in salut. Angel. 1. 7.) Ugyanezt állítja P. Segneri is „Mária tisztelője” című könyvében, melyben Sirák fiának e szavait: „*Az ég kerektségét egyedül kerültem meg,*” (24,8) az Anyaszentegyház eljárásához hasonlóan Máriára vonatkoztatja. Miként a legelső égi szférának megmozdulása maga után vonja valamennyi többi szféra megmozdulását,¹ úgy Mária is oda képes hatni, hogy az egész mennyország vele együtt kéri Istent, ha ő valakiért könyörög. Szent Bonaventura még megjegyzi ehhez, hogy Mária, mint királynő megparancsolja az összes angyaloknak és szenteknek, hogy őt elkísérjék és imáikat az övével egyesítsék. (In Spec. Virg. cap. 3.)

Most már ezek után teljesen átlátjuk, mi okból akarja az Anyaszentegyház, hogy az Isten anyját mint reménységünket üdvözljük. Luther azt mondta, hogy nem képes elviselni, hogy a római katolikus Egyház Máriát reménységünknek nevezze, holott csak teremtmény. Mert – úgymond, – csak Isten és közbenjárónk, Jézus, lehet a mi reménységünk, s maga Isten elátkozza azt, ki reménységét teremtményekbe helyezi: „*Átkozott ember az, ki emberben bíz.*” (Jer 17,5) Mégis mindezek ellenére azt tanítja a katolikus Egyház, hogy hívjuk folyton segítségül Máriát és nevezzük őt reménységünknek. Aki Istenre való tekintet nélkül helyezi reménységét a teremtményekbe, egész bizonnyal megérdemli Isten átkát, mivel Isten egyedüli forrása és osztogatója minden jónak, míg a teremtmény Isten nélkül semmivel sem bír és nem is adhat semmit. Ha azonban Isten egyszer elhatározta, – miként ezt be is bizonyítottam – hogy ti. minden kegyelem Mária által, mintegy az irgalmasság csatornáján keresztül jusson el hozzánk; úgy lehet, sőt kell is állítanunk, hogy Mária, kinek közbenjárásával nyerünk el minden kegyelmet, a mi reménységünk. Ezért is nevezhette őt Szent Bernát legfőbb bizalmának, reménysége egész alapjának. (Filioli, haec maxima mea fiducia, haec tota ratio spei meae. Or. Paneg. B. V.) ezért fohászkodhatott Damaszkuszi Szent János ilyképpen a boldogságos Szűzhöz: „Ő királynőm, beléd helyeztem minden reménységemet, tőled várom nagy bizalommal üdvömet.” (Ap. Auriem. t. 1. c. 7.) Szent Tamás Máriát üdvünk teljes reménységének hívja, (Opusc. 7.) Szent Efrém (De laud Virg.) így könyörög Máriához: „Ő boldogságos Szűz, ha azt akarod, hogy üdvözljek, végy védőpalástod oltalma alá; mert lásd, csak általad remélhetem, hogy megmenekszem a kárhóztól.”

Fejezzük tehát be Szent Bernáttal: „Törekedjünk teljes szívünkben ezt az Istenanyát tisztelni; mert ez Istennek akarata, ki úgy akarta, hogy minden kegyelem az ő kezein át jusson el hozzánk.” (Serm. de Nat. B. V.) „Valahányszor tehát valamely óhajtott kegyelemért könyörgünk, ne hagyjunk fel vele, hogy kérésünkkel Máriához forduljunk és pedig telve azzal az erős bizalommal, hogy ő azt számunkra ki is fogja eszközölni,” (Serm. de aquaed.) „mert ha te nem is érdemled meg – mondja ugyanez a szent – hogy Isten a kért kegyelmet neked megadja, de megérdemli Mária, ki azt számodra meg is fogja nyerni.” (Serm. 3. in Nat. V.) Ugyanő még megjegyzi, hogy összes jócselekedeteinket és imáinkat, miket Istennek

¹ A régiek hite szerint.

felajánlunk, Máriának kegyeibe is kell ajánlanunk, ha azt akarjuk, hogy az Úr azokat kegyesen fogadja. (Serm. de aquaed.)

Példázat (Legenda)

Igen híressé lett Teofil története, melyet mint szemtanú, Eustachianus, konstantinápolyi pátriárka jegyzett fel először és később Damiáni Szent Péter, Szent Bernát, Bonaventura, Antonin s mások is megerősítettek, mint ezt P. Crasset „Mária tisztelete” című művében olvashatjuk.

Teofil Adanasnak, Szicília egyik városának templomában archidiakonus volt s oly általános tiszteletnek örvendett, hogy a nép püspökének óhajtotta, mit ő azonban alázatosságból visszautasított. Később Teofil megrágalmazták, minek következtében állását vesztette. Ez annyira bántotta, hogy szenvedélyétől elragadtatva egy zsidó varázslóhoz ment, ki aztán összehozta az ördöggel abból a célból, hogy őt szerencsétlenségéből kisegítse. Az ördög kikötötte, hogy Teofilnak a segítség fejében meg kell tagadnia Jézus Krisztust és a boldogságos Szűz Máriát, s e megtagadást tartalmazó nyilatkozatot saját kezűleg alá kell írnia. Teofil teljesítette e szégyenletes feltételeket. Következő napon belátván a püspök, hogy igazságtalanul járt el az archidiakonussal szemben, bocsánatot kért ettől és visszahelyezte őt ismét előbbi állásába. Közben azonban szegény Teofil szívét elkövetett szörnyű bűne miatt érzett lelkiismeret-mardosása kegyetlenül gyötörni kezdte olyannyira, hogy folyton sírt. Végre egy templomba ment, Máriának egyik képe előtt térdre rogyott és felkiáltott: „Ó Istenemnek anyja, nem akarok kétségbeesni, hiszen te még megmaradtál nekem, s te oly könyörületes vagy és bírsz rajtam segíteni!” Negyven napon át kiáltott és fohászkodott így Máriához, míg végre egy éjjel az irgalmasság anyja megjelent neki és így szólt hozzá: „Teofil, mit cselekedtél? te ünnepélyesen felmondtad a barátságot nekem és Fiamnak, s ugyan kicsoda indíthatott téged erre?” Ekkor Teofil így felelt: „Ó szívemnek Úrnője! bocsáss meg nekem és eszközöld ki számomra Fiadnál bűneim bocsánatát.” Midőn Mária Teofil nagy bizalmát látta, egészen barátságos lett, és megígérte neki, hogy könyörögni fog érte Istennél. Erre aztán Teofil is mindjobban felbátorodott, nem hagyta el többé Mária képét s megkészszerzte könnyeit, bűnbánati cselekedeteit és imáit. Mária nemsokára ismét megjelent neki s most már így szólt hozzá barátságos arccal: „Örvendj Teofil, felajánlottam Istennek könnyeidet és imádságodat s ő kegyesen fogadta azokat – megbocsátotta bűneidet, mától fogva azonban hálásnak kell bizonyulnod iránta és hűnek kell maradnod Hozzá.” Teofil következőképp felelt: „Ó Úrnőm, csak egy dolog hiányzik még teljes nyugalmamhoz; lásd, a gonosz ellenség még kezeiben bírja amaz istentelen írást, melyben lemondtam rólad és isteni Fiadról; eszközöld ki, hogy azt újra visszakapjam.” S íme, három nappal később Teofil éjnek idején felébredvén, keblén találta az írást, mit annak idején a sátánnak átadott. Következő napon a püspök épp a templomban lévén, Teofil nagy néptömeg jelenlétében lábai elé vetette magát, s hangos zokogás közt elbeszélte neki a történeteket; egyúttal átadta ama szörnyű írást is, melyet a püspök a nép szemeláttára tüstént elégettetett. Mindnyájan sírtak a meihatottságtól s hangosan dicsőítették és magasztalták Istennek e nagy bűnös iránt tanúsított jóságát és Mária irgalmasságát. Teofil ezek után ismét az Isten anyjának ama templomába ment, hol e nagy kegyelem osztályrészül jutott, s ott három nap múlva, mialatt folyton hálákat adott Jézusnak és Máriának különös pártfogásukért, vidám meglegedettséggel elhunyt.

Imádság

Ó irgalmasság anyja és királynéja, ki oly nagy bőkezűséggel és szeretettel osztod ki a kegyelmeket mindazoknak, kik hozzád menekülnek és pedig azért, mivel az irgalmasság

királynéja, s egyúttal a mi szeretve szerető anyánk is vagy. Íme, ma kegyeidbe ajánlom magam, ki oly szegény vagyok érdemeiben, de annál inkább megterhelve bűnökkel, melyekért az isteni irgalmasságnak eleget kell tennem. Ó Mária, nálad vannak az isteni irgalmasság kulcsai, ne feledkezzél meg nyomorúságomról, ne engedd, hogy ily szegény és nyomorult maradjak; hiszen szokásod, hogy többet adsz, mint amennyit kérnek tőled, cselekedjél hát velem is hasonló módon! Ó királynőm, segíts meg! ez az egész, amit tőled óhajtok. Ha oltalmad alá veszel, úgy nincs mitől félnem; nem félek akkor az ördögtől sem, mert nagyobb a te hatalmad az egész pokolnál; nem félek akkor bűneim miatt sem, mert hacsak egyetlen szót szólsz érdekemben Istennél, kieszközölheted számomra összes bűneim bocsánatát; ha kegyeidbe fogadsz, magától Istennek igazságosságától sincs mit tartanom, mert egyetlen imádság a te részedről tüstént lecsillapítja méltó haragját. Egy szóval, mindent remélek, ha te pártfogolsz, mivel te mindent megtehetsz, ó irgalmasság anyja, tudom, hogy örömöd leled abban, hogy megtiszteltetésnek veszed, ha a legnyomorultabbat megsegítheted; s te mindig képes vagy segíteni, hacsak konokul ellene nem szegül kegyelmednek. Íme én bűnös ember vagyok, de megtérni óhajtok, s meg akarom változtatni eddigi életemet. Te bírsz rajtam segíteni Mária; segíts tehát, s tedd, hogy üdvözüljek. Még ma teljesen átadom magam neked; csak mondd, mit cselekedjem, hogy Istenemnek tetszésére legyek, s meg akarom tenni; igen, remélem, hogy a te segítségével mindenre képes leszek, ó Mária, mert hiszen te vagy az én anyám, világosságom, vigasztalásom, menedékem és reménységem. Amen.

6. fejezet: Azért szószólónk ...

1. §. Mária hatalmas szószóló, mert mindnyájunk számára ki képes eszközölni az örök boldogságot

Az anyák fiaik előtt oly nagy tekintélynek örvendenek, hogy legyenek bár ezek uralkodók, s rendelkezzenek birodalmuk összes alattvalói felett korlátlan hatalommal, mégis az anyák sohse válhatnak fiaknak valóságos alattvalóivá. Igaz ugyan, hogy jelenleg az égben valamennyi teremtmény és így következésképp Mária felett is magasabb értelemben a legfelsőbb hatalmat Jézus gyakorolja; (és pedig Szent Tamás magyarázata szerint isteni és emberi természetének elválaszthatatlan egyesülése folytán mint ember is) az is igaz azonban, hogy Üdvözítőnk földi életében oly mélyen megalázta magát, hogy szent Anyja akaratának alávetette magát, mint ezt Szent Lukács nekünk tanítja: „*Engedelmes vala nekik.*” (2,51) Szent Ambrus megjegyzése szerint Jézus Krisztus köteles volt Máriának fia gyanánt engedelmeskedni, mielőtt egyszer őt arra méltatta, hogy anyjává legyen. Ezért is Richárd szerint, ha a többi szentekről azt szoktuk mondani, hogy egyesülve voltak Isten akaratával, úgy Máriáról azt mondhatjuk, hogy nemcsak ő rendelte magát alá Isten akaratának, hanem Isten akarata is alárendelte magát az övének; (Lib. 1. de laud. Virg. c. 5.) avagy midőn a többi szentekről az áll: „*Ezek kísérik a bárányt akárhova megyen*” (Jel 14,4); Máriáról viszont azt állíthatjuk, hogy az isteni Bárány, ki magát neki alárendelte, mindenfelé követte őt itt a földön.

Ebből azt következtetem, hogy ámbár Márta az égben többé nem parancsolhat isteni Fiának, kérései mégis mindig az anya kérései maradnak, melyek eléggé hatalmasok arra, hogy mindent elnyerjenek, amit csak kíván. Máriát –mondja Bonaventura – az által tünteti ki Fia mindenek felett, hogy a kegyelmek kieszközlésére irányuló kéréseit mindenható erővel ruházza fel, (Spec. c. 8.) mi egyedül az idézett oknál fogva történik, mivel ti. Mária imádsága egy anyának kérése. Azért tanítja Damiáni Szent Péter, hogy Mária mindent megtehet úgy a mennyben, mint a földön, s még azokat is a reménység boldog állapotába képes helyezni, kik már közel vannak a kétségbeeséshez (Serm. 1. de Nat. B. Virg.); mert – fűzi hozzá – ha ez az anya, kit a szentek az irgalmasság oltárának hívnak, melyen a bűnösök Istennel kiengesztelődnek, Jézusnál számunkra valamely kegyelemért könyörög, Fia oly nagy értéket tulajdonít imádságának, s oly benső vággyal van eltelve, hogy neki örömet szerezzen, hogy úgy látszik, mintha Mária inkább parancsolna, mint kérne, s joggal keltheti fel az úrnőnek, mintsem a szolgálóleánynak látszatát.” Miként Jézus itt e földön azzal tisztelte meg anyját, hogy minden kérését tüstént teljesítette, úgy most is a mennyben hasonló módon akarja őt tisztelni, mit Szent Germán is megerősít, midőn így fohászkodik a boldogságos Szűzhöz (Serm. 3. in Dorm. B. V.): „Te mindenható vagy arra, óh Istenemnek Anyja, hogy a bűnösöket megmentsd, nem szorulsz te Istennél semmi pártfogásra; mert hiszen te anyja vagy az Igazságnak és az Életnek!

Mindenki, maga Isten is, meghódol a boldogságos Szűz uralmának, – mondja Szienai Szent Bernardin – (T. 2. serm. 61.) mi annyit jelent, hogy Isten oly módon hallgatja meg könyörgését, mintha az reá nézve parancs lenne. Azért is kiált fel hozzá Szent Anzelm (Lib. de Conc. Virg.): Ó boldogságos Szűz, az Úr oly magas méltóságra emelt téged, hogy bizony elnyerhess minden lehető kegyelmet tisztelőid számára, mert a jeruzsálemi Kozma mondása szerint a te segítséged mindenható.” „Igen, Mária mindenható – teszi hozzá Richárd – mivel a királynénak az összes törvények értelmében ugyanoly kiváltságokkal kell bírnia, mint a királynak. Minthogy azonban a Fiúnak és az anyának hatalma ugyanegy, ebből az

következik, hogy a mindenható Fiú mindenhatóvá tette az anyját.” (L. 4. de laud. Virg) „Így mindebből nyilvánvaló, – fejezi be Szent Antonin – hogy Isten az Egyházat Máriának nemcsak oltalma, hanem egyúttal uralma alá is helyezte.” (P. 4. tit. 15. c. 20. § 2.)

Mivel tehát az anyának osztoznia kellett fia uralmában, ennél fogva Jézus, ki maga mindenható, anyját, Máriát is mindenhatóvá akarta tenni, ámbár mindig igazság marad az, hogy a Fiú természeténél fogva, az anya azonban csak Isten kegyelménél fogva mindenható. A tények maguk beigazolták, hogy mindent elnyer az anya, amit Fiától kér; ti. Szent Brigittának is tudomására lőn adva e dolog, midőn egy napon meghallotta, amint Jézus így szólt anyjához: „Tudod szeretett anyám, mily forrón szeretlek; kérj hát tőlem bármit s elnyered; mert nem vagyok képes egyetlen kérésedet sem teljesületlenül hagyni!” Majd gyönyörűen okát is adta ennek az Úr: „Mivel te itt e földön semmit sem tagadtál meg nekem, úgy én most az égben sem fogok semmit neked megtagadni;” (Rev. lib. 1. 4.) mintha csak így szólt volna: „Lásd, szeretett anyám, míg a földön éltél, sohse vonakodtál irántam való szeretetből megtenni azt, amire kértelek; most, hogy az égben vagy, úgy illik, hogy én se utasítsam vissza egyetlen kérésedet sem.” Máriát tehát oly értelemben mondjuk mindenhatónak, amily mértékben azt egy teremtményről állíthatjuk, mely nem képes az isteni tulajdonság viselésére. *Az ő mindenhatósága ti. abban áll, hogy imádsága által mindent elnyer, amit csak óhajt.*

Igaza van tehát következésképpen Szent Bernátnak, midőn így kiált fel hatalmas szöszlőnkhoz, Máriához: „Csak akarj valamit, s feltétlenül meglesz;” és Szent Anzelmnak, midőn mondja: „Amit te kívánsz szent Szűz, az nem maradhat teljesületlenül; mert neked csak akarnod kell, s biztosan megtörténik minden; (De exc. Virg. c. 12.) ha mindjárt a legistentelenebb bűnöst akarnád is a szentség magas fokára emelni, az is biztosan meglesz.” Nagy Albert a következő szavakat adja Mária ajkaira; „Kérni kell engem, hogy akarjak valamit, mert ha egyszer akarok, úgy meg is történik biztosan.” Midőn Damiáni Szent Péter (Serm. 1. de Nat. B. V.) egy ízben Máriának e nagy hatalmáról elmélkedett, kérte őt, hogy legyen részvétellel irántunk, miközben így kiáltott fel: „Ó Mária, szeretett szöszlőnk, mivel oly szeretetteljes a te szíved, ennél fogva nem bírod nyomorúságunkat szemlélni anélkül, hogy részvétre ne gerjedj irántunk; minthogy azonban egyúttal oly hatalmas is vagy Istennél, hogy összes pártfogoltjaidat képes vagy az elmerüléstől megmenteni, arra kérlek, végy gondjaidba, mert minden reménységemet beléd helyezem!” Ha az én könyörgésem nem volna képes téged részvétre indítani, úgy hát saját jóakaró szíved keltsen benned irántam szánalmat, legalább saját nagy hatalmad bírjon arra, hogy engem megsegíts, mert hiszen Isten avégből tett téged oly hatalmassá, hogy annál nagyobb irgalmassággal igyekezzél bennünket oltalmadban részesíteni, minél nagyobb a befolyásod felsegítésünkre.” Szent Bernát is arról biztosít bennünket, hogy Mária valóban végtelenül gazdag hatalom és irgalmasság dolgában. „Isten iránt viseltető nagy szereteténél fogva – úgymond – lett ő oly hatalmassá; egyúttal azonban irgalomteljes szíve határtalan részvétellel is van irántunk, miként ezt tetteivel állandóan be is bizonyítja.” (Serm. 4 de Assumpt.)

Máriának minden gondolata, míg e földön élt, kizárólag Isten dicsőségére és a nyomorultak felsegítésére irányult; már akkor elnyerte ama nagy kegyelmet, hogy minden kérése meghallgatásra talált. Bizonyítja ezt a kánai menyegző esete, hol kifogyott a bor, a boldogságos Szűz pedig tüstént részvétre gerjedt, látván a násznép szomorúságát és megszegyenülését. Kérte ugyanis Fiát, vigasztalná meg őket egy csodával, tudtára adván Neki egyúttal a bor hiányát: „*Nincs boruk!*” Erre azonban Jézus imígy felelt: „*Mi közöm neked és neked, asszony! még nem jött el az én óráim.*” Bár úgy látszott, mintha az Úr megtagadta volna anyjának kérését, midőn körülbelül így szólt: Mi közünk hozzá, hogy van-e boruk, avagy nincs? hiszen nem illik csodát művelnem, míg annak ideje, azaz csodatettem által megerősítendő tanításomnak ideje el nem érkezik, mégis mindennek ellenére meghagyta Mária a szolgáltnak, mintha Fia teljesítette volna kívánságát: „Tegyétek meg, amit mondani

fog nektek, s óhajotok biztosan teljesül.” Mire aztán Krisztus, hogy anyjának kedvébe járjon, tényleg nemsokára borrá változtatta a vizet. De kérdezhetné valaki miképp lehetséges, hogy bár a csodatettek ideje, mellyel egyszersmind az evangélium hirdetésének is kezdetét kellett vennie, még el nem érkezett, e csoda Isten örök tervei ellenére mégis előbb történt meg? Erre azt felelhetjük, hogy semmi se történik az isteni végzés ellenére, s Isten, bár a csodatettek tulajdonképpeni ideje még el nem jött, mégis öröktől fogva úgy határozta, hogy az Isten Anyjának egyetlen kérését se fogja visszautasítani. Mivel pedig Mária ismerte Istentől nyert emez előjogát, azért mondta a szolgálknak Fia látszólagos tagadó válasza ellenére is, – mintha kérése már meghallgatást nyert volna – hogy csak cselekedjék meg, amit Az mondani fog nekik. Így értelmezi Szent Chrysostomus is az evangélium e helyét, midőn azt mondja, hogy bár Jézus azt a feleletet adta is, mégis anyját megtisztelendő, nem habozott, hogy kérésének eleget tegyen. Szent Tamás szerint is Jézus Krisztus eme szavai által: „*Még nem jött el az én óráim,*” tudunkra akarta adni, hogy elhalasztotta volna e csodatettét, ha más valaki kérte volna fel erre, anyjának óhajára azonban haladéktalanul véghezvitte. (Apud defens. cultus Mariani auctore R. D. Henr. de Cerf. pag, 129.) Szent Cyrill és Szent Hieronymus ugyanezt tanítják, a Gentből való Jansen pedig azt állítja, hogy az Úr megelőzte a csodatettek idejét, hogy anyját megtisztelje.

Különbösen bizonyos, hogy egyetlen teremtmény sem eszközölhet ki itt a földön nekünk nyomorultaknak annyi kegyelmet, mint a mi szent szószólónk Mária, kit Isten ezzel az előjoggal nemcsak mint szeretett szolgálóleányát, hanem mint Valóságos anyját is meg akarta tisztelni. Ugyanezt mondja párizsi Vilmos is, midőn így kiáltott fel a boldogságos Szűzhöz: „Egyetlen teremtmény se képes oly sok és oly nagy dolgokat a nyomorultak számára kieszközölni, mint te; Isten ez által téged nem mint szolgálóleányát, hanem mint anyját akar tisztelni.” Elég, hogy Mária szóljon, s Fia mindent megtesz. Az Úr az Énekek énekében a mennyasszonnyal társalogván, kiben Máriára ismerünk, így szól hozzá: „Te, ki a kertekben lakol, barátaid figyelnek rád; hagyd hallanom a te szódat.” (8,13) A barátok alatt a szenteket kell értenünk. Valahányszor ezek földi tisztelőik számára valamely kegyelmet kívánnak, mindaddig várakozniuk kell, míg királynéjuk azt számukra kikönyörgi, mert (miként azt az ötödik fejezetben bebizonyítottam) minden kegyelem Mária által jut el hozzánk. De hát mily módon nyeri el Mária ezeket a kegyelmeket? Elég, ha szavát hallatja: „*Hagyd hallanom a te szódat.*” Párizsi Szent Vilmos is hasonlóképpen értelmezi e szavakat, midőn a Fiút anyjához a következő szavakat intézve vezeti be: „Te, ki az égi paradicsomban lakozol, csak könyörögj teljes bizalommal azok érdekében, kiket gondjaidba vettél; mert én nem bírok megfélemlíteni arról, hogy Fiad vagyok és éppen azért képtelen lennék tőled, anyámtól bármit is megtagadni. Csak emeld fel szavadat; mert ha Fiad hall téged, már meg is hallgatott.” Gottfried apát szerint Mária, bár könyörgéseivel eszközli ki a kegyelmeket Istentől, mégis eltekintve ettől, bizonyos fokban, mint anya, parancsoló módon kér, minélfogva erősen meg lehetünk győződve arról, hogy mindent meg fog számunkra nyerni, amit óhajt és amiért számunkra könyörög. (Serm. 8. de B. Virg.)

Valerius elbeszéli, (Lib. 5. c. 4.) hogy a Rómát ostromló Coriolánt sem volt polgártársainak, sem barátainak könyörgése nem volt képes feltett szándékától eltéríteni; mihelyt azonban anyja, Veturia megjelent előtte és a Róma alól való elvonulásra felkérte, tüstént felhagyott az ostrommal. Csakhogy Mária könyörgései sokkalta hathatósabbak, mint Veturiáéi, mivel Jézus Krisztus is sokkal hálásabb és szeretetteljesebb fiú Coriolánnál. P. Justin szerint (In Lit. B. V. verb. *Virgo potens.*) Mária egyetlen sóhaja többet tehet, mint az összes szentek szószólása. Ugyanezt maga a sátán is beismerte Szent Domonkos előtt, ki őt arra kényszerítette, hogy egy tőle megszállott lélek szája által hirdesse, hogy Istennél Máriának egyetlen sóhaja többet tehet, mint valamennyi szentnek kérése együttvéve.

Szent Antonin azt tanítja, (P. 4. tit. 15. c. 17. §. 4.) hogy a boldogságos Szűz imádságai – lévén az anyának könyörgései, parancshoz hasonló, miért is lehetetlenség, hogy Mária

valamely kérése meghallgatás nélkül maradjon. Ezért Szent Germán (In Enc. Deip.), hogy egyúttal a bűnösöket is felbátorítsa, hogy Máriának ajánlják magukat, a következő szavakkal kiáltott hozzá: „Minthogy te, ó Mária, Isten előtt egy anya tekintélyének örvendesz, ennél fogva a legnagyobb bűnösök számára is kieszközölheted bűneik bocsánatát, mert Isten, e hatalmas Úr és Fejedelem, ismervén el téged valóságos anyjának, egyetlen kérésedet sem fogja visszautasíthatni.” Szent Brigitta (Revel. lib. 4. c. 74.) maga hallotta, hogy a szentek az égben következő módon fordultak Máriához: „Ó áldott királynő, mi lehetetlen előtted; hiszen lásd, neked csak akarnod kell, s minden megvan!” Erre a tényre vonatkozik e híres mondás is: „Amit Isten pusztá akarataival keresztülvihet, ugyanazt megteheted te, ó szent Szűz, imádságod által.” (Quod Deus imperio, Tu prece, Virgo potes.) Szent Ágoston kérde, vajon nem illő-e az Úrhoz, hogy ily módon mutatja ki anyja iránti tiszteletét? Hiszen Ő maga biztosít róla bennünket, hogy a végből jött a földre, hogy a törvényt betöltse, nem pedig, hogy megszüntesse; már pedig a törvény többek közt azt is parancsolja, hogy tiszteljük atyánkat és anyánkat.

Nikodémiai Szent György mindezekhez hozzáteszi, hogy Jézus azzal, hogy Máriának minden kérését meghallgatja, anyja iránt tartozó köteles háláját rója le ama beleegyezéséért, melyet az a fogantatáskor adott, s melynek Üdvözítőnk az ő megtestesülését köszönhet. (Or. de ex. Mar.) Szent Method vértanú pedig így kiáltott fel: „Örvendj ó Mária, ki oly szerencsés vagy, hogy adósod lett az, kinek minden ember adósa, de Aki senkitől sem fogad el semmit!” (Orat. in Hyp. Dom.) Mi valamennyien mindazzal tartozunk Istennek, amivel bírnunk, mert mindenünk az Ő adománya; egyedül neked tartozik Isten, mivel megtestesülésénél töled nyerte szent testét. Minthogy Mária kiérdemelte ama kegyelmet, hogy testével földhette az örök Igét, s ezzel előkészíthette számunkra megváltásunk árát, melynek révén az örök haláltól megszabadultunk, ennél fogva Szent Ágoston szerint hatalmasabban is bír bennünket az üdvösség útján elősegíteni mindenki másnál. (Orat. 2. de Ass. B. Virg.) Szent Teofil alexandriai püspök, Szent Jeromos kortársa, következő sorokat hagyta számunkra hátra: „A Fiú örül, ha anyja kér tőle valamit, mert mindabban, amit nekünk nyújt, anyja kedvéért óhajt bennünket részesíteni, hogy ily módon megjutalmazhassa mindama jótéteményeket, miket tőle nyert; hiszen szent testét is neki köszönhet.” Damaszkuszi Szent János a következő szavakat intézte Máriához: „Minthogy te, óh Mária, Istenednek anyja vagy, ennél fogva mindnyájunkat megmenthetsz könyörgésed által, mert imádságaid istenanyai voltodból nyerik erejüket.” (Ex. men. 1. Jan. Od. 4.)

Fejezzük be tehát Szent Bonaventurával, ki ama nagy jótéteményeket, mikben Isten bennünket részesített, midőn Máriát is szószólónkul adta, fontolóra vévén, következőleg fordult a szent Szűzhöz: „Óh bizonylyan végtelen és csodálatraméltó a mi Istenünk jósága, ki téged, ó szentséges Anya, szószólónkul akart adni, hogy hatalmas közbenjárásod által minden jót, amit csak kívánsz, megszerezhess számunkra. Valóban nagy az Úrnak irgalmassága, ki, nehogy az isteni ítélettől való félelem miatt teljesen eltávozzunk Tőle, saját anyját adta szószólónkul és a kegyelmek közvetítőjéül. (In Salve Reg.)

Példa

P. Razzi, kamalduli szerzetes elbeszéli (Mirac. 47.), hogy egy ifjút anyja, miután édesatyja korán elhunyt, egy fejedelem udvarába küldte. Mivel az anya a boldogságos Szűznek kiváló tisztelője volt, mielőtt fia eltávozott volna, megígértette vele, hogy mindennap egy Üdvözlégyet fog imádkozni, végén e záradékkal: „Állj mellettem, óh áldott Szűz, halálom óráján.” Megérkezvén az ifjú a fejedelemhez, rövid idő alatt annyira átengedte magát szenvedélyeinek, hogy elbocsátották az udvartól. Nem tudván miből éljen, kétségbeesésében elhatározta, hogy útonálló lesz. De még ebben az állapotában sem hagyott fel vele, hogy magát anyja oktatásai szerint naponként a boldogságos Szűznek ajánlja. Miután

istentelen mesterségét egy ideig folytatta, elfogták és halálra ítélték. Midőn a börtönben volt, s már elérkezett a kivégzés előestéje, s rendesen komolyabban kezdett gondolkodni a szégyenen, melyet magára vont, anyja fájdalmain és a halál felett, mely reá várakozott; keserves sírásba tört ki s nem volt képes megvigasztalódni. Midőn észrevette az ördög, mennyire erőt vett rajta a szomorúság, megjelent előtte szép ifjú alakjában, s megígérte neki, hogy kiszabadítja a fogságból és a kivégzés elől, ha eleget tesz kívánságainak! Az elítélt mindenre késznek nyilatkozott. Ekkor bevallotta az ifjú, hogy ő az ördög, s szánalomból segíteni akar rajta; legelsősorban azonban meg kell tagadnia Jézus Krisztust és a szentségeket, mit az ifjú meg is tett. Erre azt mondta neki az ördög, hogy tagadja meg Máriát is és mondjon le segítségéről. „Ezt nem fogom sohasem megtenni,” – felelt az ifjú; majd belekezdett az imádságba, mit anyja ajánlott neki, a végén pedig felkiáltott: „Óh áldott Szűz, segíts meg halálom óráján!” E szavaknál eltűnt az ördög. Az ifjú erre igen elszomorodott elkövetett nagy bűne miatt, hogy ti. Jézust megtagadta; Máriához fordult, ki nagy bánatot eszközölt ki számára bűnei felett és a kegyelmet, hogy sírva és bűnbánattal eltelve meggyónhatott. Midőn a kivégzés helyére vezették, egy Mária szobor előtt haladt el, melyet szokásos imádságával üdvözölt: „Óh áldott Szűz, segíts meg halálom óráján!” Ekkor valamennyi néző látta, mint hajtotta meg üdvözlése viszonzásaképp fejét a szobor. Az ifjú egészen megilletődve engedelmet kért, hogy megcsókolhassa a szobrot; a poroszlók eleinte nem akarták ezt megengedni; mivel azonban a tömeg zúgolódni kezdett, teljesítették kérését. Midőn azonban az ifjú meg akarta csókolni az Isten anyjának lábait, látni lehetett, mint nyújtotta feléje karját a szobor, mint ragadta meg kezét s tartotta oly erősen, hogy nem lehetett őt onnan eltávolítani. Ezek láttára minden oldalról felzúgott a kiáltás: „Kegyelem, kegyelem!” mire a gonosztevőt szabadon bocsátották. Az ifjú erre visszatért hazájába, igen épületes életet élt s mindig benső szeretettel viseltetett Mária iránt, ki őt az ideigvaló és örök haláltól megmentette.

Imádság

Óh nagy Istenanya! így kiáltok hozzád Szent Bernáttal, szólj királynőm, mert Fiad hall téged s mindent elnyersz, amit kérsz. Járj közben értünk nyomorultakért is. Ó Mária, mi szószólónk! Gondold meg, hogy érettünk nyertél oly nagy hatalmat, akkora méltóságot! A végből akart Isten a te adósoddá lenni, tőled kapván ti. emberi természetét, hogy tetszésed szerint oszthassad ki a nyomorultak közt az isteni irgalmasság kincseit. Szolgáid vagyunk, ó Mária, kik különös módon akarunk neked szolgálni, mert hát magamat is e szerencsések számba remélem sorozhatni. Dicsekszünk azzal, hogy oltalmazd alatt állunk. Te mindenkivel jót cselekszel, még azokkal is, kik téged nem ismernek, s nem tisztelnek, sőt ellenkezőleg sértegetnek és gyűlölnék; mennyivel inkább remélhetünk hát mi a te irgalmasságodban, mikor te felkerested a nyomorultat, hogy rajta segíts; mennyivel inkább remélhetünk tőled mi, kik tisztelünk, szeretünk téged, kik benned bízunk; Isten azonban oly nagy részvéttel és hatalommal ruházott fel téged, mely minden gonoszságunkat felülmúlja. Te bírsz és akarsz bennünket megmenteni, s minél kevésbé érdemeljük meg, annál jobban reméljük ezt, hogy aztán egyesülve veled imádságod révén, majdan annál inkább dicsőíthessünk az égben. Óh irgalmasság Anyja! íme felajánljuk neked szívünket, miket egykor a keresztségben Jézus Krisztus vére tisztára mosott, de melyeket a bűn később újból beszennyezett; felajánljuk ezeket neked, hogy újból megtisztítsd. Tedd, hogy őszintén megjavuljunk, nyerd meg számunkra Isten szeretetét, az állhatatosság kegyelmét és a mennyországot! Igaz ugyan, hogy nagy dolgokat kérünk tőled, de lehetséges volna, hogy te azokat ne bírnád számunkra kieszközölni? Túl nagyok-e tán kéréseink Istennek irántad viseltető szeretetéhez képest? Nem, nem, elég, hogy csak megnyissad ajkaidat s kérj valamit Fiadtól, Ő nem képes egyetlen

kívánságodat se megtagadni. Könyörögj tehát Nála érettünk óh Mária, könyörögj; mert egész biztosan meghallgatásra találsz, és mi aztán egész biztosan üdvözülni fogunk!

2. §. Mária irgalmas szószóló, ki nem vonakodik a legnyomorultabbért is könyörögni

Az indítóokok, melyek bennünket arra bírnak, hogy szeretetteljes királynénkat, Máriát szeressük, oly nagyok és oly sokfélék, hogy ha az egész világban dicsérenék is Máriát, ha minden szentbeszédben kizárólag Máriáról beszélnének, ha minden ember életét adná is Máriáért: mindezzel Mária iránt való tartozásunknak csak csekély részét rónók le; mindezzel csak csekély mértékben viszonzónánk ama gyengéd szeretetét, mellyel minden ember, sőt a legnyomorultabb bűnös iránt is viseltetik, ki szívében csak egy cseppnyi áhítatot őrzött meg irányában. Boldog Jordán Raimund, ki magát alázatból a tudatlannak nevezte, azt állítja, hogy Mária képtelen nem szeretni azt, aki őt szereti; sőt mi több, szolgál is azoknak, kik őt szolgálják, mert ha az illetők bűnösök, minden telhető befolyását arra fordítja, hogy számunkra isteni Fiánál bocsánatot eszközöljön ki. (Idiota Praef. in Cant.) Részvéte és irgalmassága oly nagy – így folytatja – hogy még a leggyámoltalanabb is bátran és félelem nélkül kereshet lábainál segítséget, mivel senkit se tud magától elszakítani, ki oltalmáért esedezik. Mária, ami jóságos szeretetű szószólónk, maga viszi szolgálóinak imádságát az Úr trónja elé, és pedig mindenekelőtt azokat a könyörgéseket, melyeket egyenesen hozzá intéznek. Miként a Fiú közbenjár értünk a mennyei Atyánál, hasonlóképpen jár közben Mária mi érettünk Fiánál; igen, állandóan az Atyánál és a Fiúnál van elfoglalva, hogy üdvünket szorgalmazza s a szükséges kegyelmeket kikönyörögje. Ezért nevezi boldog karthauzi Dénes Máriát az elveszni indulók különös menedékhelyének, a nyomorultak reménységének és a hozzá menekülő bűnösök szószólójának.

Ha pedig volna egy bűnös, ki ugyan nem kételkednék a szent Szűz hatalmában, szelidsége iránt azonban bizalmatlansággal viseltetnék és attól félne, hogy vétkeinek nagysága miatt nem akar majd rajta segíteni: szóljanak az ilyennek Szent Bonaventura következő bátorító szavai: „Nagy előjogot nyert a boldogságos Szűz Istentől, ti. imádsága által mindent kieszközölhet Fiánál, amit csak óhajt.” (Spec. lect. 6. 7.) De – folytatja Szent Bonaventura – mit használna nekünk ez az ő nagy hatalma, ha neki magának nem volna szándékában érettünk közbenjárni? Mégis, nem, nem, ne kételkedjünk e tekintetben, nyugodjunk meg ez iránt, s adjunk hálát Üdvözítőnknek és szent Anyjának; mert ő tényleg nemcsak a leghatalmasabb Istennél valamennyi szentek közt, hanem egyúttal a mi jóságos szeretetű szószólónk is, ki tőle telhetően gondoskodik üdvösségünkről.” Ezért kiált fel örvendezve Szent Germán: „Fiad után ki gondoskodnék jobban, óh irgalmasság Anyja, a mi jólétünkről, mint te? Ki védelmez meg bennünket annyira az élet viszontagságaiban, mint te? Ki oltalmazza meg hozzád hasonlóan a bűnösöket, ki harcol, hogy úgy mondjuk, annyira érettünk, mint te?” A te segítséged, óh Mária – így fejezi be a szent – hatalmasabb és szeretetteljesebb, mint amilyennek mi csak képzelni is tudnók magunknak.” (Serm. de zona Virg.) Boldog Jordán megjegyzi, hogy miként a többi szentek különös tisztelőiket jobban segítik szószólásukkal másoknál, úgy Mária, mint az összes szentek királynéja, mindenkinek szószólója és mindenkinek lelki üdvét szívében viseli. (Idiot. de cont. B. V. in Prol.)

Valóban, Mária mindenkiről gondoskodik, még a bűnösökről is; abban találja dicsőségét, ha a bűnösök szószólójának hívják, miként ezt Villani nővérnek ki is jelentette: „Legnagyobb kitüntetés rám nézve istenanyai méltóságom után az, hogy a *bűnösök szószólójának* neveznek.” Boldog Amadeus azt tanítja, hogy a mi királynénk folyton Isten színe előtt tartózkodik, hogy hatalmas könyörgésével kegyelmeket eszközöljön ki számunkra. Minthogy Mária az égben nagyon is jól ismeri nyomorúságunkat és minden szükségünket, ennél fogva nem is bírja részvététőlünk megtagadni, s épp ezért egy anya szeretetével, telve részvétellel és

jóakarattal állandóan azon fáradozik, hogy megsegítsen bennünket és üdvösségünket előmozdítsa. Szent Lőrincről nevezett Richárd mindnyájunkat bátorít, bármily nyomorultak lennénk is, hogy csak meneküljünk teljes bizalommal ennek az édes szószólónknak oltalma alá, mivel biztosak lehetünk az iránt, hogy ő mindig készen áll bennünket megsegíteni. „Hiszen Mária – mondja Gottfried apát – mindig kész mindnyájunkért imádkozni.”

„Csak tudnók, – úgymond Szent Bernát – micsoda szeretettel és milyen eredménnyel munkálkodik a mi szószólónk üdvösségünk ügyében.” (Serm. 1. de Ass.) Midőn Szent Ágoston fontolóra vette azt a szeretetet és szorgoskodást, mellyel Mária állandóan Istenhez könyörög, hogy adja meg nekünk bűnösöknek bűneink bocsánatát, segítsen meg kegyelmeivel, óvjon meg a veszedelmektől s könnyítsen nyomorúságunkon, így kiáltott fel: „Egyedül te viselsz valósággal gondot ránk az égből, ó Mária.” (Ap. s. Bon. in spec. lect. 6.) Igaz ugyan, ó királynőm, hogy az összes szentek óhajtják üdvösségünket és imádkoznak értünk, de az a szeretet és gyengédség, melyet te tanúsítasz irányunkban az égből, midőn imádságod révén oly igen nagy kegyelmeket eszközölsz ki számunkra Istennél, annak beismerésére kényszerít bennünket, hogy tulajdonképpen csak egyetlen igazi szószólónk van az égből, és az te vagy, ó Mária! Te viselsz igazán gondot ránk, te valóban kívánod lelkünk üdvét. Ki lenne képes egyáltalán felfogni a buzgalmat, mellyel Mária érdekünkben Istennél közbenjár, – mondja Szent Germán. – Ó, sohse telik ő be megvédésünkkel. A részvét, melyet Mária nyomorunkkal szemben érez, a szeretet, mellyel irántunk viseltetik, oly nagy, hogy állandóan érettünk imádkozik, mindig újból kezdi és sohse telik be vele, hogy könyörgéseivel számunkra kegyelmeket nyerjen s a fenyegető veszedelmektől megoltalmazzon.

Rosszul állanának ügyeink, szegény bűnösöknek, ha nem volna ilyen szószólónk, ki oly hatalmas, oly könyörületes, de egyszersmind oly okos és bölcs is, hogy Richárd mondása szerint Fia, a mi Bíránk, nem kárhóztathatja el a bűnöst, kit ő védelmez. (De laud. Virg. 1. 2. p. 2.) Ezért üdvözlí őt Szent János, a geometrikus a következő szavakkal: „Üdvözlégység, óh igazságosság, ki összes ügyeinket rendezed; mert biztosan meg van nyerve minden ügy, melyet e bölcs szószóló vesz védelmébe.” Szent Bonaventura Máriát bölcs Abigailnak hívja. Ez az asszony, miként a Királyok első könyvének 25. fejezetében olvassuk, oly kitűnően értett hozzá, hogy a Nabal ellen haragra gyúlt Dávid királyt könyörgéseivel lecsendesítse, hogy ez maga megáldotta őt és bizonyos tekintetben köszönetet mondott neki, amiért szelíd szószólásával megakadályozta őt abban, hogy férjén önkezével álljon bosszút: „Áldott vagy te, ki feltartóztattál engem, hogy bosszút ne álljak kezemmel!” Hasonlót tesz Mária az égből folyton számtalan sok bűnös érdekében. Szelíd és bölcs könyörgéseivel oly jól ért az isteni igazságosság lecsendesítéséhez, hogy az Úr maga áldja őt meg és bizonyos tekintetben megköszönni látszik neki, hogy megakadályozza Őt abban, hogy a bűnösöktől érdemük szerint elvonja kegyelmét s őket megbüntesse. Mivel Szent Bernát szerint az örök Atya minden lehető irgalmassággal akar irányunkban eljárni, azért adta tulajdonképpen szószólónk, Jézus Krisztus mellé még Máriát is szószólónkul.

„Abban nem szabad kételkednünk, – mondja ugyanez a szent – hogy Jézus az igazságosságnak egyedüli közvetítője, Isten és az emberek közt, ki érdemeinél fogva és ígéreteihez képest megnyerheti és meg is akarja nyerni számunkra bűneink bocsánatát és Isten kegyelmét; minthogy azonban mi emberek Jézus Krisztusban magát Istent látjuk és remegünk isteni fensége előtt, ezért szükséges volt bennünket egy más szószólóhoz utasítani, kihez nagyobb bizalommal és kevesebb félelemmel közeledhetünk. Ez a szószólónk Mária; nincs kívülé más hatalmasabb szószólónk Istennél; nincs, ki nagyobb irgalmassággal viseltetnék irántunk. Halljuk csak magunk is Szent Bernátnak erre vonatkozó gyönyörű szavait: „Hűséges és hatalmas szószólójuk van az embereknek Istennél, csak hogy az emberek egyúttal az isteni méltóságot is tisztelik benne. Szükségünk van tehát ezen közvetítők mellett egy másikra is, s erre senki sem alkalmasabb Máriánál.” (Serm. in Sign. magn.) „Igen helytelenül járnál el mégis – folytatja a szent – ha félelemmel közelednél e szószólóhoz; mert

benne semmi szigorúságot, semmi rettenetést nem fogsz találni, ő maga a teljes jószág, szeretetreméltóság és szelídség. Olvasd át az egész szentírást, s hacsak a legcsekélyebb szigorúságot fedezed fel benne, méltán közeledhetsz hozzá félelemmel; de semmi ilyest nem fogsz találni; menekülj tehát hozzá teljes örömmel s ő egész biztosan kieszközlendi számodra az üdvösséget.” (Id. ibid.)

Gyönyörűségesek ama szavak, melyeket Párizsi Vilmos ad a Máriához menekülő bűnös ajkára: „Ó Istenemnek Anyja, bűneim okozta nyomorúságos állapotomban teljes bizalommal hozzád menekülök; s ha el akarnál magadtól taszítani, azt fogom mondani néked, hogy bizonyos tekintetben kötelességed rajtam segíteni, mivel az egész Egyház az irgalmasság anyjának hív és mint ilyent magasztal, ó Mária, minthogy oly nagyon szereted Istent, ezért mindig meghallgattatásra találsz nála; irgalmad még senkit se hagyott eddig segítség nélkül; édes jóakaratom mindeztideig még egyetlen bűnöst sem taszított el, ki hozzád menekült, bármily nagy mértékben bántotta volna is meg Istent. Nem volna tán igaza az Egyháznak, csak üres szavak lennének-e, midőn téged szószólójának és nyomorultak menedékének nevez? Ah nem, szeretett Anyám, bűneim nem akadályozhatnak nagy hivatalod betöltésében, melyet irántunk való szereteted rakott vállaidra; ama hivatalodban, ti. mely téged szószólóvá, s egyúttal Isten és az emberek közt békeközvetítővé tesz, s melynél fogva isteni Fiad után egyedüli reménye és biztos menedéke vagy a nyomorultaknak. Lásd, minden kegyelmet, egész hatalmat, amelyeknek örvendesz, – sőt engedd meg, hogy többet mondjak – még istenanyai méltóságodat is a bűnösöknek köszönheted, mert ő érettük választott ki az örök Ige anyjává. Távol legyen tőlünk, hogy elhiessük, hogy az Isten Anyja, ki az irgalmasság forrását szülte e világra, egyetlen hozzá menekülő bűnöstől is meg fogja valaha vonni könnyörületességét! Mivel tehát tisztod, ó Mária, hogy az Isten és az emberek közt a békét közvetítsd, ennél fogva irgalmasságod, mely nagyobb vétkeimnél, indítson téged arra, hogy megsegíts engem.” (De R. div. c. 18.)

„Vigasztalódjatok hát ti kicsinyhitűek, – mondja Villanovai Szent Tamás – merítsetek bátorságot, ti szegény bűnösök, mert ez a nagy Szűz Bírátoknak és Isteneteknek anyja, szószólója az emberi nemnek, ki mindent elnyerhet Istennél, ki egész bölcsességével igyekszik az Úr haragját lecsendesíteni, ki mindenkit gyermekeként karol fel és senkinek megvédését, bárki legyen is az illető, nem tartja méltóságán alulinak.” (In rog. pro exp. adv. Turc. susc.)

Imádság

Ó Istenemnek hatalmas Anyja, beismerem, hogy Isten és teirántad hosszú éveken tanúsított hálátlanságomnál fogva megérdemelném, hogy megszűnjél rólam gondoskodni; igenis, nem vagyok érdemes én hálátlan több jótéteményedre; egyedüli reménységemet, óh királynőm, arra a hitemre alapítom, hogy jószágod messze felülmúlja hálátlanságomat. Ne szűnjél meg hát, óh bűnösök menedéke egy nyomorult bűnöst megsegíteni, ki beléd helyezi bizalmát! Ó irgalmasság Anyja, nyújtsd felém kezedet és segíts fel egy szegény elesettet, ki részvétedért könnyörög! Ó Mária, vagy neked kell rajtam segítened, vagy legalább is meg kell nevezned valakit, ki jobban képes engem gyámolítani náladnál; csak hogy hol találhatnék részvevőbb és hatalmasabb szószólót, mint te vagy, ó Istennek Anyja! Üdvözítőmnek lettél anyjává, s ennél fogva azért jöttél e világra, hogy a bűnösöket megmentsd, a magam üdvösségéért nyertelek ajándékba. Ó Mária, segíts azon, ki hozzád menekül! Nem vagyok ugyan érdemes szeretetedre, de az az óhajod, hogy a veszni indulókon segíts, remélnem engedi, hogy szeretsz engem, s ha egyszer te szeretsz engem, mit féljek üdvösségemre nézve? Ó szeretett Anyám, ha – mint remélem – közbenjárásod folytán üdvözülni fogok, bizonyára nem leszek hálátlan irántad; teljes erőmből igyekszem majd az egész örökkévalóságon keresztül nagy szeretetedet viszonzni és előbbi hálátlanságomat jóvátenni. Mindörökké

hirdetni fogom könyörületeségedet az égben, hol te uralkodol és fogsz is mindig uralkodni; csókolni fogom számtalanszor szerető kezeidet, melyek oly sokszor megmentettek a pokoltól, melyet bűneim miatt megérdemeltem. Ó Mária, szabadítóm, reménységem, királynőm, szószólóm, anyám, szeretlek, szeretlek, mindörökké szeretni akarlak! Amen! Amen! Ezt remélem. Legyen meg!

3. §. Mária közvetítő Isten és a bűnösök közt

Isten kegyelme minden lélekre nézve a legnagyobb és legkívánatosabb kincs. A Szentlélek maga végtelen kincsnek hívja, mivel az isteni kegyelem emel bennünket ama nagy méltóságra, hogy Isten barátai lehetünk: „*Végtelen kincs az embereknek, mellyel akik éltek, részesek lettek Isten barátságában.*” (Bölcs 7,14) Ezért nem is ártallotta Jézus, a mi Üdvözítőnk és Istenünk, barátainak nevezni azokat, kik a kegyelem állapotában élnek: „*Ti az én barátaim vagytok.*” (Jn 14,14) Ó boldogtalan bűnösök, kik eltéptek e gyönyörű barátság láncait! „*A ti gonoszságtok választ el titeket Istenetektől.*” (Iz 59,2) Ó bűn, mely gyűlöletessé teszi a lelket Isten előtt! „*Egyenlőképpen gyűlöli Isten az istentelent és annak istentelenségét.*” (Bölcs 14,9) A bűn okozza, hogy a lélek Isten barátjából annak ellenségévé less. Mit kell azonban cselekednie a bűnösnek, kit az a szerencsétlenség ért, hogy Istennel ellenséges viszonyba került? Közvetítőt kell keresnie, aki kieszközölje számára a bocsánatot és megsegítse őt, hogy Isten elvesztett barátságát ismét visszanyerje. „Vigasztalódjatok hát ti nyomorultak, kik elvesztettétek Istent! – kiált hozzánk Szent Bernát – maga Isten ajándékozott nektek közvetítőt, ti. Fiát, Jézust, ki mindent megszerezhet számotokra, amit csak kívántok.”

„De miképp lehetséges az, én Istenem, – kiált fel más helyen a szent – hogy az emberek ezt a szelíd Üdvözítőt, ki üdvösségükért életét adta oda, szigorúnak tartják; hogyan gondolhatják, hogy rettenetes legyen az, ki maga a szeretet? Ó ti bizalmatlan bűnösök, mit féltetek? Féltetek, mert Istent megbántottátok? Hát nem tudjátok, hogy Jézus a ti bűneitek terhére szegekkel átluggatott kezeivel a keresztre tette s hogy halálával eleget tévén az isteni igazságosságnak, a bűnt szívetekből eltávolította?” Ha pedig még ennek dacára sem mernél Jézusnál segítséget keresni, – így folytatja a szent – mert isteni méltósága elrémít, mivel ti. emberi volta mellett egyúttal Isten is maradt, s ezért még egy közvetítőt keresnél a közbenjáró mellé: ó akkor fordulj Máriához! mert ő majd közbenjár éretted Fiánál, ki egész biztosan meghallgatja őt és bocsánatot nyer számodra az örök Atyánál.” Végre e szavakkal fejezi be Szent Bernát; „Ó kedves gyermekeim, ez a szent anya lajtorja a bűnösök számára, melyen ismét feljuthatnak az isteni kegyelem magaslatáig. Mária az én bizalmamnak legfőbb alapja, reménységemnek egyedüli oka.” (De aquaed.)

Az Énekek énekében a Szentlélek Mária által így szól hozzánk: „*Én kőfal vagyok, mióta olyanná lettem előtte, mint ki ékességet talál.*” – (Én 8,10) – Oltalma vagyok mindazoknak – így szól Mária – kik hozzám menekülnek és irgalmasságom számukra olyan, mint egy erős torony, melyre védelemre találnak; ezért is tőn engem Üdvözítőm békeközvetítővé Isten és a bűnösök közt. „Mária, – így szól Hugó bíboros a Szentírás e helyéről – ama nagy békeközvetítő, ki az Úr ellenségeinek békét, a megholtaknak üdvösséget, a bűnösöknek bocsánatot, a kétségbeesés szélén állóknak irgalmat eszközöl ki Istennél.” Ezért is hívja őt isteni Völegénye „*Szépnek, mint Salamon sátrai.*” (Én 1,4) Dávid sátrai alatt csak háborúról tárgyaltak, Salamonéiban ellenben mindig a békéről volt szó. Ezzel tudunkra akarta adni a Szentlélek, hogy ami a bűnösöket illeti, az irgalmasságnak ez az anyja nem bosszúálló háborúra, hanem kizárólag békére és vétkeinknek megbocsátására gondol.

Noénak a bárkából kibocsátott galambja, mely az embereknek nyújtott isteni béke jelével, egy olajággal tért vissza, Máriának volt előképe: s azért így kiáltott hozzá Szent Bonaventura: „Te vagy ama hűséges galamb, ki közvetítésed által visszanyerted az elveszettnek hitt

emberiség számára a béke üdvét” Mária tehát ama mennyei galamb, ki meghozta a bukott emberiségnek az olaját, az irgalmasság jelét; ő ajándékozta ugyanis nekünk Jézus Krisztust, minden irgalmasság forrását, kinek érdemei által minden kegyelmet megnyerünk Istentől. Ily módon szerezte ismét vissza Mária Szent Epifanius szerint a föld számára az égi békét; ilyenképpen nyertek a bűnösök Mária révén Istennél újból békét; s ezért Nagy Albert így szólaltatja meg a boldogságos Szüzet: „Én vagyok Noénak ama galambja, ki általános békét hozok az Egyháznak.” (In Bibl. Mar. lib. cant. n. 16.)

Az Isten trónját körülvevő ama szivárvány, melyet Szent János titkos jelenéseiben (4,3) az égben megpillantott: „*A királyi szék körül szivárvány vala,*” szintén világos képe volt Máriának. Vitális bíboros (Spec. c. Script.) következőképp magyarázza az Írás e helyét: „Mária az, aki állandóan Isten ítélőszéke előtt tartózkodik, hogy enyhítse az ítélet és büntetés szigorát, mit a bűnösök méltán megérdemelnek.” Szienai Szent Bernardin (Serm. 1. de Nom. Mar. art. 1. c. 3.) azt állítja, hogy Isten erre a szivárványra gondolt, midőn ígéretet tett Noénak, hogy kifeszíti az égen a béke ívét, hogy valahányszor arra tekint, ama békére gondoljon, melyet az emberekkel kötött. (Ter 9,13) „Máriára célzott az örök béke eme szivárványíve,” mondja Bernardin – mert valamint Isten e szivárvány megpillantásakor arról a békéről emlékezett meg, melyet az emberiségnek ígért: úgy most Mária szószólására megbocsátja a bűnösnek a bántalmakat, miket az őrajta ejtett és új békét köt vele.” (Serm. in Ap. c. 41.)

De a holddal is összehasonlítták Máriát: „*Szép vagy, mint a hold.*” (Én 6,9) „Miként a hold az ég és föld között foglal helyet, – mondja Szent Bonaventura – úgy Mária is folyton Isten és a bűnös közt áll, hogy Isten haragját lecsillapítsa, a bűnöst pedig megvilágítsa és Teremtőjéhez visszavezérelje.” (Ser. 14. de Nat. D.)

Mária főképpen azért jött a világra, hogy a bűnösöket, kik Isten malasztját elvesztették, felsegítse, és Istennel ismét kiengesztelje: „*Legeltesd bakjaidat*” (Én 1,7) szólott hozzá az Úr, midőn őt teremtette. Tudjuk, hogy a bűnösöket szokták a bakokkal összehasonlítani, s hogy a bárányok, vagyis a kiválasztottak, Jozafát völgyében egykoron jobbról fognak állani, míg a bakoknak balról lesz a helyük. „Csakhogy e bakok – így szól Párizsi Vilmos – a te gondjaidra vannak bízva, ó hatalmas Anya, juhokká kell őket átalakítanod, hogy így azok, kik különben bűneik miatt a baloldalt érdemelték, közbenjárásod által a jobb oldalra kerüljenek.” Isten kijelentette Szienai Szent Katalinnak, hogy szeretett Anyját édes hódítószernek, vonzóeszköznek teremtette, hogy kedvességével lebilincselje az embereket és pedig mindenekelőtt a bűnösöket vezesse vissza hozzá. Igen fontos az a megjegyzés, melyet Párizsi Vilmos tesz az Énekek énekének fennebb idézett helyére vonatkozóan; azt mondja ugyanis, hogy Mária csak a *saját* bakjait ajánlja Istennek, mert a boldogságos Szűz nem az összes bűnösöket, hanem csak azokat menti meg, kik neki szolgálnak és őt tisztelik. Azok ellenben, kik bűnös állapotukhoz makacsul ragaszkodnak, Máriát egyáltalán semmiféle áhítatgyakorlattal nem tisztelik, és magukat nem ajánlják kegyeibe, hogy bűneiket elhagyhassák: az ilyenek nem számíthatók Mária bakjai közé, és ezek legnagyobb szerencsétlenségükre az utolsó ítélet napján helyüket a baloldalon, az elkárhozottak közt fogják fellelni.

Íme egy gyönyörű példa: Egy fiatal nemes bűneinek nagysága miatt már közel volt ahhoz, hogy üdvössége felől kétségbeessen. Ekkor egy szerzetes felbátorította, hogy csak keressen segítséget a boldogságos Szűz Máriánál, s e célból meghagyta neki, hogy egy általa kijelölt templomban lévő Mária szobrot látogasson meg. A nemes követte a tanácsot; midőn azonban megpillantotta a jelzett szobrot, úgy tetszet neki, mintha az őt felhívná, hogy csak vesse magát előtte térdre és merítsen új bátorságot. A nemes letérdelt erre, és megcsókolta a szobor lábait; egyszerre csak a szobor csókra nyújtotta neki a kezét. A kézen pedig e szavakat olvasta: „*Megszabadítlak téged a leggonoszabbak kezéből;*” mintha mondta volna neki Mária: „Ne essél kétségbe édes fiam, meg foglak szabadítani bűneidtől és a félelemtől, mely

gyötör.” Írják továbbá, hogy ez a szegény bűnös, midőn eme vigasztalással teljes szavakat olvasta, oly nagy bánatot érzett bűnei fölött és oly lángoló szeretetre gyulladt Isten iránt, hogy ott helyben Mária lábainál meghalt.

Ó hány megkeményedett bűnöst vonz naponta Istenhez a szíveknek e mágnes! Mária maga e kifejezést használta, midőn így szólt Szent Brigittához (Revel. lib. 3. c. 32.): „Miként a mágnes magához húzza a vasat, úgy vonzom én magamhoz a megkeményedett szíveket, hogy azokat Istennel kiengeszteljem.” E csoda éppen nem ritka, naponta ismétlődik. Magam beszélhetnék el sok esetet, midőn misszióink alkalmával oly bűnösök, kik valamennyi egyéb prédikációra keményebbek maradtak a vasnál, a Mária irgalmasságáról tartott szentbeszéd hatása alatt megindultak és Istenhez visszatértek. Ó mily számos bűnös, ki Istenre ügyet sem vet, siet elő a hatalmas Szűz Mária hívására és Istennel ismét egyesíteni engedi magát.

„Azért lett Mária Isten anyjává – mondja Aranyszájú Szent János – hogy édes irgalmassága és hatalmas közbenjárása által ama szerencsétleneknek is kieszközölje az üdvösséget, kik számtalan bűneik miatt különben nem üdvözülhettek volna.” (Horn. de praer. B. V.) „Igenis – fűzi hozzá Szent Anzelm – inkább a bűnösök, mint az igazak kedvéért nyerte el Mária az Isten anyjának magas méltóságát; hiszen maga Krisztus is arról biztosít bennünket, hogy hívni jött nem az igazakat, hanem a bűnösöket.” Az Anyaszentegyház is következőképpen énekel:

„A vétőket nem utálad,
Hiszen ha nem volnál anyjuk:
Nem volnál Isten Anyja!”

(Peccatores non abhorres, sine quibus nunquam fores tanto digna Filio) Párizsi Vilmos is ez okból kiált hozzá következő módon: „Ó Mária, te köteles vagy a bűnösökön segíteni, mert minden adományt, kegyelmet és kiváltságot, amid van s ami hozzá tartozik az istenanyai méltóság fogalmához, – ha úgy szabad szólnom – részben a bűnösöknek köszönheted, mert ő érettük találtattál méltónak arra, hogy Istent magát nyerjed Fiadnak.” (De Reth. div. c. 18.) „Ha tehát Mária a bűnösök kedvéért lett Isten anyjává – fejezi be Szent Anzelm – miként volna szabad kételkednem abban, hogy Isten meg fogja bocsátani vétkeimet, bármily nagyok lennének is azok. (De exc. Virg. c. 1.)

Mária mennybemenetele előestéjének miseimádságában arra tanít az Anyaszentegyház, hogy az Isten anyja avégből vitetett fel a mennybe, hogy Istentől számunkra maga iránt bizodalmat könyörögjön ki, miért is Szent Justin Máriát közvetítőnek hívja. A közvetítő a döntőbíró szerepét játssza, kit mindkét fél megbízott a saját jogigénye érvényes voltának elbírálásával. Ezzel a szent azt akarja mondani, hogy miként Jézus közbenjárónk az örök Atyánál, úgy Mária viszont közbenjárónk Jézusnál, mivel Fia, mint az emberiség bírása, átadta neki a maga jogait.

Krétai Szent András Máriát Istennel való kiengesztelődésünk biztosítékának, zálogának nevezi (Or. 2. de Ass.) Ez annyit jelent, hogy Isten a bűnösöknek nyújtott bűnbocsánat által kiengesztelődik velük, s nehogy azok bizalmatlansággal viseltessenek bocsánatával szemben, Máriát adta nekik mintegy zálogul, s ezért ugyanez a szent e szavakkal üdvözlí a boldogságos Szüzet: „Üdvözlégy, te kiengesztelődése Istennek az emberekkel!” Szent Bonaventura bátorítani akarván a bűnösöket, így kiált hozzájuk: „Mit kell tennetek, ha attól féltek, hogy Isten meg fog büntetni benneteket vétkeitekért?” „Keressetek segítséget a bűnösök reménységénél, Máriánál! s ha attól tartanátok, hogy vonakodni fog ügyetekben eljárni: tudjátok meg, hogy erre ő képtelen, mivel maga Isten bízta meg a tiszttel, hogy a nyomorultakon segítsen.” „Vajon – kérdi Ádám apát – félhet-e egyetlen bűnös is attól, hogy elvesz, mikor bírójának Anyja maga ajánlkozik neki anyjául és szószólójául?” „Ó Mária, – teszi hozzá – mivel te az irgalmasság anyja vagy, kérlek eszközölj ki egyik Fiadnál, ki az emberiség bírása, másik fiad, egy bűnös számára bocsánatot. Megtagadhatnád-e közbenjárásodat egy megváltott lélektől Megváltójánál, ki azért halt meg a kereszten, hogy a

bűnösöket üdvöztse? Nem, – te nem fogod azt megtagadni, teljes szívedből fogsz imádkozni mindazokért, kik hozzád menekülnek. Te nagyon is jól tudod, hogy az örök Atya, ki Fiadat közvetítőül rendelte Isten és az emberek közé, egyidejűleg téged közbenjárónak választ ki a bíró és a vádlott között” „Adj hálát, ó ember, – kiált hozzánk Szent Bernát – adj hálát annak, ki ilyen közvetítőt szerzett neked!” (Serm in Sign. magn.) Bárki légy is, ó bűnös, megöregedtél bár bűneidben, ha elsüllyedtél is a vétkek poshadt ingoványában; ne essél kétségbe, hanem adj hálát Istennek, ki irgalmasságot óhajtván veled szemben gyakorolni, nemcsak fiát ajándékozta neked szószólóul, hanem, hogy még nagyobb bátorságot és bizalmat öntsön lelkedbe, még egy olyan közvetítőt is adott, ki könnyörgéseivel mindent elnyer, amit csak kíván.

Imádság

Ha tehát hivatalod, ó szívemnek legédesebb Úrnője, hogy közvetítő légy Isten és a bűnös közt, miként Párizsi Vilmos állítja, akkor hát Villanovai Szent Tamással akarok feléd kiáltani: „Gyakorold hát hivatalodat, ó szószólóm, gyakorold érdekemben; ne mondd, hogy bajos dolog ügyeimnek rendezése, mert ha te védelmezel egy peres ügyet, nem veszhet az már el, bármily rosszul álljon is.” Veszélyben volna-e hát örök üdvöm? nem, attól nem félek. Persze, ha vétkeim nagy számát tekintem, elég okom van attól félni, hogy nem veszed át védelmemet; ha azonban egyúttal végtelen irgalmasságot és édes szívednek ama hő vágyát nézem, mely a legelhagyatottabb bűnöst is oltalmába akarja venni, ó akkor eltűnik minden félelmem. Ki veszett ugyan már el valaha, ki hozzád menekült? Ezért fordulok én is hozzád pártfogásodért, ó hatalmas szószólóm, menedékem, reménységem, Anyám, Mária! Rád bízom örök üdvösségem gondját, neked adom át lelkemet, mely már elveszett volt, de melyet te meg fogsz menteni. Hálát adok Istennek, hogy oly nagy bizodalmat öntött belém irántad; erősen remélem, hogy ezen bizodalmanál fogva még üdvözülhetek, tekintet nélkül bűneimre. Csak attól tartok, ó szeretettel teljes királynőm, hogy hanyagságomnál fogva elveszítem beléd helyezett eme bizalmamat. Azért kérek, ó Mária, Jézus iránti szeretetedre, őrizd meg és gyarapítsd bennem szószólásodba vetett édes bizalmamat! Biztosan remélem, hogy közbenjárásod által ismét visszanyerem Isten barátságát, melyet megvettem: és ha egyszer újból visszanyertem, ó akkor remélem, hogy segítségeddel, Mária, mindenkorra meg is őrzöm; s ha egyszer megőriztem, remélem, hogy egy napon közbenjárásod révén bejutok az égbe, hol neked hálát fogok adni, hol a te irgalmadat és Isten irgalmasságát az egész örökkévalóságon át dicsőíteni fogom. Ezt remélem, legyen meg!

7. fejezet: Fordítsd ránk irgalmas szemeidet

Mária folytonosan reánk tekint, hogy részvétellel legyen irántunk és nyomorúságunkból kisegítsen

Szent Epifanius Isten Anyját sokszeműnek hívja, mert állandóan ránk irányozza szemeit, hogy itt e földön nyomorúságunkon segítsen. Midőn a sátánt egy napon valamelyik lélekből kiűzték, megkérdezték tőle, mit csinál éppen Mária: mire ez így felelt: „Fel és leszáll.” (Ap. P. Pepe lect. 235.) Ezzel azt akarta mondani, hogy a szeretve szerető Királyné folyton leszáll a földre, hogy kegyelmeket hozzon az emberek számára és aztán ismét visszamegy az égbe, hogy ott könyörgéseink meghallgatását eredményezze. Joggal nézhette tehát Avellinói Szent András Máriát az ég üzletvezetőjének, mert egyebet se tesz, mint állandóan kegyelmeket eszközöl ki mind a bűnösök, mind pedig az igazak számára és irgalmasságát gyakorolja mindenkiel szemben. Dávid azt tanítja, hogy Isten állandóan figyelemmel kíséri az igazakat: „Az Úr szemei az igazakon.” (Zsolt 33,16) Ehhez azt a megjegyzést fűzi Richárd, hogy a mi Úrnőnk szemei az igazakra is, bűnösökre is irányozva vannak; mert – úgymond – Mária szemei az édesanya szemei; az édesanya pedig nemcsak azért tekint gyermekére, hogy az el ne essék, hanem még akkor is folytonosan rajta nyugosznak szemei, mikor az elbukott, hogy újra felsegítse őt.

Ezt maga Jézus adta tudtára Szent Brigittának, ki egy napon hallotta, amint az Úr így szólt Anyjához: „Kérj tőlem bármit, amit csak kívánsz, ó Anyám!” (Így beszél a Fiú az égben mindig isteni Anyjához, mert örömét leli benne, ha minden óhaját teljesítheti.) És ugyan mit gondolsz kedves olvasóm, vajon mit kért Mária Fiától? Szent Brigitta hallotta, amint Mária így szólt Jézushoz: „Irgalmasságért könyörgök a nyomorultak számára;” (Revel. lib. 1. c. 46.) mintha csak ezt mondta volna: „Íme Fiam, te azt akartad, hogy az irgalmasság anyja, a bűnösök menedéke, a nyomorultak szószólója legyek: s most azt mondod, hogy kérjem Tőled mindazt, amit csak kívánok, amit csak valaha óhajtottam; én hát könyörületért esedezem a nyomorultak számára.”

„Ó Mária, – kiált fel gyengédséggel telve Szent Bonaventura – te annyira el vagy telve irgalmassággal, annyira segíteni igyekszel a nyomorultakon, hogy úgy tetszik, mintha nem is lenne más óhajod, más gondod!” (Sup Salv. Reg.) Minthogy azonban a tiszteletreméltó Beda megjegyzése szerint a bűnösök a föld legnyomorultabbjai, ezért Mária isteni Fiánál folyton a bűnösökért könyörög. (In cap. 1. Luc.)

„Midőn Mária még e földön élt, – mondja Szent Jeromos – szíve annyira túláradt az emberek iránt érzett irgalmasságától és szeretetétől, hogy az ember még soha oly sokat nem szenvedett a saját bajai következtében; mint amennyit Mária mások szenvedései miatt elviselt.” (Epist. ad Eust.) A mások nyomott helyzete iránt érzett részvétét Mária különösen a kánai menyegzőn mutatta ki (miről már előzőleg kimerítően tárgyaltam), hol hiányzott a bor és ahol ő, anélkül, hogy valaki erre felkérte volna, – miként Szienai Szent Bernardin mondja – elvállalta a részvételtjes vigasztaló tisztét; mert egyedül a násznép zavara iránt való sajnálatból fordult isteni Fiához, és eszközölte ki tőle a víz borrá való átváltoztatásának csodáját,

„Lehetséges volna e, ó Mária – kiált fel e helyütt Damiáni Szent Péter – hogy te most, miután az egek királynéja lettél, nyomorunkról megfélekedtél volna? Nem, nem, ilyen gondolat ne férközzék szívünkbe; hiszen nem is volna illő dolog, hogy oly nagy irgalmasság, mely Mária szívében lakozik, megfélekedjék nyomorúságunkról.” (Serm. i. de Nat. Virg.) Máriára nem alkalmazhatjuk ama közmondást, hogy a rang megváltoztatja az erkölcsöket; ezt

mondhatjuk ugyan a világ fiairól, mert ha magas méltóságra kerülnek, kevélyek lesznek és megfélekeznek régi barátaikról, kik náluknál alacsonyabb sorsban maradtak. De nem úgy Mária; ő csak azért örvend magas méltóságának, mert így hathatósabban segíthet a nyomorultakon. Szent Bonaventura ezt fontolóra vévén, Máriára vonatkoztatta ama szavakat, melyek Ruthhoz intéztettek: „*Áldott vagy leányom az Úrtól, mert előbbi irgalmasságodat az utóbbival felülhaladtad;*” (Ruth 3,10) mert – úgymond e szent egyháztanító – ha Mária irgalmassága nagy volt a nyomorultak irányában, míg a földön tartózkodott: sokkal nagyobb most, mikor fenn az égben uralkodik. A szent okát is adja ennek a következőkben: „Ama számtalan kegyelem, melyet Mária most részünkre elnyer, bizonyosága annak, hogy irgalmassága jelenleg nagyobb, mint volt valamikor; most ti. jobban ismeri nyomorúságunkat, mint annak előtte. c (Spec. B. V. c. 8.) Igenis, – fűzi hozzá – miként a nap fénye erősebb a holdénál, úgy Mária irgalmassága is most, mikor az égben van, nagyobb, mint amilyen szeretettel viseltetett irányunkban addig, míg itt e földön élt. Van-e valaki e világon – így fejezi be – ki nélkülözné a napnak fényét, kire rá ne sugározná Mária irgalmassága?”

Ezért is Mária *választottnak* hivatik, *mint a nap*, (Én 6,9) mert Szent Bonaventura szerint nincs senki, kitől megtagadtatnának eme Napnak melegítő sugarai: „*Nincs ki elrejtse magát hevétől*” (Zsolt 18,7) Ugyanezt jelentette ki Szent Ágnes is Szent Brigittának. Azt mondta ugyanis neki, hogy a mi nagy királynénk most, mikor az égben oly szoros egyesülésben él isteni Fiával, nem képes veleszületett jóságáról lemondani, hanem mindenki iránt, még az istentelen bűnösök iránt is tanújeleit adja irgalmasságának úgy, hogy miként naprendszerünk égitestei és földünk összes tárgyai a naptól nyerik világosságukat, úgy nincs ember a földön, ki Mária mondhatlan szeretetű közbenjárása révén (már feltéve, hogy az illető e végből hozzá könyörög) ne részesülne Isten irgalmasságában. A valenciai királyságban egy nagy bűnös, elkerülendő az igazságszolgáltatás sújtó kezét, elhatározta, hogy törökké lesz. Azzal a szándékkal, hogy hajóra száll, véletlenségből egy templom mellett haladt el, melyben éppen Lopez jezsuita prédikált. A szegény bűnös végighallgatta a prédikációt és megtért; meg is gyónt ugyanannál a páternál, ki megkérdezte tőle, vajon nem valami különös áhítatgyakorlatnak köszönheti-e feltűnő megtérésének különös kegyelmét? A megtért bűnbánó azt felelte, hogy nem végzett semmiféle más ájtatosságot, mint hogy naponkint kérte a boldogságos Szüzet, ne hagyja el őt. (Patrign Menol. 2. Feb) Ugyanez az atya egyik kórházban egy másik nagy bűnösre akadt, ki már huszonöt esztendeje nem gyónt és akinek egyetlen ájtatossága abban állott, hogy valahányszor megpillantotta az Isten Anyjának képét, üdvözölte azt s kérte Máriát, ne engedje őt halálos bűnben meghalni. Ugyanez a bűnös elbeszélte, hogy egyik napon ellenségével vívott küzdelme közben kardja eltört, mire Máriához folyamodva így kiáltott fel: „Jaj nekem meg kell halnom és el fogok kárhozni; ó bűnösök Anyja, jöjj segítségemre! Alighogy e szavakat kiejtette, egyszerre csak anélkül, hogy tudta volna, miként történt a dolog, biztos helyen találta magát. Miután életgyónást végzett, eltelve Isten irgalmasságába vetett bizalommal, elhunyt.

Szent Bernát azt írja, hogy Mária mindenkinek midene lőn s irgalmas szíve mindenki számára nyitva áll, hogy mindenki megtalálhassa nála, amire szüksége van: a fogoly megszabadulását, a beteg egészségét, a megszorodott vigasztalását, a bűnös vétkeinek bocsánatát és Isten az ő dicsőségének gyarapodását, úgyszólván nincs lény, mely ne részesednék abban az áldást hozó melegben, mi e Napból szétárad. (Serm. in Sign. magn.) „Lehetséges-e, – kiált fel Szent Bonaventura – hogy létezzék valaki e világon, aki ne szeresse ezt a szeretetreméltó királynét? Hiszen ő szebb a napnál, édesebb a méznél, hiszen ő a jóság kincsesháza, mindenki irányában szeretetreméltó, mindenkinek szeretettel jön elébe. Üdvözöllek mindezt, ó Úrnőm, ó Anyám, ó szívem-lelkem! Ó bocsáss meg Mária, ha azt merészlem neked mondani, hogy szeretlek, mert ha én nem is érdemlem meg, hogy szeresselek, de megérdemled te, hogy bírd szeretetemet!” (Stim p. 5. c. 19.) Kijelentette

Szent Gertrúdnak, hogy Mária nem hagyhatja meghallgattatás nélkül azt, aki ájtatosan e szavakkal foháskodik hozzá: „Szószólónk fordítsd felénk irgalmas szemeidet!” „Ó királynőm, – kiált fel Szent Bernát – mennyire el van árasztva a világ irgalmassággal!” (Serm. 4. sup. Miss.) „Innen van az is, – mondja Szent Bonaventura – hogy oly nagy e szeretve szerető anyának abbeli óhaja, mindenkivel jót cselekedni, hogy nemcsak azok bántják őt meg, akik nyíltan gyalázzák, (mert vannak oly romlott emberek, különösen a játékosok közt, kik szenvedélyük hevében e jó anyát szidalmaznak és sértegetik), hanem azok is, kik nem kérnek tőle kegyelmeket.” (In Spec. Virg.) „Te magad oktatsz bennünket arra, óh királynőm, – így szól Szent Hildebert Máriához – hogy nagyobb kegyelmeket reméljünk, mint amilyeneket érdemlünk, mivel te nem fáradsz bele a kegyelmek állandó kiosztásába, melyek oly igen felülmúlják csekély érdemeinket.”

Már Izaiás próféta megjövendölte, hogy ha elérkezik az emberi nem megváltásának ideje, kegyelemtrón lesz nekünk szegény nyomorultaknak felállítva: „*Megeőssítetik irgalmasságban a királyi szék*” (Iz 16,5) Szent Bonaventura azt tanítja, hogy Mária ama trón, melyről az isteni irgalmasság az igazakat és bűnösöket megvigasztalja; mert — úgymond — miként Isten irgalommal teljes, úgy Mária is könyörületes mindenki iránt, s miként a Fiú, úgy az anya sem képes bárkitől is megtagadni irgalmasságát, ki ezért hozzá fordul. (Spec. c. 8.) Guerricus apát a következő szavakat intézteti Üdvöztőlünk által anyjához: „Óh anyám, benned akarom megalapítani uralmam székhelyét, mert általad kívánom kiosztani azokat a kegyelmeket, melyeket kérni fognak tőlem. Te nekem emberi létemet adtad; én ennek viszonzásául részesíteni kívánlak Isten egyik tulajdonságában, az én mindenhatóságomban, hogy mindenkit üdvözíthess.” (Serm. 2. de Bss.)

Midőn Szent Gertrúd (Revel. lib. 4. c. 53.) egyik napon ájtatosan e szavakat ejtette ki: „Fordítsd ránk irgalmas szemeidet!” a boldogságos Szűzet pillantotta meg, ki rámutatván a karján lévő kisdied Jézus szemeire, így szólt: „Ezek amaz irgalmas szemek, melyeket arra fordíthatok, amerre nekem tetszik, hogy megmenthessem mindazokat, kik hozzám fordulnak.” Midőn egy bűnös egyszer Mária képe előtt sírva arra kérte a boldogságos Szűzet, eszközöljön ki számára bocsánatot, hallotta, amint ez a karján ülő kisdied Jézushoz fordulva így szólt: „Ó Fiam, veszendőbe menjenek hát e könnyek?” Ebből megértette ama bűnös, hogy Jézus valóban megbocsátotta vétkeit.

Hogyan volna lehetséges, hogy elveszen az, aki e jó anya kegyeibe ajánlja magát! Hiszen isteni Fia iránta való szeretetből megígérte neki, – miként ez Szent Brigittának kijelentetett (Revel. lib. 5. c. 53.) – hogy tetszése szerint bármikor irgalmasságot gyakorolhat azok irányában, kik magukat neki ajánlják. Midőn Ádám apát (Ap. P. Pepe) egyszer elmélkedése tárgyává tette Máriának Istennél való nagy hatalmát és irántunk való határtalan szeretetét, bizalommal eltelve így kiáltott fel: Ó irgalmasság anyja! a te irgalmad oly nagy, mint hatalmad; amily nagy a hatalmad, hogy számunkra Istennél kegyelmeket eszközölj ki, épp oly részvételtjes is vagy, és mindig kész, hogy nekünk megbocsáss. Nem lenne-e hallatlan dolog ha irgalmasságodat egy nyomorulttól megvonnád, mikor az irgalmasság anyja vagy; avagy tán nem lennél képes rajta segíteni? hiszen egyúttal a hatalom anyja is vagy! Amily könnyen felbírod ismerni nyomorúságunkat, épp oly könnyen meg is nyerhetsz számunkra mindent, amit csak kívánsz.” „Teljél csak be, – kiált fel Rupert apát – teljél be ó nagy királyné, isteni Fiad dicsőségének látásával és juttass a te szegény szolgálóidnak és gyermekeidnek, nem érdemeiknél fogva, de szánalomból néhány falatkát!” (In Cant. I. 15.) Ha bűneink bizalmatlansággal tölténének tán el, boldog párizsi Vilmos szavaival kell a boldogságos Szűzhöz fordulnunk: „Ó Úrnőm, ne vesd szememre vétkeimet, mert akkor én is előhozom irgalmasságodat, mely amazokat játszva fölülmúlja! Ne mondhasa soha senki, hogy bűneim sokasága megmérkőzött irgalmasságoddal, mert ez sokkal hatalmasabb arra, hogy számomra bocsánatot eszközöljön ki, mintsem vétkeim, hogy örök romlásba sodorjanak” (De Reth, div. c. 18.)

Imádság

Ó boldogságos Szűz! ki legnagyobb és legmagasztosabb vagy valamennyi teremtmény közt, üdvözöllek téged, én szerencsétlen, ki felláztam Isten ellen, ki büntetésre, nem pedig kegyelemre tettem magam érdemessé, kivel szemben Istennek nem az ő irgalmassága, hanem igazságossága szerint kellett volna eljárnia. Így beszélek, ó Úrnőm, de nem azért, mintha bizalmatlansággal viseltetném irgalmasságod iránt, hanem azért, mert tudom, hogy te annál könyörületesebb vagy, minél magasabb polcra emelt téged Isten, s csupán azért örülsz gazdagságodnak, hogy nekünk nyomorultaknak is juttass abból egy részt. Igen, – tudom, hogy minél szegényebbek azok, kik hozzád menekülnek, te annál szorgosabban igyekszel őket gyámolítani és megmenteni.

Ó Anyám, te sírtál egykor Fiad felett, ki értem meghalt a kereszten; ajánld fel most e könnyeket Istennek, és eszközölj ki számomra őszinte bánatot bűneim felett! A bűnösök voltak azok, kik téged akkor oly mélyen megszorítottak; én is csak szenvedést és bánatot okoztam akkor neked bűneimmel; eszközöld ki tehát, ó boldogságos Szűz Mária, részemre azt a kegyelmet, hogy legalább mától fogva ne bántsalak meg téged és szeretett Fiadat újabb hálátlanságommal! Mit használnának számomra könnyeid, ha ismét hálátlan lennék? Mit használna nekem a te irgalmasságod, ha újból hűtlen lennék irántad és örökre elvesznék? Nem, – ó királynőm, ne engedj rám ily szerencsétlenséget! Ami nekem hiányzik, azt te képes vagy pótolni, mert te mindent megnyersz Istentől, amit csak kérsz. Te mindenkit meghallgatsz, aki hozzád fordul; ennél fogva tehát én is kérek tőled egy kegyelmet, melyet bizalommal remélek: tedd meg ugyanis, hogy Istenhez hű maradjak és Őt soha többé meg ne bántsam; tedd meg, hogy életem hátralevő ideje alatt úgy szeressem őt, amennyire annak előtte megbántottam!

8. fejezet: És Jézust, a te méhednek áldott gyümölcsét nekünk ez élet után mutasd meg

1. §. Mária megóvjja tisztelőit a kárhozattól

Lehetetlen, hogy elveszen Mária tisztelője, ki őt hűen szolgálja és magát állandóan kegyeibe ajánlja. Némelyek előtt talán túlerősnek tűnik fel ez az állítás, de kérem az ilyeneket, ne vessék el, míg nem olvastak el mindent, mit bizonyítására fel akarok hozni. Amikor azt mondom, hogy nem veszt el örökre Isten anyjának tisztelője, nem értem alatta Máriának ama tisztelőit, kik Isten anyja iránt való áhítatukat csak arra használják, hogy annál nyugodtabban vétkezessenek. Még sincsen igazuk, kik helytelenítik, hogy Mária irgalmasságát oly nagyra becsüljük, mert – mint ők állítják – a bűnösök csak visszaélnék e tanítással, hogy még többet vétkezessenek: már pedig nincs igazuk azért, mert az ilyen vakmerő emberek, kik azt teszik, elvetemedett bizalmukért nem irgalmasságot, hanem méltó büntetést érdemelnek. Tehát ezúttal Máriának csak oly tisztelőit értem, kik őszinte javulási szándéktól vezéreltetve állandóan Isten anyjának kegyeibe ajánlják magukat és hűek maradnak a neki szentelt áhítatgyakorlataikban; és igenis azt állítom, hogy úgyszólván kizárt dolog, hogy az ilyenek elkárhozzanak. Ezt állította P. Crasset (T. 1. qu. 7.) a Mária-áhítatról írt művében, őt megelőzően Vega az ő Mária-teológiájában, Mendoza (Virid. 1. 1. probl. 9.) és több hittudós. Hogy azonban meggyőződést szerezzünk arról, hogy ezek nem ok nélkül kockáztattak ilyen állítást, halljuk, miként vélekedtek e tárgyat illetőleg a szentek és hittudósok. Mellesleg megjegyzem, hogy ne csodálkozzunk, ha esetleg több egyenlő hangzású mondásra akadunk; én ugyanis mindent fel akartam hozni, hogy bebizonyítsam, mennyire megegyeznek az írók e tárgyban.

Szent Anzelm azt tanítja nekünk, hogy lehetetlen az olyannak üdvözülnie, ki nem viseltetik nagy áhítattal Mária iránt és akit e szent Szűz nem vesz oltalmába; míg ellenben kizárt dolog, hogy örökre elveszen, ki a boldogságos Szűznek ajánlotta magát és akire Mária is szeretettel pillant (De exc. Virg. c. 11). Ezt megerősíti Szent Antonin, ki úgyszólván az előbbinek szavaival él. „Valamint lehetetlen, hogy üdvözüljenek azok, kiktől Mária irgalmas szemeit elfordítja, épp úgy szükségképp megmenekülnek és felmagasztaltatnak, kikre kegyesen tekint és akikért könyörög.” (Part. 4. tit. 50.) Ez utóbbi szent tehát csak azt fűzi hozzá Szent Anzelm szavaihoz, hogy Mária tisztelői szükségképpen üdvözülnek.

Bár jegyeznék meg magának jól mindenki, amit e két szent a felemlített helyek első részében mond, s remegnének meg mindazok, kik kevés súlyt helyeznek a Mária iránti áhítatra, illetőleg azt hanyagságból elmulasztják! Azt mondják ugyanis e szentek, hogy lehetetlen üdvözülnie annak, kit Mária nem pártfogol. Ugyanezt azonban még sok más szent is állítja. Nagy Albert így szól: „Mindenki elvész, aki nem a tiéd.” (Bibl. Mar. in c. 60.) Szent Bonaventura így kiáltott fel: „Aki elhanyagolja Mária szolgálatát, meghal bűneiben. Aki nem menekül hozzád, ó Úrnőm, biztosan nem jön az égbe;” (In Psal. 116.) igenis, – a 99. zsoltár magyarázatánál annyira megy állításában, hogy nemcsak nem üdvözülhet az, akiről Mária tekintetét elfordítja, hanem hogy az ilyen számára semmi remény nem maradt fenn az üdvösségre. Ugyanezt már rég azelőtt Szent Ignác vértanú is állította, hogy ti. a bűnösök egyedül Mária közbenjárása által menekülnek meg, s hogy Mária az ő szeretetteljes közvetítésével még igen sok olyant ment meg, kiknek az isteni igazságosság ítélete szerint el kellett volna kárhozniuk. (Ap. Celada in Jud. Fig. § 10.) Némelyek úgy vélekednek, hogy e szavak nem Szent Ignációl származnak; annyi azonban P. Crasset szerint bizonyos, hogy Szent Chrysostomus (In deprec. ad Virg.) idézi, de Celles apátnál pedig (In compl. Virg. c.

5.) ismételten feltaláljuk. Hasonló értelemben vonatkoztatja az Anyaszentegyház is Máriára a Szentírás eme szavait: „*Mindazok, kik engem gyűlölnék, szeretik a halált*” (Péld 8,36) Szent Lőrincről nevezett Richárd e mondathoz: „*Olyan, mint a kereskedő hajója,*” (Péld 31,14) hozzáfűzi: „Mindazok, kik nincsenek benn e hajóban, el fognak merülni a világtengerben.” (De laud. Virg. lib. 11.) Igen, maga az eretnek Ökolampadius is a Mária iránt való fogyatékos, kevés áhítatot az Isten részéről való elvettetés biztos jelének tartotta. (Ap. P. Pep. t. 7.)

Ezzel szemben Mária így szól valamennyiünkhöz: „*Aki engem hallgat, nem szégyenül meg;*” (Sir 24,30) aki hozzám menekül, aki szavaimat figyelemmel hallgatja, nem vész az el; miért is Szent Bonaventura így kiálthatott hozzá: „Ó királynőm, messze áll az elsüllyedéstől az, aki szorgosan abban fáradozik, hogy neked szolgáljon;” (In Psal. 118.) „igen, – jegyzi meg Szent Hilárius – ha az ilyen annak előtte súlyosan bántotta is meg Istent, mégis erősen remélheti, hogy üdvözl.” (Caen. 12. in Matth.)

Innen van az, hogy a sátán oly nagy fáradsággal igyekszik odahatni, hogy az Isten kegyelmétől megrabolt lélek Mária iránti áhítatát is elveszítse. Midőn Sára észrevette, hogy Izsák, Izmaellel játszván, lassankint elsajátítja annak gonosz szokásait, kérte Ábrahámot, küldje el a háztól azt a fiút anyjával együtt: „*Üzd el a szolgát és fiát!*” (Ter 21,10) Nem elégedett meg azzal, hogy csak a fiú hagyja el a házat; azt akarta, hogy Ábrahám az anyját is üzze el; mert félt, hogy a gyermek anyját meglátogatván, ily módon mégis csak gyakran megfordul a házban. Épp így cselekszik az ördög is; nem elégszik meg azzal, ha egy lélek egyedül Jézus Krisztust taszítja ki szívéből, hanem azt akarja, hogy annak anyját is kiűzze belőle: „*Üzd el a szolgát és fiát.*” Attól fél ugyanis a sátán, hogy az anya imádságával újból visszahozza a Fiút a bűnös szívébe. És tényleg teljes joggal tarthat ettől, mert a tudós Pacciuchelli állítása szerint, ha valaki nem hagy alább Mária iránt való ájtatosságával, ennek közbenjárása révén csakhamar ismét Fiának birtokába jut. (In Salv. Reg. Exc. 5.) Szent Efrém tehát igen helyesen nevezte Mária iránti áhítatunkat útlevélnek, melynek segítségével elkerüljük a poklot. (Or. d. laud. Virg.) Ugyane szent Máriát azok oltalmának hívta, kik már a végső romlás állapotában élnek. (Patrocinrix damnatorum. Ibid.) Joggal mondja Szent Efrém, hogy nem kételkedhetünk abban, amit Szent Bernát kifejezetten állít, hogy ti. a boldogságos Szűz Máriánál üdvösségünk kieszközlésére nézve sem hatalomban, sem akaratban nincs hiány. (Serm. de Ass.) Hatalma van hozzá; mert Szent Antonin szerint teljesen kizárt dolog, hogy imádsága meghallgatás nélkül maradjon; (P. 4. tit. 15. cap. 17. § 4.) Szent Bernát szerint szószólása pedig sohse maradhat eredmény nélkül, hanem mindig elnyeri azt, amit kíván. (Serm. de aquaed.) Az abbeli óhaj, hogy bennünket megmentsen, sem hiányozhatik Isten anyjánál; mert Mária olyan anya, ki forróbban kívánja üdvösségünket, mint mi magunk. Ha azonban így áll a dolog, miképp lenne akkor lehetséges, hogy Máriának tisztelője örökre elveszzen? Legyen bár egy ilyen lélek még a halálos bűn állapotában, ha azonban meg van benne az erős akarat a javulásra és folyton e jó anyának kegyeibe ajánlja magát, ez esetben Mária feltétlenül gondoskodni fog arról, hogy Isten őt az ő szomorú állapotának felismerésére és elhagyására szükséges kegyelemben részesítse, bűnei felett igaz bánatot, a jóban való állhatatosságot és végre boldog kimúlást adjon neki. Ne akarná megtenni e jóságos anya, hogy gyermekét szószólásával a haláltól megmentse, mikor ez neki oly könnyű? Megengedhetjük-e, hogy oly gondolatunk támadjon, hogy Mária, kinél szeretőbb anyát tisztelői nem találhatnának, elmulasztaná gyermekeinek egyikét az örök haláltól megmenteni, mikor az neki oly igen könnyű?

Adj hálát Istennek, ha felismered, hogy szeretetet és bizalmat öntött beléd az egek királynéja iránt, mert – úgymond Damaszkuszi Szent János – az Úr csak azoknak juttatja e kegyelmet, kiket üdvözíteni akar. E szent a következő szép szavakkal igyekezett újból feléleszteni a maga bizalmát s egyszersmind a mienket is: „Ó Istenemnek anyja, ha beléd helyezem bizalmamat, biztosan üdvözlök; ha a te oltalmad alatt állok, nincs mitől tartanom;

mert az irántad való áhítat az üdvösségnek biztos fegyvere, melyben Isten csak azokat részesíti, kiket üdvözíteni akar.” (Serm. de N. B. V.) Erasmus is a következő szavakkal szokta volt Máriát üdvözölni: „Üdvözlégy, pokolnak réme, keresztények reménysége! Az irántad való bizalom biztosít bennünket üdvösségünk felől.” (Orat. ad Virg.)

Mennyire nincs tetszésére a sátánnak, ha látja, hogy egy lélek állhatatosan kitart Mária iránti ájtatosságában! P. Alvarez Alfonz élettörténetében olvassuk, ki Máriának nagy tisztelője volt, hogy amikor imádsága közben tisztátalan gondolatok zaklatták – melyekkel persze a sátán kínoztta – így szólt hozzá a gonosz ellenség: „Mondj le Mária iránti áhítatodról és többé nem kísértelek meg.”

Blozius (In Min. spir.) elbeszélése szerint Isten egykor kijelentette Szienai Szent Katalinnak, hogy tisztán jóságából és egyszülött Fiára való tekintettel ékesítette fel a boldogságos Szűzet ama kiváltsággal, hogy senki, még ha bűnös lenne is, nem fog a pokolba jutni, ha ájtatosan Mária kegyébe ajánlja magát. Már Dávid kérte Istent, szabadítsa meg őt az örök kárhozattól és pedig ama szeretetért, mellyel Mária iránt viseltetik: „*Uram, szeretem a te házad ékességét, ne vedd el az istentelenekkel az én lelkemet.*” (Zsolt 25,8.9) Dávid azt mondja: *a te házad ékességét.* Mária volt ugyanis ama ház, melyet Isten maga választott ki lakásul itt a földön, hogy abban, miként a példabeszédek könyvében olvassuk, nyugvóhelyre találjon, ha majd emberré lesz: „*A bölcsesség házat épített magának.*” Nem, – mondja Szent Ignác vértanú – biztosán nem vesz az el, aki állandóan azon fáradozik, hogy a szűz Anyának tisztelője legyen.” Ugyanezt megerősíti Szent Bonaventura: „Ó királynőm, így kiált fel, tisztelőid már itt e földön is nagy békét élveznek és az örökkévalóságban, a másvilágon nem fogják a halált szemlélni.” (In Ps. 118.) „Nem történt még meg soha, s nem is fog meggesni – biztosít bennünket Blozius – hogy örökre elveszzen Mária alázatos tisztelője, ki gondosan arra törekszik, hogy neki szolgáljon.” (In Can. Vit. spir. c. 18.)

„Hányan, – kiált fel a jámbor Kempis Tamás – ó hányan kárhoztak volna el örökre, hányan maradtak volna meg életük végéig nyakasan bűneikben, ha nem járt volna közben érdekükben Mária isteni Fiánál, ha rá nem bírta volna Őt arra, hogy irgalmasságot gyakoroljon irányukban!” (Ap. Pep. lect. t. 7.) Sok hittudós és maga Szent Tamás is azon a véleményen van, hogy az Isten anyja sokaknál, kik már meghaltak volna halálos bűn állapotában, kieszközölte a sújtó bírói ítélet elhalasztását és odahatott Fiánál, hogy azok bűnbánat tartása végett újból visszatérhessenek az életre. Többek közt a kilencedik században élt Floduardus (Ap. Crass. t. 1. qu 12.) azt beszéli Krónikájában, hogy egy bizonyos Adelmann nevű diakónus, kit halottnak véltek és már el akartak temetni, ismét feléledt és elmondta, hogy már látta is a pokolban neki szánt helyet, Isten azonban a boldogságos Szűz könyörgésére úgy határozott, hogy bűnbánat tartása végett ismét visszatérhessen a földre. Nehogy azonban ez és hasonló példák egyetlen egy elbizakodott bűnöst is arra vezessenek, hogy bűneiben tovább is akarjon élni, abban a reményben, hogy Mária majd kiszabadítja őt a pokolból, ha mindjárt halálos bűn állapotában halna is meg! Valamint balgaság lenne, ha valaki kútba akarná vetni magát abban a reményben, hogy Mária majd megóvjá a haláltól, azért, mert ez néhány esetben megtörtént; úgy még nagyobb oktalanság lenne, ha valaki annyira engedné jutni a dolgot, hogy halálos bűnben múlt ki, azzal a reménnyel vigasztalván magát, hogy majd Mária segítségével vétkei dacára is elkerüli a kárhozatot. Mégis arra szolgálhatnak e példák, hogy Mária segítségébe vetett bizalmunkat megerősítsék; mert ha meggondoljuk, hogy az Isten anyja közbenjárása még azokat is megmentette a pokol büntetéseitől, kik halálos bűnben költöztek el a világból, akkor bizton remélhetjük, hogy Mária még sokkal inkább meg fogja óvni az elsüllyedéstől azokat, kik itt e földön menekülnek hozzá, neki hűségesen szolgálnak és őszinte szándékuk van a megjavulásra.

Fohászkodjunk hát Szent Germánnal ilyenképpen a boldogságos Szűzhöz: „Ó szeretett anyánk, mi lesz velünk szegény bűnösökkel? De lásd, meg akarunk javulni és hozzád menekszünk, ki a keresztények élete vagy!” (De zona Virg.) Szent Anzelm biztosít bennünket

arról, ó szeretett királynőnk, hogy biztosan elkerüli az örök kárhozatot az, akiért te könyörögsz, még ha csak egyszer tennéd is ezt. Fogatosítsd tehát érdekünkben szószólásodat, ó szeretett anyánk és akkor biztosan nem fogunk elveszni. „Ki merészné azt csak állítani is, – kiált fel Szent Viktorról nevezett Richárd – hogy Isten nem lesz kegyelmes és irgalmas irántam az utolsó ítéleten, ha te, ó irgalmasság anyja, akkor védelmedbe veszel engem!” (In Cant. c. 15.) Boldog Szuzó Henrik bizonyítja, hogy lelkét Mária kezeibe helyezte és hozzáfűzi, hogy ha ez isteni Bíró elkárhoztatná őt, ítéletének elsősorban Mária kezein kell keresztülmennie; „de – úgymond – teljes bizalommal remélem, hogy ha a sújtó ítélet ily jóságos és szelíd kezekbe jut, akkor annak végrehajtása bizonyosan elmarad” (Hor. Sap. 1. I. c. 16.) Ugyanezt remélem én is, ó boldogságos Szűz Mária, és azért gyakran óhajtom ismételni Szent Bonaventura szavait: „Benned bíztam, ó Úrnőm, nem fogok örökre megszégyenülni; beléd helyeztem minden reménységemet: s azért bizton remélem, hogy nem fogok elveszni, hanem az üdvözültekkkel együtt az egekben mindörökké szeretni és magasztalni foglak téged.”

Imádság

Ó szeretett anyám Mária, mennyire elmerültem volna már bizonyosan a nyomorúság örvényébe, ha szeretetteljes kezed oly sokszor meg nem mentett volna! Ah, mily régen égnék már a pokolban, ha hatalmas szószólásod meg nem óvott volna attól! Sok vétkem már beledöntött oda engem; az isteni igazságosság kimondotta felettem az ítéletet és a gonoszok már készen állottak arra, hogy a kimondott ítéletet végrehajtsák: ekkor elősietél te, ó anyám, anélkül hogy kértelek volna, anélkül, hogy segítségért folyamodtam; elősietél és megmentettél engem. Ó szeretett oltalmazom, miképp háláljak meg ily nagy kegyelmet, ily forró szeretetet? Te legyőzted szívem keménységét; szeretetet, bizalmat öntöttél lelkembe. Ó Mária, mily mélységes nyomorúságba döntöttem volna már magam, ha szelíd kezed oly sokszor ki nem ragadott volna a veszedelemből! Ó reménységem, óvj meg továbbra is a kárhozáttól, s főként segíts, hogy újólapon vissza ne essem a bűnbe! Ne engedd, hogy egykoron átkozzalak a pokolban! Íme szeretett királynőm, én szeretlek téged; lehetséges volna-e, hogy egyetlen egy is elkárhozzék szolgálid közül, ki téged szeret? Eszközöld ki tehát számomra a kegyelmet, hogy többé ne bizonyuljak hálátlannak irántad és Isten iránt, ki irántad való szeretetből már oly sok kegyelemben részesített! Mit mondasz erre szeretett Anyám, Mária? Örökre el fogok-e veszni? Biztosan elveszek majd, ha téged elhagylak! De vajon lehetnék-e valaha olyan vakmerő, hogy téged elhagyjalak, elszakadnék-e újból tőled, ki már oly sokszor bizonyítékát adtad szeretetednek? Isten után te vagy szeretetemnek egyedüli tárgya; nem akarok vakmerően tovább élni, úgy, hogy téged ne szeresselek. Íme, javadat óhajtom, szeretlek és remélem, hogy mindig szeretni is foglak, valamint itt a földön, úgy az egész örökkévalóságon át az égben, ó Mária, téged, ki a legszentebb, a legjóságosabb és szeretetre legméltóbb vagy az összes teremtmények közt!

2. §. Mária megsegíti tisztelőit a tisztítóhelyen

Valóban boldogoknak nevezhetők e jóságos anyának tisztelői, mert ő nemcsak itt a földön, hanem a tisztítóhelyen is vigasztalójuk és segítségük less. Az irgalmasság anyjának azért képezi oly nagy gondját a tisztítóhelyen levő lelkek megsegítése, mert ezek mindenkinél jobban szorulnak pártfogásra, mivel a leghevesebb fájdalmakat kell elszenvedniük és a legcsekélyebb enyhületet sem képesek maguknak szerezni. Szienai Szent Bernardin azt tanítja, hogy Mária Jézus Krisztus barátainak eme börtönében úgyszólván korlátlan hatalmat gyakorol és pedig mind szenvedéseik enyhítésére, mind pedig kiszabadításukra nézve. (Serm. 3. de Nom. Mar. a. 2. c. 3.) Ami az enyhületet illeti, melyet Mária a szegény lelkeknek

szerez, erre vonatkozólag Szent Bernardin a Szentírás eme szavait: „*A tenger habjain jártam,*” (Sir 24,8) Máriára vonatkoztatja és hozzáteszi: „Midőn ti. tisztelőimet, kik már Isten gyermekeivé lettek, szükségükben és szenvedéseikben felkerestem és megsegítettem.” (Ibid.) „A tisztítóhely szenvedéseit haboknak nevezik, – jegyzé meg ugyane szent – mert ideiglenes, mulandó szenvedések, szemben a pokol gyötrelmeivel, melyek örökké tartanak; tenger hullámainak is hívják őket, mert eltekintve ideiglenes voltuktól, mégis csak igen keserű gyötrelmek. Ha Mária tisztelői e kínoktól gyötörtetnek, sokszor felkeresi őket, hogy szorongattatásukon enyhítsen.” Ebből láthatjuk, – jegyzi meg Novarin – mily fontos reánk nézve, hogy e jó királynő szolgálai közé tartozzunk; mert nem hagyja ő el szolgálait, ha a tisztítóház lángjaiban szenvednek is. Bár Mária a purgatóriumban levő összes lelkek kínjain enyhít, mégis nagyobb megkönnyebbülést szerez azoknak, kik őt életükben különös módon tisztelték.” (Virg. umb. c. 15. exc. 86.)

Egy napon így szólt az Istenanya Szent Brigittához (Revel. lib. 4. c. 132.): „Anyja vagyok a tisztítóhelyen levő valamennyi léleknek, mert imádságom által folyton enyhülnek valamennyinek szenvedései, melyekre bűneik révén rászolgáltak.” Igen, e szerető anya nem restell időről-időre ezekbe a szent börtönökbe menni, hogy szenvedő gyermekeit felkeresse és megvigasztalja. Máriáról mondja a Szentírás: „*Az örvény mélységét áthatottam,*” (Sir 24,8) azaz – mint Szent Bonaventura megjegyzi – a purgatórium mélységeit, hogy az ott szenvedő szent lelkek gyötrelmein könnyítsek.” Ferreri Szent Vince mondá: Ó mily szeretetreméltóságot és jóakaratot tanúsít Mária azok iránt, kiknek a tisztítóhelyen kell szenvedniük, mert Mária által folyton enyhülést és erősítést nyernek!” (Serm. 2. de Nat.)

Vajon találhatnának-e a szegény lelkek kínjaikban más vigasztalót, más segítőt, mint Máriát, az irgalmasság ezen anyját? Szent Brigitta egy napon elragadtatásában hallotta, amint Jézus a következő szavakat intézte anyjához: Te anyám vagy, te anyja vagy az irgalmasságnak, te vigasztalója vagy azoknak, kik a tisztítóhelyen szenvednek.” (Revel. lib. 1. c. 16.) Igen, a boldogságos Szűz maga mondta e szentnek: „Miként a szegény beteg, ki elhagyatva és szomorúan fekszik ágyában, megkönnyebbülést érez, ha néhány vigasztaló szót intéznek hozzá; úgy ama lelkek is tüstént megvigasztalódnak, ha csak nevemet hallják.” (Ap. Dion. Carth. lib. 3. de laud. Virg.) Mária neve, mely a reménységnek és üdvnek a neve, sokszoros vigasztalására szolgál szeretett gyermekeinek, miért is azt gyakran hívják segítségül. Novarin megjegyzése szerint e szeretetteljes anya tüstént Istenhez fordul könyörgésével, mihelyt hallja, hogy segítséget kér; s ilyenkor a szegény lelkek nemsokára érzik, mint enyhülnek égő kínjaik, mintha csak szelíd harmat hullott volna rájuk. (Virg. umbr. c. 15 exc. 86)

Mária azonban nemcsak vigasztalja tisztelőit a tisztítóhelyen, nemcsak enyhíti szenvedéseiket, hanem ki is szabadítja őket közbenjárása által fogságukból. Gerson azt állította, hogy ama napon, midőn Mária felvitetett az égbe, kiürített a tisztítóhely; Novarin pedig ezt megerősítve még hozzáfűzi, hogy tekintélyes írók tanítása szerint Mária mennybemenetelekor azt a kegyelmet kérte isteni Fiától, hogy a tisztítóhelyen épp akkor tartózkodó valamennyi lelket magával vihesse. (Ibid.) Ez időtől fogva szerezte meg magának Gerson véleménye szerint a boldogságos Szűz azt az előjogot, hogy hűséges szolgálait a purgatórium szenvedéseitől megszabadíthassa. Szienai Bernardin ugyanezt állítja és azt tanítja, hogy a boldogságos Szűz elnyerte a hatalmat, hogy imádsága és érdemeinek közlése által kiszabadíthassa a szenvedő lelkeket a tisztítóhelyről, s főként azokat, kik őt leginkább tisztelték. (Serm. 3. de Nom. Mar. a. 2. c. 3.) Novarin ugyancsak azt mondja, hogy Mária érdemei révén nemcsak enyhíttetnek a szegény megholtak szenvedései, hanem meg is rövidíttetnek, mivel közbenjárása folytán tisztulásuk idejéből egy rész elengedtetik. (Loc. cit. ex. 86.) S elegendő, hogy Mária ezt kérje.

Damiáni Szent Pétertől tudjuk (Lib. 3. ep. 10. et in ord. 50.), hogy egy bizonyos Marozia nevű nő halála után megjelent barátnőjének, és elmondta neki, hogy Mária mennybemenetele

napján a szent Szűz segítségével szabadult ki a tisztítóhelyről, s vele együtt oly sok lélek, hogy számuk felülmúlta Róma népességét. Karthauzi Dénes azt véli, hogy ez Jézus Krisztus születése és feltámadása ünnepén történik; akkor ugyanis Mária számos angyal kíséretében leszáll a tisztítóhelyre és nagyszámú lelket szabadít ki onnan. (Serm. 2. de Ass.) Novarin még tovább megy, és azt mondja, hogy ez Máriának minden nagyobb ünnepén megtörténik. (Loc. cit.)

A boldogságos Szűz ünnepi zsolozsmájában mint jámbor véleményt olvashatjuk, hogy a boldogságos Szűz a kármelhegyi társulat tagjait a tisztítóhelyen egy anya szeretetével vigasztalja és azokat közbenjárásával hamarosan az égbe vezeti. (In festo B. Mar. V. de M. Carm. 16. jul.) Miért ne remélhetnék mi is ugyane kegyelmeket és kedvezéseket, ha e jó anyának igaz tisztelői vagyunk? S ha egészen különös módon szolgálunk neki, miért ne remélhetnők azt a kegyelmet is, hogy halálunk után azonnal a mennyországba jutunk anélkül, hogy a tisztítóhelyre kellene kerülnünk? Ezt a nagy kegyelmet adatta tudtul Mária Abundus (Lib. de gest. Vir. ill. Sol. Viliar.) szerzetes által boldog Gottfriednak: „Mondd meg Gottfried szerzetestársadnak, – így szólt – igyekezzék előhaladást tenni az erényekben, s szolgáljon teljesen engem és Fiamat és én, ha lelke elválík testétől, nem fogom megengedni, hogy a tisztítóhelyre jusson, hanem azonnal védelmembe veszem és bemutatom Fiamnak.” Ha tehát ezentúl hathatósan akarunk segíteni a megholt hívek lelkein a tisztítóhelyen, imáinkban mindig a boldogságos Szűz kegyeibe kell őket ajánlanunk és különösen a szent rózsafüzért kell javukra felajánlanunk, mert ez igen nagy vigasztalásukra szolgál.

Imádság

Ó ég és föld királynéja, az egész mindenség Urának anyja, te legnagyobb, legmagasztosabb, szeretetre legméltóbb teremtmény; igaz ugyan, hogy sok ember él a földön, ki téged nem szeret, ki téged nem ismer; de ezzel szemben hány millió angyal és lélek van az égben, ki téged szeret és dicsőít! De már itt a földön is számos lélek van, ki irántad való szeretettől lángol és magasztalja jószágodat. Bár én is szeretnélek, szeretetreméltó királynőm, ó bár én is mindig azon igyekezném, hogy téged szolgáljalak, szeresselek, tiszteljelek és azon munkálkodjam, hogy minden ember szeressen téged! Te meghódítottad Istenednek szívét, ki irántad való szeretetből magának az örök Atyának hajlékát otthagyta és e földre jött, hogy emberré, Fiaddá legyen! És én nyomorult, miért ne akarjalak én téged szeretni? Nem, nem, legédesebb Anyám, én is szeretni akarlak, a legforróbban akarlak szeretni és minden lehető elkövetni, hogy mások is szeressenek téged. Ó Mária, fogadd kegyesen abbéli óhajomat, hogy szeretni kívánlak és segíts meg szándékom keresztülvitelében! Tudom, hogy Isten különösen kegyes szemmel tekint azokra, kiket te szeretsz. Isten az emberek részéről az Őt megillető tiszteleten felül mit sem követel jobban, mit sem óhajt forróbban, minthogy téged mindenki tiszteljen és szeressen. Tőled, ó királynőm, remélem üdvösségemet; neked kell kieszközölnöd számomra bűneim bocsánatát és a jóban való állhatatosságot; halálom óráján neked kell engem megsegítened, neked kell engem a tisztítóhelyről kiszabadítanod, igen, neked kell engem az égbe vezetned. Ezt remélik tőled tisztelőid, és nem fognak megszegyenülni; ezt remélem én is, ki téged teljes szívemből és Isten után mindenek fölött szeretlek.

3. §. Mária a mennyországba vezérelő hű szolgálót

Kiválasztottságuk mily nagy biztosítékával örvendenek Mária szolgálói! Az Anyaszentegyház ezekre vonatkoztatja a Szentírás eme szavait: „*Mindezekben nyugodalmat kerestem és az Úr örökségében lett maradásom;*” (Sir 24,11) e szavaknál Hugó bíboros így kiált fel: „Boldog az, aki a boldogságos Szűznél talál lakóhelyre!” Mária ama szereteténél

fogva, mellyel minden ember iránt viseltetik, mindenkiben felgyújtani igyekszik az iránta való áhítatot; de sokan nem hallgatnak reá, sokan nem őrzik meg azt, amit nekik nyújtott. Boldog azonban az, aki ezt a kegyelmet befogadja és megőrzi. „*Az Úr örökségében lesz maradásom,*” azaz – jegyzi meg Pacciuchelli – azoknál, kik az Úr örökösei lettek; mert mindazok, kik valójában örökösei lettek az Úrnak, vagyis akik Máriát az égben az egész örökkévalóságon át magasztalni fogják, azok itt a földön is megőrzik az Isten anyja, Mária iránti áhítatukat. Majd folytatja a szent Szűz és így szól: „*Akkor parancsola nekem a mindenek Teremtője és aki teremtett engem, megnyugovék hajlékomban és mondá nekem: Jákobban lakjál és Izraelben bírij örökséget és választottaim között verj gyökeret.*” (Sir 24,12.13) Teremtőm az én méhemből akart megnyugodni; ennél fogva azt akarta, hogy én is lakást vegyek a választottak szívében, (kiknek előképe ti. Jákob volt és akik az én örököseim) s úgy határozta, hogy az irántam való bizalom és áhítat minden választottnak lelkében gyökeret verjen”

Ó hány szentet nem találunk egyáltalán az égben, ha Mária hatalmas közbenjárása oda nem vezérelte volna őket! Hugó bíboros a szentírás eme szavait: „*Én cselekedtem, hogy az égen elfogyhatatlan világosság támadott,*” (Sir 24,6) a következőképp magyarázza: „Én cselekedtem, hogy annyi örökvilágosság fényeskedik az égben, ahány tisztelője van istenanyai voltomnak.” Ehhez még ugyanő megjegyzi, hogy sok szent van Mária közbenjárása miatt az égben, kik anélkül soha nem jutottak volna oda. Szent Bonaventura azt állítja, hogy a mennyország ajtaja azok előtt áll nyitva, kik nagy bizalommal viseltetnek Mária pártfogása iránt; Szent Efrém pedig a Mária iránti áhítatot a mennyország kapujának hívja; (Orat. de laud. Virg.) ezért tehát a jámbor Blozius így kiált a boldogságos Szűzhöz: „Neked adattak át, ó Úrnőm, a mennyország kincsei” (Cimel. Eudol. 1.) Állandóan könyörögnünk kellene tehát Szent Ambrussal: „Nyisd meg előttünk, ó Mária, a mennyország kapuját, melyek kulcsait te őrzöd, óh nyisd meg, hiszen az Egyház szavai szerint te vagy a menny kapuja!”

Az Anyaszentegyház Máriát tenger csillagának is nevezi, mert mint a csillagok – mondja Szent Tamás – megmutatják a tengeren hajózóknak a kikötő felé vezető utat, úgy vezérli Mária is az égbe a keresztényeket. (Opusc. 8)

Damiáni Szent Péter Isten anyjának az égi lajtorja elnevezéssel kedveskedik, mert – úgymond – Isten Mária közvetítésével szállt le a földre, hogy így az emberek ő általa haladhassanak az ég felé. (Serm. 1. de Annunt.) „Eltöltöttél kegyelmekkel, – kiált fel Szent Athanáz Máriához – hogy számunkra az üdvösség útja és a mennyország lépcsője légy.” Szent Bernát Máriát égbe vezető kalauznak hívja, Szent János, a geometrikus pedig imígy üdvözlí őt: „Üdvözlégy te ragyogó fogat, melyen tisztelőid az égbe jutnak!” Végre Szent Bonaventura a következő szavakkal zárja a sort: „Boldogok, akik ismernek téged, Istennek szent anyja, mert aki ismer téged, már útban van az örök élet révpartja felé és aki magasztalva hirdeti erényeidet, az üdvösség útját tapodja.” (In Ps. 85.)

A Ferencrendiek évkönyveiben (P. 1. tom. 1. cap. 35.) olvashatjuk, hogy egy Leó nevű szerzetes elragadtatása alkalmából egy piros létrát pillantott meg, melynek legfelső fokán Jézus Krisztus állt; látott egy másik létrát is, melynek tetején a boldogságos Szűzet vette észre. Majd látta, amint egyesek a piros létrán felfelé akartak jutni, alig haladtak azonban néhány fokot, újból visszaestek, úgy hogy képtelenek voltak felkerülni. Erre intést kaptak, hogy kíséreljék meg ugyanazt a fehér létrán, és íme, tökéletesen sikerült; mert a boldogságos Szűz kezét nyújtotta nekik, és úgy vezette fel őket az égbe. Karthauzi Dénes felveti a kérdést: „Vajon ki fog üdvözölni, ki fog egykor Jézussal az égben uralkodni?” és így felel: „Az, akiért az irgalmasság királynéja könyörög.” Mária ugyanezt tanítja nekünk, midőn így szól: „*Általam országolnák a királyok.*” (Péld 8,15) Közbenjárásommal megszerzem a lelkek számára azt a kegyelmet, hogy elsősorban itt e földön szenvedélyeik felett jussanak uralomra, hogy aztán örökké uralkodhassanak az égben, hol Szent Ágoston szerint annyi a király, ahány

polgára van a boldogság e honának. „Igen, – úgymond Szent Lőrincről nevezett Richárd (Lib. 4. de laud. Virg.) – joggal nevezzük Máriát az egek úrnőjének, mert azt teszi ő ott, amit akar és azt vezérli oda, akit akar;” ezért ugyanő az Isten anyára vonatkoztatja a Szentírás eme szavait: „*Jeruzsálemben az én hatalmam!*” (Sir 24,15) Minthogy Mária anyja a mennyei királynak, ennél fogva Rupert szerint királynéja is a mennyek országának. (Lib 3. in Cant. 4)

„Az Isten anyja megszerezte már imádságával és hatalmas pártfogásával számunkra a mennyországot, csak nem szabad most már útjába semmiféle akadályt gördítenünk.” (S. Antonin. p. 4. tit. 15. c. 2. § 1.) Guericus apát arra tanít bennünket, hogy egy olyan, aki Máriának szolgál és akiért a szent Szűz imádkozik, oly biztosan eljut a mennyországba, mintha már ott is lenne. „Máriát szolgálni és őt követni, Damaszkuszi Szent János szerint a legnagyobb kitüntetés, melyet elnyerhetünk; mert aki szolgálja az egek királynéját, már most uralkodik az égben, és aki őt szolgálva él, hatalmasabb, mintha uralkodnék. (De exc. Virg. c. 9.) Azok ellenben, – fűzi hozzá – kik nem szolgálják Máriát, egész biztosan elvesznek, mert aki szűkölködik e hatalmas királynő pártfogásában, az a Fiú segítségét is nélkülözni kénytelen, s egy ilyet elhagy az egész mennyei udvar.”

„Adjunk hálát Istennek, – kiált fel Szent Bernát – hogy Máriát szószólónkul rendelte az égben; anyja lévén ugyanis bíránknak, de egyúttal az irgalmasságnak is, ennél fogva hathatósan közbenjárhat örök üdvünk érdekében.” (Serm. 1. de Ass.) Szent Jakab szerzetes megjegyzése szerint Isten Máriát üdvünk hídjául rendelte, melyen keresztül e világ hullámain átkelhetünk és az égi kikötőbe bejuthatunk. (Orat. in Nat. Deip.) „Ó ti mindnyájan, kik az égbe kívántok jutni, – kiált fel Szent Bonaventura, szolgáljátok és tiszteljétek Máriát és biztosan elnyeritek az örök életet!” (In Psal. Virg.)

De még azoknak sem kell üdvösségük felett kétségbeesniük, akik már megérdemelték a poklot, csak törekedjenek e nagy királynét hűségesen szolgálni. „Hány bűnös – úgymond Szent Germán – találta fel újból általad, ó Mária, Istenét, hány bűnös üdvözült a te segítséged következtében!” (Serm. de Dormit. Deip) Richárd megjegyzi, hogy Szent János azt mondja, Mária csillagokkal van megkoronázva: „*Fején tizenkét csillagú korona vala*” (Jel 12,1), az Énekek énekében viszont egyidőben azt olvashatjuk, hogy vadállatok, oroszlánok és párducok alkotják koronáját: „*Jöjj le a Libanonról, én jegyesem! jöjj le a Libanonról, jöjj le, megkoronáztatol! – az oroszlánok barlangjaiból, a párducok hegyeiről.*” (Én 4,8) „Hogyan egyeztethető e két szöveg egymással?” – kérdi ugyanez a szent. – „Egészen könnyen egyeztethetők – teszi hozzá – a vad állatok ugyanis a bűnösöket jelképezik, kik a Mária által nyújtott kegyelmek és az ő közbenjárása által mennyei csillagokká változnak át és az irgalmasság eme királynéjának fejét jobban ékesítik, mint az ég összes más csillagai.” (De laud. Virg. c. 3.) Midőn Isten hű szolgálóleánya, a caprii Szerafina nővér egy Mária mennybemenetele előtt tartott szent kilenced alkalmából a boldogságos Szűztől ezer bűnös megtérését kérte, aggódni kezdett, hogy kérése tán túlságosan szerénytelen volt. Ekkor tüstént megjelent neki Isten Anyja és eloszlatta félelmét, mialatt így szólt hozzá: „Miért félsz, azt véled, nem vagyok eléggé hatalmas arra, hogy kieszközöljem Fiamtól ezer bűnös üdvösségét? Íme, már meg is nyertem az általad kért kegyelmet.” Erre áthelyezte Mária a jámbor apácát lélekben a mennyországba, és megmutatta neki, hogy már a pokol végtelen gyötrelmeit megérdemelt lelkeknek mily megszámlálhatatlan sokasága üdvözült az ő közbenjárása folytán és lett részesévé Isten örökké tartó kegyelmének.

Persze itt a földön senki se tudhatja biztosan, vajon üdvözül-e. „*Nem tudja az ember, ha szeretetre legyen-e méltó, vagy gyűlöletre? hanem minden, mint bizonytalan, jövőre tartatik fenn.*” (Sir 9,1) Ezért Dávid is kérdezte az Úrtól, ki lesz megmentve: „*Uram, ki fog lakni a te hajlékodon?*” (Zsolt 14,1) Szent Bonaventura azonban bátorít bennünket, így szólván hozzánk: „Kövessétek, ó bűnösök, Mária nyomdokait! boruljatok le előtte és ne engedjétek őt magatoktól előbb eltávozni, míg meg nem áldott benneteket; az ő áldása záloga ugyanis a ti mennybejutástoknak.” „Elegendő ó Mária! – így kiált fel Szent Anzelm – hogy te

bennünket üdvözíteni akarj, mert akkor már nem veszhetünk el.” (De exc. Virg. c. 11.) Igen, sőt Szent Antonin szerint azok a lelkek, kiket Mária pártfogol, szükségképp üdvözülnek. (P. 4. tit 15.)

Szent Ildefonz megjegyzése szerint joggal jelenthette ki már előre Mária, hogy *boldognak hirdetik őt majd minden nemzedékek*, (Lk 1,48) mivel általa nyerik el a választottak az örök üdvösséget. (Serm. 3. de Ass.) „Ó Istenemnek hatalmas Anyja! – úgymond Szent Method – te vagy üdvösségünknek forrása, közepe és vége.” (Serm. in Hyp.) Te vagy *forrása*, mert Mária által nyerjük meg bűneink bocsánatát; te vagy *közepe*, mert Mária közbenjárása által maradunk állhatatosak Isten kegyelmében; te vagy *vége*, Mária révén jutunk ugyanis az égbe. „Ó Mária – folytatja Szent Bernát – általad nyílt meg a mennyország, általad maradt üres a pokol, a te közremunkálással állítatott vissza a paradicsom, a te réveden részesült oly sok nyomorult ismét az örök életben, kik már megérdemelték volna az örök halált.” (Serm. 4. de Ass. Virg.)

Főképpen azonban abból a gyönyörű ígéretből meríthetünk bátorságot üdvösségünkre vonatkozólag, melyet Mária azoknak tett, kik őt tisztelik és akik szavukkal, valamint példájukkal odahatnak, hogy őt mások is megismerjék és tiszteljék. Mária ugyanis ezeket mondja: „*Akik általam munkálkodnak, nem vétkeznek; akik fényt derítenek rám, örök életet nyernek.*” (Sir 24,31) „Ó de boldogok is azok, –mondja Szent Bonaventura– kik Mária kegyét megnyerik! Az üdvözültek a mennyországban az ilyeneket már társuk gyanánt tekintik; mert akiről megismerhető, hogy Mária udvari népe közé tartozik, az be van már írva az örök élet könyvébe.” (In Spec.) Mit használ tehát nekünk, ha a tudósoktól vitatott ama kérdéssel nyugtalanítjuk magunkat, vajon az örök életre való kiválasztás követi vagy megelőzi-e a jócselekedetek előreláthatóságát, vajon az örök élet könyvébe be vagyunk-e írva, avagy nem? Ha igaz szolgái vagyunk Máriának, ha ő bennünket pártfogásába vesz, akkor biztosan üdvözülünk; mert Damaszkuszi Szent János megjegyzése szerint Isten csak azokat részesíti az isteni Anya iránt való áhítatban, akiket üdvözíteni akar. Úgy látszik, e kijelentés teljesen egyezik azzal, amit az Úr Szent Jánosnak kijelentett: „*Aki győzedelmes leend, ráírom az én Istenem nevét, és az én Istenem városát;*” (Jel 3,12) – aki győzedelmeskedik, szívébe írva hordja majd Isten városának nevét. Ki más lenne azonban, – jegyzi meg Szent Gergely Dávid eme szavairól: „*Dicsőséges dolgok mondatnak felőled Isten városa,*” (Zsolt 86,3) – ki lenne más Isten e városa, mint Mária?

Szent Pállal mondhatjuk tehát: „*Ez lévén pecsétje, ismeri az Úr övét*” (2Tim 2,19) Aki ismertetőjelként a Mária iránti áhítatot viseli magán, azt Isten megismeri, mint a magát, s egy ilyen Szent Bernáttal együtt meg lehet róla győződve, hogy a Mária iránti ájtatosság legbiztosabb jele annak, hogy eléri az örök üdvösséget. Boldog Alanus azt mondja az „Üdvözlégyről” hogy az, aki ezzel az imádsággal sűrűn üdvözli Máriát, ezt a cselekedetét üdvössége hatalmas záloga gyanánt tekintheti. (P. 2. Ros. c. 11.) Hasonlót állít a rózsafüzér naponkinti elimádkozásáról is. (P. 44. de Psal. c. 24.) P. Nieremberg azt tanítja, „Mária szeretete” (Cap. 10.) című művében, hogy Isten Anyjának szolgái nemcsak itt a földön részesülnek különös előjogokban és kegyelmekben, hanem Isten a mennyországban is különös módon fogja őket tisztelni; hozzáteszi, hogy ők az égben egészen különös ismertetőjeleket fognak magukon viselni, melyekről azonnal felismerhetők, hogy az egek királynőjének társai és udvarának tagjai, miként ez a Példabeszédek könyvében (31,21) is kijelentett: „*Házanépe mind kétszeresen van ruházva.*”

Pazzisi Szent Magdolna egy napon elragadtatásában egy hajót látott a tengeren, melyben Mária valamennyi tisztelője helyet talált; a kormányrudat maga Mária tartotta, melynek ügyes kezelésével valamennyiüket biztos révbe vezérelte. Ebből világos lett a szent előtt, hogy mindazok, kik Mária oltalma alatt élnek, a világ veszedelmei közt is mentek maradnak a bűntől és az örök kárhozattól, mert Mária biztosan az égbe vezérli őket. Legyen tehát rá gondunk, hogy mi is belépünk e hajócskába Mária védőpalástja alá, hol biztosak lehetünk,

hogyan az örök üdvösség honába bejutunk, mert hiszen maga az Anyaszentegyház is így fohászkodik a boldogságos Szűzhöz: „Benned, ó Istennek szent szülője, örvendetes lakóhelyre találunk.” Ó Istennek szent Anyja! mindnyájan, kik részesei lesznek az örök üdvösségnek, benned laknak, mert a te oltalmad alatt élnek.

Imádság

Ó egek Királynéja, a szent szeretetnek Anyja, boldogságos Szűz Mária! Te valamennyi teremtmény közt a szeretetre legméltóbb vagy, kit Isten legjobban szeret; te szerelmese vagy Uradnak! Ne vesd meg a földkerekség leghálátlanabb és legnyomorultabb bűnösének szeretetét, ki szeretetre gyulladt irántad, mivel felismerte, hogy egyedül a te közbenjárásod által, anélkül, hogy érdemes lett volna ily nagy jótéteményre, megszabadult a pokoltól! Óhajtom, bárcsak minden ember előtt, ki még nem ismer, bebizonyíthatnám, mily szeretetreméltó vagy, hogy mindnyájan szeressenek és tiszteljenek téged. Igen, – irántad való szeretetből életemet is odaadnám szüzességed, istenanyai magas méltóságod és szeplőtelen fogantatásod megvédéséért, ha úgy kívánná tiszteleted gyarapodása. Ó szeretett Anyám, fogadd kegyesen szeretetem jeleit, és ne engedd, hogy szolgálj, ki téged szeret, valaha ismét ellensége legyen Istenednek, a te Istenednek, kit te oly forrón szeretsz! Ó én szerencsétlen! Isten megbántásával elvesztettem az Ő barátságát; ah és akkor téged sem szerettelek, ó Anyám! keveset törődtem akkor azzal, hogy vajon szeretsz-e te engem, vagy nem. De lásd, most már semmit sem kívánok Isten kegyelmén kívül, mint hogy téged szeresselek és te is szeress engem. Előbbi bűnös életemre való visszaemlékezésem ne csökkentse bizalmamat; tudom ugyanis, ó szívemnek szeretetteljes és irgalmas Úrnője, hogy te még a legnyomorultabb bűnösöktől se tagadod meg szeretetedet, ha azok téged szeretnek, mert nem engedheted meg, hogy bárki is felülmúljon a szeretetben. Ah, szeretetreméltó Királyné, szeretni akarok téged az égben is! Ha majd ott fogok térdelni lábaid előtt, ó csak akkor fogom felismerni, mily szeretetreméltó vagy te és mi mindent követtél el, hogy számomra az örök üdvösséget megnyerjed és ezért aztán ott fenn a mennyországban sokkal jobban foglak szeretni, mint most; az egész örökkévalóságon át foglak ott szeretni anélkül, hogy félnem kellene attól, hogy valaha megszűnlek szeretni. Ó Mária, a te közbenjárásod révén egész biztosan remélem üdvösségemet. Könyörögj értem Jézusnál! nem kívánok tekívéled más oltalmat; neked ki kell eszközölnöd üdvösségemet Istennél. Ó Mária, reménységem, tedd meg, hogy üdvözüljek! Amen.

9. fejezet: Óh irgalmas, óh kegyes

Mily kegyes és jóságos Mária

Szent Bernát Máriának írántunk, szegény bűnösök iránt való jóságát és kegyességét tárgyalván, azt mondja, hogy ő a tejjel és mézzel folyó ígéret földje. (Sup. Salv. Reg.) Szent Leo állítása szerint Mária oly irgalmas, hogy nemcsak megérdemli e jelzőt, hanem hogy a megtestesült irgalmasságnak kellene őt hívnunk. (Serm. 1. de Nat. Dom.) Midőn Szent Bonaventura fontolóra vette, hogy Mária kizárólag a nyomorultakért lett Isten anyjává, s azt a tisztelet nyerte, hogy Isten irgalmasságát osztogassa; midőn továbbá fontolóra vette, mennyire gondját viseli Mária a nyomorultaknak, s olyan nagy irgalmú, hogy úgy tetszik, mintha nem is lenne más óhaja, mint a szükségben szenvedőkön segíteni: felkiáltott, hogy úgy tűnik fel neki, mintha Mária megpillantásánál nem is az isteni igazságosságot látná, hanem egyedül Isten irgalmasságát, mellyel Mária el van telve. (Stim. Am.) Mária oly jóságos, hogy Guerricus apát szerint szerető szíve sohse nyugszik, hanem állandóan az irgalmasság cselekedeteit gyakorolja. (Serm. 1. de Assumpt.) „Miképp is volna lehetséges, – kiált fel Szent Bernát – hogy az irgalmasság forrásából más fakadjon, mint irgalmasság!” (Serm. 1. in D. post. Ep.) Máriát a Szentírás olajfával hasonlítja egybe: „*Mint mezőkön a szép olajfa.*” (Sir 24,19) Valamint ugyanis az olajfáról kizárólag az olajat, az irgalmasság jelképét nyerjük, úgy Mária kezeiből is csak kegyelem és könyörület kerül ki. „Joggal nevezhetjük tehát – úgymond de Ponte Lajos – Máriát az olaj anyjának, mert hiszen ő az irgalmasság anyja.” Attól sem kell félnünk, hogy elutasító választ nyerünk, ha ehhez az Anyához irgalmasságának olajáért esedezzünk, mint ezt az okos szűzek az evégből hozzájuk folyamodó balgákkal tették, mondván nekik: „*Netalán ne legyen elég nekünk és nektek.*” (Mt 25,9) Ettől nem kell tartanunk Máriánál, mert ő felette bővelkedik az irgalmasság ezen olajában, – miként Szent Bonaventura megjegyzi. (In Spec. c. 7.) S ezért az Anyaszentegyház őt nemcsak bölcs, hanem legbölcsebb szűznek nevezi. Szent Viktorról nevezett Hugó megjegyzése szerint Mária annyira bővelkedik kegyelmekben és irgalmasságban, hogy ezeket akár valamennyi ember közt szétoszthatná, anélkül, hogy magának a legcsekélyebb hiánytól kellene tartania.

Miért mondja azonban a Szentírás, hogy amaz olajfa a mezőn áll? miért nincs egy falakkal és sövényekkel bekerített kertben? Hugó bíboros felel erre: „Hogy mindenki könnyen érezhesse és így szorongattatásában hozzá meneküljön.” Szent Antonin is ebben keresi az okot, mondván, hogy egy olajfához, mely a szabad mezőn áll, mindenki könnyen eljuthat és leszakíthatja annak gyümölcsseit. Hasonlóképpen Máriához is mindenki, a bűnös és igaz, odamenekülhet és könyörületre találhat. Ő – folytatja ugyane szent – hány halálos ítéletet vont már vissza Isten, mivel e szent Szűz oltalmába vette a hozzámenekülő bűnösöket!” (P. 3. t. 31. c. 4.) „Vajon találhatnánk-e mi biztosabb menedékhelyre, – kérdi a jámbor Kempis Tamás – mint amilyen Mária könyörületes szíve? Itt a szegény megélhetésre, a beteg a szükséges gyógyszerekre, a bánatos megkönnyebbülésre, a kétségbeeső tanácsra, az elhagyatott segítségre talál.”

Oh beh szegények is lennénk, ha nem mondhatnók magunkénak az Irgalmasság ezen Anyját, ki folyton csak abban fáradozik, hogy nyomorunkon könnyítsen! „*Ahol asszony nincs, úgymond a Szentlélek, fohászkodik a szűkölködő.*” (Sir 36,27) Damaszkuszi Szent János azt tanítja, hogy ez az asszony Mária, mert ahol ő hiányzik – úgymond – ott sírnak és sóhajtoznak a nyomorultak. Ez onnan van, mivel Isten úgy határozta, hogy minden kegyelem Mária által jusson el hozzánk; ha tehát Mária nem könyörög érettünk, nem remélhetünk

irgalmat, miként ezt az Úr maga megmondta volt Szent Brigittának: „Ha Mária nem könyörögne kegyelmekért, nem volna irgalmasság remélhető.” (Revel. lib. 6. c. 26.)

Attól tartunk tán, hogy Mária nem látja nyomorúságunkat, vagy nincs részvéttel irántunk? Nem, ez az eset nem foroghat fenn; mert sokkal jobban ismeri ő hiányainkat, mint mi magunk, és felette nagy részvéttel viseltetik irányunkban. „Kicsoda volna a szentek közül nagyobb könyörülettel irántunk, – kérdi tőlünk Szent Antonin – mint Mária?” (P. 4. t. 15. c. 2.) Amint nyomorúságot pillant meg valahol, tüstént odasiet, hogy irgalmasan segítséget vigyen. Ezt tanítja Szent Viktorról nevezett Richárd, (In Cant. 4. 5.) s ugyanezt megerősíti Mendoza is, midőn így kiált fel: „Ó áldott Szűz, bőkezűen osztod te ki irgalmasságodat, ha nyomorúságban látsz bennünket!” (In 1. Reg. 4. cap.) A mi jó Anyánk sohse fárad bele eme tisztének gyakorlásába, miről maga is biztosít bennünket: „*Mind az örökkévalóságig meg nem szűnök és a szent lakhelyen szolgáltam előtte.*” (Sir 24,14) „Egészen a világ végéig nem fáradok ki, – úgymond Mária e szövegben Hugó bíboros megjegyzése szerint – hogy az embereket minden nyomorúságukban megsegítsem és a bűnösökért könyörögjek, hogy üdvözljenek és megszabadíttassanak a végső romlástól.”

Suetonius elbeszélése szerint Titus császár olyannyira szívén viselte, hogy bebizonyítsa kegyességét azok irányában, kik őt valamire kérték, hogy oly napon, midőn nem volt alkalma jót cselekedni, egészen szomorú volt, és azt szokta volt mondani, hogy egy napot vesztett el. Titus ezt valószínűleg inkább hiúságból és azért mondta, hogy mások őt nagyrabecsüljék, mintsem igazi felebaráti szeretetből. Ha azonban lehetséges volna, hogy a mi királynénk egy napot töltene el, anélkül, hogy valakit valamely kegyelemben részesíthetett volna, akkor bizonyára így beszélne és pedig tisztán azért, mert felebaráti szeretettől és ama kívánságtól van áthatva, hogy mindenkiel jót tehessen. „Igen, – úgymond Bustisi Szent Bernardin – az ő óhaja, hogy kegyelmekben részesíthessen bennünket, sokkal nagyobb, mint a mi kívánságunk, hogy azokat tőle elnyerjük; miért is kezeit mindig telve fogjuk találni irgalommal és kegyelemmel, valahányszor hozzá menekülünk.” (Mar. part. 1. Serm. 5. de Nov. M.)

Rebeka Máriának volt előképe, mert midőn Ábrahám szolgája arra kérte őt, hogy merítsen számára egy kevés vizet, azt felelte, hogy nemcsak őt, hanem tevéit is hajlandó a szükséges vízzel ellátni: „*Sőt tevéidnek is merítek vizet, míglen mind isznak.*” (Ter 24,19) Szent Bernát ennél fogva a következő szavakat intézi Máriához: „Ó Királynőm! kérek, ne csak Ábrahám szolgájának, hanem a tevéknek is juttass vizet! Ó Úrnőm, te irgalmasabb és bőkezűbb vagy, mint Rebeka, s ezért nem elégszel meg azzal, hogy csupán Ábrahám szolgáinak, Isten hű alattvalói emez előképeinek nyújtsd kegyelmeidet, melyek irgalmasságod kimeríthetetlen bőségéből kiáradnak, hanem te részesíted abban a tevéket is, melyek a bűnösöket jelentik.” (Serm sup. Miss.) Miként Rebeka is többet adott, mint amennyit kértek tőle, úgy Mária is mindig többet nyújt az óhajtottnál. „Mária bőkezűsége – úgymond Szent Lőrincről nevezett Richárd – hasonlít Fiának bőkezűségéhez, ki mindig többet ad, mint amennyit kérünk” (De laud. Virg.) s ezért Szent Pál gazdagnak nevezi *mindnyájuk iránt, kik őt segítségül hívják.* (Róm 10,12) Egy jámbor író a következő szavakat intézi Máriához: Ó Úrnőm, könyörögj értem! mert te nagyobb áhítattal fogod számomra a kegyelmeket kérni, mint én magam, és többet fogsz Istentől elnyerni, mint amennyit én kérni merésznék.” Midőn a samariabeliek vonakodtak Jézust és tanítását befogadni, Szent János és Jakab apostolok a következő kérdést intézték Mesterükhöz: „*Uram, akarod-e, hogy mondjuk, szálljon le a tűz az égből és eméssze meg őket?*” Az Üdvözítő azonban így felelt: „*Nem tudjátok, minő lelkek vagytok?*” (Lk 9,54.55) Mintha csak ezeket mondta volna: „Én mindenek fölött irgalmas és szelíd vagyok; mert azért jöttem az égből e földre, hogy a bűnösöket üdvözítsem, nem pedig, hogy büntessem, és ti azt akarjátok, hogy elveszenek? Miért kértek hát tüzet és büntetést? Hallgassatok, és ne szóljatok többé a büntetésről, mert az nem az én szellemem.” Ebből teljes bizonyossággal következtethetjük, hogy Mária is

hajlandó irgalmasságot gyakorolni velünk szemben, mert az ő szelleme hasonlít Fia szelleméhez, hogy Szent Brigitta tanítása szerint (Revel. lib. 1. c. 6.) az irgalmasság anyjának is azért nevezik, mivel Istennek irgalmassága tette őt oly kegyessé és irgalmassá mindenki iránt. Ezért is, midőn Szent Bernát elmélkedni kezdett azon, hogy Szent János apostol Máriát a napba öltözve pillantotta meg: „*És nagy jel tűnik fel az égen: Egy asszony, kinek öltözete vala a nap,*” (Jel 12,1) így kiáltott fel: „Ó királynőm, te az örök Napot, az isteni Igét emberi testbe öltöztetted; de lásd, ezért aztán Ő is felruházott téged hatalmával és irgalmasságával.”

A mi királynénk oly irgalmas, oly jóságos szeretetű, – mondja ugyane szent, – hogy ha egy bűnös kegyeibe ajánlja magát, sohse keresi annak érdemeit, sem azt, hogy méltó vagy méltatlan-e segítségére, hanem kivétel nélkül mindenkit meghallgat és mindenkin segít.” (Serm. in Sig. magn.) Szent Hildebert megjegyzése szerint ez az oka annak, hogy Máriát a holddal hasonlítják egybe: „*Szép vagy, mint a hold.*” (Én 6,9) Mert valamint a hold a földön a legalacsonyabban fekvő tárgyakat is megvilágítja és elárasztja jóleső fényével, úgy világosítja meg és segíti Mária éppen a legméltatlanabbat. (Epist. 26) Továbbá, bár a hold a naptól nyeri fényét, mégis gyorsabban kering amannál,² mely tény arra bírta Szent Anzelmet, hogy felkiáltson: „Gyakran közelebb vagyunk üdvösségünkhöz, ha Mária nevét hívjuk segítségül, mintha Jézus nevéhez fordultunk volna.” (De exc. Virg. c. 6.) Szent Viktorról nevezett Hugó ekképp figyelmeztet minket: „Ha bűneink visszatartanak bennünket attól, hogy Istenhez közeledjünk, mivel tudatában vagyunk annak, hogy azokkal az Ő végtelen méltóságát bántottuk meg, még akkor sem vagyunk megakadályozva abban, hogy Máriához meneküljünk, mert nála valóban semmi okunk sincs a félelemre. Igaz ugyan, hogy ő szent, hogy minden makula nélkül való, hogy királynéja az egész földnek, Istennek pedig anyja; de emellett olyan ember, mint mi, épp úgy Ádám ivadéka, mint mi.”

„Máriában – mondja Szent Bernát – minden telve kegyelemmel és irgalmassággal; mert ő, mint az irgalmasság anyja, mindenkinek mindene lőn: nagy szereteténél fogva adósa ő úgy az igazaknak, mint a bűnösöknek, mivel mindenkinek megnyitja kincsesházát, hogy valamennyien részesüljenek az ő bőségében.” (Sup. Sign. magn.) Szent Péter azt mondja, hogy *az ördög körüljár, keresvén, akit elnyeljen*, – Bustisi Szent Bernardin szerint Mária is körüljár, keresvén, kit kelthet még életre és kit menthet még meg. (Marial. p. 3. s. 3.)

„Meg lehetünk róla győződve, – mondja Szent Germán – hogy Mária pártfogása nagyobb és hatalmasabb, mint amilyennek mi azt magunknak el bírjuk képzelni. (De zon. Virg.) Egy jámbor író felveti a kérdést: „Honnan van az, hogy ugyanaz az Isten, ki az ószövetségben oly szigorúan büntette a bűnösöket, az újszövetségben sokkal irgalmasabb még olyanok iránt is, kik amazoknál nagyobb bűnöket követnek el?” A feleletet a következőkben adja: „Egyedül Mária iránti szeretetből és az ő érdemeiért cselekszik így az Úr.” „Már régen elpusztult volna a világ, – mondja Szent Fulgens – ha Mária imádságával fenn nem tartotta volna!” „Most azonban – így folytatja Chartresi Szent Arnold – már teljes bizalommal fordulhatunk Istenhez és minden jót remélhetünk Tőle, mert a Fiú közbenjáró az Atyánál, az Anya pedig közbenjárónk isteni Fiánál. Képes lenne-e az Atya, hogy Fiát meg ne hallgassa, ha ez megmutatja neki a sebeket, miket a bűnösökért szenvedett? Képes lenne-e a Fiú arra, hogy meg ne hallgassa Anyját, ha ez megmutatja neki emlőit, melyek őt táplálták?” (De laud. Virg.) Chrysologus Szent Péter állítása szerint a boldogságos Szűz azért, hogy Istennek adott szállást, a világ részére békét, a veszni indulóknak üdvöt, a lelkileg halottak számára új életet kért jutalmul. (Serm. 140.)

„Ó hányan menekültek meg – kiált fel Szent Jordán – Mária irgalmassága által, kik megérdemelték volna különben, hogy az isteni igazságosság örökre elkárhoztassa őket! Ő ugyanis Istennek legdrágább kincse és kincstartója az összes kegyelmeknek, úgy hogy üdvösségünk az ő kezébe van letéve.” (Prolog, in Contempl. V.) Forduljunk ennél fogva

² A régiek felfogása ez volt, innen a hasonlat.

mindig ehhez az irgalmas Anyához és reméljük bizalommal, hogy közbenjárásával meg fog bennünket menteni; mert – úgymond Bustisi Bernardin – ő a mi üdvünk, életünk, reménységünk, tanácsunk, menedékünk és segítségünk. (P. 1. serm. 6. de C. M.) Szent Antonin szerint Mária az apostol által említett ama kegyelemtrón, melyhez bizalommal kell menekülnünk, hogy Isten irgalmas legyen irántunk és velünk az üdvösségünkhöz szükséges kegyelmeket közölje. (P. 4. t. 15. c. 14. § 7.) *„Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk alkalmas segítségre.”* (Zsid 4,16) Szienai Szent Katalin Máriát az isteni irgalmasság kiosztójának hívta.

Fejezzük be mindezeket Szent Bernát ama szavaival, melyeket ezen imádsághoz: „Ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária!” hozzáfűz. „Irgalmas vagy – úgymond – a szükségben szenvedők iránt; kegyes vagy azokkal szemben, kik segítségedet kérik, édes vagy azok számára, kik téged szeretnek. Irgalmas vagy a bűnbánatra készek iránt, kegyes vagy azokkal szemben, kik az erényekben előrehaladnak, édes vagy a tökéleteseknek. Irgalmasságodat gyakorlod velünk, ha megszabadítsz a büntetéstől; kegyességedet, midőn kegyelmeket osztogatsz; édességedet, ha odaajándékozod magad azoknak, kik téged keresnek.” (Sup. Sal. Reg.)

Imádság

Ó irgalmasság Anyja, minthogy te oly jóságos vagy, s mivel olyannyira forró óhajod, hogy jót tehess velünk nyomorultakkal és kéréseinket meghallgathasd, ennél fogva én is, az emberek legnyomorultabbika, hozzád menekülök ma, hogy könyörgésemet meghallgatni kegyeskedjél. Keressenek mások akármit is, testi egészséget, földi hasznot és előnyöket; én, ó Királynőm, nem kérek egyebet tőled, mint amit te is óhajtasz, hogy bírjak, ami a te legszentebb szívednek a legtestesebb. Te oly alázatos vagy; eszközölj ki tehát nekem nagy alázatot és ama forró vágyat, hogy megvettessem másoktól! Te oly türelmes voltál az élet szenvedései közt; szerezz számomra is türelmet az engem érő kellemetlenségek elviselésére! Te oly annyira el voltál telve Isten szeretetével, eszközöld ki számomra is Isten szent és tiszta szeretetének nagy adományát! Szíved teljesen át volt hatva a felebaráti szeretettől; tedd, hogy én is minden embert szeressek és különösen azokat, kikkel legkevésbé bírok rokonszenvezni! Akaratod teljesen megegyezett Isten akaratával; nyerd meg számomra a kegyelmet, hogy tökéletesen megnyugodjam mindenben, mit Isten reám bocsát! Te, ó Mária, a legszentebb voltál valamennyi teremtmény közt; tedd meg, hogy én is szent legyek! Benned megvan az irántunk való szeretet, s egyúttal oly hatalmas is vagy, hogy tisztára csakis a te oltalmadhoz való menekülésben tanúsított restségem és hanyagságom, valamint hatalmas pártfogásodba vetett csekély bizalmam akadályozhatnak abban, hogy tőled kegyelmeket nyerjek. De lásd, ó szeretett Anyám! ezt a bizalmat és a hozzád folyamodásban való készséget is meg kell még számomra szerezned; e két kegyelmet kérem még és teljes bizalommal remélem is őket tőled. Ó Mária, Anyám, reménységem, szerelmem, életem, menedékem, oltalmam és vigaszom, segíts meg! Amen.

10. fejezet: Ó édes Szűz Mária

Mily édes Mária neve mind életünkben, mind halálunk óráján

E magasztos név, Mária, mely Isten Anyjának jutott, nem földi tervből vagy eszméből támadt, nem is az emberek tetszése adta és választotta azt, amint máskülönben történni szokott, ha valakit elneveznek. E név, Mária, az égből származik, mert az Úr parancsára adatott az Isten Anyjának, miként ezt Szent Jeromos (Lib. de Nat. Mar.), Szent Epifán (Or. de Praes Deip.), Szent Antonin (P. 1. hist. tit. 4. c. 6.) és mások tanítják. Szent Lőrincről nevezett Richárd azt mondja, hogy e név, Mária, az Istenség kincstárából került elő; „mert – fűzi hozzá – a Szentháromság maga adta neked, ó boldogságos Szűz, e nevet, mely isteni Fiadnak neve után valamennyi név közt a legmagasztosabb. Isten nagy fenséggel és hatalommal ruházta fel nevedet, hogy hódoló tisztelettel térdet hajtson minden az égben, a földön, sőt a pokolban is, valahányszor azt kiejtik.” (De laud. Virg. lib. 1. c. 2.) Mi most, eltekintve ama sok egyéb kiválóságtól, melyet az Úr e névnek kölcsönzött, csupán azt akarjuk szemügyre venni, mily édes e név Mária tisztelőinek mind életükben, mind halálukban.

Honorius remete szerint Mária neve telve van édességgel, Pádai Szent Antal pedig ugyanazt a kellemességet találta benne, mely Szent Bernátot Jézus nevével elragadtatásba ejtette. „Jézus neve, – kiáltott fel ez utóbbi – Mária neve – szólt amaz – öröme gyűjtja a szívet, mint a legédesebb méz érinti az ajkat és tisztelői fülében még a legszebb zenénél is kellemesebben cseng.” Tiszteletreméltó Ancina Juvenal püspök életrajzában olvashatjuk, hogy valahányszor Mária nevét kiejtette, határozott édességet érzett nyelvén. Egy napon egy szűz Kölnben azt mondta Marsilius püspöknek, hogy valahányszor Mária nevét kiejti, olyasvalamit érez szájában, ami a méznél is édesebb. A püspök követte példáját és szintén kiejtette Mária nevét, s íme, ugyanazt tapasztalta. Az Énekek énekében olvassuk, hogy az angyalok Mária mennybemenetelekor háromszor kérdezték neve után: „*Kicsoda ez, ki feljő a pusztától, mint fűszerek füstoszlopa?*” (3,6) „*Kicsoda ez, ki eléjő, mint a fölkelő hajnal?*” (6,9) „*Kicsoda ez, ki feljő a pusztából, gyönyörűségekkel bővelkedve?*” (8,5) „Miért tudakozódnak az angyalok oly gyakran az egek Királynéjának neve után?” – kérdi Richárd. És így felel: „Az angyaloknak is oly édes volt Mária nevét hallani, hogy nem fáradtak bele az utána való kérdezősködésben.” (De laud. Virg. c. 2.)

Nem szándékom e helyütt arról az érzékileg is felfogható édességről szólni, mely különben se jut rendszerint mindenkinek osztályrészül; hanem beszélni akarok a lélek amaz üdvös édes érzéséről, melyet azon felül vigasz, szeretet, öröm, bizalom és erős elhatározás is kísér, és amelyet Mária neve kelt rendszeren azokban, kik azt áhítattal kiejtik. Franco apát szerint e név *Mária*, oly gazdag kegyelmekben, hogy *Jézus* legszentebb nevét kivéve nem hangozhatik el sem az égben, sem a földön még egy másik név, mely oly sok kegyelmet, reménységet és édességet szerezne a jámbor lelkek számára. „Mert – teszi hozzá – e név, Mária, olyas valami csodálatost, édeset és istenit rejt magában, hogy édes illatot áraszt szét a szívben, mely előtte szeretőleg megnyílik. A legcsodálatosabb pedig e szent névben – úgymond – abban áll, hogy tisztelői előtt mindig újak tűnik fel, még ha ezerszer hallották is már, mert mindig újólag érzik ezt az édességet, mihelyt csak meghallják.” (De grat. Nov. Test. tr. 6.)

Ezért bizonygatta boldog Szuzó Henrik, hogy bizalma, valahányszor Mária nevét kiejtette, oly nagy arányokat öltött, s oly forró szeretet fogta el, hogy azt kívánta, – midőn örömeiben sírva kiejtette e nevet – bár egyidejűleg szívét is kiadhatná; erősítette, hogy ez az édes név tiszta színméz gyanánt lelke legmélyéig látszik folydogálni és ezért örömittasan így

kiáltott fel: „Ó édes név, ó Mária, milyen leszel te magad egykoron, mikor már neved is oly kedves és szeretetreméltó.”

A szeretettől lángoló Szent Bernát gyengédséggel eltelve hasonló szavakat intézett jó anyjához, Máriához: „Ó nagy, ó kegyes, ó minden dicséretre méltó szűz Mária! A te neved oly édes és oly kedves, hogy az ember nem képes kiejteni anélkül, hogy szeretetre ne gyulladjon irántad és Isten iránt, ki azt neked adta.” (Ap. S. Bon. Spec. c. 8.) „Elegendő, hogy tisztelőidnek csak eszükbe jusson a te neved, s már is eltelnék szeretettel és vigasszal. Ha már a szegények is vigaszra találnak a vagyonban, mivel az őket szükségükből kiségti: ó akkor mennyivel inkább vigasztal bennünket nyomorultakat, a te neved, ó Mária, mert több vigasztalást nyújt ez nekünk az élet szenvedéseiben, mint amennyit a föld összes javai tudnának szerezni!” (De laud. Virg. c. 2.)

„Egy szóval – így fejezi be Szent Method – a te neved, ó Istennek szent anyja! bővelkedik áldásban és kegyelemben,” (Or. in Hyp) úgyhogy Szent Bonaventura szerint nem mondhatjuk ki azt áhítattal anélkül, hogy egyidejűleg már is valamely kegyelemben ne részesülnénk (Spec. B. V. c. 8.) „Legyen egy szív bárhogyan megkeményedve, essék valaki bármennyire is kétségbe Isten irgalmasságát illetően, – kiált fel Szent Jordán – ha csak említ is téged, ó legkegyesebb Szűz Mária! lehetetlen, hogy nevednek ereje csodálatos módon meg ne lágyítsa eldurvult szívét és őt új reménnyel ne éltesse; mert te vagy az, aki a bűnösökbe beleöntöd a reményt, hogy Isten megbocsát nekik és ismét kegyelmébe fogadja őket.” (Idiot. ap. Alph. Mar. p. 827.) „A te édes neved – jegyzi meg Szent Ambrus – jó illatú olaj, mely az isteni kegyelem jó illatát terjeszti szét.” Majd a következő könyörgéssel fordul a szent a Szűz Anyához: „Add, hogy az üdvnek emez olaja szívünk legmélyéig csorogjon!” mi annyit jelent, mintha mondta volna: „Tedd, ó hatalmas királyné, hogy gyakrabban emlegessük szeretettel és bizalommal nevedet; mert ha valaki azt szeretettel ejti ki, annak jele, hogy már is bírja Isten kegyelmét, vagy nemsokára részesülni fog benne.” (De instit. Virg. c. 13.)

„A te nevedre való emlékezés – mondja Landolfus – megvigasztalja a szomorodottakat, visszavezeti a tévelygőket az üdv ösvényeire és bátorítja a bűnösöket, nehogy a kétségbeesésnek adják át magukat.” (In vita Christ. p. 2. c. 86.) Pélbart atya még azt a megjegyzést teszi, hogy valamint Jézus Krisztus őt sebével a világ számára minden baj ellen gyógyírt akart nyújtani, úgy Mária is őt betűből álló szent nevével állandóan bocsánatot eszközöl ki a bűnösök részére.

Ezért is Mária nevét az Énekek éneke olajjal hasonlítja össze; „*Kiöntött olaj a te neved.*” (Én 1,2) „Olajjal hasonlítják egybe az ő magasztos nevét, – úgymond boldog Alanus – mert miként az olaj meggyógyítja a betegeket, kedves illatot áraszt és a lángot szítja, úgy Mária neve is meggyógyítja a bűnösöket, örömmel tölti el a szíveket és Isten szeretetére gyullasztja őket.” (In Cant. loc. citat.) Szent Lőrincről nevezett Richárd bátorítja a bűnösöket, hogy keressenek oltalmat e hatalmas révben, mely egymagában elegendő ahhoz, hogy minden nyomorúságunktól megszabadítson; mert – úgymond – nincs oly veszedelmes baj, melynek ne kellene e szent név ereje elől tágtania. (De laud. Virg. p. 14.)

„Az ördögök ellenben – jegyzi meg Kempis Tamás – olyannyira rettegnek Máriától, az egek királynéjától, hogy attól, ki nevét kiejti, mint pusztító tűz elől menekülnek.” (Lib. 4. ad Novit.) Igen, – a boldogságos Szűz maga kijelentette Szent Brigittának, (Revel. lib. 1. c. 9.) hogy nincs e földön oly lanyha bűnös, kitől az ördögök tüstént el ne menekülnének, ha az ő szent nevét komoly javulási szándéktól áthatva kiejti. Más alkalommal (Ibid lib. 2. c. 19.) ugyanezt megismételte előtte Mária, és hozzáfűzte, hogy az ördögök oly nagy tisztelettel és félelemmel vannak eltelve neve iránt, hogy tüstént otthagyják a hatalmuk béklyóiban tartott lelket, mihelyt csak a Mária nevet hallják.

Miként a bukott angyalok – tette hozzá még a boldogságos Szűz – eltávoznak ama bűnösök mellől, kik Máriát segítségül hívják, úgy viszont a jó angyalok mind jobban és jobban közelednek azon igaz lelkekhez, kik az ő nevét gyakran és áhítattal kiejtik.

Szent Germán megjegyzi, hogy valamint a lélegzés az élet biztos mutatója, úgy Mária nevének gyakori segítségül hívása is a kegyeleméletnek jele, vagy legalább is jelzi, hogy Istennel nemsokára kibékülünk; mert – füzi hozzá – e hatalmas névnek az az ereje, hogy azok számára, kik áhítattal kiejtik, megszerzi Isten segítségét és a kegyeleméletet. (De zona Virg.) „Egyszóval, – úgymond Richárd – e csodálatos név erős toronyhoz hasonlít, melyben a bűnös, ha benne elrejtőzik, védelmet talál a halál ellen, mert még a legboldogtalanabb bűnösök is biztos oltalomra és üdvre lelnek ebben a mennyei toronyban.” (De laud. Virg. lib. 11.)

Mária neve azonban nemcsak erős torony, mely a bűnösöket a megérdemelt büntetéstől megóvjá, hanem egyúttal az igazak számára védőfegyver is a pokol támadásai ellen; mert Jézus neve után – mondja Richárd – nincs más név Mária nevén kívül, melyben hatalmasabb segítségre találunk és melynek révén nagyobb kegyelmekben részesülnénk. (De laud. Virg. c. 2.) Ismeretes dolog és Mária tisztelői naponként tapasztalhatják, hogy Mária neve egészen különös erőt ad a tisztaság elleni kísértések legyőzésére. A Szentírás eme szavairól: „*És a szűz neve Mária vala*” (Lk. 1,27) Richárd megjegyzi, hogy az evangélista e két szót: szűz és Mária, egymás mellé hozza és pedig azért, hogy tudunkra adja, hogy valahányszor Máriára gondolunk, egyúttal a szent tisztaság is eszünkbe jusson. Szent Chrysologus szerint Mária nevének kiejtése a tisztaság jele (Serm. 146.), úgy, hogy ha valaki kételkednék az iránt, vajon a kísértés alkalmával nem vétkezett-e eme szent erény ellen, biztos lehet benne, hogy hű maradt Istenhez, ha emlékezni tud arra, hogy Mária nevét a kísértéskor segítségül hívta.

Kövessük tehát mindenkoron Szent Bernát tanácsát, ki így figyelmeztet bennünket: „Valahányszor az isteni kegyelem elvesztésének veszedelme fenyeget, Máriára kell gondolnotok, az ő és Jézus nevét kell segítségül hívnotok, mert oly két név ez, melyet soha nem volna szabad egymástól elválasztanunk. Bár sohse hiányoznák e két édes és hatalmas név szívünkben és ajkunkról! mert csakis ezek kölcsönözhetik nekünk a szükséges erőt, hogy a kísértések ellen helytálljunk és azokat mindenkoron legyőzzük.” (Hom. 2. sup. Miss.) Jézus igen sok kegyelmet ígért azoknak, kik nagy áhítattal viseltetnek a Mária név iránt; midőn ugyanis egy napon isteni Anyjával Szent Brigittának megjelent, tudtára adta ennek, hogy három különös kegyelemben fog részesülni, aki Mária nevét bizalommal és erős javulási szándéktól áthatva kiejti: nevezetesen őszinte bánatot nyer bűnei fölött és még itt a földön eleget tesz értük; erőt nyer a keresztény tökéletesség elérésére és végre Isten az égben részesévé teszi az örök mennyei dicsőségnek. Erre Jézus Máriához fordult és így szólt: „Lásd szeretett Anyám! szavaid oly édesek és kedvesek előttem, hogy bármit kérnél is, nem bírom megtagadni.” (Revel. lib. 1. c. 10.)

Szent Efrém azt állítja, hogy Mária neve a mennyország kapujának kulcsa annak számára, ki azt áhítattal segítségül hívja, (In deprec. ad Virg.) miért is Szent Bonaventura joggal nevezhette Máriát mindazok üdvének, kik hozzá folyamodnak: úgyhogy egyértelmű Mária nevét segítségül hívni, vagy üdvözülni, mert – jegyzi meg Szent Jordán – e szent és édes névnek segítségül hívása itt e földön a kegyelmek túlaradó bőségét, az égben pedig egykoron a dicsőség magas fokát eszközli ki számunkra. (De laud. Virg. 1. 2. c. 2.) „Vigaszra akartok találni minden bajotokban, gyermekeim, – így fejezi be Kempis Tamás – akkor meneküljétek Máriához, hívjátok segítségül Máriát, szolgáljátok őt és ajánljátok magatokat állandóan kegyeibe! Örvendjétek Máriával, sírjátok Máriával, imádkozzatok Máriával, keressétek Máriával Jézustokat, határozzátok el magatokat, hogy Jézussal és Máriával együtt akartok élni és halni! Ha ezt teszitek, mindjobban előre fogtok haladni az Úr útjain; Mária szívesen fog értetek imádkozni és a Fiú biztosan meg fogja hallgatni Anyját.” (Pacciuch. Exc. 22. 22. in Sal. angel.)

Láttuk az eddig mondottakból, mennyire is édes Mária szent neve az ő tisztelői számára azok életében és pedig amaz igen sok kegyelemnél fogva, melyet általa nyernek. Sokkal édesebb azonban számukra e név haláluk óráján, mert nyugodt és szent halált biztosít nekik.

Sartorius Caputo Jézus-társasági atya figyelmeztetni szokta volt mindazokat, kiknek haldoklókat kellett ellátniuk, hogy hangoztassák azok előtt gyakran a Mária nevet; mert – úgymond – elegendő, hogy valakinek halála óráján e nevet kiejtsük, s minden ellenség el fogja hagyni az illetőt és aggodalmaiban vigaszra találand. Lellisi Szent Kamil is figyelmeztette rendtársait, emlékeztessék gyakran a haldoklókat, hogy Jézus és Mária nevét hívják segítségül, miként ő maga ezt másoknál mindig meg szokta volt tenni. Ő maga is megszívlelte e tanácsot halála óráján és pedig igen tökéletes módon; olvashatjuk ugyanis élettörténetében, hogy Jézus és Mária nevét oly gyengéd áhítattal hívta segítségül, hogy mindenkit szeretetre gyűjtött vele, aki csak hallotta. Végre kiadta lelkét, miközben szemei Jézus és Mária két képére voltak függesztve; kezeit keresztbe tette, arcán pedig mennyei nyugalom sugárzott; utolsó szavai Jézus és Mária édes nevei voltak. Kempis Tamás szerint Jézus és Mária legszentebb neveinek segítségül hívása rövid ima, mely az elmét nem fárasztja ki, édes érzelmeket kelt s amellet tökéletesen hatalmas arra, hogy üdvének minden ellensége ellen megoltalmazza azt, aki használja.

„Boldog az, – kiált fel Szent Bonaventura (Spec. B. V.) – aki szereti a te nevedet, ó Istennek szent Anyja! A te neved oly magasztos és oly csodálatos, hogy nem kell tartania az ellenség támadásaitól annak, aki hajlandó azt halála óráján segítségül hívni”

Ó mily boldognak is mondható, aki úgy halhat meg, mint Ascoli Szent Fulgens, ki a következő szavakkal adta ki lelkét: Ó Mária, Mária, legszebb az asszonyok közt, veled együtt akarok az égbe bemenni!” – Vagy mint a ciszterciek rendjéből való Szent Henrik, aki a rend évkönyvei szerint (1109. évből) ugyanabban a pillanatban halt meg, midőn Mária nevét kiejtette. Kérjük Istent, kedves olvasóm, részesítsen ama nagy kegyelemben, hogy az utolsó szó, mely ajkunkra jön, Mária neve legyen, miként ezt Szent Germán kívánta, aki Istent arra kérte, hogy az isteni Anyának neve legyen az utolsó szó, mely nyelvét megmozgatja! (Orat. 6. de Ann. Virg.) Óh édes halál, ó nyugodt halál, melyet az üdv neve kísér és véd! Csak azoknak, kiket üdvözíteni akar, adja Isten a kegyelmet, hogy haláluk óráján e nevet hívhassák segítségül.

Ó édes királynőm és Anyám! Te tudod, mennyire szeretlek, szeretem egyúttal a te szent nevedet is. Felteszem magamban, és remélem, hogy segítségeddel hű is fogok maradni abbéli elhatározásomhoz, hogy a te szent nevedet, míg élek, de különösen halálom óráján gyakran hívom segítségül. Fejezzük be tárgyunkat Szent Bonaventura gyengéd imádságával: „Ó áldott Szűz, ha lelkem majdan elhagyja ez árnyékvilágot, jer elém a te dicsőséggel teljes neved kedvéért és zárj karjaidba! Vigasztalj majd akkor engem, ó Mária, kedves jelenléteddel, légy számomra lépcső az égbe vezető úton! Eszközölj ki részemre bocsánatot és örök nyugalmat! Ó hatalmas szószólóm Mária, meg kell védelmezned tisztelőidet és közben kell járnod érdekükben Krisztus ítélőszékénél?” (Psalt. Deip.)

Imádság

Ó Istennek hatalmas Anyja, édesanyám Mária! igaz ugyan, nem érdemlem meg, hogy hozzád szólhassak, mivel azonban te szeretsz engem és óhajtod üdvösségemet, ennél fogva ki kell eszközölnöd számomra a kegyelmet, hogy ámbátor nyelvem tisztátalan, mindig segítségül hívhassam szent és hatalmas nevedet, mert a te neved védője az élőknek s üdv a haldoklóknak. Ó legtisztább Szűz Mária, ó legédesebb Szűz Mária, tedd, hogy neved a mai naptól fogva lélegzetvételem legyen! Ó Úrnőm, végy mindenkoron oltalmadba, ha segítségül hívlak, mert minden reám támadó kísértéseim és szükségeim közepette sem akarok belefáradni segítségül hívásodba, e szavakat ismételvén folyton: Mária! Mária! Remélem, hogy ezt egész életemen keresztül, de főként halálom óráján tenni fogom, hogy aztán az egész örökkévalóságon át dicsérhessem az égben a te kedves nevedet, ó irgalmas, ó kegyes, ó édes Szűz Mária! Ó Mária, ó szeretetreméltó Szűz Mária, micsoda erőt, mily édességet, mily

nagy bizalmat, micsoda gyengéd áhítatot érzek magamban, ha csak kiejthetem nevedet, ha csak reád gondolhatok! Hálát adok Uramnak és Istenemnek, hogy az én javamra oly édes, oly szeretetreméltó, oly hatalmas névben részesített téged.

De ó Úrnőm! nem elégszem én meg azzal, hogy éppen csak szólítsalak neveden; nem, szeretetből akarlak szólítani; azt akarom, hogy irántad való szeretetem figyelmeztessen arra, hogy minden órában kiejtsem nevedet, úgy hogy Szent Anzelmmel együtt mondhassam: „Ó isteni Anyámnak neve, te vagy szeretetem tárgya!”

Ó szeretett Anyám, Mária, ó szerelmes Jézusom! Bár élne állandóan az én szívemben és minden ember szívében édes nevetek! Ó bár felejtenék el minden más nevet, hogy csak a Ti áldott és tiszteletreméltó neveitekre gondolnék és csak azokat hívnám mindig segítségül! Ó Megváltó Jézusom, ó anyám Mária! ha majdan halálom órája közég, melyben szegény lelkem elhagyja e világot, kérlek, adjátok meg nekem érdemeitekért ama kegyelmet, hogy utolsó szavaim, miket akkor váltig ismételnem óhajtok, ezek legyenek: „Szeretlek benneteket, Jézus és Mária! Jézus és Mária nektek ajándékozom szívemet és lelkemet!”

A boldogságos Szűz Mária erényei

Szent Ágoston azt mondja, hogy legbiztosabban és legbőségebben úgy nyerjük meg a szentek pártfogását, ha utánozzuk őket; ha látják ugyanis, hogy utánozni törekszünk azokat az erényeket, melyeket ők is gyakoroltak, kényszerülve érzik magukat, hogy értünk imádkozzanak. Ha a szentek királynéja, a mi hatalmas szószólónk, Mária, egy lelket kiszabadít az ördög kezei közül és újból egyesítette Istennel, azt akarja, hogy ez őt kövesse, különben nem lenne képes azt óhajához képest kegyelmekben részesíteni, mert a lélek bűnös életmódjával ellene fog neki állani. Mária boldognak hívja azt, aki őt utánozni törekszik: „*Most tehát fiaim hallgassatok engem: boldogok, akik megőrzik utaimat.*” (Péld 8,32) Aki szeret valakit, vagy hasonlít a szeretett személyhez, vagy igyekszik hasonlónak lenni hozzá, miként a közmondás is tartja: „*A szeretet vagy talál, vagy készít magának rokon lelkeket.*” Ezért figyelmeztet bennünket Szent Jeromos is, hogy követni tartozunk Máriát, ha szeretjük őt, mert ez a legnagyobb szolgálat, melyet iránta tanúsíthatunk. (S. de Ass. ap. Lohn.) Richárd az mondja, hogy csak azok igazi fiai Máriának, s csak azok érdemlik meg e szép nevet, kik úgy töreksenek élni, mint ahogyan ő élt. „Viseljen gondot a fiú arra, – fejezi be Szent Bernát – hogy Anyjához hasonlónak legyen, ha kegyét megnyerni óhajtja; mert csak akkor fog Mária velünk mint fiaival bánni és nekünk kedvezni, ha önmagára, mint anyára, látja háramlani a mi tiszteletünket.”

Bár az evangéliumokban keveset találunk feljegyezve Mária erényeiről, mégis azt olvashatjuk bennük, hogy Mária *malasztal teljes* volt: miből elegendőképp kitűnik, hogy ő az összes erényeket és pedig hősi fokban bírta. Szent Tamás szerint minden szent főképp egy-egy erényben tűnt ki, a boldogságos Szűz Mária azonban az összes erényekben tökéletes volt és éppen ezért példakép gyanánt szolgálhat nekünk. (Op. 8.) Szent Ambrus is arra tanít, hogy Mária élete egyedül elégséges mintaképül szolgálhat mindenki számára. Azért e szavakkal serkent bennünket: „Mint eszménykép lebegjen szemeitek előtt Mária szüzessége és élete, melyből az összes erények ragyogó példája tündököl felétek, őrizzék őt meg magatoknak, mint földi vándorlások mintaképét és róla ismerjétek meg, mit kell magatokon javítani, mit kell kerülni, mit kell megtartani.” (Lib. 2. de Virg.) Mivel a régi atyák véleménye szerint az alázatosság alapja a többi erénynek, lássuk mindenekelőtt, mily nagy volt Isten Anyjának alázatossága.

1. §. Mária alázatossága

Az alázatosság – úgymond Szent Bernát – alapja és megőrzője a többi erényeknek és joggal, mert alázatosság nélkül egyetlen más erény sem foglalhat helyet a lélekben. Bírjon bár egy lélek minden erényt, ezek mind elpusztulnak, mihelyt az alázatosság kivesz belőle. „Isten olyannyira kedveli az alázatosságot, – így ír Szalézi Szent Ferenc Szent Chantal Johannának – hogy tüstént odasiet, ahol észreveszi.” Krisztus eljövetele előtt ez a gyönyörű és oly szükséges erény ismeretlen volt. Isten Fia jött e világra, hogy azt nekünk bemutassa, s azt akarta, hogy főként ebben igyekezzünk Őt utánozni: „*Tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű.*” (Mt 11,29) Mária Jézusnak első és legtökéletesebb tanítványa volt az összes erényekben, főként pedig az alázatosságban, s éppen ezzel az erényével érdemelte ki, hogy minden teremtmény fölé emeltessék. Szent Mechtildisnek kijelentetett, hogy az alázatosság volt az első erény, melyet Mária legzsengőbb korától fogva különös módon gyakorolt.

A szívbeli alázatnak legelső vonása, hogy önmagunk felől lekicsinylő véleménnyel vagyunk. Mária oly csekély véleményben volt önmagát illetőleg, hogy magát senki elé sem

helyezte, miként ez Szent Mechtildisnek ki volt nyilatkoztatva, bár felismerte, hogy több kegyelemben részesült, mint mások; Rupert apát pedig a Szentírás eme szavait magyarázván: „*Megsebesítetted szívemet, én húgom, jegyesem, nyakad egy hajfűrtével,*” (Én 4,9) azt állítja, hogy a jegyes nyakának hajfűrtje nem egyéb, mint Máriának önmaga felől táplált alacsony véleménye, mellyel Istennek szívét megsebezte. (In d. I. Cant 4.) A boldogságos Szűz persze nem tarthatta magát bűnösnek, mivel az alázatosság Szent Terézia szavai szerint igazságban áll, Mária pedig tudta, hogy ő Istent soha nem bántotta meg; azt is be kellett önmaga előtt ismernie, hogy Istentől több kegyelmet nyert másoknál, mivel egy alázatos szív éppen azért ismeri fel az Úrtól nyert különös kegyelmeket, hogy aztán annál inkább megalázhassa magát; Istenének hatalmáról és jóságáról bírt nagy ismerete révén azonban annál inkább megtudta becsülni az Isten Anyja a maga alacsonyságát és épp ez oknál fogva alázkodott is meg jobban másoknál. Az Énekek énekében így kiált fel a jegyessel: „*Ne nézzetek úgy rám, hogy feketés vagyok, mert a nap vette el színemet!*” (Én 1,5) szavakat Szent Bernát következőleg magyarázza: „Ha Istenhez közeledem, úgy találom, hogy fekete vagyok; mi onnan eredt, – fűzi hozzá a szent – mivel a boldogságos Szűz a maga semmiségét állandóan Isten fenségével hasonlította egybe.” Miként egy koldusnő se lesz büszke arra, hogy őt új ruhába öltöztették, hanem ellenkezőleg, még inkább megalázkodik jótévője előtt, mert az adomány csak szegénységét juttatja eszébe: úgy Mária is, minél több kegyelemmel halmoztatott el, annál jobban megalázkodott, mert mind e bőség csak arra emlékeztette őt, hogy minden ajándék Istentől ered. Azért is így szólt a bencésrendi Szent Erzsébethez: „Tudd meg, hogy mindenkoron igen nyomorultnak és az isteni kegyelemre méltatlannak tartottam magam.” (Ap. S. Bonav. de Vit. Christ.) Szienai Szent Bernardin szavai szerint nem volt teremtmény, ki mélyebben alázkodott volna meg, mint Mária, de nem is volt a teremtmények közt egy sem, ki nálánál jobban felmagasztaltatott volna. (T. 2. serm. 51. c. 3.)

Az is alázatosságunkat bizonyítja, ha az Istentől nyert természetes adományokat rejtegetni iparkodunk. Mária Isten anyjává való kiválasztatásának kegyelmét is el akarta titkolni Szent József előtt, bár fennforogni látszott akkor a felvilágosítás szükségessége, hogy legalább szegény jegyesét a szüzességében való kételkedéstől és a lelki zavaroktól megmentse. Ami tényleg úgy is lőn; Szent József ugyanis egyrészt nem lévén képes Mária szüzességében kételkedni, másrészt azonban a titkot sem ismervén, arra gondolt, hogy őt elbocsátja, hogy így minden zavar elől biztosítsa magát; (Mt 1,19) s ha az angyal nem nyilatkoztatta volna ki előtte, hogy jegyesét a Szentlélek ereje árnyékolta meg, bizonyosan el is bocsátotta volna.

Az alázatos azonban a dicséretet se óhajtja, hanem Istenre vonatkoztat minden megtiszteltetést. Azért ijedt meg Mária, midőn Gábiel angyal őt dicsérte, Erzsébet pedig így szólt: „*Áldott vagy te az asszonyok között! és honnét vagy az nekem, hogy az én Uram anyja jöjjön hozzám? – Boldog vagy, ki hittél!*” Mária tüstént Istenre vonatkoztatta e magasztalásokat és eme alázatos dicsőítő énekkel felelt: „*Magasztalja az én lelkem az Urat*”, mintha csak így szólt volna: „Te dicsérsz engem, Erzsébet; én azonban az Urat dicsérem, ki egyedül méltó minden dicséretre. Te csodálkozol azon, hogy hozzád jövök, én pedig Isten jóságát csodálom, kiben egyedül bírok örvendezni: „*Örvendez lelkem az én üdvözítő Istenemben.*” Te magasztalsz, mivel hittem; és én, én pedig magasztalom Istenemet, ki semmiségemet oly igen nagyon fel akarta emelni, „*mert megtekintette szolgálójának alázatosságát.*” A boldogságos Szűz egy napon így szólt Szent Brigittához (Revel. lib. 2. c. 23.) „Miért aláztam meg oly mélyen magam? Miért érdemeltem meg oly nagy kegyelmeket? Mert beláttam és tudtam, hogy magamtól semmi vagyok és nincs semmim. Ezért nem vettem figyelembe, ha dicsértek engem és csak azt akarom, hogy Azt magasztalják, ki engem teremtett és aki nekem mindent adott.” Szent Ágoston Mária alázatosságának szemlélésénél így kiáltott fel: „*Óh valóban boldog alázat, mely nekünk Istent szülte, mely megnyitotta az eget és megszabadította a lelkeket a pokoltól!*” (Serm. 35. de Sanctis.)

Az alázatos szolgálni is akar másoknak; ezért Mária is három hónapon át kisegíteni akarta Szent Erzsébetet. „Erzsébet csodálkozott azon, hogy Mária hozzá jött, – mondja Szent Bernát – de még inkább nőtt csodálkozása, midőn látta, hogy Mária nem azért jött, hogy kiszolgálják, hanem, hogy ő szolgáljon.” (Serm. de Nat. Virg.)

Az alázatosak visszavonulnak és az utolsó helyet választják mindenütt maguknak. Szent Bernát megjegyzi, hogy Mária egy ízben beszélni óhajtott Jézussal, midőn éppen egy házban tanított, de nem mert az ő engedelmével oda belépni. (Mt 12,46) Alázatból választotta magának az utolsó helyet az apostolok közt az étteremben is, mert miként Szent Lukács mondja: „*Ezek mindnyájan állhatatosak valának egy akarattal az imádságban az asszonyokkal és Máriával, Jézus anyjával.*” (ApCsel 1,14) Nem gondolhatjuk, hogy Szent Lukács félreismerte volna Jézus Anyjának magas méltóságát, melynél fogva tulajdonképp első helyen kellett volna említene; azért nevezi őt utolsó helyen, mivel Mária a végvacsora-teremben tényleg az apostolok és asszonyok mögött választott helyet, a szent evangélista pedig figyelemmel volt a helyre, melyet kiki elfoglalt. „Méltán lőn – fűzi hozzá Szent Bernát – az utolsóból az első, mert önmagát utolsónak tette, holott ő volt az első. (Serm. sup. Sign. magn.)

Vége az alázatosak szeretik a megvettetést és azért nem is olvashatjuk, hogy Mária Virágvasárnapján jelen lett volna Jeruzsálemben, midőn a nép az ő Fiát oly nagy tiszteletnyilvánítások közepette, kezében pálmaágakkal fogadta. Ellenben nem mulasztotta el, hogy isteni Fiának megfeszítésénél a Kálvárián jelen legyen, s örömet kitette magát a szidalmaknak és annak, hogy őt egy elítélt anyjának tekintsék, kinek a gonosztevők halálnemével kellett kimúlania. Maga Mária mondotta egy ízben Szent Brigittának: „Lehet-e nagyobb megvettetés, minthogy bolondnak néztek engem, a legszükségesebbeket is nélkülöztem és önmagam minden másnál méltatlanabbnak ismertem el? Ilyen természetű volt az én alázatosságom, s ebben leltem örömet, mert egyedül csak isteni Fiamnak akartam tetszeni.”

Midőn Folignói Boldog Paula egy napon elragadtatásba esett, megismertette vele Isten Mária alázatosságát. Miután a szent közölte gyóntatójával a dolgot, egészen magánkívül a csodálkozástól így kiáltott fel: „Ó, mily nagy Mária alázatossága! Tisztelendő Atyám, úgy tűnik fel előttem, hogy nincs a világon egyetlen ember sem, kiben az alázatnak csak legcsekélyebb foka is volna, ha Mária alázatosságát szemlélem.” Egyik napon az Úr Szent Brigittának (Revel. lib. 1. c. 29.) egy látomásban hét asszonyt mutatott, kiknek egyike dölyfösen és teljes pompában jelent meg. Ez a *kevélység*, – mondá neki az Úr; – a másik azonban, kit lesütött szemekkel, mindenki iránt szolgálatkészen, egyedül Istent hordozva szívében és saját semmiségének teljes tudatában látsz, az az *alázat*, kit Máriának hívnak.” Ezzel Isten tudtára akarta adni, hogy az ő szent Anyja oly annyira alázatos, hogy egyenesen jelképül szolgálhat az alázatosságnak.

Nem kételkedhetünk abban, hogy a bűn miatt megromlott természetünknek, Nyssai Szent Gergely szavai szerint, egyetlen erénynek gyakorlása sem esik nehezebben, mint az alázatosság. De mi sem segít itt; nem leszünk soha Máriának igazi fiai és gyermekei, ha nem leszünk alázatosak. „Ha nem utánozhatod a boldogságos Szűz Mária szüzességét, – mondja Szent Bernát – utánozzad legalább alázatát.” (Hom. 1. sup. Miss. est.) Mária undorodik a kevélyektől és csak az alázatosakat hívja magához: „*Ha valaki kicsiny, jöjjön hozzám.*” (Péld 9,4) Richárd mondja: „Mária az alázatosság palástja alatt védelmez meg bennünket.” S ezt Isten Anyja maga kinyilatkoztatta Szent Brigittának, midőn így szólt hozzá: „Jer te is leányom, és rejtőzzél el palástom alatt! E palást az én alázatosságom.” Majd hozzátette, hogy alázatosságának szemlélése jó palást, mely meleget ad, de – jegyzé meg – miként egy palást is csak úgy melegíthet valakit, ha az illető azt hordja és pedig nemcsak szóval, hanem valóságban is, úgy az ő alázatossága is csak úgy lehet hasznára az embereknek, ha azt utánozni törekszenek; végül így fejezte be: „Öltsed fel tehát magadra, kedves leányom, ezt az

alázatosságot!” Ó mennyire kedveli Mária az alázatos lelkeket! A boldogságos Szűz szereti azokat, kik őt szeretik – mondja Szent Bernát; – közel áll oltalmával azokhoz, kik hozzá folyamodnak, s kiváltképpen azokhoz, kik alázatosságban és tisztaságban hasonlítanak hozzá; majd figyelmeztet a szent mindenkit, ki Máriát szereti, hogy legyen alázatos és így kiált fel: „Ha szeretitek Máriát, úgy törekedjeteek szert tenni emez erényre” (In salve Reg.) Marino jezsuita Mária iránti szeretetből ki szokta tisztogatni lakását és összekeresett benne minden szemetet. Egy napon amint P. Nieremberg annak életrajzában írja, megjelent neki az Isten Anyja és e szavakat intézte hozzá, mintha csak egy elvégzett szolgálatért akart volna köszönetet mondani: „Ó mily nagyra becsülöm alázatos cselekedetedet, melyet irántam való szeretetből végeztél!”

Lehetetlenség tehát, ó Királynőm, hogy igazán a te fiad lehessenek, ha nem leszek alázatos; de lásd, bűneim, amellet, hogy hálátlanságra vezettek Istennel szemben, még kevélyé is tettem. Ó Anyám, segíts és eszközöld ki alázatosságod és érdemeid által számomra a kegyelmet, hogy alázatos és ez által a te igazi gyermeked lehessenek! Amen.

2. §. Máriának Isten iránti szeretetéről

Szent Anzelm szerint minél nagyobb a szív tisztasága, annál nagyobb a szeretet Isten iránt. Minél tisztább egy szív, minél kevésbé van eltelve önmagával, annál nagyobb szeretettel fog lángolni Isten iránt. Mivel Mária oly alázatos, önmagát oly kevésre becsülő volt, azért volt oly nagy szeretettel eltelve Isten iránt, annyira, hogy – mint Szent Bernandin mondja – jobban szerette Istent, mint az összes angyalok és emberek. Joggal nevezi Szalézi Szent Ferenc Máriát a szeretet királynéjának. Isten megparancsolta az embereknek, hogy őt teljes szívükből szeressék: „*Szeresd a te Uradat, Istenedet, teljes szívedből.*” (Mt 22,37) „E parancsot azonban – mondja Szent Tamás – nem itt a földön, hanem csak az égben fogjuk teljes mértékben betölteni.” (Summa 2. 2 qu. 24. a. 7. et 8.) Nagy Albertnek erre vonatkozó megjegyzése szerint helytelen eljárásnak tetszik Isten részéről, hogy oly parancsot adott, melyet senki sem képes tökéletesen betölteni; s valóban ez az eset forogna fenn, ha az ő isteni Anyja a szeretet parancsát a legtökéletesebben be nem tartotta volna. (Super Miss. c. 76.) Szent Viktorról nevezett Richárd megerősíti ezt, mondván: „Ami Emmánuelünk Anyja tökéletes volt, mivel az összes erényeket a legmagasabb fokban magáénak mondhatta. Vajon ki teljesítette valaha oly gyönyörűen ezt a legfőbb parancsot: «*Szeresd a te Uradat, Istenedet, teljes szívedből,*» mint Mária? Isten szeretete oly hatalmasan lángolt e szívben, hogy nem volt abban hely semmiféle fogyatkozás számára. (Lib. 2. de Em. c. 29.)

„Az isteni szeretet – kiált fel Szent Bernát – oly mélyen sebesítette meg és hatotta át Mária szívét, hogy abban semmi nem volt, amit a szeretet el nem töltött volna, úgyhogy minden fogyatkozás nélkül teljesítette Isten legelső parancsát.” (Serm. 29. in Cant.) Ezért hát teljes joggal kiálthatott fel Mária: „*Az én szerelmesem enyém és én az övé.*” (Én 2,16) s ez okból jöhettek le Richárd véleménye szerint maguk a szeráfok is az égből, hogy Máriának szeretettől eltöltött szívétől tanulják meg, miképpen kell Istent szeretni.

„*Isten, ki maga a szeretet*”, (1Jn 4,16) azért jött e világra, hogy mindnyájunkban felszítsa szent szeretetének tüzet; egy szívet sem gyújtott fel azonban oly nagy szeretetre, mint anyjáét, Máriáét; mivel ugyanis a boldogságos Szűz teljesen szabad volt minden földi vonzalomtól, ennél fogva szíve is a legfogékonyabb volt e szent tűz iránt. Ezért is kiáltott fel Szent Jeromos: „Isten szeretete teljes egészében lángra gyújtotta őt, úgy hogy semmi sem volt képes elhomályosítani érzelmeinek tisztaságát; állandó öröme volt benne a szeretetnek, ittas volt a szeretet túláradásától” (Sem. de Ass.) Ennél fogva Mária szíve, miként az Énekek éneke mondja, csupa tűz és láng volt: „*Annak lobogása* (szeretetének parazsa) *tűz és lángok lobogása.*” (Én 8,6) „Tüzes azért – jegyzi meg Szent Anzelm – mert ég belül e szeretettől; és lángoló, mivel kifelé az erények gyakorlatában nyilvánul.” Mária tehát, midőn még a földön

élt és Jézust karjain hordozta, felkiálthatott: „*Tűz vagyok, ki itt tüzet hordok*”; és bizonyára jobb értelemben mondhatta, mint ama nő, ki Hippokrates tanúsága szerint tényleg tüzet vitt kezében. Szent Ildefonz szerint Mária a Szentlélektől, mint vas a tüztől, tökéletesen izzott, olyannyira, hogy nála csak e szent zsarátnok lángjait lehetett észlelni, csak Isten szeretetének tüzeit lehetett benne érezni. (De Ass. Orat. 1.) Villanovai Szent Tamás azt állítja, hogy ama csipkebokor, melyet Mózes égni látott, anélkül, hogy elégett volna, Mária előképe volt; Szent Bernát pedig megemlíti, hogy Szent János a Titkos jelenésekben Máriát a napba látta öltözve: „*És nagy jel tűnik fel az égen: Egy asszony, kinek öltözete vala a nap.*” (Jel 12,1) Mária ugyanis a szeretet által oly szorosan egybeforrt Istenével, hogy úgy látszik, gyarló teremtmény nem is képes már Istennel bensőbben egyesülni. (Serm. in Sign. magn.)

Szent Bonaventura azt állítja, hogy Máriát sohasem kísértette meg a pokol, mert valamint a legyek a nagy tűz elől elmenekülnek, úgy üzte el Mária tiszta szeretetlángokból álló szíve is az ördögökét, kik sohasem merészkedtek hozzá közeledni. (T. 2. serm. 51. a. 3.) Ugyanezt mondja Richárd: „A boldogságos Szűz a sötétség hatalmai előtt rettenetes volt, úgy hogy soha nem merészkedtek hozzá közeledni avégből, hogy megkísértsék, mert a szeretet lángoló tüze visszaüzte őket.” (Part. 2. c. 26. in Cant.) Mária kijelentette Szent Brigitta előtt, hogy itt a földön nem volt más gondolata, más kívánsága, más öröme, csupán Isten. Ezért is Isten folytonos szemlélete közt élt e földön és szeretetindulatai, miket magában felébresztett, P. Suarez szerint megszámlálhatatlanok voltak. (Tom. 2, in 3. p. d. 18. s. 4.) Mégis a jámbor Bastisi Bemardin kijelentése jobban tetszik nekem; ez ugyanis azt állítja, hogy Mária nem ismételte egymás után a szeretet indulatait, hanem különös kegyelem következtében állandóan folytatódó szeretetindulatban minden pillanatban szerette Istent. (P. 2. Serm. 4. de Nat. V.) E királyi sas folyton az igazság isteni Napjára irányítá szemeit, úgy hogy Damiáni Szent Péter szerint külső foglalatosságai nem akadályozták Isten szeretetében, s amellet szeretetindulatai sem zavarták egyéb foglalkozásában. (Serm. 1. de Nat. Virg.) Az illatáldozatok oltára – mondja Szent Germán – minden tekintetben előképe volt Máriának, mert azon sem aludt ki soha a láng, mely rajta éjjel nappal égett.”

Még az álom sem akadályozta Máriát abban, hogy Istenét szeresse. Ha Szent Ágoston kijelentései szerint összűleink élvezték ezt az előjogot mindaddig, míg megmaradtak ártatlanságukban: „Az alvóknak álma épp oly üdvöthozó volt, mint az ébrenlevőknek az ébrenlét” (S. 5. in Jul. c. 9), akkor nem szabad ugyanezt az Isten Anyjától sem megtagadnunk. Ez okból Suarez, Rupert apát, Szent Bernardin és Ambrus ezt az előjogot neki is tulajdonítják. „Mialatt teste nyugodott – mondja Szent Ambrus Máriáról – azalatt lelke ébren örködött;” (Sib. 2. de Virg.) s így teljesedésbe ment nála, amit a bölcs előre hirdetett: „*Világa nem alszik el éjjel.*” (Péld 31,18) Mialatt szent teste nyugodt szendergésben a szükséges erőket gyűjtötte, lelke Szent Bernardin szerint Istenhez emelkedett és tökéletesebben gyakorolta ilyenkor a szemlélődő életet, mint ébrenlétének bármely szakában. Mária az Énekek énekében felkiálthatott a jegyessel: „*Én alszom, de szívem vigyáz;*” mert – miként Suarez hozzáteszi – álmában csak épp úgy az erények világát élte, mint akár ébrenlétében. „Egy szóval – úgymond Szent Bernardin – míg Mária itt a földön élt, megszakítás nélkül szerette Istent;” (Tom. 2. Serm. 51. a. 3. c. 3.) valóban soha nem is cselekedett egyebet, csak amiről tudta, hogy Istennek tetszésére van és úgy szerette Őt tényleg, mint ahogy gondolta, hogy Őt szeretnie kell. Nagy Albert szerint joggal mondhatjuk, hogy Mária annyira el volt telve Isten szeretetétől, hogy itt e földön egyetlen teremtmény se lett volna képes őt ebben felülmúlni. (Lib. de laud. V. c. 96.) Villanovai Tamás állítása szerint Mária az ő izzó szeretete miatt oly szép és tetszetős volt Isten szemében, hogy arra bírta Őt, hogy méhében emberré legyen; (Com. 5. in Nat. D.) Szent Bernardin pedig így kiáltott fel: „Íme egy szűz, ki erényeivel megsebezte és meghódította Istenének szívét!” (T. 2. Serm. 61. a. 1. c. 4.)

Minthogy Mária ily nagy szeretettel viseltetik Isten iránt, bizonynal mit sem kíván annyira tisztelőitől, mint hogy ők is szeressék Istent, amennyire csak tőlük telik. Ezt meg is mondta egy napon Folignói boldog Angélának, miután az megáldozott volt: „Angéla, Fiam megáldott téged; igyekezzél tehát Őt szeretni, amennyire csak képes vagy arra!” Szent Brigittához is így szólt egyik alkalommal: „Ha egyesülni akarsz velem, leányom: szeresd Fiamat!” Mária mit sem óhajt annyira, mint hogy szeretetének tárgyát, Istent szeretve lássa. Novarinus felteszi a kérdést, miért kérte Mária az Énekek énekében az angyalokat, hogy vigyék hírül Urának, mennyire szereti őt: „*Kényszerítlek titeket, Jeruzsálem leányai, ha megtaláljátok az én szerelmesemet, vigyétek hírül neki, hogy a szerelem miatt ellankadok!*” (Én 5,8) „Tán Isten nem bírt róla tudomással, mennyire szerette Őt a boldogságos Szűz? Miért akarta, hogy szívének sebet feltárják szerelmese előtt, holott maga a szerelmese volt az, aki őt megsebesítette?” (Lib. 4. n. 306.) Feleletül ugyanő azt adja, hogy az Isten Anyja ezáltal nem Istennek, hanem nekünk akarta tudtunkra adni szerelmét, hogy a mi szíveinken is sebet ejtsen Isten szeretete, mint ahogyan az őt megsebezte. Minthogy Mária Isten iránt való szereteténél fogva magasan lángoló tűz, ennél fogva lánggra lobbantja azokat is, kik őt szeretik, kik hozzá közelednek; „Mária kieszközli, hogy hasonlók leszünk hozzá” – úgymond Szent Bonaventura. Szienai Katalin Máriában az isteni szeretet tüzének hordozóját látta. Ha akarjuk, hogy mi is lobbog vessünk e mennyei boldog lángnál, arra kell törekednünk, hogy imádsággal és lelkünknek Istenhez emelésével mindjobban közeledjünk szeretett anyánkhoz, Máriához.

Ő szeretetnek királynéja, Mária, te szeretetre legméltóbb, te legjobban szeretett és valamennyi teremtmény közt legjobban szerető, (miként Szalézi Szent Ferenc téged nevez) ó Anyám! Te mindig teljesen át voltál hatva Isten szeretetétől; részesíts abban a kegyelemben, hogy egy szikra nekem is jusson e szeretetből! Te közbenjártál Fiadnál ama lakodalmas népért, melynek elfogyott a bora, mondván: „Íme, nincs borunk!” És te ne könyörögnél érettünk Istennél, érettünk, kikben hiányzik az Isten iránt való szeretet, kik nem szeretjük Azt, akit pedig olyannyira kötelesek lennénk szeretni? Mondjad hát Neki: „*Íme nincs szeretetük!*” és nyerd meg ily módon számunkra e szeretetet! Semmi más kegyelmet nem kérek tőled, csupán szeretetet Isten iránt. Ó Anyám, Jézus iránt való nagy szeretetedre kérlek, hallgass meg engem és könyörögj értem!

3. §. Mária felebaráti szeretetéről

Isten és a felebarát szeretete egy és ugyanazon parancsban hagyattak meg számunkra: „*Az a parancsolatunk van pedig Istentől, hogy aki szereti Istent, szeresse felebarátját is.*” (Jn 4,21) „Ennek oka abban rejlik, – mondja Szent Tamás – hogy aki Istent szereti, egyszersmind mindazt is szereti, mit Isten szeret.” Midőn Genuai Szent Katalin egy napon így szólt Istenhez: „Uram, Te azt akarod, hogy szeressem felebarátomat, holott nem bírok kívüled semmit se szeretni”, – így felelt az Úr; „Aki engem szeret, mindent szeret, amit én szeretek.” Minthogy azonban soha nem élt és nem is fog élni teremtmény, mely nagyobb szeretettel lett volna eltelve Isten iránt, mint Mária, ennél fogva nem volt még senki, s nem is lesz, ki jobban szerette volna felebarátját, mint ő. P. Cornelius a Lapide az Énekek énekének eme szavairól: „*Hordszéket készít-e magának Salamon – közét szeretettel ékesítette föl Jeruzsálem leányaiért,*” (Én 3,9) – azt mondja, hogy e trónszék Mária méhe volt, melyben a testté lett Ige lakott s az Úr az ő szent Anyját avégből ékesítette fel oly nagy szeretettel, hogy mindenkinek segítségére siessen, ki őt erre kéri. Míg Mária itt a földön élt, el volt telve felebaráti szeretettel és pedig annyira, hogy segítségére sietett a szűkölködőknek anélkül, hogy azok őt erre felkérték volna, miként ezt a kánai menyegzőn is tette, hol kérte Fiát, vigye véghez a víz borra való átváltoztatásának csodáját, szeme elé tárva a szegény család szégyenét: „*Íme nincs boruk.*” (Jn 2,3) Mennyire sietett mindig, ha arról volt szó, hogy felebarátján segítsen!

Midőn felebaráti szeretetből felkereste Erzsébetet, *sietve méne a hegyes tartományba*. (Lk 1,39) De nagyobb szeretetet nem tanúsíthatott volna irántunk, mint mikor Fiát üdvünkért feláldozta. Annyira szerette Mária a világot, – mondja Szent Bonaventura, – hogy egyetlen Fiát hozta érte áldozatul! Szent Anzelm így kiált fel hozzá: „Ő te áldott az asszonyok közt, ki felülmúlod az angyalokat tisztaságban, és a szenteket jóságban.”

„Most, midőn Mária az égben van, irántunk való szeretete nemcsak hogy nem csökkent, – mondja Szent Bonaventura – nem, hanem még sokkal nagyobb lett, mert most még inkább felismeri az emberek nyomorúságát.” (Spec. c. 8) „Amíg Mária itt a földön élt, – mondja ugyane szent – nagy volt irgalmassága a nyomorultak iránt, de még sokkal nagyobb most, hogy az égben uralkodik.” Egy angyal Szent Brigittának (Revel. lib. 3. c. 30.) tudtára adta, hogy azok közt, akik imádkoznak, nincs egyetlenegy sem, ki ne tenne szert kegyelmekre a boldogságos Szűz Mária révén. Valóban nyomorultak lennénk, ha Mária nem könyörögne értünk; hiszen maga Jézus mondta Szent Brigittának (Ibid. lib. 6. c. 29): „Ha közben nem járna Anyám az ő könyörgésével, nem volna semmi remény irgalomra.”

Boldog, – szól hozzánk az Isten Anyja – ki tanításaimat elfogadja, megfigyeli felebaráti szeretetemet és másokkal való érintkezésben engem utánozni törekszik: „*Boldog ember, ki engem hallgat és ki ajtómnál vigyáz naponként és várakozik ajtóm felénél*” (Péld 8,34) Nazianzi Szent Gergely szerint semmivel sem nyerhetjük meg inkább Mária jóindulatát, mint hogyha a felebaráti szeretetet gyakoroljuk. Isten int bennünket: „*Legyetek irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas!*” s úgy látszik, Mária is ugyanezt kiáltja valamennyi gyermeke felé: „*Legyetek irgalmasok, mint a ti anyátok is irgalmas!*” Annyi bizonyos, hogy amily mértékben gyakoroljuk a szeretetet embertársaink irányában, oly mértékben állunk Isten és Mária kegyelmében. „*Adjatok és adatik nektek, – mert azon méretekkel, mellyel mérték, visszaméretik nektek.*” (Lk 6,38) Szent Method azt mondta: „Adj a szegényeknek s a mennyországot nyered el érte.” Ezért írta az apostol, hogy a felebaráti szeretet boldoggá tesz bennünket ezen és a másvilágon: „*A szeretet pedig mindenre hasznos, ígérete lévén a jelen és jövő élet felől.*” (1Tim 4,8) Aranyházú Szent János a Példabeszédek könyvének eme szavaira: „*Az Úrnak ad kölcsön, ki a szegényen könyörül,*” (19,17) megjegyzi, hogy aki segít a szűkölködőkön, adósává teszi az Istent.

Ó irgalmasság Anyja, te oly nagy szeretettel viseltetél mindenki iránt, ne feledkezzél meg az én nyomorúságomról sem! – Magad ismered legjobban helyzetemet. Ajánlj Istennek! mert ő egyetlen kérésedet se képes visszautasítani. Eszközöld ki számomra a kegyelmet, hogy hasonlatos legyek hozzád az isteni és felebaráti szeretetben!

4. §. Mária hitéről

Miként a boldogságos Szűzanya a szeretetnek és reménynek, úgy egyúttal anyja a hitnek is: „*Én a szép szeretet anyja vagyok és a félelemé, és az ismereté, és a szent reménysége.*” (Sir 24,24) „És méltán – úgymond Szent Ireneus – mivel Mária tette jóvá a kárt, melyet Éva hitetlensége okozott.” „Éva – teszi hozzá Tertullian – a kígyónak adott hitelt, bár Isten az ellenkezőt mondotta neki, és ezáltal a halált hozta a földre; ellenben a mi királynénk Mária, hitt az angyal szavainak, hogy ti. szűz marad és mégis anyja lesz az Úrnak, és hitével az üdvöt újra visszaszerezte a világ számára.” „Minthogy Mária – mondja Szent Ágoston, – beleegyezett az isteni Ige megtestesülésébe, hitével megnyitotta az emberek számára az eget”; e tekintetben Szent Ágoston megegyezik Richárd dal, ki Szent Pál eme szavairól: „*Mert a hitetlen férfit megcsenteltetik*” a hívő asszony által, (1Kor 7,14) a következőket írja: „Mária az a hívő asszony, kinek hite megmentette a hitetlen Ádámot és annak összes ivadékait.” Hitéért kiáltott Erzsébet a boldogságos Szűz felé: „*Boldog vagy, ki hittél, mert beteljesednek mindazok, mik neked mondattak az Úrtól.*” (Lk 1,45) Szent Ágoston

hozzáteszi: „Boldogabbnak volt magasztalható Mária azért, hogy hitéért szívébe zárhatta Jézus Krisztust, mint amiatt, hogy Üdvözítőjét fogadhatta méhébe.”

Suarez szerint a boldogságos Szűznek több hite volt, mint valamennyi embernek és angyalnak együttvéve. Fiát Betlehemben egy istállóban pillantotta meg először és mégis hitte, hogy ő az égnek és Földnek Teremtője; látta Őt menekülni Herodes elől és nem kételkedett abban, hogy ő a királyok királya; születni látta őt és elhitte, hogy öröktől fogva létezik; szegénynek látta, kinek még a szükséges étele és itala is hiányzott, s mégis az egész világ Urának tartotta; a szalmán feküdt előtte, s mégis mint mindenható Istenét imádta Őt; nem hallotta beszélni s mindannak dacára úgy tisztelte, mint a végtelen bölcsességet; sírni látta s azért hitte, hogy Ő a mennyország öröme. Mária látta, mint halt meg Jézusa mindenkitől megvetetten a keresztfán s bár a többiek hite megingott, a boldogságos Szűz erősen meg volt győződve arról, hogy Ő az ő Istene. Szent Antonin e szavakról; „*Álla vala Jézus keresztje mellett az ő anyja,*” azt mondja, hogy Fiának istenségébe vetett hite tartotta fenn, mely soha meg nem ingott szívében. Innen van ugyanennek a szentnek véleménye szerint, hogy az Egyház a nagyhétben Jeremiás siralmainak éneklésekor csak egy gyertyát hagy égve, jelezve, hogy egyedül Mária nem ingott meg hitében; e tényre vonatkoztatja Szent Leo is eme szavakat: „*Világa nem alszik el éjjel.*” (Péld 31,18) Jeremiás próféta e helyről: „*A sajtót egyedül tapostam, és a nemzetek közül senki sincs velem,*” Szent Tamás megjegyzi, hogy kifejezetten Mária kedvéért áll az eredeti szövegben: „*egy férfi sincs velem*”, mert Mária sohse vesztette el hitét. „Ama súlyos időkben – jegyzi meg Nagy Albert – midőn még maguk a tanítványok is kételkedtek, fényesen megmutatta Mária, mily erős hite volt,” úgyhogy őt Szent Method szerint a hívők világosságának, Alexandriai Szent Cyrill szerint pedig az igaz hívők királynéjának nevezhetjük. Hite miatt tulajdonítja az Anyaszentegyház a boldogságos Szűznek az eretnkségek pusztulását s így kiált fel: „Örvendj Szűz Mária, a világ összes eretnkségeit te egymagad irtottad ki.” (Ant. 1. Noct. offic. B. M. V.) Villanovai Szent Tamás azt állítja, hogy az Énekek énekének e soraiban: „*Megsebesítetted szívemet, én húgom, jegyesen! egy szemeddel,*” a szemén Mária hitét kell értenünk, melynél fogva olyannyira megtetszett Istennek.

Szent Ildefonz figyelmeztet bennünket, hogy ébresszük fel és ápoljuk magunkban Mária hitét. Mi módon utánozzuk azonban Mária hitét? A hit adomány, de egyben erény is. Isten adománya, mert világosság, melyben Isten a lelket részesíti; de erény is, mivel a léleknek kell azt aztán érvényre juttatnia. A hit nemcsak a hitre vonatkozó parancsokat foglalja magában, hanem életszabályokat is, s ezért joggal mondhatta Szent Gergely: „Az hisz igazán, aki gyakorolja is azt, amit hisz”; és Szent Ágoston: „Te azt mondod: hiszek, – tedd meg, amit mondasz, és akkor van hited.” Annak van élő hite, aki úgy él, ahogyan azt a hit parancsolja: „*Az én igazam pedig a hitből él.*” (Zsid 10,38) Így élt Mária, s ebben különbözik azoktól, akik nem azt cselekszik, amit hisznek és akiknek hite Szent Jakab szerint (2,26) holt: „*A hit cselekedetek nélkül meg van halva*” Dógenes embert keresett a földön, s úgy látszik, Isten is annyi hívő közt egy keresztény után kutat. Mert csak kevesen vannak, kikben a kereszténynek cselekedetei is feltalálhatók, a legtöbbje csak hívja magát kereszténynek. Ilyeneknek azt kellene odakiáltani, amit nagy Sándor mondott egy gyáva katonának, kit szintén Sándornak hívtak: „Vagy nevedet, vagy erkölcsidet kell megváltoztatnod.” Pater Avila úgy vélekedik, hogy az ilyen nyomorultakat örültek módjára el kellene zárni, mert bár hiszik, hogy az istenes életűekre boldog öröklét, a bűnösökre ellenben a pokol rettenetes végtelensége vár, mégis úgy élnek, mintha ezt nem hinnék. Azért figyelmeztet bennünket Szent Ágoston, hogy mindent a keresztény szemével, azaz a hit tekintetével szemléljünk. Szent Terézia egyenest azt állította, hogy minden bűn a hit hiányából származik. Kérjük tehát a boldogságos Szűz Máriát, eszközöljön ki számunkra hitének érdemeinél fogva élő hitet. – Növeld hitünket szeretett Királynőnk!

5. §. Mária reményéről

A remény a hitből fakad; Isten ugyanis avégből világosított fel bennünket a hit által, hogy megismerjük az Ő jóságát és ígéreteit s így a remény útján felébredjen bennünk az Ő bírásának vágya. Mivel pedig Mária a hitet különösen magas fokban bírta, ennél fogva reménye is nagy volt, úgyhogy Dáviddal együtt felkiálthatott: „*Nekem pedig jó az Istenhez ragaszkodnom, az Úr Istenbe helyeznem reménységemet.*” (Zsolt 72,28) Mária volt a Szentléleknek ama hűséges jegyese, kiről írva vagyon: „*Kicsoda ez, ki feljő a pusztából, gyönyörűségekkel bővelkedve s az ő szerelmesére támaszkodva?*” (Én 8,5) Mária a világot pusztaságnak tekintette, ment lévén minden földi dolog iránti vonzalomtól; még a legcsekélyebb bizodalmat sem helyezte sem a teremtményekbe, sem saját érdemeibe s ily módon mindjobban gyarapodott Isten szeretetében. (Cornel. a Lap. in loc. cit.)

A boldogságos Szűz egyik tanújelét akkor adta Istenbe vetett bizalmának, midőn látta, hogy Szent József – nem lévén tudomása az ő csodálatos fogantatásáról, – nyugtalankodni kezd és azzal a gondolattal foglalkozik, hogy elbocsátja őt: „*József pedig titkon el akará őt bocsátani.*” (Mt 1,19) Szükségesnek látszott pedig akkor, hogy fölfedje Szent József előtt a titkot; de ő nem akart maga nyilatkozni a nyert kegyelemről s úgy vélte, hogy jobban cselekszik, ha az isteni gondviselésre bízta magát: el volt telve a bizalommal, hogy Isten majd meg fogja védeni ártatlanságát és jó hírnevét. – De azon éjjelen is tanújelét adta Mária Istenbe helyezett bizalmának, midőn őt szüléséhez oly közeli állapotában még a legszegényebb szállókból is elutasították, úgyhogy egy istállóban kellett gyermekét a világra hoznia: „*Jászolba fekteté, mert nem vala helyük a szálláson.*” (Lk 2,7) Nem hangzott el panasz ajkáról, hanem teljesen átadta magát Istennek amaz erős bizalommal, hogy ezen a helyen is meg fogja őt segíteni. Midőn aztán később Szent József tudtára adta Máriának, hogy Egyiptomba kell menekülniük, az Isten Anyja ismét beigazolta, mily nagy a bizodalma az isteni Gondviselés iránt: mert még ugyanazon éjjelen kész volt a nagy útra, egy idegen, ismeretlen országba, elegendő élelem és pénz nélkül, nem lévén más kísérete, mint az ő kis Jézuskája, és szegény jegyese; „*ki fölkelvén, vevé a gyermeket és anyját éjjel, és elméne Egyiptomba.*” (Mt 2,14) De még sokkal nagyobb bizodalmat tanúsított Mária, midőn Fiától bort kért a lakodalmas nép számára; mert e szavaira: „*Nincs boruk*” Jézus ezt a feleletet adta: „*Mi közöm nekem és neked? asszony! még nem jött el az én óráim*” (Jn 2,3.4) Dacára e feleletnek, melyből pedig látszólag nyilvánvaló volt, hogy kérése megtagadtatott, mégis bízott Isten jóságában, és azt mondta a háznépnek, hogy csak tegyenek meg mindent, amit Fia meg fog nekik hagyni, mivel erősen reméli, hogy megadja neki a kért kegyet: „*Amit nektek mond, cselekedjétek.*” S valóban nemsokára rá Jézus megtöltötte a kövödröket s a vizet borrá változtatta.

Tanuljuk meg Szűz Máriától az ő nagy bizalmát különösen abban, ami örök boldogságunkra vonatkozik. Mert habár ebben nekünk is közre kell működnünk, mégis a jó Istentől ezt a kegyelmet csak akkor remélhetjük, ha a saját erőnkben nem bízunk meg és az apostollal mi is felkiáltunk: „*Mindent megtehetek azzal, aki engem megerősít.*” (Fil 4,13)

Ó, Szűz Anyám! A szentírásban téged a reménység anyjának neveznek. Az Anyaszentegyház is arra tanít engem, hogy te magad vagy a reménység: „*Üdvözlégy reménységünk!*” Keressek kívüled más reményt is? Nem! Az Úr Jézus után te vagy az én minden reményem. Szent Bernát reménye egyedüli tárgyának nevez téged, én is így akarlak nevezni. Igen, Szent Bonaventurával mindig így akarok hozzád kiáltani: A hozzád kiáltók üdvössége, ments meg engem!

6. Szűz Mária tisztaságáról

Mióta Ádám bűnbe esett, azóta érzékeink az ész ellen támadnak és így a tisztaság olyan erény lett számunkra, amelynek gyakorlása a legnagyobb önmeggyőzésünkbe kerül. Szent Ágoston szerint az összes küzdelmek között legnehezebb a tisztaságot megőrizni; mert mindennap kell harcolnunk és nehezen győzünk.

Tisztasága miatt mondja a Szentlélek a boldogságos Szüzet szépnek, mint a gerle: „*Szépek orcáid, mint a gerlicéi.*” (Én 1,9) Ugyanez oknál fogva nyerte a lilium elnevezést is: „*Mint a lilium, a tövisek között, olyan az én barátném a leányok között.*” (Én 2,2) Karthausi Dénes megjegyzése szerint Máriát azért hívják liliumnak, mivel a többi szüzek vagy önmaguknak, vagy mások számára tövisek. A boldogságos Szűznél nem volt ilyesmi, mert pusztá megjelenésével mindenkinben tiszta gondolatokat és érzelmeket keltett. Szent Tamás megerősíti ezt, mondván, hogy a boldogságos Szűznek szépsége tisztaságra indított mindenkit, aki csak rápillantott. Szent Jeromos szerint valószínű, hogy Szent József Mária társaságának köszönhette, hogy szűzi tisztaságát megőrizte; midőn pedig az eretnek Helvidius tagadásba vette Mária szüzességét, a következőt írta neki Szent Jeromos: „Te azt mondd, hogy Mária nem maradt meg szűznek; én pedig még többet állítok és azt mondom, hogy Szent József is ő általa őrizte meg szüzességét.” Egy híres író szerint Mária annyira szerette ezt az erényt, hogy még istenanyai méltóságáról is lemondott volna, ha annak megőrzése szükségét kívánta volna. Ezt az arkangyalnak adott feleletéből is következtethetjük: „*Miképp leszen ez, holott férfit nem ismerek?*” (Lk 1,34) és befejezésül mondott eme szavaiból: „*Legyen nekem, a te igéd szerint,*” melyekkel kifejezésre akarta juttatni, hogy csak abba egyezett bele, amit az angyal neki mondott, hogy ti. a Szentlélek ereje által és nem más módon lesz anyává.

Szent Ambrus így kiált fel: „Aki a tisztaságot megőrzi, angyal, aki pedig elveszti, ördög.” Krisztus mondta, hogy angyalokká lesznek azok, akik tiszták: „*Ha nem lesznek, mint Isten angyalai mennyben.*” (Mt 22,30) A tisztátalanságot azonban úgy gyűlöli Isten, mint az ördögöket. Szent Remig szerint ezen bűn következtében kárhozik el a legtöbb ember. Mint fentebb említettük, Szent Ágoston azt állítja, hogy ritka a győzelem a bűn felett. De miért van ez? Mert nem alkalmazzuk a győzelemhez szükséges eszközöket. A lelki élet tanítói három eszközt ajánlanak: a böjtöt, az alkalmak kerülését és az imádságot. Böjt alatt az önmegtagadást értjük, főként a szemek és az étkezés terén. Bár Mária teljesen el volt telve Isten malasztjával, mégis oly önmegtartóztatással őrzé szemeit, hogy azokat állandóan lesütötte és senkit sem nézett meg élesen, miként ezt Szent Epifánusz és Damaszkuszi Szent János állítják, kik még hozzáteszik, hogy Mária legzsengőbb korától oly szemérmes volt, hogy mindenkit bámolatba ejtett. Ezért mondja Szent Lukács is, hogy Mária *sietve* ment, midőn meglátogatta nénjét, Erzsébetet, hogy ne lássák őt oly sokáig a házon kívül. Ami az ételben való megtartóztatást illeti, Philibertus közlése szerint egy Félix nevű remetének kijelentetett, hogy Mária csecsemő korában csak egyszer vett magához tejet. Toursi Szent Gergely beszéli, hogy a boldogságos Szűz egész életén keresztül böjtölt; Szent Bonaventura pedig azt állítja, hogy Mária soha nem nyert volna oly nagy kegyelmeket, ha nem lett volna olyan mértékletes az ételben, mert – úgymond – a kegyelem és az étel-vágyinak kielégítése nem férnek össze egymással. Egyszóval, Mária oly nagy mértékben gyakorolta az önmegtagadást, hogy róla mondatott: „*Kezeimről mirrha csepegett.*” (Én 5,5)

A tisztaság megőrzésének második eszköze az alkalmak kerülése: „*Aki óvakodik a töröktől, bátorságban él.*” (Péld 11,15) Nérei Szent Fülöp azt szokta volt mondani, hogy az érzékiséggel vívott harcban csak a félénkek győznek, azaz, akik gyorsan elmenekülnek előle. Mária a lehetőségig kerülte az emberek tekintetét; miért is, mint láttuk, Szent Lukács megjegyzi, hogy Erzsébet látogatásakor sietve haladt át a hegyeken. Meg kell azt is jegyeznem, hogy Mária az ő nénjét még annak lebetegedése előtt elhagyta, miként ez az

evangélium szavaiból kiviláglik: „*Mária pedig nála maradt mintegy három hónapig, azután visszatért házába. Azonban Erzsébet születésének ideje elérkezék és fiát szüle.*” (Lk 1,56) De hát miért nem várta be Mária Szent János születését? Hogy elkerülje a látogatásokat és társalgásokat, mik Erzsébet lebetegedése következtében elmaradhatatlanok voltak.

A tisztaságban való állhatatosság harmadik eszköze az imádság: „*És megtudván, hogy különben magamat meg nem tartóztathatom, hanem ha Isten adja, – az Úrhoz járultam és könyörögtem neki.*” (Bölcs 8,21) A boldogságos Szűz kijelentette a bencésrendi Szent Erzsébetnek, hogy egyetlen erényre sem tett szert nagy fáradság és folytonos ima nélkül. (S. Bonav. de vit Chr. c. 3.) Damaszkuszi Szent János azt mondja, hogy Mária maga tiszta és ezért szereti a tisztaságot, de ugyanezen oknál fogva ki nem állhatja a tisztátalanokat. Aki azonban hozzá menekül, biztosan megszabadul e bűnétől, ha egyebet sem tesz, mint hogy bizodalommal ejti ki nevét. Pater Avila beszéli, hogy sokan, kiknek a tisztaság ellen erős kísértéseik voltak, Mária szeplőtelen fogantatása iránt viseltetett nagy áhítatuk révén győztesek maradtak a harcban. Ő legtisztább Szűz Mária, mily sok lélek is gyötrődik a pokolban e bűn miatt! Add ó Királynőm, hogy kísértéseimben mindenkoron hozzád meneküljek, hozzád folyamodjam és kérjelek: „Mária, Mária, segíts meg! Amen.”

7. §. Mária szegénységéről

Szeretetre legméltóbb Megváltónk szegénységben akart megjelenni e földön, hogy az által bennünket a földi javak megvetésére tanítson: „*Gazdag lévén, ti érettetek szegénnyé lett, – úgymond Szent Pál – hogy az ő szegénysége által ti gazdagok legyetek.*” (2Kor 8,9) Ezért is figyelmeztet Jézus mindenkit, ki őt követni akarja: „*Ha tökéletes akarsz lenni, akkor menj, add el, amid vagyon és oszd a szegényeknek; azután jöjj és kövess engem.*” (Mt 19,21) Lássuk tehát, hogyan követte Mária, Jézus Krisztus legtökéletesebb tanítványa, az ő példáját. Pater Canisius igazolja, hogy a boldogságos Szűz egészen jól megélhetett volna szülői örökségéből; mivel azonban többre becsülte a szegénységet, vagyonának legnagyobb részét kiosztotta a templomnak és a szegényeknek, önmaga megélhetésére csak keveset tartván vissza. Sőt sokan azt állítják, hogy az önkéntes szegénység fogadalmát is letette. Mária maga kinyilatkoztatta egy napon Szent Brigittának (Revel. lib. 1. c. 10.): „*Mindjárt kezdetben ígéretet tettem Istennek, hogy itt a földön soha semmit nem akarok bírni.*” Az ajándékok, amelyeket Mária a három napkeleti fejedelemtől kapott, bizonyára nagy értékűek lehettek, Szent Bernát szerint azonban ezeket is tüstént kiosztotta a szegények közt, mit abból is következtethetünk, hogy nemsokára rá, midőn a templomba ment, nem bárányt hozott áldozatul, mely a jómódúak ajándéka volt, *(a fiúért vigyen egy esztendő bárányt égő áldozatra* [Sev. 12, 6.]) hanem egy pár gerlicét, a szegények adományát: „*Hogy áldozatot adjanak aszerint, amint meqmondatt az Úr törvényében, egy pár gerlicét, vagy két galambfiat.*” (Lk 2,24) Maga Mária is így szólt Szent Brigittához (Ibid.): „*Mindent, amivel bírtam, a szegényeknek adtam, csak egy csekély élelmet és ruházatot tartottam meg magamnak.*”

A szegénység iránti szereteténél fogva nem szégyellte Mária, hogy egy szegény ácsnak, Szent Józsefnek legyen jegyesévé s hogy – Szent Bonaventura szerint – varrás- és kötéssel tartsa fenn életét. Egy angyal kijelentette egyik napon Szent Brigittának, hogy a világ gazdagsága Mária szemében oly megvetésre méltónak tűnt fel, akár az utca sara. Amint Mária szegényen élt, úgy szegénységben halt is meg, mert nem bírunk arról tudomással, hogy halála után más egyebet is hátrahagyott volna két szegényes ruháján kívül, miket Metaphrastes és Nicefor közlése szerint két asszonynak ajándékozott, kik életében gondot viseltek rá.

„Aki a gazdagságot szereti, sohase lesz szent,” – mondja Nérei Szent Fülöp; Szent Terézia szerint pedig igazságos büntetés, hogy maga is elveszen, aki mulandó dolgok után

fut; a szegénység erénye ellenben – úgymond ugyanez a szent – oly jó, mely magában zár minden egyéb javat. Igen, – a szegénység *erény*, mert Szent Bernát szerint nemcsak abban áll, hogy tényleg semmivel sem bírunk, hanem a szegénység szeretetében. Ezért mondta Jézus Krisztus is: „*Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyeknek országa.*” (Mt 5,3) Boldogok, mert akik nem kívánnak egyebet Istenei kívül, azok fel is találják Istenei az összes javakat; igen – szegénységük révén a mennyországot lelik fel itt a földön, miként egy Assisi Szent Ferenc, ki így kiáltott fel: „Istenem, mindenem!” Szent Ágoston int bennünket, hogy ezt az egyedüli jót szeressük, mely magában foglalja az összes egyéb javakat. Kérjük Istent Loyolai Szent Ignáccal: „Add csak a te szeretetedet és kegyelmedet, én Istenem és eléggé gazdag leszek!” Ha pedig szegénységünk elszomorít, vigasztaljon meg a gondolat, hogy Jézus és az Ő szent Anyja is szegények voltak.

Ó szeretett Anyám, Mária! Igazad volt, midőn mondtad, hogy egyedüli örömed Istenei van: „*Örvendez lelkem az én üdvözítő Isteneimben,*” mert itt a földön nem kívántál és nem szerettél egyéb javakat Istenei kívül. Vonzz magadhoz, ó Királynőm, tedd hogy meghaljak a világ számára! vonzz magadhoz, hogy csak azt szeressem, ki egyedül méltó a szeretetre!

8. §. Mária engedelmességéről

Az engedelmesség iránt való szeretetből történt, hogy Mária az angyal üzeneténél a szolgáló nevet adta magának: „*Íme az Úr szolgáló leánya*” „Azért nevezte magát így, – mondja Villanovai Szent Tamás, mert e hűséges szolgáló soha nem került ellenkezésbe Urával, sem gondolataiban, sem cselekedeteiben, hanem minden önakaratot félretéve, mindig és minden dologban alávetette magát az isteni akaratnak.” (Cant. de Ann.) Mária maga tudunkra adja, hogy Isten kedvét találta ebben az engedelmességben: „*Megtekintette szolgálójának alázatosságát.*” Hisz éppen az mutatja egy szolgáló alázatosságát vagy alacsonyságát, hogy mindenkor kész urának engedelmeskedni. Szent Ágoston szerint az isteni Anya engedelmességével ismét jóvátette a bajt, melyet Éva engedetlensége okozott; „mert – úgymond – míg Éva engedetlenségével magára is, az egész emberi nemre is halált hozott, addig Mária engedelmességével visszaszerezte az összes embereknek az üdvösséget.”

Mária engedelmessége sokkal tökéletesebb volt, mint valamennyi többi szenté; mert a többi összes emberek magukban hordozván az eredeti bűn következtében a rosszra való hajlamot, megerőltetésükbe kerül a jót cselekedni. Máriánál ez az eset nem állott fenn; ment lévén ugyanis az eredeti büntől, a legcsekélyebb ellenállásra sem talált önmagában arra nézve, hogy Istennek engedelmeskedjék, hanem Szent Bernardin szerint olyan volt, mint a kerék, mely gyorsan forgásnak indult a Szentlélek legkisebb fuvalmára; (T. 3. serm. M. a. 2. c. 1.) úgy hogy Mária ugyanennek a szentnek szavai szerint itt a földön egyedül azzal törődik, mit kíván tőle Isten, hogy azt aztán rögtön foganatosítsa. (T. 2. serm. 51. a. 3. c. 2.) Máriára kell vonatkoztatnunk e szavakat: „*Lelkem olvadozott, midőn szerelmesem szóla,*” (Én 5,6) mert – miként Richárd megjegyzi – szeretete folyékony érc volt, mely tüstént bármely formát felvett, amit csak Isten neki adni akart.

Hogy mennyire kész volt akaratát mindenben alávetni, azt Mária ama tetteivel is bebizonyította, midőn Isten iránti szeretetből még a római császárnak is engedelmeskedni akart, útra kelvén télidőben a körülbelül tizenöt mértföldnyire fekvő Betlehembe, dacára terhes állapotának és nagy szegénységének, melynek következtében egy istállóban kellett világra szülnie az Üdvözítőt. Épp oly gyorsan engedelmeskedett Szent Józsefnek is, midőn éj idején a sokkal hosszabb és fáradtságosabb egyiptomi útnak nekiindult. Silveira felveti a kérdést, miért kapta Szent József, nem pedig Mária ezt a parancsot, holott az utóbbinak kellett az utazásban legtöbbet szenvednie; s azt feleli, hogy azért történt ez így, hogy alkalom nyíljon Máriának az ő kedves erénye, az engedelmesség gyakorlására.

Legfőként azonban akkor adta bizonyítékát Mária hősie engedelmességének, midőn saját Fiát oly elszánt lélekkel feláldozta, csak hogy Isten akaratával ellenkezésbe ne jusson, úgy hogy Szent Ildefonz szerint kész lett volna Üdvözítőjét saját kezével keresztfeszíteni, ha a hóhérlegények hiányoztak volna.

Midőn ama bizonyos evangéliumi asszony így kiáltott fel: „*Boldog a méh, mely téged hordozott,*” Krisztus ekképpen felelt: „*Sőt inkább boldogok, kik az Isten igéjét hallgatják és megtartják azt.*” Jézus e szavairól azt tanítja a tiszteletreméltó Béda, hogy Mária boldogabbnak volt mondható Isten iránt való engedelmességénél fogva, mint istenanyai méltósága következtében. (Cap. 49. in Luc. 11, 27.)

Ez az oka annak, miért kedveli a boldogságos Szűz azokat, kik szeretik az engedelmességet.

Nérei Szent Fülöp azt szokta volt mondani, hogy Isten nem követel tőlünk számadást ama cselekedeteinkért, amelyeket engedelmességből végeztünk, mivel maga az Úr mondta: „*Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket megvet, engem vet meg.*” (Lk 10,16) A boldogságos Szűz is kijelentette Szent Brigittának, hogy éppen engedelmissége révén nyerte el ama nagy kegyelmet, hogy Isten minden bűnösnek megbocsát, ki bűnbánólag hozzá menekül.

Ó szeretett Királynőm és Istenemnek Anyja! Könyörögi érettünk Jézusnál és eszközöld ki engedelmisséged érdemeinél fogva a kegyelmet, hogy mindenkoron hűségesen kövessük Isten akaratát és lelki vezetőnk parancsait.

9. §. Mária türelméről

Mivel ez a föld az a hely, hol érdemeket kell szereznünk, ennél fogva joggal nevezzük siralomvölgynek, melyben minden embernek szenvednie kell, hogy türelme által a mennyek országába jusson, miként ezt Üdvözítőnk maga tanította; „*Béketűréstekben bírátok lelkeiteket.*” (Lk 21,19) Isten a boldogságos Szűz Máriát valamennyi erény mintaképéül állította elénk, de főként a türelem példája gyanánt. Szalézi Szent Ferenc állítása szerint Jézus Krisztus a kánai menyegzőn e feleletet: „*Mi közöm nekem és neked?*” mely szavaival Mária kérését kevésre látszott becsülni, éppen azért adta, hogy a boldogságos Szűzben a türelem mintaképét állítsa szemeink elé. Felesleges dolog e tárgyra nézve bizonyítékokat keresni, mikor Mária egész élete ennek az erénynek állandó gyakorlatában állott; mert a boldogságos Szűz – miként egy angyal Szent Brigittának (Serm. angel. c. 10.) kijelentette – állandóan szenvedett. Már maga ama részvét, mellyel Üdvözítőjének szenvedései iránt viseltetett, elegendő volt ahhoz, hogy őt a türelem mártírjává tegye, úgy hogy elmondhatta róla Szent Bonaventura: „*A megfeszített ölébe fogadta a Megfeszítettet.*” Már láttuk az előzőkben, mennyit kellett Máriának Egyiptomba való utazásakor és ott tartózkodása alatt, valamint a Jézussal Názáretben töltött időn keresztül szenvednie; mégis, hogy teljesen megismerjük nagy és hősie türelmét, azt is fontolóra kell vennünk, hogy a haldokló Jézust a Kálvárián sem hagyta el: „*Álla vala Jézus keresztfé mellett az ő anyja.*” „Akkor lett Mária türelmének érdemei révén anyánkká, – mondja boldog Nagy Albert – mivel újra szült bennünket a kegyeleméltre.”

Ha tehát valóban Mária gyermekei óhajtunk lenni, arra kell törekednünk, hogy türelmét kövessük. „Ugyan mi egyéb dolog szerezhette nekünk itt a földön több érdemet, az égben pedig nagyobb dicsőséget, mint hogyha szenvedéseinket türelemmel viseljük” – mondja Szent Cyprián. Isten a próféta által így szól hozzánk: „*Azért íme én besövényezem a te utadat tövisekkel;*” (Oz 2,6) mert – úgymond Szent Gergely – a választottak útjai tövisekkel vannak beszegve. Miként a töviskerítés a szőlőt védi, úgy veszi körül Isten is szolgálát szenvedésekkel, nehogy rossz hajlamaik a földhöz bilincseljék őket. Szent Cyprián még hozzáteszi: „*A türelem az, mely bennünket a pokoltól megment.*” A türelem szentté tesz bennünket, mivel „*tökéletességre viszi a cselekedetet*” (Jak 1,4) erőt ad nekünk, hogy

zavartalan békével viseljük el nemcsak a közvetlenül Isten által reánk küldött keresztek, milyenek a betegség, szegénység stb., hanem azokat a szenvedéseket is, melyek az emberek részéről érnek bennünket, mint pl. a megvettetés, sértés stb. Szent János valamennyi szentnek kezében a pálmát, a szenvedések jelvényét látta: *„Ezek után láték nagy sereget, pálmákkal kezeikben;”* (Jel 7,9) ez által tudunkra adatott, hogy az összes felnőtteknek, ha üdvözülni akarnak, vagy kiontott vérükkel, vagy türelmükkel mártírokká kell lenniük. Így tehát örömmel kiálthatott fel Szent Gergely: *„Ha mindig türelmesek maradunk, fegyver nélkül vértanúkká lehetünk; ha ti. Szent Bernát kijelentése szerint ennek az életnek szenvedéseit türelemmel és örömmel viseljük. Ó mily nagy jutalom vár reánk az égben mindama szenvedésekért, amelyeket Isten iránt való szeretetből eltűrünk! Ez a gondolat adott Szent Pálnak is bátorságot a szenvedésekben: „Mert az, mi most nyomorúságunkban egy szempillantásnyi és könnyű, a dicsőségnek mód felett örökkévaló nagyságát eszközli bennünk.”* (2Kor 4,17) Szent Terézia is gyönyörű intelmeket hagyott nekünk hátra e tárgyra vonatkozólag, midőn így szól: *„Aki átkarolja a keresztet, nem fáj az neki többé; ha valaki elhatározza magát a szenvedésre, hamarosan semmiféle gyötrelmet nem fog már érezni.”* Ha keresztünk elviselhetetlennek tűnnék fel, Máriához kell menekülnünk, kit az Anyaszentegyház is a szomorúak vigasztalójának nevez és aki Damaszkuszi Szent János szerint minden szívfájdalomnak orvosa.

Ó legedesebb Királynőm! Te oly nagy türelemmel szenvedtél, ámbár ártatlan voltál; és én, ki a poklot érdemeltem, én ne akarnék szenvedni? Ma kérlek, ó szeretett Anyám! azért a kegyelemért, hogy soha ne legyek ment a keresztektől, de egyúttal esdem ama malasztért is, hogy azokat türelemmel viseljem. Add meg nekem Jézushoz való szeretetedért e kegyelmet, melynek elnyerését közbenjárásod révén bizalommal remélem.

10. §. Mennyire szerette Mária az imádságot

Egyetlen lélek sem követte nagyobb tökéletességgel, mint Mária, itt a földön Üdvözítőnk eme tanítását: *„Szükséges mindenkor imádkozni és meg nem szűnni.”* (Lk 18,1) „Senkitől sem vehetünk – úgymond Szent Bonaventura – jobb példát arra nézve, senkitől sem tanulhatjuk meg inkább, hogy mily szükséges az imádságban való állhatatosság, mint éppen Máriától.” (Spec. c. 4.) Nagy Albert azt állítja, hogy Jézus Krisztus után az ő Anyja az imádság erényét tökéletesebben gyakorolta, mint az összes emberek, kik valaha éltek és élni fognak, (Sup. Miss. 80.) és pedig azért, mivel megszakítás nélkül és állhatatosan imádkozott; élte első pillanatától fogva gyakorolta magát az imádságban, mert már születésekor teljes mértékben birtokában volt észbeli tehetségeinek. Ezért is Mária már mint három éves kis gyermek a templomba akart elvonulni, hogy ott jobban gyakorolhassa az imádságot. Ott, miként Szent Erzsébet kijelentette, a nap három különböző szakában, sőt éjfélkor is imádkozott, amikor felkelt, hogy Istent a templom oltára előtt imádj. (S. Bonev. de vit. Chr. c. 3.) Hogy Jézusnak szenvedéseit nagyobb áhítattal vehesse fontolóra, Mária gyakran meglátogatta ama helyeket, hol Krisztus született, szenvedett és eltemettetett. Amellett mindig összeszedett maradt imádságában, menten mindennemű szórakozottságtól és rendetlen hajlamoktól, miként Karthausi Dénes mondja. (E laud. Virg. lib. 2. a. 8.)

Mivel a boldogságos Szűz oly igen szerette az imádságot, ennél fogva a magány iránt is a legbensőbb szeretettel viseltetett, úgy hogy még a szüleivel való gyakori együttlétet is kerülte, miként ezt ő maga kinyilvánította Szent Brigittának. Szent Jeromos Izaiás (7,14) eme szavairól: *„Íme egy szűz méhében fogan és fiat szül és neve Emmánuelnek fog hívni,”* megjegyzi, hogy ama szó, mely a zsidó szövegben a szüzet jelzi, tulajdonképp magányos szüzet jelent, úgy hogy szerinte már Izaiás hirdette volna Máriának a magány iránt való szeretetét.

Richárd szerint (Lib. 1. c. 6.) Máriát az angyal a magány iránt való szeretetének érdemeiért üdvözölte így: „*Az Úr teveled!*” Ferreri Szent Vince (Serm. in Vig. Nat.) azt állítja, hogy az Isten Anyja sohse hagyta el a házat, kivévn, ha a templomba ment, s akkor is igen szerényen és lesütött szemekkel sietett végig az utcákon. Azt mondja a Szentírás, hogy Mária Erzsébet meglátogatásakor sietve ment, miből Szent Ambrus szerint megtanulhatják a fiatal leányok, hogy kerülniük kell lehetőleg a nyilvános megjelenést. Szent Bernát is arra tanít bennünket, hogy a boldogságos Szűz az imádság és magány iránt való szereteténél fogva mindig lehető gonddal kerülte az emberekkel való társalgást, úgy hogy ez okból a Szentlélek gerlicének hívta: „*Szépek orcáid, mint a gerlicéi;*” (Én 1,9) mert – úgymond Vergello – a gerlice is magányosan él és jelképezi a léleknek Istennel való legbensőbb egyesülését. (Ap. S. Bon. dist. 7.) Mária oly magányosan élt e földön, akár egy pusztaságban, mert róla mondta a Szentlélek az Énekek énekében (3,6): „*Kicsoda ez, ki feljő a pusztából, mint fűszerek füst oszlopa?*” mihez Rupert hozzászól: „Felemelkedel tehát, mivel szereted a magányt.”

Már Philo tanította, hogy Isten egyedül a magányban szól a lélekhez. Isten maga is tudunkra adja ezt Oseas által (2,14): „*A pusztába viszem őt és szívéhez szólok.*” Ezért kiáltott fel Szent Jeromos: „Ó boldog pusztá, hol Isten bizalmasan beszélhet övéihez, hol társalog velük.” „Ez onnan van – mondja Szent Bernát – mert a magány és csend, melyet a pusztában élvezünk, arra kényszeríti a lelket, hogy gondolataival eltávozzék a földtől és az égi javakról elmélkedjék.”

Boldogságos Szűz, édes Anyánk, Mária! eszközöld ki számunkra az imádság és magány szeretetét, hogy menten a teremtmények iránt való minden vonzalomtól, szívünket teljesen Istenhez és az égre irányíthassuk, hol egy napon meglátni remélünk s téged és Fiadat az egész örökkévalóságon át szerethetünk.

„*Jöjjetek át hozzám mindnyájan, kik engem kívántok és gyümölcseimtől teljete el.*” (Sir 24,26) Mária gyümölcseit erényei képezik. Előttem, ó Mária! nem volt egyetlen lélek sem hasonló hozzád, utánad sem lesz egy hozzád fogható sem. Te az összes asszonyok közt egyedül jobban megnyerted Jézus Krisztus tetszését, mint a többi együttvéve.

Nec primam similem visa es nec habere sequentem;
Sola sine exemplo placuisti, foemina, Christo!

Nem volt párja előbb, sem utóbb hozzája hasonló
Senki nemében, egy, ki levonta Krisztus szívét!

(Sedulius)